

ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ 47ਵੇਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਜੋਂ ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਅਤੇ ਅਹਿਮ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸ਼ਿਰਕਤ - ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਆਗੂ ਰਹੇ ਗ਼ੈਰ ਹਾਜ਼ਰ

ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬ) ਨੇ ਭਰਤੀ ਮੁਹਿੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ - 50 ਲੱਖ ਮੈਂਬਰ ਬਨਾਉਣ ਦਾ ਟੀਚਾ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਵੱਲੋਂ ਨਵੀਂ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿੱਪ ਦੀ ਭਰਤੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ 50 ਲੱਖ ਮੈਂਬਰ ਭਰਤੀ ਕਰਨਗੇ। ਉਪਰਲੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ, ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਆਗੂ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿੱਪ ਭਰਤੀ ਕਰਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਮੁੜ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਯੂ ਕੇ ਵਿੱਚ ਐਫ ਐਸ ਓ ਵੱਲੋਂ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ....

ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਪਿਛਲੇ ਚਾਲੀ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ, ਕਾਂਗਰਸ, ਭਾਜਪਾ ਤੇ ਆਪ ਦੇ ਬਾਰੇ ਕੀ ਸਟੇਟਡ ਹੈ ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ....। ਬੀਤੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਲਈ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ, ਕੈਨੇਡਾ ਤੇ ਯੂ ਕੇ ਵਿੱਚੋਂ ਭਾਰੀ ਫੰਡ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ....

ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਦੇ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਗੁਰਪਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ ਤੇ ਸਿੱਖਸ ਫਾਰ ਜਸਟਿਸ ਦੀ ਟੀਮ ਅਤੇ ਵਰਲਡ ਸਿੱਖ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸ਼ਿਰਕਤ

ਜੈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ
ਹਰਿ ਸੋ ਹੀਰਾ ਛਾਡਿ ਕੈ ਕਰਹਿ ਆਨ ਕੀ ਆਸ ॥ ਤੇ ਨਰ ਦੋਜਕ ਜਹਿਗੇ ਸਤਿ ਭਾਖੈ ਰਵਿਦਾਸ ॥

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ॥

ਜੈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ

ਧੰਨ ਧੰਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦਾ

648ਵਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਉਤਸਵ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਟੈਪਲ ਸਾਊਥਾਲ ਵਿਖੇ
16 ਫਰਵਰੀ 2025 ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਮਨਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ

ਪਰਮ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀਉ।

ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਣ ਕੇ ਅਤਿਅੰਤ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਭਾ ਸਾਊਥਾਲ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦਾ 648ਵਾਂ ਮਹਾਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਉਤਸਵ ਇੱਤੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਨੁਸਾਰ ਬੜੀ ਸ਼ਰਧਾ ਅਤੇ ਧੁਮਧਮ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮਹਾਨ ਰਹਿਬਰ, ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਨੇ 15ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਕਾਸ਼ੀ (ਬਨਾਰਸ) ਵਿੱਚ ਅਵਤਾਰ ਧਾਰ ਕੇ ਉਚ-ਨੀਚ, ਜਾਤਪਾਤ ਤੇ ਵੰਡੀ ਹੋਈ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਰਾਹ ਪਾਉਣ ਦਾ ਉਪਰਾਲਾ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਘਮੇਡੀ ਹੁਕਮਰਾਨ, ਧਰਮ ਦੇ ਠੋਕੇਦਾਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਾ ਕਰ ਸਕੇ। ਰਾਜਾ ਨਾਗਰ ਮੱਲ, ਰਾਣੀ ਬਾਨਾ ਬਾਈ ਅਤੇ ਰਾਣੀ ਮੀਰਾ ਬਾਈ, ਰਾਜਾ ਸਿਕੰਦਰ ਲੋਧੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਉਸ ਵਕਤ ਦੇ ਲੋਕ ਜਾਤਪਾਤ ਵਿੱਚ ਵੰਡੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਕੇ ਜਗਤ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਰਨ ਵਿੱਚ ਆ ਗਏ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ ਸੱਚਾਈ, ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਅਤੇ ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਫਰਮਾਇਆ ਕਿ ਬੇਗਾਮਪੁਰਾ ਸ਼ਰ ਕੇ ਨਾਉ॥ ਦੂਖ ਅੰਦੋਹ ਨਹੀ ਤਿਹਿ ਠਾਉ॥ ਅੱਜ ਫਿਰ ਕੌਮ ਨੂੰ ਏਕਤਾ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੇਰ ਲਈ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ, ਬਰਾਬਰਤਾ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਚਾਰਨ ਅਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਨਮੋਲ ਸਿੱਖਿਆ ਉੱਪਰ ਅਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਆਉ ਅੱਜ ਉਸ ਮਹਾਨ ਰਹਿਬਰ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਉਤਸਵ 'ਤੇ ਪ੍ਰਣ ਕਰੀਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਰਸਾਏ ਹੋਏ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਚੱਲ ਕੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਸਫਲ ਕਰੀਏ। ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸਮੂਹ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਘਰ ਆ ਕੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦਿਉ ਜੀ ਅਤੇ ਰੱਬੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਕੀਰਤਨ ਸਰਵਣ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋ ਜੀ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਭਾ ਸਾਊਥਾਲ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ 648ਵੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਉਤਸਵ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਦੇ ਜਾਪਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ

ਗੁਰੂ ਪਿਆਰੀ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀ ਆਪ ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿਮਰਤਾ ਸਹਿਤ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਸਾਲ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੇ ਗੁਰਪੁਰਬ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੇ ਗੁਰਪੁਰਬ ਤੱਕ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਲੜੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸਮੂਹ ਸੰਗਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਆਪ ਸਮੂਹ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਖੰਡ ਪਾਠਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉ ਤੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋ ਜੀ। ਸੰਗਤ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਗੁਰਪੁਰਬ ਤੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਜਿਹੜੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪਾਠ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਗਈ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਨ:

- 14-11-24 ਸ੍ਰੀ ਰਜਿੰਦਰ ਭੱਟੀ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਆਰੰਭ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ - 16-11-24 ਭੋਗ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ
- 15-11-24 ਸਮੂਹ ਸੇਵਾਦਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਆਰੰਭ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ - 17-11-24 ਭੋਗ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਜੀ
- 16-11-24 ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਬਿਮਲਾ ਪਾਲ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਾਠ ਦੀ ਸੇਵਾ
- 22-11-24 ਸਮੂਹ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਵੱਲੋਂ ਆਰੰਭ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ - 24-11-24 ਭੋਗ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਜੀ
- 23-11-24 ਸੁੱਚਾ ਰਾਮ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਾਠ ਦੀ ਸੇਵਾ
- 29-11-24 ਸ੍ਰੀ ਅਮਰੀਸ਼ ਚੱਲੀ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਆਰੰਭ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ - 1-12-24 ਭੋਗ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਜੀ
- 30-11-24 ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਲਾਲ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਾਠ ਦੀ ਸੇਵਾ
- 06-12-24 ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਟਰੱਸਟੀ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵੱਲੋਂ ਆਰੰਭ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ - 8-12-24 ਭੋਗ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਜੀ
- 07-12-24 ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਬੱਗਾ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਾਠ ਦੀ ਸੇਵਾ
- 13-12-24 ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਰੰਭ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ - 15-12-24 ਭੋਗ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਜੀ
- 14-12-24 ਰਾਮ ਰਤਨ ਸਰੋਏ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਾਠ ਦੀ ਸੇਵਾ
- 20-12-24 ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਰੰਭ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ - 22-12-24 ਭੋਗ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਜੀ
- 21-12-24 ਮਹਿੰਦਰ ਪਾਲ ਦਦਰਾਲ ਅਤੇ ਮਲਕੀਤ ਵਿਰਦੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਾਠ ਦੀ ਸੇਵਾ
- 27-12-24 ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਰੰਭ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ - 29-11-24 ਭੋਗ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਜੀ
- 03-01-25 ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗੁਰਦੀਪ ਕੌਰ ਚੌਕੀਆਂ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਆਰੰਭ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ - 05-01-25 ਭੋਗ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਜੀ
- 10-01-25 ਸ੍ਰੀ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਆਰੰਭ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਜੀ - 12-1-25 ਭੋਗ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਜੀ
- 17-01-25 ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀਆਂ ਸਮੂਹ ਬੀਬੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਆਰੰਭ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਜੀ - 19-1-15 ਭੋਗ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਜੀ
- 17-01-25 ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਬਚਨ ਦਾਸ ਦੁੱਗਲ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਆਰੰਭ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਜੀ - 19-1-15 ਭੋਗ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਜੀ
- 24-01-25 ਏਅਰਪੋਰਟ ਦੇ ਸਮੂਹ ਸਟਾਫ ਵੱਲੋਂ ਆਰੰਭ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ - 26-1-25 ਭੋਗ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਜੀ
- 25-01-25 ਮਲਕੀਤ ਰਾਮ ਵਿਰਦੀ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਾਠ ਦੀ ਸੇਵਾ
- 31-01-25 ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਰੰਭ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ - 02-02-25 ਭੋਗ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਜੀ
- 07-02-25 ਰੋਇਲ ਮੇਲ ਪੋਸਟ ਆਫਿਸ ਸਟਾਫ ਵੱਲੋਂ ਆਰੰਭ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ - 09-02-25 ਭੋਗ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ
- 10-02-25 ਸਮੂਹ ਸੰਗਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਹਾੜੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਰੰਭ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਜੀ -
- 12-02-25 ਭੋਗ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ (ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦਾ) ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਹਾੜਾ ਅੱਜ ਹੈ ਜੀ
- 14-02-25 ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਆਰੰਭ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ - 16-02-25 ਭੋਗ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਭੋਗ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਵਾਲੇ ਦਿਨ 12/02/25 ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 10:00 ਵਜੇ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ

SHRI GURU RAVIDASS JI MAHARAJ

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ :

➔ ਆਰੰਭ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ
 14-02-2025 ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ 10 ਵਜੇ ਸਵੇਰੇ

➔ ਭੋਗ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ
 16-02-2025 ਐਤਵਾਰ 10 ਵਜੇ ਸਵੇਰੇ

ਉਪਰੰਤ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦਾ ਹਜ਼ੂਰੀ ਰਾਗੀ ਜਥਾ ਗੁਰੂ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੀ ਆਰਤੀ ਦਾ ਕੀਰਤਨ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਹੋਰ ਵੀ ਗੁਣੀ ਗਿਆਨੀ ਤੇ ਕੀਰਤਨੀ ਜਥੇ ਪਹੁੰਚ ਰਹੇ ਹਨ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਰੱਬੀ ਬਾਣੀ ਰਾਗੀ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹਾਲ ਕਰਨਗੇ।
ਬੁੱਧਵਾਰ 12-2-2025 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 9:00 ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਮਰਿਯਾਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਚੋਲਾ ਪਹਿਨਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨੋਟ:- ਪਹਿਲੇ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਭੋਗ 12-02-2025 ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ 10 ਵਜੇ ਸਵੇਰੇ ਪਵੇਗਾ
 ਸਮੂਹ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਪਹੁੰਚੋ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਸਫਲ ਕਰੋ ਜੀ।

ਸੇਵਾਦਾਰ : ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਭਾ, ਸਾਊਥਾਲ

282, ਵੈਸਟਰਨ ਰੋਡ, ਸਾਊਥਾਲ, ਮਿਡਲਸੈਕਸ
 ਟੈਲੀਫੋਨ: 020-8574-0245 (ਦਫਤਰ) ਟੈਲੀਫੋਨ: 020-8574-0528 (ਲੰਗਰ ਠਾਲ)
 Fax: 020-8574-8967 www.sgrds.org

648th BIRTHDAY ANNIVERSARY of

Shri Guru Ravidass Ji

ON SUNDAY 16th FEB 2025 AT
SHRI GURU RAVIDASS
TEMPLE, SOUTHALL
282 WESTERN ROAD, SOUTHALL, MIDDX. UB2 5JT

Shri Guru Ravidass Ji was one of the leading Saint of Medieval times. He preached that man can not be known by his occupation but by noble deeds and love to mankind. He believed in equality, liberty, Freedom and equal status of human beings.

DISTINGUISHED GUESTS

- 0) Chief Guest His excellency High Commissioner of India
- 0) President of Shri Guru Ravidass Sabha U.K. and Abroad
- 0) Mayor of Ealing Council
- 0) Mayor of Hounslow
- 0) Local Members of Parliament (M.P.'s)
- 0) Superintendent of Police
- 0) Head Teachers from High Schools
- 0) All community & faith leaders & Councillors

ਉੱਪਰ ਲਿਖੇ ਪਤਵੰਤੇ ਸੱਜਣਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਖੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇਣਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਉਪਰੰਤ ਸਥਾਨਕ ਪਤਵੰਤੇ ਸੱਜਣਾਂ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਵੀ ਗੁਰੂ ਘਰ ਆਉਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲਤਾ ਕਰਨ ਜੀ। ਧੰਨਵਾਦੀ ਹੋਵਾਂਗੇ।

Car park will be open on Saturday from 9am to 4pm and on Sunday 8am to 5pm

ਸਮੂਹ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀ ਨੂੰ ਨਿਮਰਤਾ ਸਹਿਤ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਘਰ ਆ ਕੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦਿਓ ਜੀ ਅਤੇ ਰੱਬੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਕੀਰਤਨ ਸਰਵਣ ਕਰਕੇ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋ ਜੀ

ਕੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਦੀ ਨਵੀਂ ਵਿਸ਼ਵ ਨੀਤੀ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਹੋਵੇਗੀ ?

◉ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਮਿਲਣਾ ਹੁਣ ਸੌਖਾ ਨਹੀਂ ◉ ਜਨਮ ਸਿੱਧ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਕਾਨੂੰਨ ਖਤਮ ਕਰਨਗੇ ਟਰੰਪ ◉ ਕੀ ਭਾਰਤੀਆਂ 'ਤੇ ਪਵੇਗਾ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ?

// ਖਾਸ ਖਬਰ //

ਟਰੰਪ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਣਨ ਮੌਕੇ ਕਈ ਅਹਿਮ ਫ਼ੈਸਲਿਆਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਫ਼ੈਸਲੇ ਬਹੁਤੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੇਠਾਂ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਮੰਨੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਉਹ ਭਾਵੇਂ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਦਰਾਮਦ-ਬਰਾਮਦ 'ਤੇ ਲੱਗਣ ਵਾਲੇ ਟੈਕਸ ਹੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਣ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਟਰੰਪ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਐੱਚ-1ਬੀ-1 ਵੀਜ਼ਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵੀ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਫੁਰਮਾਨ ਆਉਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਈ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਉਚੇਚਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਨਾਲ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਮੀਗ੍ਰੇਂਟਸ, ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ, ਮੈਕਸੀਕੋ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਦੀ ਆਪਣੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਮੁੜ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਰਵਾਸ ਨੂੰ ਹਰ ਗਿੱਲੇ ਰੋਕਣ ਲਈ ਉਪਰਾਲੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਟਰੰਪ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਗ਼ਲਤ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਦਾਖ਼ਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਅਪਰਾਧਕ ਬਿਰਤੀਆਂ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੂਲ ਦੇਸ਼ ਘੱਲੇ ਜਾਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਟਰੰਪ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵਸਣ ਵਾਲੇ ਵੱਖਵਾਦੀ ਸੋਚ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਨਵੀਂ ਨੀਤੀ ਘੜੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਬ੍ਰਿਕਸ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਟਰੰਪ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਚਿਤਾਵਨੀਆਂ ਦੇ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ 47ਵੇਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਜੋਂ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਲਈ ਹੈ। ਉਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ 20 ਜਨਵਰੀ 2017 ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਣੇ ਸਨ। ਟਰੰਪ ਦੇ ਚੋਣ ਜਿੱਤਣ ਬਾਰੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਨਸੋਆਂ ਚੱਲਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਤੇ ਮਿੱਤਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਇਹ ਚਰਚਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਹਿਮ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਟਰੰਪ ਅਫ਼ਬ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸ਼ਾਸਕ ਵਜੋਂ ਚਰਚਾ 'ਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਟਰੰਪ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਅਰਥਚਾਰਾ ਹੈ, ਇਸ ਵੇਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬਰੀਕੀ

ਕੀ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਵਧੀਆ ਰਹਿਣਗੇ ?

ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਜੋਂ ਟਰੰਪ ਦਾ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣਾ ਵੀ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਟਰੰਪ ਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦੀਆਂ ਜੱਫੀ ਵਾਲੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਵਾਇਰਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਟਰੰਪ ਦੇ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਦਾ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਟਰੰਪ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਵਿਚ ਕਈ ਅਹੁਦੇ ਅਜਿਹੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਲੋਕ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਟਰੰਪ ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਸੋਚਣੀ ਵਾਲੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਆਸਾਂ-ਉਮੀਦਾਂ ਵੀ ਹਨ। ਆਲਮੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਆਰਥਿਕਤਾ ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਦੇਸ਼ ਹੈ।

ਟਰੰਪ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਨਾਤਾ ਵਿਸ਼ਵ ਸਿਹਤ ਸੰਗਠਨ ਨਾਲੋਂ ਤੋੜਿਆ

ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ 'ਮੁੜ ਮਹਾਨ' ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕਾਹਲ ਵਿਚ ਟਰੰਪ ਨੇ ਬੀਤੇ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਕਈ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰ ਕੇ ਆਪਣੇ ਮੁਲਕ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਭਾਜੜ ਪਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਇੱਕ ਹੁਕਮ 'ਤੇ ਦਸਤਖ਼ਤ ਕਰ ਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਨਾਤਾ ਵਿਸ਼ਵ ਸਿਹਤ ਸੰਗਠਨ

ਟਰੰਪ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸਖਤ

◉ ਗਿਰੋਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨਾਂ ਵਜੋਂ ਕਰੇਗਾ ਨਾਮਜ਼ਦ

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਇੱਕ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਦਸਤਖ਼ਤ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਡਰੱਗ ਗਿਰੋਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਐਲਾਨ ਕਰੇਗਾ। ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਇਹ ਕਦਮ ਸਰਹੱਦ ਅਤੇ ਲਾਤੀਨੀ ਅਮਰੀਕਾ ਲਈ ਆਪਣੇ ਫੌਜੀ ਏਜੰਡੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਏਗਾ। ਇਹ ਆਰਡਰ ਮੈਕਸੀਕਨ ਡਰੱਗ ਗੋਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲਾਤੀਨੀ ਅਮਰੀਕੀ ਅਪਰਾਧਕ ਸਮੂਹਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵੈਨੇਜ਼ੁਏਲਾ ਦੇ ਗੋਰਾਂ ਟ੍ਰੇਨ ਡੀ ਅਰਾਗੁਆ ਅਤੇ ਸਲਵਾਡੋਰਨ ਗੋਰਾਂ ਮਾਰਾ ਸਲਵਾਤਰੂਚਾ (ਐਮਐਸ-13) 'ਤੇ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਿਰੋਹਾਂ ਨਾਲ ਲੜਨ ਲਈ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲੇ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਕਸੀਕੋ ਵਿੱਚ ਫੌਜੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੈਕਸੀਕੋ ਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਕਲਾਉਡੀਆ ਸ਼ੀਨਬੋਮ ਨੇ ਤਿੱਖੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕਈਆਂ ਨੇ ਚਿੰਤਾ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅੱਤਵਾਦੀ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਿਰੋਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਨਾਲੋਂ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਤੇ ਇਹ ਕਰਦਿਆਂ ਦੇਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਇਸ ਆਲਮੀ ਏਜੰਸੀ ਨੇ ਕੋਵਿਡ-19 ਮਹਾਮਾਰੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਨਿਜਿੱਠਿਆ ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਰੋਨਾਵਾਇਰਸ ਸੰਕਟ ਨਾਲ ਨਿਜਿੱਠਣ ਦੀ ਟਰੰਪ ਦੀ ਖੁਦ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਭਿਆਨਕ ਸੀ। 2020 ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਸਾਢੇ ਤਿੰਨ ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੌਤਾਂ ਰਿਪੋਰਟ ਹੋਈਆਂ ਸਨ ਜਿਹੜਾ ਉਸ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦਾ ਆਖਿਰੀ ਸਾਲ ਸੀ ਪਰ ਉੱਥੇ ਰਹੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਹੁਣ ਟਰੰਪ ਲਈ ਕੋਈ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀਆਂ। ਡਬਲਊਐੱਚ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋ ਕੇ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਿਮਾਰੀ ਨਾਲ ਆਲਮੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਹੋ ਕੇ ਲੜਨ ਦੇ ਵਾਅਦਾ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਟਰੰਪ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਪੈਰਿਸ ਜਲਵਾਯੂ ਸੰਧੀ 'ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਵੀ ਸਹੀ ਪਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਮੁੱਖ ਟੀਚਾ ਆਲਮੀ ਤਪਸ਼ ਨੂੰ ਸਨਅਤੀ ਯੁੱਗ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਪੱਧਰਾਂ ਤੋਂ 1.5 ਸੈਲਸੀਅਸ ਵੱਧ ਤੱਕ ਕਾਬੂ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਪਿਛਲਾ ਸਾਲ ਦਰਜ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਧਰਤੀ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਗਰਮ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲੋਂ ਖਹਿੜਾ ਛੁਡਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਟੀਚਾ ਹੁਣ ਹੋਰ ਅਸੰਭਵ ਜਾਪਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਹੈ। ਉੱਝ, ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਖੁਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੁਸ਼ਮਣ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਅਸਲੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਖਿਆਲੀ, ਉੱਤੇ ਗਰਮੀ ਕੱਢਣ ਦਾ ਆਦੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਹੈਰਤ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਰਿਕਸ ਦੇਸ਼ਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ, ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਪਾਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਡਾਲਰ ਛੱਡਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਲ ਉੱਪਰ 100 ਫੀਸਦੀ ਟੈਕਸ ਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਟਰੰਪ ਦੇ ਲਫ਼ਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਸੁਨਹਿਰੀ ਕਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਠੀਕ ਉਵੇਂ ਹੀ ਜਿਵੇਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵੇਲੇ ਮੋਦੀ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਾਲ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਨਸਲਵਾਦ ਦੇ ਰਾਹੁ ਉਪਰ ਟਰੰਪ

ਇਸੇ ਕਰ ਕੇ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ 6 ਜਨਵਰੀ 2021 ਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਸੰਸਦ 'ਤੇ ਧਾਵਾ ਬੋਲਣ

ਵਾਲੀ ਭੀੜ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ 1500 ਗੋਰੇ ਨਸਲਪ੍ਰਸਤਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਹੀ ਉਸ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਗੇ।

ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨਿਯਮ ਹੋਣਗੇ ਸਖਤ

ਟਰੰਪ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਜਨਮ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕੀ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੀਤੀ ਵਿਚ ਵੱਡਾ ਬਦਲਾਅ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੱਖਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਭਾਵੇਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਪੇ ਵਰਕ ਵੀਜ਼ੇ 'ਤੇ ਉਥੇ ਹਨ। ਦਰਅਸਲ, ਅਮਰੀਕੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ 14ਵੀਂ ਸੋਧ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਜਨਮ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਬੱਚਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਅਮਰੀਕੀ ਨਾਗਰਿਕ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਵਧਦੀ ਗਿਣਤੀ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਲਈ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਬਰਬ ਟੂਰਿਜ਼ਮ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹੁਕਮਾਂ 'ਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਅਮਰੀਕੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਅਮਰੀਕੀ ਨਾਗਰਿਕ ਹਨ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਕੋਲ ਗ੍ਰੀਨ ਕਾਰਡ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਚੀਨ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ

ਦਰਅਸਲ, ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਚੀਨ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਵਧਦੀ ਗਿਣਤੀ ਐੱਚ-1ਬੀ ਵੀਜ਼ਾ 'ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਭਾਰਤੀ ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਕ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ 48 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਭਾਰਤੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਮਿਲੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਐੱਚ-1ਬੀ ਵੀਜ਼ਾ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਪਰਿਵਾਰ ਨਿਯੋਜਨ ਵੱਡੀ ਸਮੱਸਿਆ ਬਣਨ ਵਾਲਾ ਹੈ।

ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਤੇ ਹਮਾਸ ਦੀ ਜੰਗ ਖਤਮ

ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਜੋਂ ਹਲਫ਼ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਗਾਜ਼ਾ ਪੱਟੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਰਾਹ ਪੱਧਰਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਅਤੇ ਹਮਾਸ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਏ ਸਮਝੌਤੇ ਮਗਰੋਂ ਗਾਜ਼ਾ ਪੱਟੀ ਵਿਚ ਜੰਗਬੰਦੀ ਦਾ ਅਮਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ। ਸਮਝੌਤੇ ਤਹਿਤ ਹਮਾਸ ਨੇ ਪਿਛਲੇ 470 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਬੰਧਕ ਤਿੰਨ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਰੋਮੀ ਗੋਨੇਨ (24), ਐਮਿਲੀ ਦਮਾਰੀ (28) ਅਤੇ ਡੋਰੋਨ ਸਟੀਨਬ੍ਰੋਸ਼ਰ (31) ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਤਿੰਨੋਂ ਬੰਧਕਾਂ ਨੂੰ ਰੈੱਡਕ੍ਰਾਸ ਨੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਡਿਫੈਂਸ ਫੋਰਸ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜੋ ਬਾਅਦ 'ਚ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਪਹੁੰਚ ਗਈਆਂ। ਉਧਰ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਵੱਲੋਂ 90 ਫਲਸਤੀਨੀਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਕਰੀਬ 15 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਜੰਗ ਮਗਰੋਂ ਫਲਸਤੀਨੀਆਂ ਨੇ ਹੁਣ ਜਾ ਕੇ ਸੁੱਖ ਦਾ ਸਾਹ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਮਲਬੇ 'ਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਪਰਤਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਅਮਰੀਕਾ, ਕਤਰ ਅਤੇ ਮਿਸਰ ਦੀ ਵਿਚੋਲਗੀ ਨਾਲ ਜੰਗਬੰਦੀ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਸਿਰੇ ਚੜ੍ਹਿਆ ਹੈ।

ਮਾਮਲਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਕੁਤਾਹੀ ਦਾ

25 ਕਿਸਾਨਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਕਾਰਣ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਨਰਾਜ਼

ਕਤਲ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦੀ ਧਾਰਾ ਵੀ ਜੋੜੀ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਭੁਗਤੀ

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਕੁਤਾਹੀ ਦਾ ਮੁੱਦਾ 3 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਫਿਰ ਸੁਰਖੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 25 ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਤਲ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦੀ ਧਾਰਾ ਵੀ ਜੋੜ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਇਹ ਗੱਲ ਉਦੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਜਦੋਂ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਜਿਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ 5 ਜਨਵਰੀ, 2022 ਦੇ 3 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲੈਪਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਹੁਣ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 307, 353, 341, 186, 149 ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਮਾਰਗ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8-ਬੀ ਜੋੜ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਜਨਤਕ ਸੜਕ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਧਾਰਾ 283 ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸ ਦੇਈਏ ਕਿ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰੈਲੀ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਾਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ, ਰਾਜਗੁਰੂ ਅਤੇ ਸੁਖਦੇਵ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਦੇਣ ਲਈ ਹੁਸੈਨੀਵਾਲਾ ਯਾਦਗਾਰ ਵੀ ਜਾਣਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਰਾਹੀਂ ਜਾਣਾ ਪਿਆ, ਪਰ ਖਰਾਬ ਮੌਸਮ ਕਾਰਨ ਉਸਨੂੰ ਸੜਕ ਰਾਹੀਂ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ।

ਪਰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਰਸਤਾ ਰੋਕ ਲਿਆ। ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਕਾਫਲਾ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੇ ਪਿਆਰੇਆਣਾ ਫਲਾਈਓਵਰ 'ਤੇ ਲਗਭਗ 20 ਮਿੰਟ ਲਈ ਰੁਕਿਆ। ਜਿਸ

ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵਾਪਸ ਆਏ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਚਲੇ ਗਏ। ਬਠਿੰਡਾ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੋਦੀ ਨੇ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, “ਆਪਣੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਮੇਰਾ ਪੰਨਵਾਦ ਦੱਸੋ ਕਿ ਮੈਂ ਬਠਿੰਡਾ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਦਾ ਪਹੁੰਚ ਸਕਿਆ।”

ਪੁਲਿਸ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸਾਨ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ 22 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਕੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਐਸਪੀ (ਡਿਟੈਕਟਿਵ) ਰਣਧੀਰ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਜੇ ਵੀ ਜਾਰੀ ਹੈ

ਇਸ ਘਟਨਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ (ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ) ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸਾਨ ਉਸ ਦਿਨ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ

ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਇਲਮ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸੜਕ ਰਸਤੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਗ਼ਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੱਤਿਆ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦਾ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀ ਉਸ ਅੰਦੋਲਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਸੰਯੁਕਤ ਮੋਰਚੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਸਮੇਂ ਸ਼ੁਰੂ ਅਤੇ ਵਾਧੀ ਗੁੱਜਰਾਂ (ਖਨੌਰੀ) ਬੈਰੀਅਰਾਂ ਉੱਪਰ ਚੱਲ ਰਹੇ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਕਰ ਕੇ ਕਿਸਾਨ ਆਗੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਦੇ ਮਨਸ਼ੇ ਨਾਲ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਹਿਮ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਹੀ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚੇ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਦਾ ਤੁਆਲੁਕ ਉਸ ਨਾਲ ਹੀ ਜੁੜਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ

ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਇਹ ਸਟੈਂਡ ਲੈਂਦੀ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾਕਾਰੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਾਲਸ ਵਾਲੀ ਭੂਮਿਕਾ ਹੀ ਨਿਭਾ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸੰਨ੍ਹ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸਾਨਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਸੰਗੀਨ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦਾ ਵਾਧਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ 'ਤੇ ਆ ਜਾਵੇਗੀ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਵੀ ਵਾਜਿਬ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਇਤਲਾਹ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਇਸ ਲਿਹਾਜ਼ ਤੋਂ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਸਬੂਤ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਕਿ ਹੁਣ ਅਚਨਚੇਤ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਕਿਹੜੇ ਸਬੂਤ ਮਿਲ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਖ਼ਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦਾ ਵਾਧਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਿਹਾਜ਼ ਤੋਂ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਬਲਦੀ 'ਤੇ ਤੇਲ ਪਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਲੰਮੇ ਅਰਸੇ ਤੋਂ ਅੰਦੋਲਨ ਲੜ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਲਗਭਗ ਅੰਦੋਲਨਕਾਰੀ ਧਿਰਾਂ ਨਾਲ ਉੱਕਾ ਹੀ ਗੱਲਬਾਤ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਵਤੀਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਚੰਗਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਹਠ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਹਠ ਨਾਲ ਮਾਮਲੇ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਸਗੋਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਗੜ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

-ਮਾਮਲਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਪਾਵਨ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦੇਣ ਦਾ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਪੱਤਰ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ-ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮੰਨਣ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖ ਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਮੰਨਣ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਮਾਨਵਤਾ ਦੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਕੇਂਦਰ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਚੌਗਿਰਦੇ ਅਤੇ ਇਥੇ ਆਉਂਦਿਆਂ ਰਸਤਿਆਂ ਉੱਪਰ ਬਣੇ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਠੇਕੇ ਅਤੇ ਤੰਬਾਕੂ ਦੀ

ਵਿਕਰੀ ਪੁਰ ਪੂਰਨ ਤੌਰ ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਵਾਉਣ ਲਈ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਵੀ ਢੁਕਵਾਂ ਯੋਗ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਪੁਰ ਚੰਗਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਗੁਰੂ ਵਰੋਸਾਈ ਨਗਰੀ ਅਤੇ ਇਕ ਪਵਿੱਤਰ ਸ਼ਹਿਰ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਰੋਜਾਨਾ ਲੱਖਾਂ ਸੰਗਤਾਂ ਪੁੱਜਦੀਆਂ ਹਨ।

ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਫਰਜ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਚੌਗਿਰਦੇ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਹੋਇਆ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

-ਮਾਮਲਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਦੇਸ਼ ਭੇਜਣ ਦਾ- ਆਈਜੀਆਈ ਹਵਾਈ ਅੱਡਾ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਕੌਮੀ ਕਬੱਡੀ ਖਿਡਾਰੀ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ-ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਕੌਮਾਂਤਰੀ (ਆਈਜੀਆਈ) ਹਵਾਈ ਅੱਡਾ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਦੇਸ਼ ਭੇਜਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਹੇਠ ਕੌਮੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਕਬੱਡੀ ਖਿਡਾਰੀ ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ (42) ਵਾਸੀ ਤਲਵੰਡੀ ਚੌਧਰੀਆਂ (ਕਪੂਰਥਲਾ) ਨੂੰ ਮੋਗਾ ਤੋਂ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਉਦੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਜਦੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਡਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਜਲੰਧਰ ਦੇ 20 ਸਾਲਾ ਮਨਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 14 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਆਈਜੀਆਈ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਕਰਨ ਦੇ ਹੇਠ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪੁੱਛ-ਪੜਤਾਲ ਦੌਰਾਨ ਮਨਿੰਦਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸ ਕੋਲੋਂ 41 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਲੈ ਕੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੂਟਾਂ ਰਾਹੀਂ ਅਮਰੀਕਾ ਭੇਜਣ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਕਜ਼ਾਖਸਤਾਨ, ਦੁਬਈ, ਸੈਨੇਗਲ, ਲੀਬੀਆ, ਨਿਕਾਰਾਗੁਆ, ਹੋਂਡੂਰਸ ਅਤੇ ਮੈਕਸੀਕੋ ਰਾਹੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਭੇਜਿਆ। ਉਸ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਮਨਿੰਦਰ ਨੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਤੋਂ ਛੇੜਛਾੜ ਕੀਤੇ ਪੰਨੇ ਹਟਾ ਦਿੱਤੇ ਪਰ ਅਮਰੀਕੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮਨਦੀਪ ਕਪੂਰਥਲਾ ਵਿੱਚ ਆਈਲੈਟਸ ਕੋਚਿੰਗ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਆੜ ਹੇਠ ਇਹ ਪੰਦਾ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਂਜ ਉਹ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਕ ਹੈ ਪਰ ਜਲਦੀ ਪੈਸਾ ਕਮਾਉਣ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮਨਦੀਪ ਨੂੰ ਮੋਗਾ ਤੋਂ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਕੇ ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਇਕ ਲਾਇਸੈਂਸੀ ਪਿਸਤੌਲ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਕਬੂਲ ਲਏ ਹਨ। ਪੁਲੀਸ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨਦੀਪ ਸਕੂਲ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਕੌਮੀ ਪੱਧਰ ਦਾ ਕਬੱਡੀ ਅਤੇ ਹੈਂਡਬਾਲ ਖਿਡਾਰੀ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬ) ਨੇ ਭਰਤੀ ਮੁਹਿੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ, 20 ਫਰਵਰੀ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ

◌ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਵਲੋਂ ਪਹਿਲਾ ਭਰਤੀ ਫਾਰਮ ਭਰ ਕੇ ਕੀਤੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ◌ ਜਥੇਦਾਰ ਵਡਾਲਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਲੈਕੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਪੁਜੇ, ਧਾਮੀ ਨਾਲ ਵੀ ਕੀਤੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ◌ ਜਥੇਦਾਰ ਅਕਾਲੀ ਭਰਤੀ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ, ਨਿਰਪਖ ਰਹਿਣ ਦੇ ਹਾਲੇ ਤਕ ਇਛੁੱਕ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਜਥੇਬੰਦਕ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਭਰ ਵਿੱਚ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਮੁਹਿੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਪਿੰਡ ਬਾਦਲ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੁੰਦੜ ਨੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਸਥਿਤ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਮੀਟਿੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਰਵਾਈ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਅਫਸਰ ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ ਰਣੀਕੇ ਭਰਤੀ ਵਾਸਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਬਜ਼ਰਵਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਸਾਰੀ ਮੁਹਿੰਮ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂਆਂ ਮਹੇਸ਼ਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਤੇ ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਲੰਗਾਹ ਨੂੰ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਦੀਆਂ ਪਰਚੀਆਂ ਸੌਂਪੀਆਂ। ਇਹ ਭਰਤੀ ਮੁਹਿੰਮ 20 ਫਰਵਰੀ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਚੋਣ 1 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਹੋਵੇਗੀ।

ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਡਾ. ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਇਕ ਮਹੀਨੇ 'ਚ 25 ਲੱਖ ਮੈਂਬਰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਟੀਚਾ ਮਿੱਥਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਡਾ. ਚੀਮਾ ਨੇ ਭਰਤੀ ਸੰਬੰਧੀ ਵੇਰਵੇ ਸਾਂਝੇ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਰਤੀ ਵਾਸਤੇ ਸਿਰਫ 10 ਰੁਪਏ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਫੀਸ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ ਤੇ ਜਿਹੜੇ ਵੀ ਮੈਂਬਰ 100 ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਕਰਨਗੇ, ਉਹ ਸਰਕਲ ਡੈਲੀਗੇਟ ਬਣਨ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ ਤੇ ਉਹ ਅੱਗੋਂ ਸਰਕਲ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨਗੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਹੜੇ 2500 ਡੈਲੀਗੇਟਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਕਰਨਗੇ, ਉਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਡੈਲੀਗੇਟ ਬਣਨਗੇ ਅਤੇ ਉਹ ਹੀ ਅੱਗੋਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨਗੇ। ਡਾ. ਚੀਮਾ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹਰ ਹਲਕੇ ਤੋਂ 4 ਡੈਲੀਗੇਟ ਜਨਰਲ ਹਾਊਸ ਲਈ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਇਸ ਮੁਤਾਬਕ 117 ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ ਤੋਂ 468 ਡੈਲੀਗੇਟ 1 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨਗੇ।

ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਲੋਂ ਨਵੇਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਦਾ ਕੁੱਲ ਟੀਚਾ ਲਗਭਗ 25 ਲੱਖ ਵਰਕਰ ਭਰਤੀ ਕਰਨ ਦਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਹਲਕਾ ਲੰਬੀ ਵਿਚੋਂ ਲਗਭਗ 40 ਹਜ਼ਾਰ

ਪੰਥਕ ਅਸੈਂਬਲੀ ਨੇ ਜਥੇਦਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਮੰਗ ਪੱਤਰ

◌ ਪੰਥਕ ਅਸੈਂਬਲੀ ਨੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਪੱਤਰ

ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀ ਪੰਥਕ ਅਸੈਂਬਲੀ ਤੇ ਪੰਥਕ ਤਾਲਮੇਲ ਸੰਗਠਨ ਨੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਦੇ ਕੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਭਰਤੀ ਸਬੰਧੀ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੱਤ ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੀ ਗੁਣ ਤੱਕ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਸਬੰਧੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੰਥ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਪੱਤਰ ਉੱਪਰ ਸਾਬਕਾ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ, ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੀ ਫੌਜ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਕਨਵੀਨਰ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੌਰ, ਨਵ ਕਿਰਨ ਸਿੰਘ ਐਡਵੋਕੇਟ ਆਦਿ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਹਨ। ਇਹ ਪੱਤਰ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਸਕੱਤਰੇਤ ਵਿਚ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ।

ਵਰਕਰ ਭਰਤੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਆਏ ਨਤੀਜਿਆਂ 'ਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਿਆਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੰਗਤ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾਦੂਵਾਲ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੇ ਬੰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਤੋੜ ਕੇ ਹਰਿਆਣਾ ਅਲੱਗ ਕਰਵਾਇਆ ਅਤੇ ਹੁਣ ਇਹ ਚੋਣ ਹਾਰ ਗਏ

ਧਾਮੀ ਤੇ ਵਡਾਲਾ ਵਲੋਂ ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ

ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵਲੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਨਵੀਂ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਭਰਤੀ ਲਈ 2 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਗਠਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ 7 ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੁਖੀ ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਅਤੇ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਨਾਰਾਜ਼ ਧੜੇ ਦੇ ਆਗੂ ਜਥੇ: ਗੁਰਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਵਡਾਲਾ ਵਲੋਂ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜਥੇਦਾਰ ਵਡਾਲਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਵਲੋਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਭਰਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਗਠਿਤ ਕੀਤੀ 7 ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹੇ ਜਾਣ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਭਰੋਸੇ ਤੋਂ ਕੁਝ ਘੰਟਿਆਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਵਲੋਂ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵਲੋਂ ਦਲ ਦੀ ਭਰਤੀ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਦਰਕਿਨਾਰ ਕਰਕੇ ਭਰਤੀ ਮੁਹਿੰਮ ਬਾਕਾਇਦਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਭੁੱਲਾਂ-ਗਲਤੀਆਂ ਬਖਸ਼ਾਉਣ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਲੱਗੀ ਧਾਰਮਿਕ ਤਨਖ਼ਾਹ ਭੁਗਤਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ

ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦਾ ਮੁੜ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਪੰਥਕ ਹਲਕਿਆਂ ਵਲੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬ) ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹੀ ਭਰਤੀ ਮੁਹਿੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵਲੋਂ ਭਰਤੀ ਲਈ ਗਠਿਤ ਕੀਤੀ 7 ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਹੋਂਦ 'ਤੇ ਵੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚਿੰਨ੍ਹ ਲੱਗ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ 7 ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੁਖੀ ਸ: ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਤੇ ਨਾਰਾਜ਼ ਧੜੇ ਵਲੋਂ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਜਥੇ: ਗੁਰਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਵਡਾਲਾ ਵਲੋਂ ਕਰੀਬ ਇਕ ਘੰਟਾ ਜਥੇਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਕੱਤਰੇਤ ਵਿਖੇ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਕੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬ) ਦੀ ਭਰਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ 7 ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਬਾਰੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ: ਧਾਮੀ ਤਾਂ ਮੁਲਾਕਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਕੱਤਰੇਤ ਦੇ ਦੂਜੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਰਾਹੀਂ ਬਿਨਾਂ ਮੀਡੀਆ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ

ਕੀਤੇ ਚਲੇ ਗਏ, ਪਰ ਜਥੇ: ਵਡਾਲਾ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਸਾਂਝੇ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਦਲ ਦੀ ਭਰਤੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਵਲੋਂ ਜਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ 7 ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵਿਚ ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੇ ਭਲੇ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਅਗਵਾਈ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਪੰਥਕ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਪਲੇਟਫਾਰਮ 'ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਜਥੇ: ਵਡਾਲਾ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦੌਰਾਨ ਸ: ਧਾਮੀ ਨੇ ਵੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਹੁਕਮਨਾਮਿਆਂ ਦਾ ਸਾਰੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਇੰਨ-ਬਿੰਨ ਪਾਲਣ ਕਰਨ ਤੇ ਦਲ ਦੀ ਭਰਤੀ ਜਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ 7 ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਦੇਖ-ਰੇਖ ਵਿਚ ਹੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਹਾਮੀ ਭਰੀ। ਜਥੇ: ਵਡਾਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੋ ਵੀ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਤੋਂ ਆਸੇ-ਪਾਸੇ ਜਾਂ ਆਨਾਕਾਨੀ ਕਰੂਗਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਕਦੀ ਵੀ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੀਆਂ।

ਸੂਤਰਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਥੇਦਾਰ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਵਲੋਂ ਅਕਾਲੀ ਭਰਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਨਿਰਪਖ ਰਹਿਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਹ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਾਰਣ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪੁਜੇ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਪੰਥਕ ਹਲਕਿਆਂ ਵਲੋਂ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਅਮਰੀਕਾ ਸਿੰਘ ਅਜਨਾਲਾ ਨੇ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਪੁਤਲੇ ਸਾੜੇ ਸਨ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਸਖਤ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਨਕੋਦਰ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਸ਼ੁਰੂ

ਨਕੋਦਰ ਹਲਕੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਜੰਡਿਆਲੇ ਤੋਂ ਬੀਬੀ ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੁੱਲਰ ਵਲੋਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਵਡਾਲਾ ਪ੍ਰਵਾਰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਐਮ ਐਲ ਏ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਰ ਹੁਣ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਸੁਧਾਰ ਲਹਿਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਾਦਲ ਵਲੋਂ ਬੀਬੀ ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੁੱਲਰ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਵਾਰ ਨੂਰਮਹਿਲ ਤੋਂ ਐਲ ਐਲ ਏ ਰਹਿ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

ਕੀ ਕੇਂਦਰ ਕਿਸਾਨ ਵਾਰਤਾ ਹੋਵੇਗੀ ?

ਪਿਛਲੇ ਕਰੀਬ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅੰਦੋਲਨਕਾਰੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਬਣੀ ਖੜੋਤ ਟੁੱਟਦੀ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਵਾਰਤਾ ਦੇ ਇੱਕ ਦੋ ਗੋੜਾਂ ਨਾਲ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਜਿਹੀਆਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਉੱਪਰ ਸਹਿਮਤੀ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਿਰੀ ਖੁਸ਼ਫਹਿਮੀ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ 'ਤੇ 14 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖਨੌਰੀ ਬਾਰਡਰ 'ਤੇ ਮਰਨ ਵਰਤ ਉੱਪਰ ਬੈਠੇ ਕਿਸਾਨ ਆਗੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਡੱਲੇਵਾਲ ਨੇ ਮੈਡੀਕਲ ਸਹਾਇਤਾ ਲੈਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਇਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਆਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸ਼ੰਭੂ ਬਾਰਡਰ ਤੋਂ ਦਿੱਲੀ ਵੱਲ ਮੁੜ 101 ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਜਥਾ ਭੇਜਣ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵੀ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਕੇਂਦਰ ਨਾਲ ਵਾਰਤਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਢੁਕਵੇਂ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀਆਂ ਚਾਹਵਾਨ ਹਨ।

ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਅੰਦੋਲਨਕਾਰੀ ਕਿਸਾਨ ਧਿਰਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਗੱਲਬਾਤ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਤਾਰੀਕ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਪਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕੁਝ

ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਏਕਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਣ ਸੰਘਰਸ਼ ਸਿਰੇ ਲਗਣਾ ਔਖਾ

ਹਲਕਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਗੱਲਬਾਤ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਸੁਹਿਰਦਤਾ ਉੱਪਰ ਸ਼ੱਕੇ ਖੜ੍ਹੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਅੰਦੋਲਨਕਾਰੀ ਧਿਰਾਂ ਅੰਦਰੋਂ ਵੀ ਇਹ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਗੱਲਬਾਤ ਜਲਦੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਡੱਲੇਵਾਲ ਨੂੰ ਗੱਲਬਾਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਿਸਾਨ ਆਗੂ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣਾ ਮਰਨ ਵਰਤ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਗੇ ਪਰ ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਨੇ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਉਹ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਦਿੱਲੀ ਦੀਆਂ ਬਹੁਗਾਂ 'ਤੇ ਸਾਲ ਭਰ ਚੱਲੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਵੇਲੇ ਵੀ ਤਿੰਨ

ਖੇਤੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਗੱਲਬਾਤ ਦੇ ਕਈ ਦੌਰ ਚੱਲੇ ਸਨ ਪਰ ਉਸ ਵੇਲੇ ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਲਗਭਗ ਸਾਰੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਬੈਨਰ ਹੇਠ ਇਕੱਠੇ ਅਤੇ ਇਕਜੁੱਟ ਸਨ ਪਰ ਇਸ ਵੇਲੇ ਫੁਟ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹਨ। 26 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਮੋਰਚਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਟਿਕਾਣਿਆਂ ਅਤੇ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਅੱਗੇ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟਰੈਕਟਰ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਨ ਦੇ ਐਲਾਨ ਭਾਵੇਂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਸ਼ੰਭੂ ਅਤੇ ਖਨੌਰੀ ਉੱਪਰ ਚੱਲ ਰਹੇ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚਿਆਂ ਦੀ ਵਡੇਰੇ ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚੇ ਨਾਲ ਏਕਤਾ

ਜਾਂ ਤਾਲਮੇਲ ਦੇ ਯਤਨ ਵੀ ਅਧਵਾਟੇ ਲਟਕ ਗਏ ਹਨ। ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਗੱਲਬਾਤ ਦੇ ਏਜੰਡੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਬਹੁਤੀ ਸਪਸ਼ਟ ਨਹੀਂ। ਕੇਂਦਰ ਵੱਲੋਂ ਐੱਮਐੱਸਪੀ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਤੋਂ ਕੰਨੀ ਵੱਟੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿੱਚ ਫ਼ਸਲਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਖਰੀਦ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਿਸਤਾਰ ਦੇਣ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਉੱਪਰ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਦਾ ਇੱਕ ਮਤਲਬ ਇਹ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕਣਕ ਅਤੇ ਝੋਨੇ ਦੀ ਖਰੀਦ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਕੋਟਾ ਘਟਾ ਕੇ ਹੋਰਨਾਂ ਸੂਬਿਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਕਿਸਾਨ ਧਿਰਾਂ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਹਥਕੰਡਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਸਮੱਰਥ ਹਨ।

ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਭਾਜਪਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਾਂ ਕਾਰਣ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਘਿਰੇ

ਵਲਟੋਹਾ ਦੀ ਪੇਸ਼ੀ ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵੀਡੀਓ ਆਈ ਸਾਹਮਣੇ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ-ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਆਗੂ ਵਿਰਸਾ ਸਿੰਘ ਵਲਟੋਹਾ ਦੀ ਸ਼੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸਿੰਘ ਸਹਿਬਾਨਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਹੋਈ ਪੇਸ਼ੀ ਲਗਾਤਾਰ ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਜੱਥੇਦਾਰ ਨੇ ਵਲਟੋਹਾ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਲਟੋਹਾ ਨੇ ਖੁਦ ਹੀ ਆਪਣੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਜਥੇਦਾਰ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਅੱਗੇ ਵਿਰਸਾ ਸਿੰਘ ਵਲਟੋਹਾ ਦੀ ਪੇਸ਼ੀ ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵੀਡੀਓ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ ਵਿੱਚ ਤਤਕਾਲੀ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਘਿਰ ਗਏ ਹਨ।

ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਵੀ ਹੋਈ ਗੱਲ ਵਾਇਰਲ ਹੋ ਰਹੀ ਵੀਡੀਓ ਵਿੱਚ ਤਖ਼ਤ ਸ਼੍ਰੀ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਤਤਕਾਲੀ ਜੱਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਇਹ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਹਨ। ਵਲਟੋਹਾ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ਉੱਪਰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਰਬਾਦ ਕਰਨ ਉੱਪਰ ਤੁਲੇ ਹਨ।

ਨਾਲ ਵੀ ਗੱਲ ਬਾਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੇਰਾ (ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ) ਨੰਬਰ ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਦੇ ਪੀ.ਏ. ਕੋਲ ਚਲਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ (ਅਮਿਤ

ਸ਼ਾਹ ਦਾ) ਨੰਬਰ ਜੱਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਕੋਲ ਆ ਗਿਆ। ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੇਰਾ ਤਾਂ ਕਾਂਗਰਸੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨਾਲ ਵੀ ਪਿਆਰ ਸੀ। ਤਤਕਾਲੀ ਜੱਥੇਦਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੋਰਨਾਂ ਜੱਥੇਦਾਰਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਿਰਫ ਉਹੀ ਲੀਡਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦੇ ਸੀ। ਲੀਡਰਾਂ ਨਾਲ ਰਿਸ਼ਤੇ ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਕਾਬਲੀਅਤ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਇਹਨਾਂ ਲੀਡਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਰੋਜ਼ ਨਹੀਂ ਪਰ ਕਦੇ ਕਦੇ ਸਾਲ- ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਸੀ।

ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਪਟੇਲ ਅਗਵਾ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤਹਿਤ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ (ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ) - ਲੋਇਸਵਿਲੇ, ਕੈਂਟਕੀ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਕੋਸ਼ਲ ਕੁਮਾਰ ਪਟੇਲ (40) ਨੂੰ ਇਕ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਸਟੋਰ ਤੋਂ ਚੋਰੀ ਕਰਕੇ ਭੱਜ ਗਿਆ ਸੀ, ਉੱਪਰ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤਹਿਤ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਖਬਰ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਪਟੇਲ ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਨੇ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਕਥਿੱਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਟੋਰ ਤੋਂ ਟੇਪ ਪੈਨਸਿਲਾਂ ਦਾ ਡੱਬਾ ਚੋਰੀ ਕਰਕੇ ਭੱਜ ਗਿਆ ਸੀ, ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕੀਤਾ। ਪੁਲਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਪਟੇਲ ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਨੇ ਸ਼ੱਕੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕਾਰ ਵਿਚ ਅਗਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਉੱਪਰ ਮਿਰਚਾਂ ਦਾ ਸਪਰੇਅ ਕੀਤਾ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਹ ਸ਼ੱਕੀ ਨੂੰ ਇਕ ਗੈਰਜ ਵਿਚ ਲੈ ਗਏ ਜਿਥੇ ਉਸ ਦੀ ਕੁੱਟਮਾਰ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਦੇ ਘਸੁੰਨ ਮਾਰੇ ਗਏ ਤੇ ਉਸ ਉੱਪਰ ਇਕ ਡੰਡੇ ਨਾਲ ਵੀ ਵਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਸ਼ੱਕੀ ਨੂੰ ਲੀ ਸਟਰੀਟ ਵਿਚ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਿਥੋਂ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਲੈ ਕੇ ਗਈ। ਲੋਇਸਵਿਲੇ ਮੈਟਰੋ ਬੰਦੀ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਰਖੇ ਪਟੇਲ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਹਰਿਆਣਾ ਕਮੇਟੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਝੰਡਾ ਗਰੁੱਪ ਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ

○ ਸੰਤ ਦਾਦੂਵਾਲ ਚੋਣ ਹਾਰੇ, ਨਲਵੀ ਦੀ ਘੱਟ ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ ਜਿੱਤੇ ○ ਬਹੁਮਤ ਨਾ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਝੰਡਾ ਨੇ ਅਸਤੀਫਾ ਦਿੱਤਾ, ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ○ ਜਿੱਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਝੰਡਾ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਵਾਪਸ ਲਿਆ

ਕਰਨਾਲ-ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਕਰੀਬ 25 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਉੱਠੀ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਪੂਰੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਹੋਈ ਪਲੇਠੀ ਚੋਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਆ ਚੁਕੇ ਹਨ, ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਚੋਣ ਵਿਚ 69.37 ਫੀਸਦੀ ਵੋਟਿੰਗ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਚੋਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸੂਬੇ ਦੇ ਸਿੱਖ ਵੋਟਰਾਂ ਵਿਚ ਖ਼ਾਸਾ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ। ਔਰਤਾਂ ਸਣੇ ਨੌਜਵਾਨ ਵੋਟਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਚੋਣ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ। ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕੁੱਲ 40 ਮੈਂਬਰ ਚੁਣੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਪੰਥਕ ਦੇ ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਝੰਡਾ ਤੇ ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ ਯਮੁਨਾਨਗਰ, ਸਿੱਖ ਸਮਾਜ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਦੀਦਾਰ ਸਿੰਘ ਨਲਵੀ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਪੰਥਕ ਦਲ ਦੇ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਇਮਪੁਰੀ ਤੇ ਮੋਹਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਕਾਲਾਂਵਲੀ ਦੇ ਵਾਰਡ 35 ਤੋਂ ਚੋਣ ਲੜਨ ਵਾਲੇ ਸੰਤ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾਦੂਵਾਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕਮੇਟੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਹਰਿਆਣਾ) ਦੀ ਹਾਰ 'ਤੇ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਹੋਰਾਨੀ ਵਿਚ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ 1771 ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ ਹਾਰ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਬਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖ਼ਾਲਸਾ ਦੀ ਉਮਰ ਸਿਰਫ਼ 28 ਸਾਲ ਹੈ। ਖ਼ਾਲਸਾ ਨੂੰ 4814 ਵੋਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ ਜਦਕਿ ਦਾਦੂਵਾਲ ਨੂੰ 3147 ਵੋਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ।

ਅਸਤੀਫਾ ਦੇਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਗਤ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਿੱਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਉਨ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਾ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ। ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਜਾਰੀ ਲਿਸਟ ਵਿਚ ਝੰਡਾ ਗਰੁੱਪ ਦੇ 11 ਮੈਂਬਰ ਜੇਤੂ ਦਰਜਾਏ ਗਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਮੋਹਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪਾਣੀਪਤ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਪਰ ਝੰਡਾ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਖ਼ੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ 10 ਨਹੀਂ 9 ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਿੱਤੇ ਹਨ ਤੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਗਲਤੀ ਕਾਰਨ ਗਲਤ ਅੰਕੜੇ ਆਏ ਹਨ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਝੰਡਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੂਰੇ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਆਇਆ ਸੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਸੰਗਤ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਵੱਖਰੀ ਕਮੇਟੀ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਵੋਟਾਂ ਪਾਵਾਂਗੇ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ 'ਤੇ 29 ਉਮੀਦਵਾਰ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਉਤਾਰੇ ਸਨ ਪਰ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਅੱਠ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ 'ਤੇ ਚੋਣ ਨਾ ਲੜਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੇਰੇ 21 ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਚੋਣਾਂ ਲੜੀਆਂ ਪਰ ਹਰਿਆਣੇ ਦੀ ਸੰਗਤ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ 9 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਜਿੱਤ ਦਵਾਈ ਸੀ।

ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵੱਲੋਂ ਵੱਡੀ ਜਿੱਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ!

ਹਰਿਆਣਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਵੱਡੀ ਜਿੱਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਨੇ ਸ਼ੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਅਕਾਊਂਟ ਦੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ 40 ਵਾਰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਗੱਠਜੋੜ ਰਾਹੀਂ ਟੋਟਲ 17 'ਤੇ ਜਿੱਤ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਦਕਿ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਗਰੁੱਪ ਨੂੰ ਬਹੁਮਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਚੋਣ

ਹਰਿਆਣਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਕਦੋਂ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਈ ?

- > 11 ਜੁਲਾਈ 2014 ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਐਕਟ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ।
- > ਐੱਚਐੱਸਜੀਐੱਮਸੀ ਐਕਟ, 2014 ਨੂੰ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਕ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ 14 ਜੁਲਾਈ, 2014 ਨੂੰ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
- > ਇਸ ਮਗਰੋਂ 6 ਅਗਸਤ 2014 ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ 20 ਸਤੰਬਰ 2022 ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਗਠਨ ਲਈ ਰਾਹ ਪੱਧਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।
- > ਜਦੋਂ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਕਾਨੂੰਨ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।
- > ਇਸ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵੱਲੋਂ ਹੀ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਇਤਿਹਾਸਕ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖ ਰੇਖ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਆਖ਼ਰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਨਤਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਮਗਰੋਂ ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਗਿਆ।

ਲੜਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਇਸੇ ਲਈ ਬਾਦਲ ਦਲ ਨੇ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਪੰਥਕ ਦਲ ਬਣਾ ਕੇ ਚੋਣ ਲੜੀ ਜਿਸ ਦਾ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਢੋਲ ਸੀ। ਢੋਲ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ 'ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ 6 ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਿੱਤਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਨੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਹੈ

ਕੀ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਹਨ ਨਵੀਂ ਚੁਣੀ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ

ਬੇਸ਼ੱਕ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਕਮੇਟੀ ਹੇਠ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ 52 ਇਤਿਹਾਸਕ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਆਇਆ ਹੈ, ਪਰ ਆਮਦਨ ਵਾਲੇ ਸਿਰਫ਼ 5 ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਨਾਵਾ ਸਾਹਿਬ ਪੰਚਕੂਲਾ, ਸੀਸ ਗੰਜ ਸਾਹਿਬ ਤਰਾਵੜੀ ਕਰਨਾਲ, ਕਪਾਲ ਮੋਚਨ ਸਾਹਿਬ ਯਮੁਨਾਨਗਰ, ਧਮਧਾਨ ਸਾਹਿਬ ਜੀਂਦ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਨੌਵੀਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਕੈਥਲ ਆਦਿ ਹੀ ਹਨ ਅਤੇ 47 ਇਤਿਹਾਸਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਘੱਟ ਆਮਦਨ ਵਾਲੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਢੁਕਵੇਂ ਅਤੇ ਸੁਚੱਜੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਬੜੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਬੇਸ਼ੱਕ ਹਰਿਆਣਾ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੇਠ ਇਤਿਹਾਸਕ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਏਕੜ ਖੇਤੀ ਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ, ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਮਾਲ ਮਹਿਕਮੇ ਤੋਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਵੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਦਰਪੇਸ਼ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਾਮ ਕਰਵਾ ਲਏ ਗਏ ਹਨ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਿਹੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਖੇਤੀ ਲਈ ਠੇਕੇ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਉਸ ਬਾਰੇ ਵੀ ਪੁਨਰ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਚੱਲ ਰਹੀ ਠੇਕੇ ਦੀ ਕੀਮਤ ਤੋਂ ਕਾਫੀ ਘੱਟ ਦੱਸੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਖ਼ਾਸ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਹ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਤਾਂ ਜ਼ਮੀਨ-ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹਰਿਆਣਾ ਅੰਦਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਹੇਠ

ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਨ ਵੀ ਖੋਲ੍ਹੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਕਮੇਟੀ ਹੇਠ 5 ਸਿੱਖਿਅਕ ਸੰਸਥਾਨ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਸਿਰਸਾ, ਕੈਥਲ ਅਤੇ ਕਪਾਲ ਮੋਚਨ ਯਮੁਨਾਨਗਰ ਵਿਖੇ ਇਕ-ਇਕ ਸਕੂਲ, ਜਦਕਿ ਪੰਜੋਖਰਾ ਸਾਹਿਬ ਅੰਬਾਲਾ ਅਤੇ ਨਿਸਿੰਘ ਕਰਨਾਲ 'ਚ ਇਕ-ਇਕ ਕਾਲਜ ਹਨ। ਇਸ ਪਾਸੇ ਵੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਰਾਲੇ ਕਰਨੇ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ-ਪ੍ਰਸਾਰ ਲਈ ਵੀ ਉਪਰਾਲੇ ਕਰਨੇ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੀ ਦੂਜੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਦਬਾਅ ਬਣਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੱਡੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਰਾਜ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੇ ਉਪਰਾਲੇ ਵੀ ਕਰਨੇ ਹੋਣਗੇ, ਤਾਂ ਕਿ ਰਾਜ ਦੇ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਿੱਖੀ ਨਾਲ ਜੁੜਨ।

ਡਾਕਟਰੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਨਵੀਂ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਤਾਂ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਖ਼ਾਸਕਰ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਮਿਆਰੀ ਅਤੇ ਸਸਤੀਆਂ ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮਿਲ ਸਕਣ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਸ਼ਾਹਬਾਦ ਮਾਰਕੰਡਾ ਵਿਖੇ ਇਕ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਮੀਰੀ-ਪੀਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਹਸਪਤਾਲ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਸ ਟਰੱਸਟ ਵਲੋਂ ਇਕ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਵੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਪਰ ਸਰਕਾਰੀ ਅੜਚਨਾਂ ਕਾਰਨ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਿਆ, ਜਿਸ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲੈਣਾ ਵੀ ਨਵੀਂ ਕਮੇਟੀ ਲਈ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਹੈ। ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵੀ ਨਵੀਂ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਕਮੇਟੀ ਲਈ ਵੱਡੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ 'ਚ ਨਵੀਆਂ ਸਰਾਵਾਂ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਸਰਾਵਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਦੇ ਵੀ ਵੱਡੇ ਮੁੱਦੇ ਹਨ।

40 ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸਣੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਹੁਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਐੱਸਜੀਪੀਸੀ ਤਹਿਤ ਹਰਿਆਣਾ ਤੋਂ ਮੈਂਬਰ ਚੁਣੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਮੌਕਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਆਜ਼ਾਦ ਚੋਣਾਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ।

ਝੰਡਾ ਨੇ ਅਸਤੀਫਾ ਵਾਪਸ ਲਿਆ

ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਪੰਥਕ ਦਲ ਝੰਡਾ ਗਰੁੱਪ ਨੂੰ ਬਹੁਮਤ ਨਾ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਝੰਡਾ ਨੇ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ

ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਪੁਰੇਵਾਲ

ਵਿਚਾਰ :-

ਸੱਚੇ ਪਿਆਰ ਦੀ ਛੋਹ ਹੀ ਇਨਸਾਨ ਦੀਆਂ ਭਵਨਾਵਾਂ ਬਦਲ ਸਕਦੀ ਹੈ ।

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਡਰੱਗ ਅੱਡਾ ਗੁਜਰਾਤ ਹੈ ਪੁਲੀਸ ਦੀਆਂ ਕਾਲੀਆਂ ਭੇਡਾਂ ਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਦਾ ਗੱਠਜੋੜ ਜੁੜਿਆ ਹੈ

ਧਰਮਪੁਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਧਾਇਕ ਚੰਦਰਸ਼ੇਖਰ ਨੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਰਹੀ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਲਤ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿ ਗੁਆਂਢੀ ਸੂਬੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਕਈ ਤਾਕਤਾਂ ਹਿਮਾਚਲ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਦਲਦਲ ਵਿੱਚ ਖੱਕਣ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਹ ਤਾਕਤਾਂ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਕਿ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਅੱਗੇ ਵਧਣ। ਉਸਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਤਾਕਤ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਰਬਾਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਹਿਮਾਚਲ ਦੇ ਮਨੁੱਖ ਜੋ ਵੀ ਹੋਣ, ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿਆਂਗੇ। ਸੂਬੇ ਦੀ ਸੁੱਖ ਸਰਕਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਾਕਤਾਂ ਨਾਲ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ। ਹੁਣ ਗੁਆਂਢੀ ਰਾਜਾਂ ਤੋਂ ਹਿਮਾਚਲ ਵਿੱਚ ਫੈਲ ਰਹੇ ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਹ ਗੱਲ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਈ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਆਦਤ ਮਹਾਮਾਰੀ ਵਾਂਗ ਫੈਲਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵੀ ਇਸ ਤੋਂ ਅਛੂਤਾ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਉਪਰ ਅਜਿਹੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣੇ ਗਲਤ ਹਨ। ਹਿਮਾਚਲ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ੀਲੀ ਡਰੱਗ ਤਾਂ ਦਵਾਈ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਬਣ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਰ ਹਿਮਾਚਲ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਵਲ ਧਿਆਨ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਪੰਜਾਬ ਡੀਜੀਪੀ ਗੌਰਵ ਯਾਦਵ ਅਨੁਸਾਰ ਪੁਲੀਸ ਦੀ ਸਪੈਸ਼ਲ ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ ਨੇ ਇਕ ਗਰੇਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਆਗੂ ਸਮੇਤ 7 ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪੰਜ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਅਤੇ ਨੈੱਟਵਰਕ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਸ਼ੀਲੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਖੋਪ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਨੱਕ ਹੇਠ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਬੱਚੀ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਇੱਕ ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲ ਫੈਕਟਰੀ ਤੋਂ ਪੰਜ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਫਾਰਮਾ ਫੈਕਟਰੀ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਆਈ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਗਿਰੋਹ ਕੋਲੋਂ 70.42 ਲੱਖ ਨਸ਼ੀਲੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ, 725 ਕਿਲੋ ਟਰਾਮਾਡੋਲ ਪਾਊਡਰ ਅਤੇ 2.37 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਡਰੱਗ ਮਨੀ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਡੀਜੀਪੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਾਈਲੈਕਸ ਫਾਰਮਾ ਕੈਮ ਡਰੱਗ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ 47.32 ਨਸ਼ੀਲੇ ਕੈਪਸੂਲ ਅਤੇ 725.5 ਕਿਲੋ ਨਸ਼ੀਲਾ ਟਰਾਮਾਡੋਲ ਪਾਊਡਰ - ਜੋ ਕਿ 1.5 ਕਰੋੜ ਕੈਪਸੂਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਸੀ - ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਤਾਂ ਹਿਮਾਚਲ ਦੀ ਇਕ ਕੰਪਨੀ ਹੈ, ਪਰ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਇਸ ਕਾਲੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਕੀ ਹਿਮਾਚਲ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਡਰੱਗ ਅੱਡਾ ਗੁਜਰਾਤ ਹੈ। 29 ਅਗਸਤ 2022 ਦੀ ਬੀਬੀਸੀ ਵੈਬਸਾਈਟ ਯੂਕੇ 30 ਅਗਸਤ 2022 ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਗੁਜਰਾਤ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਬੰਦਰਗਾਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਤਸਕਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ 185.5 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਹੈਰੋਇਨ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਡੀਜੀਪੀ ਪੰਜਾਬ ਗੌਰਵ ਯਾਦਵ ਮੁਤਾਬਕ ਇਹ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਖੋਪ ਸਮੁੰਦਰੀ ਰਸਤਿਆਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਆਈ ਸੀ ਅਤੇ ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਭੁਜ ਇਲਾਕੇ ਤੋਂ ਟਰੱਕਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆ ਰਹੀ ਸੀ। ਐਸਟੀਐਫ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਫਰਮਾਕਿਊਟੀਕਲ ਡਰੱਗ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਭੰਗ ਅਤੇ ਚਰਸ ਦੀ ਉਤਪਾਦਨ ਹਿਮਾਚਲ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅਫਰੀਕੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਨੇਪਾਲੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸਮੱਗਲਰ ਆਪਣੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਚਲਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਹਿਮਾਚਲ ਦੇ ਕੁਝ ਇਲਾਕੇ 'ਡਰੱਗ ਟੂਰਿਜ਼ਮ' ਲਈ ਵੀ ਬਦਨਾਮ ਹੋ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਥੇ ਸਭ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਸ਼ਾ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਮਿਲਣ ਕਾਰਨ ਹਰ ਸਾਲ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸੈਲਾਨੀ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।

ਇਸਰਾਈਲ ਸਮੇਤ ਕੁਝ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਸ਼ਾ ਪ੍ਰੇਮੀ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਹਿਮਾਚਲ ਬਹੁਤ ਹਰਮਨਪਿਆਰਾ ਹੈ। ਹਰ ਸਾਲ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਇਸਰਾਈਲੀ ਹਿਮਾਚਲ ਦੀ ਧੌਲਾਧਾਰ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਵਸੇ ਪਿੰਡ 'ਧਰਮਕੋਟ' ਵਿਖੇ ਆ ਕੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਪਿੰਡ 'ਤੇਲਅਵੀਵ' ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਪੁਕਾਰਿਆ ਜਾਣ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਇਥੇ ਹਿਬਰੂ ਸ਼ੈਲੀ ਦੇ ਕਈ 'ਸਾਈਨੇਜ' ਵੀ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਕ ਚਾਰ ਮੰਜ਼ਿਲਾ 'ਚਬਾਡ ਹਾਊਸ' (ਯਹੂਦੀ ਸਮੁਦਾਇਕ ਕੇਂਦਰ) ਵੀ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਨਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਉਪਲਬਧਤਾ ਕਾਰਨ ਹੁਣ ਤਾਂ ਇਥੇ ਵੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਲਈ ਗੋਆ ਵਾਂਗ ਹੀ ਨਸ਼ੇੜੀਆਂ ਦੀਆਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ 'ਰੇਵ ਪਾਰਟੀਆਂ' ਅਤੇ 'ਫੁਲ ਪੁਨ ਪਾਰਟੀਆਂ' ਆਯੋਜਿਤ ਹੋਣ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੰਗਲਾਂ ਆਦਿ ਸੁੰਨਸਾਨ ਅਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਆਯੋਜਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨੌਜਵਾਨ-ਮੁਟਿਆਰਾਂ ਕੋਲੋਂ ਭਾਰੀ ਰਕਮ ਵਸੂਲਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਅਤੇ ਨਸ਼ਾ ਪਰੋਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਚੇ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਧੁੰਨ 'ਤੇ ਮਸਤੀ ਕਰਵਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪੁਲਸ ਰਿਕਾਰਡ ਮੁਤਾਬਕ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਖੋਪ ਨਾਲ ਫੜੇ ਜਾ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ 70 ਫੀਸਦੀ ਹਿਮਾਚਲੀ ਨੌਜਵਾਨ ਹਨ।

ਸੋ ਡਰੱਗ ਇਕ ਵੱਡਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪੁਲੀਸ ਦੀਆਂ ਕਾਲੀਆਂ ਭੇਡਾਂ ਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਦਾ ਗੱਠਜੋੜ ਜੁੜਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਬਦਨਾਮ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਜੇ ਤਕ ਹਿਮਾਚਲ ਦੀ ਡਰੱਗ ਕੰਪਨੀ ਤੇ ਗੁਜਰਾਤ ਤੋਂ ਫੜੇ ਨਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਕਿ ਕੌਣ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਦੇ ਕੋਣ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਤਹਿਤ ਕਿਉਂ ਬਦਨਾਮ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਆਪ ਹੀ ਡਰੱਗ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿੱਚ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਦੇ ਰਾਹ ਉਪਰ ਹਨ। ਪਰ ਸਰਕਾਰਾਂ ਚੁਪ ਹਨ ਕਿਉਂ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀਆਂ।

-ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਪੁਰੇਵਾਲ

NEWS & VIEWS

PANTHIC ACCOUNTABILITY OF SIKH BRITISH MPs

Gurmukh Singh OBE

A SIKH HAS TO FULFIL HIS PANTHIC OBLIGATIONS AS A MEMBER OF THE CORPORATE ENTITY OF THE PANTH (SIKH REHT MARYADA)

It is true that the presence of identity Sikhs in the Parliament makes the point that Sikhs do have a place in the British plural society. They are an important minority in British diversity united by shared British and Sikh values. They have own theo-cultural identity, heritage and identity which also link them to their roots in Panjab, divided between India and Pakistan since 1947.

For these reasons, in addition to national and local issues concerning all communities, there is an expectation that they would also raise specific issues of concern to British Sikhs. In any case, Sikh issues have always been raised by non-Sikh MPs with sizeable number of Sikh constituents. Southall MP, late Sydney Bidwell, was an outstanding example. His publication by the Sikh Missionary Society UK, *The Turban Victory*, is a good source of reference for Sikh turban related issues.

In due course, in order to brief MPs, UK Sikh issues began to be prioritised by the Sikhs, first, as *The Sikh Agenda* and later, from 2015, as *The Sikh Manifesto*. Electronic versions of successive Sikh Manifestos are available on the Sikh Missionary Society Website (see at footnote). The first Sikh Manifesto of 2015 was especially well-received as a blueprint by diaspora Sikhs and as a fair summary of Sikh tradition and legitimate UK Sikh issues with reference to Sikh ideology, identity and Anglo-Sikh aspects.

There is an expectation that MPs would use the Sikh Manifesto as a source of reference regarding Sikh concerns. British Sikhs are likely to measure performance of MPs under these headings. Naturally, British Sikh expectation is that Sikh identity MPs would raise Sikh issues even more effectively due to their Sikh background and regular dialogue with local Sangat.

High profile Sikhs need to understand that Sikhi values and temporal objectives would help and not hinder their careers and stature in the wider society. That, to seek *Panth di Chardhi Kalaa* is compatible with *Sarbat da Bhalaa*, the well-being of all and creation of a just and fair human society.

One view is that in 1984, the Sikh president of India could have served Sikh Qaum and country (India) better with that realisation at a critical juncture in Sikh and Indian history. If required, he should have welcomed any personal sacrifice in Sikhi spirit. Later, the Sikh Prime Minister of India could have done even more for the Panth while also re-affirming the original democratic spirit of the Indian Constitution.

A related point is the question of lead in the Panth. Guru Nanak *Jot-Jugat* (Guiding Light and Methodology) was in one Guru-person until Guru Gobind Singh Ji placed It in Guru Granth and collective Guru Panth. The Panthic Manifesto in Guru Granth Sahib is interpreted collectively by the Guru Panth. Thus guided, Sikhs can lead as individuals in own spheres and also as a collective when assembled as the Panth before Sri Akal Takht Sahib.

So, Sikhs will no longer seek some elusive super individual as *leader* when this concept is understood. Sikhs do not need a leader because they always had the Guru Granth-Panth lead. The 18 Century Khalsa understood this concept and remained invincible.

British Sikhs expect Panthic accountability from Sikh MPs in addition to representation of local issues and participation in debates about national and international issues.

Gurmukh Singh OBE, Ret'd Principal Civil Servant (UK) sewauk2005@yahoo.co.uk

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਘਟ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪ੍ਰਭਾਵ !

❖ ਦਲਿਤ ਤੇ ਮਜ਼੍ਹਬੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਧਰਮ-ਪਰਿਵਰਤਨ, ਪਰਿਵਾਰ ਨਿਯੋਜਨ ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਸ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਅਬਾਦੀ ਘਟਾ ਰਿਹਾ ਏ ❖ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਪੰਥਕ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ

ਇਸ ਵੇਲੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਰਾਜਨੀਤਕ ਤੌਰ ਉਪਰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਦਿਖ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਮੁੱਚੀਆਂ ਪੰਥਕ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸੀ ਸੰਵਾਦ ਰਚਾਕੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਇਹ ਵਿਚਾਰਕੇ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਭੂਸਤਾ ਲਈ ਅਮਲ ਕਰਨ ਯੋਗ ਏਜੰਡਾ ਲਿਆਕੇ ਪਹਿਰਾ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਿੱਖ ਰਾਜਨੀਤੀ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ ਸਿਰ ਖੜੀ ਹੋ ਸਕੇ। ਅਜੋਕੀ ਪਾਟੋਧਾੜ ਵਾਲੀ ਗਰੁਪਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡੂ ਸਿੱਖ ਰਾਜਨੀਤੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ 'ਰਾਜ ਕਰੇਗਾ ਖਾਲਸਾ' ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਰਸਾਤਲ ਦੀ ਕਿਸੇ ਡੂੰਘੀ ਖਾਈ ਵੱਲ ਧੱਕਦੀ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਇਕੱਲੀ ਅਕਾਲੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸਮੁੱਚੀ ਸਿੱਖ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਇਤਿਹਾਸਕ ਸੱਚ ਇਹੀ ਹੈ ਕਿ 1948 ਤੇ 1966 ਦੀ ਸਿੱਖ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਜੋ ਪ੍ਰਤੱਖ ਰੂਪ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਹੀ ਸੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬੇ ਲਈ ਜੁਝਦੀ ਰਹੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿੱਖ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਵਾਲਾ ਸੂਬਾ ਮੰਗਣਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਦਾਇਰੇ ਵਿਚ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸੂਬਾ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ, ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਦਾਇਰੇ ਵਿਚ ਵੀ ਸੀ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਦਾ ਤਨਾਸਬ ਵੀ ਵਧਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਗੌਰਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਵੰਡ ਵੇਲੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਮਾਰ ਖਾਧੀ ਤੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਕਤਲੋਗਾਰਤ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਵੀ ਹੋਏ। ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਇਕ ਫਾਇਦਾ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਕ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਗਏ।

ਅਸਲ ਵਿਚ ਆਜ਼ਾਦੀ ਵੇਲੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ 500 ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਰਾਜ (ਰਿਆਸਤਾਂ) ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਵਿਚ ਕਿਵੇਂ ਮਿਲਾਉਣਾ ਹੈ, ਇਹ ਇਕ ਵੱਡਾ ਸਵਾਲ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਵਲਭ ਭਾਈ ਪਟੇਲ ਦੀ ਕੂਟਨੀਤੀ ਨੇ ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਹੱਲ ਕੀਤਾ। ਪਰ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਭਾਸ਼ਾ ਆਧਾਰਿਤ ਰਾਜ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਉੱਭਰਨ ਕਾਰਨ 1948 ਵਿਚ, ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਜੱਜ ਐਸ.ਕੇ. ਧਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ 4 ਮੈਂਬਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਪਰ ਇਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੂਬੇ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਪੁਨਰਗਠਨ ਦਾ ਕੋਈ ਨੌਸ ਆਧਾਰ ਲੱਭਣ ਲਈ ਪੰਡਿਤ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ, ਵੱਲਭ ਭਾਈ ਪਟੇਲ ਅਤੇ ਪਟਾ ਸੀਤਾਰਮੇਯਾ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਇਕ ਜੁਆਇੰਟ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟੀ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਗਈ। ਇਸ ਨੇ ਵੀ ਭਾਸ਼ਾ ਆਧਾਰਿਤ ਰਾਜ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੇਲਗੂ ਭਾਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਅੰਦੋਲਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। 1952 ਵਿਚ ਤੇਲਗੂ ਨੇਤਾ ਪੋਟਿ ਸ਼ੀਰਾਮਲੂ 52 ਦਿਨ ਦਾ

ਮਰਨ ਵਰਤ ਰੱਖ ਕੇ ਪ੍ਰਾਣ ਤਿਆਗ ਗਿਆ। ਅੰਦੋਲਨ ਨੇ ਹਿੰਸਕ ਰੂਪ ਲੈ ਲਿਆ। ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋ ਕੇ ਕੇਂਦਰ ਨੇ 1953 ਵਿਚ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾ ਭਾਸ਼ਾ ਆਧਾਰਿਤ ਸੂਬਾ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਭਾਸ਼ਾ ਆਧਾਰਿਤ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਹੱਕ 'ਚ ਅੰਦੋਲਨ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਗਏ। 19 ਦਸੰਬਰ, 1953 ਨੂੰ ਜਸਟਿਸ ਫਜ਼ਲ ਅਲੀ, ਹਰਿਦਯ ਨਾਥ ਕੁੰਜਰੂ ਅਤੇ ਕੇ.ਐਮ. ਪਾਨਿਕਰ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ 3 ਮੈਂਬਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੋ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਭਾਵੇਂ ਕੁੱਲ 844 ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਬੋਲੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ 91 ਫ਼ੀਸਦੀ ਭਾਰਤੀ ਸਿਰਫ਼ 14 ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਹੀ ਬੋਲਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਭਾਸ਼ਾ ਆਧਾਰਿਤ 14 ਰਾਜ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਈ ਨਵੇਂ ਰਾਜ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਏ ਪਰ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬੇ ਦੀ ਮੰਗ ਨਾ ਮੰਨੀ ਗਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਲੋਂ ਆਰੰਭੇ ਅੰਦੋਲਨ ਦੇ ਦਬਾਅ ਅਧੀਨ 1966 ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬਾ ਬਣਾ ਤਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ, ਡੇਮ, ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਦੇ ਇਲਾਕੇ ਹੀ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖੇ ਗਏ, ਸਗੋਂ ਪੰਜਾਬ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਲੋਕਾਰ ਧਾਰਾਵਾਂ 78, 79, 80 ਜੋੜ ਕੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਲੈ ਲਏ ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਸਨ।

ਉਂਜ ਤਾਂ ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨਾਲ ਸਰੀਰਨ ਧੱਕਾ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਦੀ ਸਿਰਫ਼ ਇਕ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸਿੱਖ ਨੇਤਾ ਅੰਦਰੋ-ਅੰਦਰੀ ਖੁਸ਼ ਵੀ ਸਨ ਕਿ ਇਹ ਸੂਬਾ ਭਾਵੇਂ ਛੋਟਾ ਬਣਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਵਾਲਾ ਸੂਬਾ ਬਣ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਨੇਤਾ ਤੇ ਹਿੰਦੂ ਪ੍ਰੈੱਸ ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਕੋਲੋਂ ਰਣਨੀਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਰ ਖਾ ਗਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਕੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖਵਾਉਣ

ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਨਾ ਹੁੰਦੀ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਲਟਾ ਕੀਤਾ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਦੇ ਬਹੁਤੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਹਿੰਦੀ ਲਿਖਵਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਆ।

ਗੌਰਤਲਬ ਹੈ ਕਿ 1991 ਦੀ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ ਵਿਚ ਸਿੱਖ 59.71 ਫ਼ੀਸਦੀ ਤੇ 2011 ਦੀ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ ਵਿਚ 57.69 ਫ਼ੀਸਦੀ ਸਨ, ਪਰ ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਨਵੀਂ ਮਰਦਮ-ਸ਼ੁਮਾਰੀ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵੀ ਸਿੱਖ ਘੱਟਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਹੀ ਹੋਣਗੇ। ਇਕ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 40 ਤੋਂ 48 ਫ਼ੀਸਦੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਕਈ ਕਾਰਨ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਾਰਨ, ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵਧਦੀ ਵਸੋਂ, ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਖੁਦ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਬਣਨਾ, ਦਲਿਤ ਤੇ ਮਜ਼੍ਹਬੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਧਰਮ-ਪਰਿਵਰਤਨ ਆਦਿ ਹਨ। ਪਰਿਵਾਰ ਨਿਯੋਜਨ ਨੂੰ ਵੀ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਵਧੇਰੇ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਆਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਵਸੋਂ ਦਾ ਘਟਣਾ ਯਕੀਨੀ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ 'ਆਪ', ਕਾਂਗਰਸ, ਭਾਜਪਾ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਆਦਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚ ਵੰਡੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਦੂਸਰੀ ਗੱਲ ਇਹ ਕਿ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਕਹਿਣ ਵਾਲੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿਚਲੀ ਫੁੱਟ ਅਤੇ ਕਈ ਕਈ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਣਾ ਕੇ ਹੰਨੇ ਹੰਨੇ ਮੀਰੀ ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਤੇ ਆਪਸੀ ਪਾਟੋਧਾੜ ਵੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਘਟਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ।

ਹੁਣੇ ਮਾਘੀ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਵੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਭਾਈ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਇਕ ਨਵਾਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਵਾਰਿਸ ਪੰਜਾਬ ਦੇ) ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦਰਮਿਆਨ ਭਾਵੇਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਸੁਧਾਰ ਲਹਿਰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੇਤਾ ਜਥੇਦਾਰ ਸ਼੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤਾਂ ਕਰਕੇ ਅਜੇ 2 ਦਸੰਬਰ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇੰਨ-ਬਿੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਵਾਉਣ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ

ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਮਿਲ ਰਹੀਆਂ ਤੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਰਵਟ ਹਾਲਾਤ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਇਹ ਧਿਰ ਵੀ ਅਖੀਰ ਇਕ ਨਵਾਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਣਾਉਣ ਵੱਲ ਵਧੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਧਿਰ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਤਖ਼ਤ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ, ਪਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜਥੇਦਾਰ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਅਜੇ ਸਰਗਰਮ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੋਂ ਦੂਰ ਪੰਥਕ ਲਹਿਰ ਚਲਾਉਣ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਸੰਭਾਵਿਤ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਅਗਵਾਈ ਗੁਰਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਵਡਾਲਾ ਜਾਂ ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰੱਖੜਾ ਜਾਂ ਰਵੀਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਜਾਣ ਦੇ ਆਸਾਰ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਲੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿੰਗ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਬੀਬੀ ਜਗੀਰ ਕੌਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਉਂਝ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਹੀ ਉਭਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਚੋਣਾਂ ਜਿੱਤ ਲਵੇ। ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਹੋਣ ਉਪਰੰਤ ਸਾਰੇ ਬਾਦਲ ਵਿਰੋਧੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਸਮੂਹਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਧਾਰਮਿਕ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਅਗਵਾਈ ਦੇਣ ਲਈ ਕਹਿਣਗੇ। ਬਾਬਾ ਸਰਬਜੋਤ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ ਤੇ ਜਥੇਦਾਰ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋ ਚੁਕੀ ਹੈ ਕਿ ਰਲਕੇ ਪੰਥਕ ਲਹਿਰ ਉਸਾਰੀ ਜਾਵੇ। ਬਾਬਾ ਬੇਦੀ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਭਾਈ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਏਕਤਾ ਕਰਾਉਣ ਦੇ ਪਖ ਵਿਚ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਧਾਰਮਿਕ ਪਖ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਧਰਮ ਬਦਲੀਆਂ ਨੂੰ ਠਲ ਪਾਈ ਜਾ ਸਕੇ।

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਖਾਂਤ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਹੰਨੇ ਹੰਨੇ ਦੀ ਮੀਰੀ ਦੀ ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਵਿਚਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਕੌਮ ਦੇ ਮਸਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਵਧੇਰੇ ਅਹਿਮੀਅਤ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ। ਲੋੜ ਤਾਂ ਸਿਧਾਂਤਕ ਏਕਤਾ ਦੀ ਹੈ। ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਸਭ ਪੰਥਕ ਧੜਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਕੇ ਪੰਥ ਦੀ ਧਰਮ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਥਕ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਹੀ ਵੱਡਾ ਨੈਟਵਰਕ ਤੇ ਵਸੀਲੇ ਹਨ।

ਕੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਮਾਨ 'ਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਬੰਬ ਦੇ ਹਮਲੇ ਦਾ ਖਤਰਾ ਹੈ !

ਮੋਗਾ-ਸੁਰੱਖਿਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ 'ਤੇ ਖਾੜਕੂ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਅਲਰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਇਨਪੁਟ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹਮਲਾ ਟਿਫਨ, ਡ੍ਰੋਨ ਜਾਂ ਮਨੁੱਖੀ ਬੰਬ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਲਰਟ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਆਏ ਸਾਰੇ ਟਿਫਨ ਬੰਬਾਂ ਦਾ ਬਰਾਮਦ ਨਾ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਬੈਠੇ ਮੋਗਾ ਨਿਵਾਸੀ ਗੈਂਗਸਟਰ ਅਰਸ਼ਦੀਪ ਉਰਫ ਅਰਸ਼ ਡੱਲਾ, ਪਰਮਿੰਦਰ ਪੱਟੂ, ਲਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਭਾਰੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਹਥਿਆਰ ਮੰਗਵਾਏ ਜਾਣਾ ਹੈ।

ਖਾਸ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਮੋਗਾ ਆਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਐੱਸਐੱਸਪੀ ਦਫਤਰ ਦੀ ਸਕਿਓਰਿਟੀ ਬ੍ਰਾਂਚ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਗੁਪਤ ਪੱਤਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਫੋਰਸ ਤੇ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ

○ ਸੁਰੱਖਿਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੇ ਕਿਉਂ ਕੀਤਾ ਸਾਵਧਾਨ

ਗਿਆ ਹੈ। ਪੱਤਰ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਤਾਇਨਾਤ

ਸੁਰੱਖਿਆ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਤੱਕ ਵੀਵੀਆਈਪੀਜ਼ 'ਤੇ ਹੋਏ ਹਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਤਿੱਖੀ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇ। ਇਹੀ ਨਹੀਂ, ਮੰਚ 'ਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਮੰਚ ਦੇ ਕੋਲ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇ।

ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਾਰਿਸ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅਤੇ ਖੜਕੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਨਾਲ ਵੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵੱਖਵਾਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ 'ਤੇ ਹਨ। ਇਹੀ ਨਹੀਂ, ਗੁਰਪਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ ਵੀ ਕਈ ਵਾਰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਜਾਨ ਤੋਂ ਮਾਰਨ

ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੋਗਾ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਫਰਵਰੀ 2022 ਵਿਚ ਮੋਗਾ ਨਿਵਾਸੀ ਗੈਂਗਸਟਰ ਅਰਸ਼ ਡੱਲਾ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਹੈਂਡ ਗ੍ਰੈਨੇਡ ਬਰਾਮਦ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਦੇ ਮਡਿਊਲ ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਹੀ ਨਹੀਂ, ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ 14 ਜਨਵਰੀ 2022 ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ 21 ਜਨਵਰੀ 2022 ਨੂੰ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੀ ਸਰਹੱਦ ਤੋਂ 27 ਸੌ ਆਰਡੀਐਕਸ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਆਰਡੀਐਕਸ ਖਾੜਕੂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਤੋਂ ਮੰਗਵਾਏ ਗਏ ਟਿਫਨ ਬੰਬਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਇਕ ਹਾਲੇ ਵੀ ਟ੍ਰੇਸ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਧਮਾਕੇ ਵੀ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਕ ਟਿਫਨ ਬੰਬ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੇ ਪਿੰਡ ਸੇਖਵਾਂ ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

ਦਲ ਖਾਲਸਾ 25 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਗੁਣਤੰਤਰਤਾ ਦਿਵਸ ਖਿਲਾਫ ਕੱਢੇਗਾ ਰੋਸ ਮਾਰਚ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ-ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵੱਲੋਂ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੁਣਤੰਤਰਤਾ ਦਿਵਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ 25 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ, ਮਾਨਸਾ ਅਤੇ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਰੋਸ ਮਾਰਚ ਕੱਢੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਆਗੂਆਂ ਕਵਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਭਾਈ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੰਡ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਲੇਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਿ ਟਾਰਗੇਟ ਕਿਲਿੰਗ ਅਤੇ ਝੂਠੇ ਪੁਲਿਸ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਅਤੇ ਸਵੈ ਨਿਰਨੇ ਦਾ ਹੱਕ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕੱਢੇ ਜਾ ਰਹੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰੋਸ ਮਾਰਚਾਂ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਦੋਵਾਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂ ਤੇ ਕਾਰਕੁੰਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮਾਲਵਾ ਮਾਝਾ ਤੇ ਦੁਆਬਾ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਦੁਪਹਿਰ 12 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ ਤਿੰਨ ਵਜੇ ਤੱਕ ਇਹ ਰੋਸ ਮਾਰਚ ਕੱਢੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

BIG THANKS TO ALL THE MEMBERS FOR MAKING THIS HISTORIC DECISION

Congratulations to all the Sangat and Sat Shri Akaal ji with Waheguru ji Blessing both Gurdwara s Sewadar got together in the historic meeting at the Frodigham Road gurdwara sahib to discuss to have one gurdwara sahib in the future with all the sewadar agreed big thanks to all the members for making this historic decision with waheguru ji blessing our sub committee will continue to work together to sort out all legal issues our solicitor mr Steven Warne been informed this morning he will be taking care of the legal matter s we will be bringing Guru Granth Sahib both saroop on Saturday as agreed at 4 pm from Normanby road gurdwara sahib Sangat ji please attend to the gurdwara sahib again well done congratulations this is what the Scunthorpe sangat wanted great news waheguru ji have blessed the Sangat.

ਕਾਰਨੀ ਜਾਂ ਫ੍ਰੀਲੈਂਡ ਚੋਂ ਇੱਕ ਬਣੇਗਾ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਦਾ ਜਾਨਸ਼ੀਨ

ਵੈਨਕੂਵਰ- ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਵੱਲੋਂ 6 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੀਡਰ ਬਣਨ ਲਈ ਕਈਆਂ ਨੇ ਪਰ ਤੋਲ ਕੇ ਦੇਖੇ, ਪਰ ਪੱਕਾ ਮਨ ਨਾ ਬਣਾ ਸਕੇ। ਹੁਣ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਸਾਬਕਾ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਕ੍ਰਿਸਟੀਆ ਫ੍ਰੀਲੈਂਡ ਅਤੇ ਬੈਂਕ ਆਫ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਗਵਰਨਰ ਮਾਰਕ ਕਾਰਨੀ ਹੀ ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਆਗੂ ਐਤਵਾਰ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਮੁਹਿੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਗੇ। ਦੋਹਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ 9 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਬਹੁਮਤੀ ਕਰੇਗੀ। ਦੋਹਾਂ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਅਗਲਾ ਲੀਡਰ ਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣ ਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਸੈਫ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ੀ ਨਾਗਰਿਕ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ

○ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਝੂਠੇ

ਮੁੰਬਈ-ਮੁੰਬਈ-ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਅਦਾਕਾਰ ਸੈਫ ਅਲੀ ਖਾਨ ਦੇ ਘਰ 'ਚ ਦਾਖ਼ਲ ਹੋ ਕੇ ਉਸ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ 'ਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕ 30 ਸਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ 5 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ 'ਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ੀ ਨਾਗਰਿਕ ਹੈ। ਜਿਸ ਦੀ ਪਛਾਣ ਮੁਹੰਮਦ ਸ਼ਰੀਫੁਲ ਇਸਲਾਮ ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦ ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਆਪਣਾ ਨਾਂਅ ਬਦਲ ਕੇ ਬਿਜੌਏ ਦਾਸ ਰੱਖ ਲਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਗੁਪਤ ਰਸਤੇ ਰਾਹੀਂ ਭਾਰਤ ਆਇਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਥੇ ਉਸਦੀ ਮਦਦ ਕਿਸਨੇ ਕੀਤੀ ਪੁਲਿਸ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਵਧੇਰੇ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੀ 14 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਝੂਠੇ ਹਨ। ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਵਧਾ-ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪੀੜਤ ਇਕ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹਸਤੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ

ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹਸਤੀਆਂ ਕਿਸ ਇਲਾਕੇ 'ਚ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਉੱਥੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਘੇਰਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਹ ਅੰਦਰ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ

ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਇਸ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਇਕ ਚਾਕੂ ਬਰਾਮਦ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤੇ ਲੀਲਾਵਤੀ ਹਸਪਤਾਲ 'ਚ ਸੈਫ ਦੇ ਸਰੀਰ 'ਚੋਂ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਚਾਕੂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਰਾਮਦ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 3 ਟੁਕੜਿਆਂ 'ਚ ਟੁੱਟੇ ਚਾਕੂ ਦੇ ਇਕ ਟੁਕੜੇ ਦੀ ਭਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਲਿਖਾਰੀਆਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਰਿਤ

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦੀ ਨੀਤੀ, ਪੰਜਾਬ, ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨੀ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਪਰ ਕਈ ਵਾਰ ਕੁੱਝ ਲਿਖਾਰੀ ਦੁੱਜਿਆਂ ਦੇ ਨਿੱਜਤਵ ਪ੍ਰਤੀ ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਅਦਾਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲਿਖਾਰੀ ਦੀ ਲਿਖਤ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਹਰ ਇੱਕ ਲਿਖਾਰੀ ਆਪਣੀ ਲਿਖਤ ਲਈ ਖੁਦ ਜਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਅਗਰ ਕੋਈ ਮਾਣਹਾਨੀ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਿਸੇ ਦੀ ਲਿਖਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਬੰਧਿਤ ਧਿਰਾਂ ਅਤੇ ਲਿਖਾਰੀ ਖੁਦ ਜਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਅਦਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦਾ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣ ਦੇਣ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਪੰਨਾਵਾਦ ਸਹਿਤ, ਸੰਪਾਦਕ,
ਅਦਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼

ਰੂਸੀ ਫੌਜ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਬਣ ਰਹੇ ਨੇ ਬਲੀ ਦੇ ਬੱਕਰੇ

○ ਪੁਤਿਨ ਦਾ ਮੋਦੀ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਵਾਅਦਾ ਖੋਖਲਾ ਨਿਕਲਿਆ ○ ਰੂਸੀ ਫੌਜ ਵਲੋਂ ਲੜ ਰਹੇ 12 ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ, 16 ਲਾਪਤਾ ○ ਜੰਗ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕ ਦੀ ਮੌਤ, ਭਾਰਤੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਰੂਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ-‘ਤੁਰੰਤ ਸਭ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿਓ’

ਖਾਸ ਖਬਰ

ਰੂਸ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੱਚਾ ਦੋਸਤ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਹੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਲਾਦੀਮੀਰ ਪੁਤਿਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਦੀ ਰੂਸ ਫੇਰੀ ਦੌਰਾਨ, ਪੁਤਿਨ ਨੇ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਯੂਕਰੇਨ ਵਿੱਚ ਰੂਸ ਵੱਲੋਂ ਲੜ ਰਹੇ ਭਾਰਤੀ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਬਿਨੀਲ ਕੇਰਲ ਦੇ ਤ੍ਰਿਸੂਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਬਿਨੀਲ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਜੈਨ ਟੀਕੇ (27) ਵੀ ਯੂਕਰੇਨ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਯੂਕਰੇਨ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਡਰੋਨ ਹਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬਿਨੀਲ ਦੀ ਜਾਨ ਚਲੀ ਗਈ ਸੀ।

ਭਾਰਤੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਰੂਸੀ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਕੇ ਯੂਕਰੇਨ ਵਿਰੁੱਧ ਜੰਗ ਲੜ ਰਹੇ 12 ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀ ਜਾਨ ਚਲੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 16 ਲੋਕ ਲਾਪਤਾ ਹਨ।

ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਰੂਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਰੂਸੀ ਫੌਜ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਬਾਕੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਜਲਦ ਤੋਂ ਜਲਦ ਰਿਲੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਏ। ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਾਸਕੋ ਵਿੱਚ ਸਾਡਾ ਦੂਤਾਵਾਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰ ਸੰਭਵ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਭਾਰਤ ਵਾਪਸ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਰੂਸੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਜੇ ਉਥੇ ਜ਼ਖਮੀ ਸਨ ਉੱਥੇ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਾਪਸ ਭੇਜਣ ਦੀ ਮੰਗ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਭਾਰਤੀ ਦੂਤਾਵਾਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਰੂਸੀ ਫੌਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਰੂਸੀ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਸ਼ੀਅਨ, ਰਸੋਈਏ, ਪਲੰਬਰ ਵਰਗੇ ਸਹਾਇਕ ਸਟਾਫ ਵਜੋਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦਾ ਲਾਲਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯੁੱਧ ਦੇ ਮੋਰਚੇ 'ਤੇ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਯੂਕਰੇਨ-ਰੂਸ ਮੋਰਚੇ 'ਤੇ ਮੌਤ ਹੋਈ ਹੋਵੇ ਤੇ ਉਹ ਰੂਸੀ ਫੌਜ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਹੋਕੇ ਬਲੀ ਦੇ ਬੱਕਰੇ ਬਣੇ ਹੋਣ। ਮਾਸਕੋ ਸਥਿਤ ਭਾਰਤੀ ਦੂਤਾਵਾਸ ਮੁਤਾਬਿਕ ਸਾਲ 2024-25 ਦੌਰਾਨ ਛੇ ਭਾਰਤੀ ਯੁਵਕਾਂ ਦੀਆਂ ਰੂਸੀ ਜੰਗੀ ਮੋਰਚੇ 'ਤੇ ਮੌਤਾਂ ਹੋਈਆਂ

ਸਨ। ਦੂਤਾਵਾਸ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਰਾਹੀਂ ਅਪੀਲ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕ ਰੂਸ ਵਿਚ ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਸ਼ੀਅਨਾਂ, ਪਲੰਬਰਾਂ, ਬਾਵਰਚੀਆਂ, ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਭੇਜਣ ਅਤੇ ‘ਨੌਕਰੀ’ ਲਈ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਰੂਸ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਨ।

ਇਹ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਹਨ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਠੇਕਾ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਤੋਂ ਗੁੰਮਰਾਹਕੁਨ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਉੱਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਵਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੂਸੀ ਫੌਜ ਦੇ ਸਹਾਇਕਾਂ (ਕੁਲੀਆਂ) ਵਜੋਂ ਜੰਗੀ ਮੋਰਚੇ 'ਤੇ ਭੇਜ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਉੱਥੇ ਫੌਜੀ ਕੈਂਪਾਂ ਵਿਚ ਹਫਤੇ-ਦਸ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਮਗਰੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ‘ਰੰਗਰੂਟਾਂ’ ਨੂੰ ਫੌਜੀਆਂ ਵਜੋਂ ਮੁਹਰਲੀਆਂ ਸਫਾਂ ਵਿਚ ਭੇਜ ਦਿਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹੋ ਕੁੱਝ ਮੱਧ-ਪੂਰਬ ਵਿਚ ਵੀ ਵਾਪਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕ ਇਜ਼ਰਾਇਲੀ ਫੌਜੀ ਦਸਤਿਆਂ ਵਿਚ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵਲੋਂ ਭਾਰਤੀ

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਠੱਗ ਏਜੰਟਾਂ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਭਰਮ-ਜਾਲ ਤੇ ਲੁੱਟ-ਖਸੁੱਟ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੂੰ ਵੱਧ ਅਸਰਦਾਰ ਹੀਲੇ-ਉਪਰਾਲੇ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਗੇ ਕਰੜਾ ਰਵਈਆ ਅਪਨਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਬਲੀ ਦਾ ਬੱਕਰਾ ਨਾ ਬਣਾਉ। ਇਹ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਅਵਸਰਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਲ ਪਰਵਾਸ ਦੇ ਰੁਝਾਨ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਹਵਾ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਜਾਪਣ ਵਾਲੇ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਵੀਜ਼ੇ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਵੀ ਖਤਰਿਆਂ ਬਾਰੇ ਚੌਕਸ ਅਵੱਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਤਣਾਅਗ੍ਰਸਤ ਮੁਲਕਾਂ ਵਲ ਹਿਜਰਤ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਚਿਤਾਵਨੀਆਂ ਤੇ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨਾਂ ਵਲੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਿਤਾਵਨੀਆਂ ਨੂੰ ਦਰਗੁਜ਼ਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣਾ ਰੁਕਿਆ ਨਹੀਂ। ਰੂਸ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਅਪਣੀਆਂ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਫੌਜਾਂ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਅਪ੍ਰੈਲ 2024 ਵਿਚ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿਤੀ ਸੀ।

ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਦਖਲ ਮਗਰੋਂ 85 ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕ ਰੂਸੀ ਫੌਜ ਵਿਚੋਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਵੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਪਰ ਹੁਣ ਨਵੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਅਜੇ ਵੀ ਦਰਜਨਾਂ ਭਾਰਤੀ, ਰੂਸੀ ਫੌਜੀ ਦਸਤਿਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਸਫਾਰਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਬਵੀਆਂ ਸੁਰਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਕਬੂਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਬੰਦਸ਼ਾਂ ਕਾਰਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਫੌਜੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਤੋਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਵਾਉਣਾ ਆਸਾਨ ਕਾਰਜ ਨਹੀਂ। ਉਂਜ ਵੀ, ਰੂਸੀ ਜਾਂ ਇਜ਼ਰਾਇਲੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਮਿਲਣ ਦਾ ਲੋਭ ਕਈਆਂ ਉਪਰ ਹਾਵੀ ਹੈ।

ਇਹ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਮੋਦੀ-ਪੁਤਿਨ ਸਿਖਰ ਵਾਰਤਾ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਯੁਵਕਾਂ

ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਗਾਰ ਵਜੋਂ ਵਰਤਣ ਵਾਲਾ ਮਾਮਲਾ ਉੱਠਣ ਮਗਰੋਂ ਰੂਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹਰ ਮੌਤ ਲਈ 1.30 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਵਾਰਿਸਾਂ ਨੂੰ ਰੂਸੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਰੂਸੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਮੁਫਤ ਸਿਖਿਆ ਆਦਿ ਵਰਗੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਆਪਣੀ ਜੰਗਬਾਜ਼ੀ ਲਈ ਹੋਰਨਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਗ਼ੈਰ-ਫੌਜੀ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਜੰਗੀ ਮੋਰਚੇ 'ਤੇ ਡਾਹ ਦੇਣਾ ਇਖਲਾਕੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੀ ਨਾਵਾਜਬ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੀ। ਸਿਰਫ ਰੂਸ ਜਾਂ ਇਜ਼ਰਾਇਲ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਭਾਰਤੀ ਯੁਵਕ ਬੇਈਮਾਨ ਏਜੰਟਾਂ ਵਲੋਂ ਜਾਰਜੀਆ, ਆਰਮੀਨੀਆ, ਮੌਲਦੋਵਾ ਆਦਿ ਗੜਬੜੀਗ੍ਰਸਤ ਯੂਰੋਪੀਅਨ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਲੋਭ ਦੇ ਕੇ ਭੇਜੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਉਥੋਂ ਅੱਗੇ ਪੱਛਮੀ ਯੂਰੋਪ ਦੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਵਸਣਾ ਆਸਾਨ ਹੈ।

ਜਾਰਜੀਆ-ਆਰਮੀਨੀਆ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਅਮਨ-ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਜਿਥੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਲਈ ਸੁਖਾਵੇ ਨਹੀਂ, ਉੱਥੇ ਉਜਰਤਾਂ ਵੀ ਭਾਰਤ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤੀਆਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਹੀਂ। ਲਿਗਾਜ਼ਾ, ਇਹ ਯੁਵਕ ਖੁਦ ਨੂੰ ਉਥੇ ਕਸੂਤਾ ਫਸਿਆ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਵੱਲੋਂ ਪੈਰਸ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸਮਝੌਤੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਣ ਬਾਰੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ

* ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਬਾਈਡਨ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਜਾਰੀ ਹੋਏ 78 ਆਦੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਰੱਦ

ਸੈਕਰਮੈਂਟੋ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ (ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ)- ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ 47 ਵੇਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਜੋਂ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਉਪਰੰਤ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਇਕ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਪੈਰਸ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸਮਝੌਤੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ 2017 ਵਿਚ ਵੀ ਟਰੰਪ ਨੇ ਪੈਰਸ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸਮਝੌਤੇ ਨਾਲੋਂ ਨਾਤਾ ਤੋੜ ਲਿਆ ਸੀ ਪਰੰਤੂ 4 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਜੋ ਬਾਈਡਨ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਣਦਿਆਂ ਹੀ ਮੁੜ ਪੈਰਸ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਵਾਹਣ ਆਦੇਸ਼" ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ

ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੱਚੇ ਤੇਲ ਦਾ ਘਰੇਲੂ ਉਤਪਾਦਨ ਉਚਾਈਆਂ ਛੂਹ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਕ ਹੋਰ ਆਦੇਸ਼ ਤਹਿਤ ਅਲਾਸਕਾ ਵਿਚ ਦੁਬਾਰਾ ਕੱਚਾ ਤੇਲ ਕੱਢਣ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦ ਕਿ ਬਾਈਡਨ ਨੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਤੇਲ ਤੇ ਗੈਸ ਕੱਢੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਹੋਰ ਜਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਟਰੰਪ ਨੇ ਨਵੇਂ ਸੰਘੀ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਤੇ ਨਵੇਂ ਸੰਘੀ ਵਰਕਰ ਭਰਤੀ ਕਰਨ ਉਪਰ ਰੋਕ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੰਘੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਉਪਰ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਹਿੰਗਾਈ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਮੁਦਰਾਸਫੀਤੀ ਬਾਰੇ ਇਕ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਉਪਰ ਵੀ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਹਨ।

ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਨਾਲ ਖਪਤਕਾਰੀ ਵਸਤਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਹੇਠਾਂ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਰਾਜਸੀ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਟਰੰਪ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕਈ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਵਾਦਤ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਡੈਮੋਕਰੈਟਸ ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਖਾਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦੇ ਕੇ ਉਕਸਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ

ਕੈਨੇਡਾ - ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਰਾਹੀਂ ਸਨਸਨਖੇਜ਼ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਵੀਰੂ ਨਾਂ ਦੇ ਸੋਸ਼ਲ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਤੇ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸਾਥੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦੀਵਾਲੀ ਦੌਰਾਨ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਉਕਸਾਇਆ ਗਿਆ ਤੇ ਇਸ ਲਈ ਪੈਸੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਉਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਹਮ ਕੋ ਇੰਡੀਆ ਕੇ ਫਲੈਗ ਭੀ ਪਰੋਵਾਈਡ ਕੀਏ ਗਏ --। --" ਉਹਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਝੰਡੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਹਰ ਇੱਕ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਾਤ ਦੇ 6000 (ਛੇ ਹਜ਼ਾਰ) ਡਾਲਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਸਾਨੂੰ ਪੈਸੇ ਚਾਹੀਦੇ ਸਨ, ਅਸੀਂ ਤਿੰਨ ਜਣੇ, ਮੇਰੇ ਸਮੇਤ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਕਰਨ ਗਏ। ਸਾਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ 500 ਡਾਲਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਫਿਰ ਅਗਲੇ ਦਿਨ 2500 ਡਾਲਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਸਾਡੇ ਲਈ ਸਵਾਰੀ (ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ) ਦਾ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਾਡੇ ਲਈ ਇੰਝ ਪੈਸੇ

ਬਣਾਉਣੇ ਸੌਖਾ ਕੰਮ ਸੀ, ਤੇ ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਨਾਹਰੇ ਲਾਉਣੇ ਇਕ ਸੁਗਲ ਵਾਂਗ ਲਗਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਭ ਕੁੱਝ ਪੈਸੇ ਦੀ ਖਾਤਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਾਡਾ ਮਕਸਦ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਉਹਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਕੁੱਝ ਸਿੱਖ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਜਿਹੜੇ ਸਾਡੀ ਕਾਫੀ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਰਾਤ ਦਾ ਕੰਮ ਸੀ, ਜੇ ਸਾਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ ਸੌਂਦਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਕਰਾਂਗੇ। ਪਰ ਮੈਂ ਸਿੱਖ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਫਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਪੂਰਾ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਪੈਸੇ ਕਿਸ ਨੇ ਦਿੱਤੇ, ਭਾਰਤੀ ਅੰਬੈਸੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਗੁਰਪਤਵੰਤ ਪੰਨੂ ਦੇ ਕਤਲ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨਿਖਿਲ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਮੁੜ ਹਿੰਦੀ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੀ ਕੀਤੀ ਮੰਗ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ (ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ):- ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਵੱਖਵਾਦੀ ਗੁਰਪਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ ਦੇ ਕਤਲ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨਿਖਿਲ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਅਦਾਲਤ ਅੰਦਰ ਮੁੜ ਤੋਂ ਹਿੰਦੀ ਬੋਲਣ/ ਸਮਝਣ ਵਾਲੇ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਮੁਹਈਆ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲੋਂ ਉਸਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪੜਨ ਲਈ 60 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਗੁਪਤਾ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਚੈੱਕ ਗਵਰਾਨ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਓਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਮੈਨੂੰ ਪ੍ਰਾਗ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਕੌਂਸਲਰ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਦੂਤਾਵਾਸ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਮਿਲਣ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਮੇਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਇਸ ਲਈ ਕਈ ਬੇਨਤੀਆਂ ਉਠਾਈਆਂ ਸਨ ਪਰ ਅੱਜ ਤੱਕ ਕੋਈ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਮਿਲਣ ਨਹੀਂ ਆਇਆ।

ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਅਦਬੀ ਮੇਲਾ 2025 ਸਬੰਧੀ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ

ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕ ਅਦਬੀ ਮੇਲੇ ਸਬੰਧੀ ਇਕੱਤਰਤਾ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਖਸ਼ੀਅਤਾਂ

ਲੰਡਨ (ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬੱਧਨੀ ਕਲਾਂ) ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਅਦਬੀ ਮੇਲਾ 2025 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਮੀਟਿੰਗ ਸਾਊਥਾਲ ਦੇ ਚਾਂਦਨੀ ਚੌਕ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਵਿਖੇ ਹੋਈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਖਸ਼ੀਅਤਾਂ ਨੇ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਅਜੀਮ ਸ਼ੇਖਰ ਅਤੇ ਅਬੀਰ ਬੁੱਟਰ ਨੇ ਆਏ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦਿਆਂ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ। ਵੱਖ ਵੱਖ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਲਈ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਇਸ ਦੂਸਰੇ ਅਦਬੀ ਮੇਲੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਸੁਝਾਅ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਤੋਂ ਨਾਮਵਾਰ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ, ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ, ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਕਲਾ ਕ੍ਰਿਤਾਂ ਨਾਲ ਨਵੀਂ

ਪੀੜੀ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਲਈ ਯੂ ਕੇ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਾਬਕਾ ਐਮ ਪੀ ਵਰਿੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਕੁਲਵੰਤ ਕੌਰ ਢਿੱਲੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਕਲਾ ਕੇਂਦਰ ਯੂ ਕੇ, ਸਾਬਕਾ ਮੇਅਰ ਰਣਜੀਤ ਧੀਰ, ਸਾਬਕਾ ਮੇਅਰ ਮਹਿੰਦਰ ਕੌਰ ਮਿੰਡਾ, ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਪੱਡਾ, ਮਹਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ ਪਾਠਕ ਲੇਖਕ ਮੰਚ ਸਲੋਹ, ਕੌਂਸਲਰ ਕਮਲਜੀਤ ਕੌਰ ਸਹੋਤਾ, ਅਮਰ ਜੋਝਤੀ, ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਗੁਰਨਾਮ ਗਰੇਵਾਲ, ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬੱਧਨੀ ਕਲਾਂ, ਨਰਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਸ਼ਿਵਦੀਪ ਕੌਰ ਢੇਸੀ, ਪ੍ਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ, ਕਿੱਟੀ ਬੱਲ, ਭਿੰਦਰ ਜਲਾਲਾਬਾਦੀ, ਰੁਪਿੰਦਰ ਕੌਰ ਗਿੱਲ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਹੋਤਾ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੁੱਖੀ, ਪ੍ਰਮਿੰਦਰ ਹਾਲਵੇਰਡ, ਹਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਰਾਜ, ਰੂਪ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰਾਂ ਦਾ ਯੂ ਕੇ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ - ਐਫ ਐਸ ਓ

ਲੰਡਨ (ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬੱਧਨੀ ਕਲਾਂ) ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਸਿੱਖ ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨਜ਼ ਯੂ ਕੇ ਦੇ ਸੱਦੇ ਤੇ ਬੀਤੇ ਕੱਲ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਮੇਦਿਕ ਵਿਖੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀਆਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਜੱਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਕੱਤਰਤਾ ਹੋਈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸਰਵਉੱਚਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਅਹਿਦ ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦਿਆਂ 2 ਦਸੰਬਰ 2024 ਨੂੰ ਪੰਜ ਸਿੱਖ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਡੱਟ ਕੇ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿੱਖ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਪੱਤਰ ਲਿਖਕੇ ਇਹਨਾਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ।

ਯੂ ਕੇ ਦੀਆਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀਆਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਜੱਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ

ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਬਾਦਲਕਿਆਂ ਵਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅਦੇਸ਼ਾਂ - ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਆਨੇ ਬਹਾਨੇ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸਰਵਉੱਚਤਾ ਨੂੰ ਵੰਗਾਰਨ ਦੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਦੀ ਸਖਤ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇੱਕਸੁਰਤਾ ਨਾਲ ਠੋਸ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਸਮੇਤ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਅਗਰ ਇਹਨਾਂ ਅਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ ਤਾਂ ਯੂ ਕੇ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਵਿਰੋਧ ਅਤੇ ਮੁਕੰਮਲ ਬਾਈਕਾਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ

ਤੋਂ ਮੁਨਕਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਖੱਤੀ ਆਗੂ ਨਾ ਹੀ ਉਸਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸਟੇਜ ਤੋਂ ਬੋਲਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਿੱਖ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਰਵਾਕੇ ਇੱਕ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਵੀ ਸਟੇਜ ਤੋਂ ਸਨਮਾਨਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜੱਥੇਦਾਰ ਸਿੱਖ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ।

ਸਾਊਥਾਲ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨ ਨੇ ਕੀਤੀ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ

ਲੰਡਨ (ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬੱਧਨੀ ਕਲਾਂ) 17 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਪੱਛਮੀ ਲੰਡਨ ਦੇ ਸਾਊਥਾਲ ਵਿੱਚ 30 ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਸਵੇਰੇ 8.25 ਵਜੇ ਈਲਿੰਗ ਦੇ ਟੈਂਟੇਲੋ ਲੇਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੌਰਵੁੱਡ ਪਾਰਕ ਦੇ ਦਰਖਤ ਤੇ ਲਟਕ ਰਹੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਮੁਢਲੇ ਹਾਲਾਤ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਅਜੇ ਕੁਝ ਵੀ ਸਪਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਮੌਕੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਲੰਡਨ ਐਂਬੂਲੈਂਸ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਲੰਡਨ ਫਾਇਰ ਬ੍ਰਿਗੇਡ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ 30 ਸਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਘਟਨਾ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਹੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਐਲਾਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਫਿਲਹਾਲ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਆਤਮਹੱਤਿਆ ਕਿਉਂ ਕੀਤੀ। ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਦੇ ਨੇੜਲੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਦੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਰੋਨਰ ਲਈ ਫਾਈਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਪੇਸ਼

ਲੰਡਨ (ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬੱਧਨੀ ਕਲਾਂ) 19 ਜਨਵਰੀ 1990 ਨੂੰ, ਕਸ਼ਮੀਰ ਘਾਟੀ ਵਿੱਚ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਕਤਲੇਆਮ ਦੀ 35ਵੀਂ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਮੌਕੇ ਬਰਤਾਨਵੀ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਤਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ। ਯੂ ਕੇ ਦੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਬੌਬ ਬਲੈਕਮੈਨ ਨੇ ਹਾਊਸ ਆਫ ਕਾਮਨਜ਼ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਰਲੀ ਡੇ ਮੋਸ਼ਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਮਤਾ ਹਾਊਸ ਆਫ ਕਾਮਨਜ਼ ਵਿੱਚ ਬਹਿਸ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਸੀ ਕਿ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਦਰਦ ਅਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਐਮ ਪੀ ਬੌਬ ਬਲੈਕਮੈਨ

ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਤੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ, ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਖਤ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾ ਕੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ। ਅਸੀਂ ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਕਤਲੇਆਮ ਦੀ ਵੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਮਤਾ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਦੁੱਖਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਹਿੰਦੂ 19 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ 'ਮਹਾਵਿਨਾਸ ਦਿਵਸ' ਵਜੋਂ ਮਨਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਅਰਲੀ ਡੇਅ ਮੋਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਇਹ ਸਦਨ ਜਨਵਰੀ 1990 ਵਿੱਚ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਹਿੰਦੂਆਂ 'ਤੇ ਹੋਏ ਹਮਲਿਆਂ ਦੀ 35ਵੀਂ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਨੂੰ ਡੂੰਘੇ ਦੁੱਖ ਅਤੇ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਨਾਲ ਮਨਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਏ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀ ਡੂੰਘੀ ਸੰਵੇਦਨਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਮਤੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇਸ ਹਿੰਸਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਉਜਾੜੇ ਅਤੇ ਦੁੱਖਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੱਜ ਤੱਕ ਇਨਸਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਸੰਸਦ

VACANCIES
JSR CONTRACTS LTD.

ਮਾਨਰੈਸ਼ਟਰ ਦੀਆਂ ਸਾਈਟਾਂ 'ਤੇ ਕਾਰਪੈਂਟਰ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਸਾਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਲੋੜ ਹੈ

Carpenters required at various sites in Manchester

Job Descriptions: In this role as an experienced Carpenter, a diverse set of responsibilities during the job, consist of 37.5 hours of dedicated work per week. You will be responsible for cutting, shaping, and assembling wooden elements for the construction of hoardings and other structures using saws, planes, chisels, and other power or hand tools to cut, shape, and drill according to specifications. Your main duties will include setting up shutters as required, ensuring levels are correctly set, and laying and fixing steel. You will assist with pouring and finishing concrete. You will also be responsible for stripping and cleaning shutters for reuse, as well as cutting and cleaning slabs, maintaining and repairing wood-work and fittings, aligning and fixing prepared wood pieces using screws, nails, glue, and dowels to form frames, and carrying out on-site soft strip demolition.

Annual pay is - £ 30,960.
The required training will be provided.

Person must have CSCS, Asbestos Awareness and Manual Handling
* Overseas candidates must do UK construction industry standard qualifications on arrival and before joining the job.

Contact Mr. Randhawa via email below:
Email: jsrcontractslimited@gmail.com

ਬਰਤਾਨੀਆ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਕੰਗਣਾਂ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਐਮਰਜੈਂਸੀ' ਵਿਰੁੱਧ ਰੋਸ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ

ਲੰਡਨ (ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬੱਧਨੀ ਕਲਾਂ) ਬਰਤਾਨਵੀ ਸਿੱਖਾਂ ਸੰਗਠਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੰਗਣਾ ਰਣੌਤ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਐਮਰਜੈਂਸੀ' ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਸਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਹਫਤੇ ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸਿਨੇਮਾਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਫਿਲਮ ਦੀ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਪਿਆ।

ਸਿੱਖਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੰਗਣਾਂ ਦੀ ਫਿਲਮ ਨੂੰ "ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ" ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਵੈਸਟ ਮਿਡਲੈਂਡਜ਼ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਿਸਟਲ ਅਤੇ ਵਲਵਰਹੈਮਪਟਨ ਵਿੱਚ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਪਿਆ।

ਲੰਡਨ ਦੇ ਹਲਕੇ ਹੈਰੋ ਵਿੱਚ ਫਿਲਮ ਦੀ

ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨ ਫਿਲਮ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ

ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਵਿਘਨ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਲੱਗੇ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਨੌਜਵਾਨ ਫਿਲਮੀ ਪਰਦੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜਾ ਕੇ ਇਨਸਾਈਟ ਯੂ ਕੇ ਨਾਮ ਦੇ ਇੱਕ ਸੰਗਠਨ ਨੇ

ਕਿਹਾ ਕਿ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਪੱਖੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਫਿਲਮ ਦੀ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਰੋਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਫਿਲਮ ਦੇ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰਾ ਇਸ ਫਿਲਮ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਸੀ ਕਿ ਕੰਗਣਾਂ ਰਾਣੌਤ ਦੀ ਇਹ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਠੋਸ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਸਾਕਾ ਨੀਲਾ ਤਾਰਾ ਨੂੰ ਲੈ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਕਿਰਦਾਰ ਵਿਖਾਉਂਦਿਆਂ ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਅਕਸ ਖਰਾਬ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਸ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਜੁਲਿਆ ਹੁੰਗਾਰਾ ਹੀ ਮਿਲਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਹੁਣ ਤੱਕ ਸਿਰਫ 12.26 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਹੀ ਵਪਾਰ ਕਰ ਸਕੀ ਹੈ।

ਐਮ ਪੀ ਢੇਸੀ ਨੇ ਗਾਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਠੰਡ ਨਾਲ ਮਰ ਰਹੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਉਠਾਇਆ

ਲੰਡਨ (ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬੱਧਨੀ ਕਲਾਂ) ਐਮ ਪੀ ਤਨਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢੇਸੀ ਨੇ ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੀ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਅਤੇ ਫਲਸਤੀਨ ਯੁੱਧ ਦੌਰਾਨ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਹੋ ਰਹੇ ਘਾਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਚੁੱਕਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਬਰਤਾਨਵੀ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉੱਤਰੀ ਗਾਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਠੰਡ ਨਾਲ ਮਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਰਦੀਆਂ ਦੀ ਬਾਰਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਤੰਬੂ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਭਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਫੈਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਲਗਭਗ ਨਾ-ਮਾਤਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਤਰੀ ਗਾਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹਸਪਤਾਲ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਅੱਤਿਆਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇਤਨਯਾਹੂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲੜਾਈ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਬਰਤਾਨਵੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਬੰਧਤ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਹਾਲਾਤ ਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਰੱਖ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਯਤਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੀ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੇ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ।

ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦਿਵਸ ਸਬੰਧੀ ਭਾਰਤੀ ਹਾਈਕਮਿਸ਼ਨ ਲੰਡਨ ਵਿਖੇ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ

ਭਾਰਤੀ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿਖੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ

ਲੰਡਨ (ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬੱਧਨੀ ਕਲਾਂ) 21 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦਿਵਸ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਚੇਤਨਾ ਬੋਰਡ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਸਦਕਾ ਭਾਰਤੀ ਹਾਈਕਮਿਸ਼ਨ ਲੰਡਨ ਵਿਖੇ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦਿਵਸ ਮਨਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਾਰ ਤੀਜਾ ਸਾਲਾਨਾ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ ਜਿਸ ਦੀ ਮੇਜ਼ਬਾਨੀ ਭਾਰਤੀ ਹਾਈਕਮਿਸ਼ਨ ਲੰਡਨ ਦੇ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਦੀਪਕ ਚੌਧਰੀ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਸਹਿਮਤੀ ਬਣੀ ਕਿ ਇਸ ਵਾਰ ਵੱਖ ਤੋਂ ਵੱਖ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭਾਗ ਲੈਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਖਿੱਤਿਆਂ ਦੇ ਪਹਿਰਾਵੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਚੇਤਨਾ ਬੋਰਡ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਹਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਭੱਕਨਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਭਾਰਤੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਯੂ ਕੇ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਬਤੌਰ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਲਈ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਲਈ ਇੱਕ ਟਰੱਸਟ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਕੌਂਸਲਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ, ਚੰਦਾ ਝਾਮ, ਇੰਦੂ ਭਾਰੋਟ, ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਕੌਰ ਵੜੈਚ, ਅੰਨੂ ਫਲੋਰਾ, ਇੰਦਰਪਾਲ ਕੌਰ ਚੰਦੇਲ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

GSD

GSD ESTATE AGENTS
RESIDENTIAL & COMMERCIAL PROPERTY EXPERTS
SALES • LETTINGS • MANAGEMENT

EXPERIENCED & INDEPENDENT
FAMILY OWNED & OPERATED

How much is your home worth ?
More properties wanted for qualified applicants
We can sell or let your properties fast
2-3 year rent guarantee schemes available

ਜੀ. ਐਸ. ਡੀ. ਇਸਟੇਟ ਏਜੰਟਸ

ਤੁਹਾਡੇ ਘਰ ਦੀ ਕਿੰਨੀ ਕੀਮਤ ਹੈ ?

ਤੁਹਾਡੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚਣ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦੇਣ ਲਈ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਯੋਗ ਅਰਜ਼ੀ ਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਹੋਰ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ।

ਗਰੰਟੀ 'ਤੇ ਕਿਰਾਏ ਲਈ 2-3 ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਵੀ ਉਪਲੱਬਧ ਹਨ।

ਜਾਇਦਾਦ ਸਬੰਧੀ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਜ਼ਰੂਰ ਲਵੋ

EXCELLENCE AS STANDARD Supporting a greener future

Director: Mr Gurjeet Singh Dhariwal

Visit our website: www.gsdestates.com

Tel: 020 8570 1284 Email: info@gsdestates.com

10 New Heston Road, Heston, TW5 0LJ

GSD Estate Agents Ltd. Company No: 06529322. All rights reserved

ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ 47ਵੇਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਜੋਂ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ ਸਾਬਕ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੋ ਬਾਈਡਨ ਤੇ ਅਰਬਪਤੀ ਮਾਰਕ ਜ਼ੁਕਰਬਰਗ, ਜੈਫ ਬੇਜੋਸ, ਟਿਮ ਕੁੱਕ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰ ਪਿਚਾਈ ਵੀ ਹੋਏ ਸ਼ਾਮਲ

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ--(ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ)--ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ 47ਵੇਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਜੋਂ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ ਉਸਨੇ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਦਾ ਸਮੂਹਕ ਕੰਟਰੋਲ ਸੰਭਾਲਣ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਨਵੀਂ ਦਿਸ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣ ਸਮੇਂ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਲਟਾਉਣ ਦਾ ਵੀ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ। ਟਰੰਪ, ਜਿਸਨੇ ਵ੍ਹਾਈਟ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਾਰਜਕਾਲ ਲਈ ਮਹਾਂਦੋਸ਼ਾਂ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੋਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਤਲ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਤੇ ਚਲਦਿਆਂ ਇਹ ਚੋਣ ਜਿੱਤੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਸਮਾਰੋਹ ਦੌਰਾਨ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਸਾਰੇ ਕੀਤੇ ਵਾਦਿਆਂ ਤੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਰਹੱਦੀ ਕ੍ਰਾਂਸਿੰਗਾਂ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ, ਜੈਵਿਕ ਬਾਲਣ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਸੰਘੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸਦੇ ਦਸਤਖਤ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਤਿਆਰ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਡਾ ਸਵਾਗਤ ਹੈ," ਬਿਡੇਨ ਨੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਕਾਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਕਿਹਾ। ਦੋਵੇਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਈ ਸਾਲ ਬਿਤਾਏ ਹਨ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਰਿਪ-ਬਲਿਕਨ ਪਾਰਟੀ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਪਕੜ ਨਹੀਂ ਗੁਆਈ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਅਤੇ ਦੋ ਕਤਲ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਡਰਿਆ ਨਹੀਂ। ਟਰੰਪ ਨੇ "ਨਿਰਪੱਖ, ਬਰਾਬਰ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਨਿਆਂ" ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਮਾਰਟਿਨ ਲੂਥਰ ਕਿੰਗ ਜੂਨੀਅਰ ਦਿਵਸ 'ਤੇ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਮਾਰੇ ਗਏ ਨਾਗਰਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਇਕ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਅਸੀਂ ਉਸਦੇ ਸੁਪਨੇ ਨੂੰ ਹਕੀਕਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਾਂਗੇ," ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਨਵੰਬਰ ਵਿੱਚ ਕਾਲੇ ਅਤੇ ਲੈਟਿਨੋ ਵੋਟਰਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਟਰੰਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਲਈ - ਗੁਪਤ ਪੈਸੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਪਾਰਕ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਜਾਅਲੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ - ਇੱਕ ਘੋਰ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਪਹਿਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਜੋ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਉਸੇ ਥਾਂ ਤੋਂ "ਸੁਰੱਖਿਅਤ, ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਬਚਾਅ" ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਿੱਥੇ ਉਸਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੇ 6 ਜਨਵਰੀ, 2021 ਨੂੰ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੇ ਪਹਿਲੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਰਕ ਜ਼ੁਕਰਬਰਗ, ਜੈਫ ਬੇਜੋਸ, ਟਿਮ ਕੁੱਕ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰ ਪਿਚਾਈ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ - ਨੂੰ ਕੈਪੀਟਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅਹੁਦੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਰੋਟੰਡਾ, ਸਮਾਰੋਹ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਟਰੰਪ ਦੀ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਟੀਮ ਨਾਲ ਰਲ ਗਿਆ। ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਅਮੀਰ ਆਦਮੀ ਐਲੋਨ ਮਸਕ ਵੀ ਸਨ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਦਿਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸੇਂਟ

ਜੌਹਨ ਐਪੀਸਕੋਪਲ ਚਰਚ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਸੇਵਾ ਨਾਲ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਮੇਲਾਨੀਆ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮਹਿਲ ਦੇ ਉੱਤਰੀ ਪੋਰਟੀਕੋ ਵਿਖੇ ਸਾਬਕਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੋਅ ਬਿਡੇਨ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਮਹਿਲਾ ਜਿਲ ਬਿਡੇਨ ਦੁਆਰਾ ਰਵਾਇਤੀ ਚਾਹ ਅਤੇ ਕੌਫੀ ਰਿਸੈਪਸ਼ਨ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਚਾਰ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਜੀਬ ਵਿਦਾਇਗੀ ਸੀ, ਇਕ ਸਮੇਂ ਟਰੰਪ ਨੇ ਬਿਡੇਨ ਦੀ ਜਿੱਤ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਦਘਾਟਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। "ਘਰ

ਟਰੰਪ ਨੇ ਆਪਣੇ ਉਦਘਾਟਨੀ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਅਧੀਨ "ਸਾਡੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸਾਡੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਹਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਨਿਆਂ ਦੇ ਪੈਮਾਨੇ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।" ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ: "ਇਸ ਪਲ ਤੋਂ, ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਪਤਨ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।" ਟਰੰਪ ਦਾ ਇਹ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਸਮਾਗਮ ਕੈਪੀਟਲ ਰੋਟੰਡਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਇਆ, ਇਹ 40 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕੈਪੀਟਲ ਵਿਖੇ, ਉਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੇਡੀ ਵੈੱਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਸਹੁੰ ਚੁਕਾਈ ਗਈ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜਸਟਿਸ ਬ੍ਰੈਟ ਕੈਵਾਨੋ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੀ ਪੜਦਾਈ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਬਾਈਬਲ 'ਤੇ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ ਗਈ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਦੁਪਹਿਰ ਤੋਂ ਕੁਝ ਪਲਾਂ ਬਾਅਦ, ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰਕ ਬਾਈਬਲ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਬ੍ਰਾਹਮ ਲਿੰਕਨ ਦੁਆਰਾ 1861 ਦੇ ਉਦਘਾਟਨ ਸਮੇਂ ਵਰਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਬਾਈਬਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਦੋਂ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਜੌਨ ਰੋਬਰਟਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਹੁੰ ਚੁਕਾਈ। ਅਰਬਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਦਿੱਗਜਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਕੈਡਰ -

ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੈਦੀਆਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਮੁਆਫ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਹਿਲੇ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਣੇ ਬਿਡੇਨ

ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੋ ਬਿਡੇਨ ਨੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਲਗਭਗ 2,500 ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਘੱਟ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਫ਼ੈਸਲਾ ਅਪਣਾ ਕਾਰਜਕਾਲ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨੇ ਨਾਲ ਹੀ ਬਿਡੇਨ ਨੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸਜ਼ਾ ਮੁਆਫ਼ੀ ਅਤੇ ਕਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਅਪਣੇ ਨਾਂ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਬਿਡੇਨ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੈਦੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ੀ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਘੱਟ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਹਿਲੇ

ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਣ ਗਏ ਹਨ। ਇਕ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਬਿਡੇਨ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਅੱਜ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਉਡਰ ਕੋਕੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਲੰਮੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਇਤਿਹਾਸਕ ਗ਼ਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ, ਸਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਨੂੰ

ਠੀਕ ਕਰਨ ਅਤੇ ਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਲਾਖਾਂ ਪਿੱਛੇ ਬਹੁਤ ਲਮਾਂ ਸਮਾਂ ਬਿਤਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪਣੇ ਪ੍ਰਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਦਮ। ਵ੍ਹਾਈਟ ਹਾਊਸ ਵਲੋਂ ਫ਼ਿਲਹਾਲ ਕਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਿਡੇਨ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਹਾਲੇ

ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਚੁਣੇ ਗਏ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਮਾਂ ਵਰਤਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਬਿਡੇਨ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਕੋਰੋਨਾ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਦੌਰਾਨ ਜੇਲ ਤੋਂ ਰਿਹਾਅ ਹੋਏ ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਕੈਦ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਲਗਭਗ 1500 ਕੈਦੀਆਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਘੱਟ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਹੀ ਅਹਿੰਸਕ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ 39 ਅਮਰੀਕੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮਾਫ਼ੀ ਦਿਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਸਿੱਖਾਂ ਵਲੋਂ ਵਿਰੋਧ ਕਾਰਣ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਨਾ ਲੱਗੀ 'ਐਮਰਜੈਂਸੀ' ਫਿਲਮ

○ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਕੀਤੀ ਅਗਵਾਈ ○ ਫਿਲਮ ਦੇ ਸ਼ੋਅ ਕੈਂਸਲ ਹੋਏ ○ ਕੰਗਨਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਕਾਰਣ ਤੜਫੀ ○ ਅਖੇ ਮੈਂ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹਾਂ ਪਰ ਮੇਰਾ ਅਕਸ ਖਰਾਬ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ

ਖਾਸ ਖਬਰ

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਿਨੇਮਾਘਰਾਂ ਵਿਚ ਅਦਾਕਾਰਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਕੰਗਨਾ ਰਣੌਤ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਐਮਰਜੈਂਸੀ' ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਕਾਰਨ ਲੱਗ ਨਹੀਂ ਸਕੀ। ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸਿਨੇਮਾਘਰਾਂ ਅੱਗੇ ਪੁਲੀਸ ਤਾਇਨਾਤ ਰਹੀ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ 'ਐਮਰਜੈਂਸੀ' ਫਿਲਮ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਜ਼ੀਰਕਪੁਰ ਵਿਚ ਕਿਸਾਨ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਰੋਸ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਤੋਂ ਫਿਲਮ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਧਾਮੀ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਸੂਬੇ ਦੇ ਸਿਨੇਮਾ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਫਿਲਮ ਰਾਹੀਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜ-ਮਰੋੜ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦੂਜੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਲੋਂ ਵੀ ਇਸ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਰਿਲੀਜ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਿਨੇਮਾ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਸੂਚਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਜ ਦੇ ਖੁਫੀਆ ਤੰਤਰ ਵਲੋਂ ਇਸ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਅਮਨ-ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਲਈ ਖ਼ਤਰਾ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਸੰਬੰਧੀ ਦਿੱਤੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਕਾਰਨ ਰਾਜ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਨਾ ਵਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੀ ਬਕਾਇਦਾ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਫਿਲਮ ਸੰਬੰਧੀ ਸਮੁੱਚੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਣ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਘੋਖ ਵੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੰਗਨਾ ਦੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਜ਼ਹਿਰੀਲੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤ ਫਿਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਜ਼ਹਿਰ ਘੋਲਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਣ ਉਸਦੀ ਫਿਲਮ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵੱਡਾ ਵਿਰੋਧ ਹੋਇਆ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਹ ਫਿਲਮ ਨਹੀਂ ਲਗਣ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਦਾ ਅਸਰ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਪਾਰ ਸਮੁੱਚੇ ਭਾਰਤ ਤੱਕ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਫਿਰਕੂ ਨਫਰਤ ਦੀ ਅੱਗ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂ, ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮ ਸਾਰੇ ਹੀ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਲਗੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ 1947 ਦੀ ਦੇਸ਼ ਵੰਡ ਅਤੇ 1984 ਦੇ ਕਤਲੇਆਮ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚੈਨ ਨਹੀਂ ਲੈਣ ਦੇ ਰਹੇ, ਉਹ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਆਪਣੀ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਦਾ ਰਾਹ ਪੱਧਰਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮਾਨਵਤਾ ਨੂੰ ਤੜਫ ਤੜਫ ਕੇ ਦਮ ਤੋੜਦਿਆਂ ਦੇਖਣ। ਸੋ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਹਾਈਕਮਾਨ ਨੂੰ ਬੀਤੇ ਤੋਂ ਸਬਕ ਲੈਂਦਿਆਂ ਕੰਗਨਾ ਰਣੌਤ ਵਰਗੀ ਬੇਲਗਾਮ ਮਹਿਲਾ ਆਗੂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਲਗਾਮ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਫਿਰਕੂ ਨਫਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨੂੰ ਵਿਰਾਮ ਲੱਗ ਸਕੇ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਭਾਈਚਾਰਾ ਕਾਇਮ ਰਹਿ ਸਕੇ।

ਖਿਲਵਾੜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਵਿਰੁਧ ਨਫਰਤ ਫੈਲਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਲੋਂ ਹੋਏ ਤਿੱਖੇ ਵਿਰੋਧ ਕਾਰਨ ਇਸ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਸੈਂਸਰ ਬੋਰਡ ਵਲੋਂ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਸਮੇਤ ਫਿਲਮ ਵਿਚਲੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਕੱਟੇ ਵੀ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਿੱਖਾਂ ਵਲੋਂ ਵਿਰੋਧ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਵੀ ਇਸ ਫਿਲਮ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਨੂੰ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਸਿਆਸੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਫਿਲਮ ਦੀ ਨਿਰਮਾਤਾ ਕੰਗਨਾ ਰਣੌਤ ਭਾਜਪਾ ਵਲੋਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਹੈ।

ਸੰਬੰਧੀ ਬਕਾਇਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰਾਏ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਪੀਵੀਆਰ ਨੇ ਸਿੱਖ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਕਰਕੇ ਫਿਲਮ ਦੇ ਸ਼ੋਅ ਕੈਂਸਲ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਚ ਇੱਕ ਸਿਨੇਮਾਘਰ ਨੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਮੌੜ ਦਿੱਤੇ। ਮੁਹਾਲੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਅਤੇ ਜਲੰਧਰ ਵਿਚ ਵੀ ਫਿਲਮ ਦਾ ਕੋਈ ਸ਼ੋਅ ਨਹੀਂ ਚੱਲਿਆ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਵੀ ਫਿਲਮ ਦੇਖਣ ਲਈ ਬਹੁਤੇ ਦਰਸ਼ਕ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਥੇ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ

ਸੈਂਟਰਲ ਬੋਰਡ ਆਫ ਫਿਲਮ ਸਰਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੇ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਫਿਲਮ 'ਐਮਰਜੈਂਸੀ' 'ਚੋਂ ਕਾਫੀ ਸੀਨ ਹਟਾ ਦਿੱਤੇ ਸਨ।

ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਫਿਲਮ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ। ਚੇਤੇ ਰਹੇ ਕਿ ਜਦੋਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਚੱਲਿਆ ਸੀ, ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕੰਗਨਾ ਰਣੌਤ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਫਰਤੀ ਤੇ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਲਕਬ ਦੇ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਕਿਸਾਨ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਫਿਲਮ ਖਿਲਾਫ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਨਿਤਰੇ ਹਨ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਫਿਲਮ ਜੋ ਮਰਹੂਮ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਲਗਾਈ ਗਈ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਕੁੱਲ 146 ਮਿੰਟ ਦੀ ਸੀ। ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਮੌਕੇ ਰਾਜ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਪਰਦੇ 'ਤੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਭਾਰ ਵੀ ਕਾਫੀ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਚ ਕਰੀਬ ਪੰਜ ਮਿੰਟ ਦਾ ਸੀਨ ਪੰਜਾਬ 'ਤੇ ਫੋਕਸ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੂੰ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਜੇਲ੍ਹ 'ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਣ ਅਤੇ ਇੱਕ ਥਾਂ ਸੰਜੇ ਗਾਂਧੀ ਨਾਲ ਬੈਠਾ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸੰਤਾਪ ਦੇ ਦੌਰ ਦਾ ਵੀ ਇੱਕ ਸੀਨ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਚਿੰਤਕਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਇਤਿਹਾਸਕ ਤਥਾਂ ਨਾਲ

ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਿਧਾਇਕ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ ਨੇ ਫਿਲਮ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਬਦਨਾਮੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੰਗਨਾ ਰਣੌਤ ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਆਲੋਚਕ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਫਿਲਮ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਵੇ।

ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਵੜਿੰਗ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸੈਂਸਰ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦਤ ਫਿਲਮਾਂ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਨੂੰ ਸੱਟ ਮਾਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਕੰਗਨਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵਿਰੋਧ ਕਾਰਣ ਅੱਖੀ ਅਦਾਕਾਰਾ ਕੰਗਨਾ ਰਣੌਤ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਫਿਲਮ ਨਾ ਲੱਗਣ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸੂਬੇ ਦੇ ਕਈ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਤੋਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਕੁਝ ਲੋਕ 'ਐਮਰਜੈਂਸੀ' ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਲੱਗਣ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਲਾ ਅਤੇ ਕਲਾਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਐਕਸ' 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ, 'ਮੈਂ ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹਾਂ ਅਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਨ ਤੇ ਉਸ ਮਗਰੋਂ ਵੀ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਨੂੰ ਨੇੜਿਓਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ।' ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਮੇਰੇ ਅਕਸ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਝੂਠਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਦੌਰਾਨ ਕੰਗਨਾ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਘਾਤਕ ਟਿੱਪਣੀਆਂ

ਸਾਲ 2020 ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਤਿੰਨ ਖੇਤੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਖਿਲਾਫ ਸਾਲ ਭਰ ਚੱਲੇ ਅੰਦੋਲਨ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਕੰਗਨਾ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨਾਂ ਕਰਕੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹੀ ਸੀ।

○ ਸਤੰਬਰ 2020 ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾਕਾਰੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਟਵੀਟ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਸੀ, "ਉਹ ਲੋਕ ਜੋ ਸੀਏਏ ਬਾਰੇ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਅਫਵਾਹਾਂ ਫੈਲਾਅ ਰਹੇ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ ਦੰਗੇ ਹੋਏ, ਉਹੀ ਲੋਕ ਹੁਣ ਕਿਸਾਨ ਬਿੱਲ ਬਾਰੇ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਫੈਲਾਅ ਰਹੇ ਹਨ। ਖੇਤੀ ਬਿੱਲ ਬਾਰੇ ਅਫਵਾਹਾਂ ਫੈਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਰਿਸ਼ਤ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹ 'ਅੱਤਵਾਦੀ' ਹਨ।"

○ ਮਾਰਚ 2023 ਵਿੱਚ ਕੰਗਨਾ ਵਲੋਂ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਪੋਸਟ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਿਲਜੀਤ ਦੋਸਾਂਝ ਨੂੰ ਟੈਗ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿੰਗਨਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕਈ ਪੰਜਾਬ ਸੈਲੇਬਰਿਟੀਜ਼ ਨੂੰ 'ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਵਾਇਰਸ ਵਾਲੀ ਬਿਮਾਰੀ ਹੈ' ਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਿਲਾਫ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਗੱਲ ਆਖੀ ਸੀ।

ਇੱਕ ਹੋਰ ਪੋਸਟ ਵਿਚ ਕੰਗਨਾ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, "ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਯਾਦ ਰੱਖਣ, ਪੁਲਿਸ ਆ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਇਹ ਉਹ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਗੱਦਾਰੀ ਜਾਂ ਟੁਕੜੇ-ਟੁਕੜੇ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੁਣ ਮਹਿੰਗੀ ਪਵੇਗੀ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਤੋਂ ਸਿਰ ਕੱਟਣ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਨਤੀਜੇ ਹੋਣਗੇ।"

-ਮਾਮਲਾ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ ਉਪਰ ਹਮਲਿਆਂ ਤੇ ਕਤਲਾਂ ਦੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਦਾ-

ਦਰਪਣ ਝੂਠ ਨਹੀਂ ਬੋਲਦਾ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਮੀਡੀਆ ਪੰਨੂੰ ਦੇ ਕਤਲ ਦੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਦੋਸ਼ੀ ਭਾਰਤੀ ਏਜੰਟ ਖਿਲਾਫ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋ ਸਕਦੀ

ਭਾਈ ਨਿਝਰ ਦੇ ਕਤਲ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਬਾਰੇ ਮੌਦੀ ਸਰਕਾਰ ਚੁਪ ਕਿਉਂ? ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਜਦੂਤ ਏਰਿਕ ਗਾਰਸੇਟੀ ਭਾਰਤੀ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਸੰਬੰਧੀ ਦੋਹਰੇ ਮਾਪਦੰਡ ਕਿਉਂ ਅਪਨਾ ਰਿਹਾ ਏ ਭਾਰਤ?

ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਸਮਰਥਕ ਭਾਈ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨਿਝਰ ਦੀ ਗੱਤਿਆ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਉਪਰ ਦੋਸ਼ ਲੱਗੇ ਸਨ, ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹਮਲਾਵਰ ਤੇਵਰ ਦਿਖਾਉਂਦਿਆਂ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਲਟਾ ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ ਕਟਹਿਰੇ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਸਿੱਖ ਫਾਰ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਗੁਰਪਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂੰ ਦੀ ਗੱਤਿਆ ਦੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਨਵੰਬਰ 2023 ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਸੀ।

ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਲਦੀ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਜੇ ਤੱਕ ਏਜੰਟ ਦਾ ਨਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਹੈ ਇੰਜ ਲਗ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਨਵੇਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨਾਲ ਬਿਹਤਰ ਸੰਬੰਧ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਗੁਰਪਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂੰ ਦੀ ਗੱਤਿਆ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀ ਰਾਅ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਹੇ ਵਿਕਾਸ ਯਾਦਵ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੁੰਦਾ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਪੱਖ ਹਲਕਿਆਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਭਾਰਤ ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਡੂੰਘਾਈ ਵੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਨਰਾਜ਼ਗੀ ਝਲਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਟਰੰਪ ਭਾਰਤ ਦੀ ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਸੁਆਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਰ ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਧੜਿਆਂ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇਹ ਗੱਲ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨਿਸਬਤਨ ਆਜ਼ਾਦਾਨਾ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਟਰੰਪ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀਆਂ ਤਰਜੀਹਾਂ ਦਾ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਅਸਰ ਤਾਂ ਰਹੇਗਾ।

ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਦੋਹਰੇ ਰਵੱਈਏ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਵੀ ਉੱਠ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੁਆਲ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵੱਖਰਾ-ਵੱਖਰਾ ਰੁਖ ਕਿਉਂ ਅਖ਼ਤਿਆਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਕੀ ਇਹ ਸਿੱਧਾ-ਸਿੱਧਾ ਅਮਰੀਕਾ ਮੁਹਰੇ ਸਮਰਪਣ ਨਹੀਂ ਹੈ? ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਨਵੇਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਜੋਂ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣ ਜਾ ਰਹੇ

ਹਨ। ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਕੌਮੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਲਾਹਕਾਰ ਜੇਕ ਸੁਲੀਵਨ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਆਏ ਸਨ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਐਸ ਜੈਸ਼ੰਕਰ ਵੱਲੋਂ ਟਰੰਪ ਵੱਲੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੌਮੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਲਾਹਕਾਰ ਮਾਈਕ ਵਾਲਟਜ਼ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਸਾਰੀ ਕਵਾਇਦ ਦੇ ਇਹ ਅਰਥ ਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਮੌਦੀ ਸਰਕਾਰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਕਿ ਨਵੇਂ ਟਰੰਪ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਸੱਤਾ ਦੀ ਵਾਗਡੋਰ ਸੰਭਾਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਭਵਿੱਖੀ ਸੰਬੰਧਾਂ ਉੱਪਰ ਪੰਨੂੰ ਸਾਜਿਸ਼ ਕੇਸ ਦਾ ਪਰਛਾਵਾਂ ਪਵੇ।

ਕੀ ਅਫਰੀਕਾ ਵਾਂਗ, ਭਾਰਤ ਵੀ ਦੋ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ? ਧਰਤੀ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਟੁੱਟ ਕੇ ਖਿਸਕ ਰਹੀ ਹੈ ਭਾਰਤੀ ਪਲੇਟ-ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੇ ਕੀਤਾ ਦਾਅਵਾ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਬਿਜਨਸ ਟਾਈਮਜ਼ ਯੂਕੇ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਖੁਲਾਸਾ

ਦੁਨੀਆ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੀਆਂ ਪਹਾੜੀ ਚੋਟੀਆਂ ਦਾ ਘਰ, ਹਿਮਾਲਿਆ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਭੂ-ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਸਦੀਆਂ ਅਸਮਾਨ ਛੂਹਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੋਟੀਆਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਹੇਠਾਂ, ਭੂਮੀਗਤ ਇੱਕ ਹਲਚਲ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਭਾਰਤੀ ਅਤੇ ਯੂਰੇਸ਼ੀਅਨ ਟੈਕਟੋਨਿਕ ਪਲੇਟਾਂ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਟਕਰਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਦਰਅਸਲ, 60 ਮਿਲੀਅਨ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਇਸ ਭੂ-ਵਿਗਿਆਨਕ ਟੱਕਰ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਉੱਚੀਆਂ ਚੋਟੀਆਂ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਹਾਲੀਆ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੇ ਖੋਜ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਪਲੇਟ ਟੁੱਟ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਧਰਤੀ ਦੋ ਟੁਕੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਅਫਰੀਕਾ ਨਾਲ ਵਾਪਰ ਚੁਕਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਏਸ਼ੀਆ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ, ਭਾਰਤੀ ਉਪ-ਮਹਾਂਦੀਪ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਏਸ਼ੀਆ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਯੂਰੇਸ਼ੀਅਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਪਲੇਟਾਂ ਦੀ ਟੱਕਰ ਦੌਰਾਨ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੇ ਇਸਦੇ

ਵਿਵਹਾਰ 'ਤੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਹਿਸ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸੰਘਣੀ ਸਮੁੰਦਰੀ ਪਲੇਟਾਂ ਦੇ ਉਲਟ, ਭਾਰਤੀ ਪਲੇਟ ਵਰਗੀਆਂ ਮਹਾਂਦੀਪੀ ਪਲੇਟਾਂ ਧਰਤੀ ਦੇ ਪਰਦੇ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬਣ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਹਾਲੀਆ ਅਧਿਐਨਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਪਲੇਟ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ ਵੱਖ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਭੂਚਾਲ ਦੀਆਂ ਲਹਿਰਾਂ ਅਤੇ ਤਿੱਬਤੀ ਝਰਨੇ ਤੋਂ ਮਿਲੀਆਂ ਗੈਸ ਦੇ ਨਮੂਨਿਆਂ ਦੇ ਡੇਟਾ ਤੋਂ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਗੀਲੀਅਮ ਆਈਸੋਟੋਪਸ ਨੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪਲੇਟ ਦੇ ਵੱਖ ਹੋਣ ਨਾਲ ਮੈਂਟਲ ਚੱਟਾਨਾਂ ਉੱਭਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਖੋਜਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਗਰਮ ਮੈਂਟਲ ਪਦਾਰਥ ਇਸ ਅਲੱਗਤਾ ਕਾਰਣ ਬਣੇ ਖਾਲੀਪਣ ਨੂੰ ਭਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਯੂਟਰੇਕਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਜਿਯੋਡਾਇਨਮਿਸਿਸਟ ਡੇਵ ਵੈਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ “ਸਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਮਹਾਂਦੀਪ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਨਤੀਜੇ ਖੋਜ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਟੈਕਟੋਨਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਅਤੇ ਭੂਚਾਲ ਦੇ ਜੋਖਮਾਂ ਬਾਰੇ ਨਵੀਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।”

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਭੂ-ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਪਲੇਟ ਆਪਣੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੋਟਾਈ ਅਤੇ ਬਣਤਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਈ ਵਾਰ ਤਰੇੜਾਂ ਪਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਭੂਟਾਨ ਦੇ ਨੇੜੇ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪਾੜ ਦੇ ਸਬੂਤ ਮਿਲੇ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਮੈਂਟਲ ਚੱਟਾਨਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਖਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਵਹਿ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਭੂਚਾਲ ਦੀਆਂ ਲਹਿਰਾਂ ਦੀ ਮੈਪਿੰਗ ਕਰਕੇ, ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੇ ਸਤ੍ਹਾ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਸਨ ਕਿ ਪਲੇਟ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ ਟੁੱਟ ਗਏ ਸਨ। ਖੋਜਕਰਤਾ ਹੁਣ ਇਹ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਪਲੇਟ ਫਟਣ ਨਾਲ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਭੂਚਾਲ ਕਿਵੇਂ ਆ ਸਕਦੇ ਹਨ? ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਬਿਜਨਸ ਟਾਈਮਜ਼ ਯੂਕੇ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕਾਰਣ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿਚ ਹਲਚਲ ਮਚੀ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸੰਭਾਵੀ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ?

ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਸੱਤਾ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਜਦੂਤ ਏਰਿਕ ਗਾਰਸੇਟੀ ਦੀ ਵਿਦਾਈ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਉਹ ਇਸ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਰਹੇ ਤੇ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਦੁਵੱਲੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਦੇਣ ਵਿਚ ਗਾਰਸੇਟੀ ਨੇ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਾਰਤੀ ਰਿਪੋਰਟ ਬਾਰੇ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਰਿਪੋਰਟ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜਿਹੜਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਸ 'ਤੇ ਅਮਲ ਹੋਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੀ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿਚ ਬਦਲਾਅ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ ਤੇ ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਵੀ ਇਹੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਵੀ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਮਲਾ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਏਰਿਕ ਗਾਰਸੇਟੀ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਜੰਗ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਪੇਚ ਫਸਿਆ ਸੀ, ਅਸੀਂ ਉਹ ਦੋ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੁਲਝਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਮੰਚ ਤਿਆਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤੇ ਹੁਣ ਸਮਾਂ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਦੋਹਨ ਕਰੀਏ।

ਕਰਾਈਮ ਨਿਊਜ਼

ਸੈਂਟਰਲ ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਡਰਗ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ!

5 ਕਰੋੜ ਦੀ ਹੈਰੋਇਨ ਨਾਲ ਫੜਿਆ ਗਿਆ ਭਰਾ

ਗੁਆਂਢ ਵਿਚ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਅਸਲੀਲ ਕੰਮ, ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਦਾ ਕੀਤਾ

ਕਤਲ, ਕੇਸ ਹੋਵੇਗਾ ਦਰਜ

ਜਲਾਲਾਬਾਦ-ਜਲਾਲਾਬਾਦ ਦੇ ਪਿੰਡ ਸ਼ੇਰ ਮੁਹੰਮਦ ਵਿਖੇ ਘਰ ਵਿਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਅਸਲੀਲ ਪੰਦੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ 'ਤੇ 70 ਸਾਲਾ ਬਜ਼ੁਰਗ

ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜਾਨ ਚਲੀ ਗਈ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਹਿਣਾ

ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੁਆਂਢ ਵਿਚ ਮਹਿਲਾ ਦੇ ਘਰ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਆਉਣਾ-ਜਾਣਾ ਲੱਗਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੜਕੀ ਵੀ ਜਵਾਨ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਪਿੰਡ 'ਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਅਸਲੀਲ ਕੰਮ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪੁਲਸ ਵਿਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਗਈ। ਇਸ ਰੰਜਿਸ਼ ਦੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਉਕਤ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਤਿਖੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਥਾਣਾ ਮੁਖੀ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਬਿਅਾਨਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਲੁਧਿਆਣਾ - ਐਂਟੀ ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ ਦੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਯੂਨਿਟ ਨੇ ਨਸ਼ਾ ਸਮੱਗਲਰਾਂ ਖਿਲਾਫ ਵਿੱਢੀ ਮੁਹਿੰਮ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਕ ਨਸ਼ਾ ਸਮੱਗਲਰ ਨੂੰ 5 ਕਰੋੜ ਦੀ ਹੈਰੋਇਨ ਸਮੇਤ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਐਂਟੀ ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ ਦੇ ਡੀ. ਐੱਸ. ਪੀ. ਅਜੇ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਮੁਖਬਰ ਨੇ ਇਤਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਕ ਨਸ਼ਾ ਸਮੱਗਲਰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਤੋਂ ਐਕਟਿਵਾ 'ਤੇ ਮੁਹੱਲਾ ਜਨਤਾ ਨਗਰ ਵਿਖੇ ਹੈਰੋਇਨ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਥਾਣੇਦਾਰ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪੁਲਸ ਟੀਮ ਨੇ ਮੁਹੱਲਾ ਜਨਤਾ ਨਗਰ ਪੁੱਜੀ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਘਰ ਤੋਂ ਐਕਟਿਵਾ 'ਤੇ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਪੁਲਸ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਪੁਲਸ ਟੀਮ ਨੇ ਜਦੋਂ ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਬਰਾਮਦ ਹੋਏ ਬੈਗ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਤਾਂ ਉਸ 'ਚੋਂ 1 ਕਿਲੋ 20 ਗ੍ਰਾਮ ਹੈਰੋਇਨ ਬਰਾਮਦ ਹੋਈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਲਸ ਨੇ ਉਕਤ ਵਿਅਕਤੀ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਟੀਟੂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਕਾਬੂ ਕਰ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਪਛਾਣ

ਮੁਹੱਲਾ ਜਨਤਾ ਨਗਰ ਡਵੀਜ਼ਨ ਨੰ. 6 ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ।

ਪੁਲਸ ਨੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਖਿਲਾਫ ਥਾਣਾ ਮੋਹਾਲੀ 'ਚ ਐੱਨ. ਡੀ. ਪੀ. ਐੱਸ. ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰ ਕੇ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈਰੋਇਨ ਦੀ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬਾਜ਼ਾਰ 'ਚ ਕੀਮਤ 5 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਂਕੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਡੀ. ਐੱਸ. ਪੀ. ਅਜੇ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੁਲਸ ਵੱਲੋਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਮੁਲਜ਼ਮ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਭਰਾ ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਨਾਲ ਬਣਾਈ ਗਈ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਕਤ ਬੇਨਾਮੀ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਨੂੰ ਇਸ ਕੇਸ ਨਾਲ ਅਟੈਚ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸੈਂਟਰਲ ਜੇਲ੍ਹ 'ਚ ਨਸ਼ਾ ਸਮੱਗਲਰ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਨਸ਼ੇ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ

ਐਂਟੀ ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ ਦੇ ਡੀ. ਐੱਸ. ਪੀ. ਅਜੇ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੁਲਸ ਨੇ ਜਦ ਮੁਲਜ਼ਮ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਹੈਰੋਇਨ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਹੈਰੋਇਨ ਉਸ ਦੇ ਭਰਾ ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਜੇਲ੍ਹ 'ਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲੁਕਾ ਕੇ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਹਿਣ ਮੁਤਾਬਕ ਅੱਗੇ ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਕਰਦਾ ਸੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨਸ਼ਾ ਸਮੱਗਲਿੰਗ ਦੇ ਵੱਡੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸੈਂਟਰਲ ਜੇਲ ਲੁਧਿਆਣਾ 'ਚ ਬੰਦ ਹੈ, ਜੋ ਜੇਲ੍ਹ 'ਚ ਬੈਠ ਕੇ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਜ਼ਰੀਏ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਕੇ ਘਰ ਵਿਚ ਛੁਪਾ ਕੇ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਹੈਰੋਇਨ ਨੂੰ ਗਾਹਕਾਂ ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਜ਼ਰੀਏ ਭੇਜਦਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਐੱਨ. ਸੀ. ਬੀ. ਨੇ 2022 'ਚ ਅਕਸ਼ੇ ਛਾਬੜਾ ਦੇ ਸਾਥੀ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਕਾਬੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ 20 ਕਿੱਲੋ ਹੈਰੋਇਨ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵੱਲੋਂ ਚਾਕੂ ਮਾਰ ਕੇ ਔਰਤ ਦਾ ਕਤਲ

ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ 'ਚ ਲੈ ਕੇ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਲਈ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਭੇਜਿਆ ਕੇਸ ਦਰਜ

ਦੀਨਾਨਗਰ-ਇਥੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਦੀਨਾਨਗਰ ਅਧੀਨ ਪਿੰਡ ਨਵਾਂ ਬਹਾਦਰ ਵਿੱਚ ਐਨਆਰਆਈ ਨੇ ਚਾਕੂ ਮਾਰ ਕੇ ਔਰਤ ਸ਼ਲਿੰਦਰ ਕੌਰ (48) ਦਾ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਦੇ ਪਤੀ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੁਲੀਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਹੀ ਐਨਆਰਆਈ ਨਿਰੰਜਣ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਮਖੌਲ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਸ਼ਲਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸੇ ਰੰਜਿਸ਼ ਤਹਿਤ ਨਿਰੰਜਣ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬੀਤੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਝਗੜਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗਾਲੀ-ਗਲੋਚ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਹਵੇਲੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆਈ ਤਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਚਾਕੂ ਮਾਰ ਕੇ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖ਼ਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਐਨਆਰਆਈ ਨਿਰੰਜਣ ਸਿੰਘ 8 ਸਾਲਾਂ ਮਗਰੋਂ ਯੂਨਾਨ ਤੋਂ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਪਰਤਿਆ ਸੀ। ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ 'ਚ ਲੈ ਕੇ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਲਈ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਖ਼ਿਲਾਫ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਭਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਬੰਦੂਕ ਦੀ ਨੋਕ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰ ਕੇ ਕੀਤੀ ਕੁੱਟਮਾਰ

ਦੋਸ਼ੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਬੁਲਾਕੇ ਪੁਲਿਸ ਕਰੇਗੀ ਜਾਂਚ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ-ਪੁਰਾਣੀ ਰੰਜਿਸ਼ ਦੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਮਜੀਠਾ ਰੋਡ ਥਾਣੇ ਅਧੀਨ ਪੈਂਦੇ ਮਜੀਠਾ ਰੋਡ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਐਨਆਰਆਈ ਅਮਨ ਸੋਢੀ ਨੂੰ ਕਾਰ ਵਿੱਚ ਸਵਾਰ ਚਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਅਗਵਾ ਕਰ ਲਿਆ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸੁਕਰ ਚੱਕ ਨੇੜੇ ਲੈ ਗਏ। ਡਾਇਮੰਡ ਐਵੀਨਿਊ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਅਮਨ ਸੋਢੀ ਨੂੰ ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁੱਟਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਲੱਤ ਵਿਚ ਗੋਲੀ ਵੀ ਲੱਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਰ ਸਵਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਸੜਕ 'ਤੇ ਛੱਡ ਕੇ ਭੱਜ ਗਏ। ਅਮਨ ਸੋਢੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਪੀਆਰ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਥਿਤ ਆਪਣੇ ਘਰ ਆਇਆ ਸੀ।

ਬਾਹਰ ਆਇਆ ਤਾਂ ਹਸਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਤਿੰਨ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬੰਦੂਕ ਦੀ ਨੋਕ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਕਾਰ 'ਚ ਅਗਵਾ ਕਰ ਲਿਆ।

ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਕੁੱਟਮਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰਨ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਅਮਨ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਸਾਰੇ ਨੌਜਵਾਨ ਉਸ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸੁਕਰ ਚੱਕ ਲੈ ਗਏ। ਉਥੇ ਕੁੱਟ ਮਾਰ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੱਤ 'ਤੇ ਗੋਲੀ ਵੀ ਚਲਾਈ ਸੀ। ਪਰ ਗੋਲੀ ਉਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗੀ। ਫਿਰ ਚਾਰੇ ਨੌਜਵਾਨ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਰ ਵਿੱਚ ਬਿਠਾ ਕੇ ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਛੱਡ ਕੇ ਭੱਜ ਗਏ।

ਅਮਨ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਹ ਮਜੀਠਾ ਰੋਡ 'ਤੇ ਇਕ ਸੈਲੂਨ 'ਚ ਆਪਣੇ ਵਾਲ ਕਟਵਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਹ ਆਪਣੇ ਵਾਲ ਕੱਟ ਕਰਵਾ ਕੇ ਦੁਕਾਨ ਤੋਂ

ਮਜੀਠਾ ਰੋਡ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪੀਆਰ ਹਨ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਵੀ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਸੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਸਕੇ।

ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਨਾਲ ਅਸਲੀਲ ਹਰਕਤਾਂ ਕਾਰਣ ਟੀਚਰ ਖ਼ਿਲਾਫ ਕੇਸ ਦਰਜ

ਮੋਗਾ-ਇਥੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਗਰਲਜ਼ ਸਕੂਲ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਸੋਨੂੰ ਸਿੰਘ ਖ਼ਿਲਾਫ ਪੀੜਤ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਦੀ ਮਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਥਾਣਾ ਸਿਟੀ ਦੱਖਣੀ ਨੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਅਧਿਆਪਕ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਤਹਿਤ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਲੱਗੇ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ ਝੂਠੇ ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦ ਹਨ। ਸੂਤਰਾਂ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਕਾਫੀ ਪੁਰਾਣਾ ਅਕਤੂਬਰ 2023 ਦਾ ਹੈ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਹੰਗਾਮਾ ਵੀ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਾਫੀ ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਿਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਕਥਿਤ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਵਾ ਕੇ ਮਾਮਲਾ ਰਫਾ ਦਫਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਮਾਮਲਾ ਮੁੜ ਭੜਿਆ ਹੈ। ਪੀੜਤਾ ਨੇ ਇਨਸਾਫ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ 'ਚ ਰਿੱਟ ਦਾਇਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਤੁਰੰਤ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜਿਸ 'ਤੇ ਸਿਟੀ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਬੀਤੀ ਰਾਤ ਮੁਲਜ਼ਮ ਖ਼ਿਲਾਫ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਾਈਬਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਆਪ੍ਰੋਸ਼ਨ ਸੈਂਟਰ ਹੋਵੇਗਾ ਸਥਾਪਤ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ-ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੁਣ ਸਾਈਬਰ ਹਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਸਾਈਬਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਆਪ੍ਰੋਸ਼ਨ ਸੈਂਟਰ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਬਾਬਤ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਅਮਨ ਅਰੋੜਾ ਨੇ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਕਰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ 42 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਆਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੀਆਂ ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਹ ਸਿਸਟਮ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸਿਸਟਮ ਹੋਵੇਗਾ।

‘ਪੰਜਾਬ 95’ ਸਤ ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਰਿਲੀਜ਼

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਪੋਰਟ ◉ ਸੈਂਸਰ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਖਾਲੜੇ ਦਾ ਨਾਮ ਤੇ ਅਦਾਲਤੀ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਵਰਤਣ ਉਤੇ ਵੀ ਇਤਰਾਜ਼

ਦਿਲਜੀਤ ਦੋਸਾਂਝ ਦੀ ਫਿਲਮ ‘ਪੰਜਾਬ 95’ ਹੁਣ 7 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ‘ਤੇ ਰਿਲੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਦਿਲਜੀਤ ਨੇ ਖੁਦ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਫਿਲਮ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਾਰਕੁਨ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ ਦੇ ਜੀਵਨ ‘ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ, ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਤਰਨਤਾਰਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਤੋਂ ਸਨ। ਇਸਦੀ ਰਿਲੀਜ਼ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿਵਾਦ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦਿਲਜੀਤ ਦੋਸਾਂਝ ਨੇ ਆਪਣੀ ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ਸਟੋਰੀ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ - ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਦੁੱਖ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਫਿਲਮ ‘ਪੰਜਾਬ 95’ 7 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਰਿਲੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਕੁਝ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜੋ ਸਾਡੇ ਕੰਟਰੋਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹਨ। ਇਹ ਫਿਲਮ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰਿਲੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ।

ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਕਾਰਕੁਨ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ ਦੇ ਜੀਵਨ ‘ਤੇ ਬਣੀ ਹੈ ਜਿੰਨਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ 80 ਅਤੇ 90 ਦੇ ਦਹਾਕਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਝੂਠੇ ਪੁਲਿਸ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਾਰੇ ਗਏ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਅਵਾਜ਼ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਦਿਲਜੀਤ ਫਿਲਮ ਪੰਜਾਬ 95 ਵਿੱਚ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ ਦਾ ਰੋਲ ਹੀ ਅਦਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਖਾਲੜਾ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਅਫਸੋਸ ਜਤਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਸੈਂਸਰ ਬੋਰਡ ਆਫ ਫਿਲਮ ਸਰਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ-ਸੈਂਸਰ ਬੋਰਡ (ਸੀਬੀਐੱਫਸੀ) ਨੇ ਫਿਲਮ ਦੇ ਕੁਝ ਹਵਾਲਿਆਂ ਉੱਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਜਤਾਉਂਦਿਆਂ 120 ਕੱਟ ਲਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ। ਅਮਰ ਸ਼ਹੀਦ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ

ਹੈ, ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਉਹ ਘਟਨਾਵਾਂ ਜਨਤਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ (ਅਖਬਾਰਾਂ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤੀ ਰਿਕਾਰਡ) ਵਿੱਚੋਂ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਦਲਾਵਾਂ ਨੂੰ, “ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਸੈਂਸਰ ਬੋਰਡ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼” ਦੱਸਿਆ ਹੈ।

ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਖਾਲੜਾ ਨੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਫਿਲਮ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਟੋਰਾਂਟੋ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਫਿਲਮ ਫੈਸਟੀਵਲ (2023) ਲਈ ਚੁਣੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਉੱਥੇ ਦਿਖਾਉਣ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਸੀਬੀਐੱਫਸੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਏ ਗਏ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਤੱਥ ਸਾਬਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਬਦਲਿਆ ਜਾਵੇ।

ਸਿੱਖ ਚਿੰਤਕ ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਫਿਲਮ ‘ਪੰਜਾਬ 95’ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਵਿਵਾਦ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਆਸੀ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਉੱਤੇ ਬਣਨ ਵਾਲੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਬਾਰੇ ਸੈਂਸਰ ਬੋਰਡ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ ਵੱਖਰੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, “ਇਹ ਫਿਲਮ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਰਖਵਾਲੀ ਲਈ ਲੜੇ ਸਿੱਖ ਕਾਰਕੁਨ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ ਬਾਰੇ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਰੋਚਿਕ ਡਰਾਮਾ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਤਥ ਤੇ ਮੂਲ ਬਦਲ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ।”

ਪਿਛਲੇ ਹਫਤੇ ਜਦੋਂ ਦਿਲਜੀਤ ਨੇ ਪੰਜਾਬ 95 ਰਿਲੀਜ਼ ਦਾ ਟੀਜ਼ਰ ਯੂ ਟਿਊਬ ‘ਤੇ ਰਿਲੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਕੁਝ ਹੀ ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੈਂਸਰ ਬੋਰਡ ਨੇ ਫਿਲਮ ‘ਤੇ 120 ਕੱਟ ਦੇ ਨਾਲ ਰਿਲੀਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਫਿਲਮ ਦਾ ਨਾਂ ਸਤਲੁਜ ਰੱਖਣ ਲਈ ਵੀ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਪਰ ਪ੍ਰੋਡੂਸਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਫਿਲਮ ਦੀ ਅਸਲੀ ਕਹਾਣੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

ਦਿਲਜੀਤ ਦੀ ਫਿਲਮ ਪੰਜਾਬ 95 ਸਭ

ਦੀ ਪਤਨੀ ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਖਾਲੜਾ ਵਲੋਂ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਸ ਪੋਸਟ ਮੁਤਾਬਕ ਸੈਂਸਰ ਬੋਰਡ ਨੇ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਹੋਰ ਬਦਲਾਅ ਵੀ ਸੁਝਾਏ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ ਦਾ ਨਾਮ ਨਾ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਉਚਾਰਣ ਹਟਾਇਆ ਜਾਵੇ, ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਝੂਠੇ ਪੁਲਿਸ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ, ਲਾਵਾਰਸ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਥਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰੀਆਂ, ਹਟਾਏ ਜਾਣ।

ਪਰਿਵਾਰ ਸੈਂਸਰ ਬੋਰਡ ਵਲੋਂ ਸੁਝਾਏ ਗਏ ਬਦਲਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਫਿਲਮ ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬਣੀ ਹੈ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੀਬੀਐੱਫਸੀ ਵੱਲੋਂ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਜਿਹੜੇ ਬਦਲਾਅ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ

-ਮਾਮਲਾ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਕਤਲ ਕਾਂਡ ਦਾ-

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਭਾਈ ਰਾਜੋਆਣਾ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ‘ਤੇ ਕੇਂਦਰ 18 ਮਾਰਚ ਤੱਕ ਫ਼ੈਸਲਾ ਲਏ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ-ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ-ਏ-ਮੌਤ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਜੋਆਣਾ ਦੀ ਰਹਿਮ ਅਰਜ਼ੀ ‘ਤੇ 18 ਮਾਰਚ ਤੱਕ ਫ਼ੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਜਸਟਿਸ ਬੀਆਰ ਗਵਈ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠਲੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੋਲੀਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਤੁਸ਼ਾਰ ਮਹਿਤਾ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ‘ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਖਰੀ ਮੌਕੇ ਵਜੋਂ ਸਮਾਂ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਤੁਸੀਂ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕੋਈ ਫ਼ੈਸਲਾ ਲਵੋ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਗੁਣ-ਦੋਸ਼ ਦੇ ਆਧਾਰ ‘ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਾਂਗੇ।’ ਮਹਿਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਤਤਕਾਲੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬੇਅੰਤ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੈ। ਸੁਣਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੇ ਸਾਰ ਮਹਿਤਾ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਹਿਮ ਪਟੀਸ਼ਨ ਹਾਲੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਫ਼ੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਛੇ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਰਾਜੋਆਣਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਵੱਕਿਲ ਕਰੀਬ 29 ਸਾਲ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਗੁਜ਼ਾਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਪਰ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਕੋਈ ਫ਼ੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿਚ ਰਾਜੋਆਣਾ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਜ਼ਾ-ਏ-ਮੌਤ ‘ਚ ਦੇਰੀ ਅਤੇ ਰਹਿਮ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ‘ਤੇ ਕੋਈ ਫ਼ੈਸਲਾ ਨਾ ਲਏ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ। ਅਰਜ਼ੀ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਮਰ ਕੈਦ ਤੋਂ ਵੀ ਵਧ ਸਮਾਂ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਬਿਤਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ। ਉਧਰ ਰਾਜੋਆਣਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਮੁਕੁਲ ਰੋਹਤਗੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸੀਜੇਆਈਏ ਐੱਸਏ ਬੋਝੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਪਿਛਲੇ 15 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਯਾਫ਼ਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਪਿਛਲੇ 29 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਹੁਣ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।”

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ 31 ਅਗਸਤ, 1995 ਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਸਿਵਲ ਸਕੱਤਰੇਤ ਦੇ ਗੇਟ ‘ਤੇ ਹੋਏ ਧਮਾਕੇ ‘ਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਤਤਕਾਲੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ 16 ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ।

-ਮਾਮਲਾ ਡੇਰਾ ਪ੍ਰੇਮੀ ਕਤਲ ਕਾਂਡ ਦਾ-

ਐੱਨਆਈਏ ਵਲੋਂ ਦਿੱਲੀ ਕੇਸ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਰਜ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਠੁਕਰਾਈ

ਫ਼ਰੀਦਕੋਟ-ਕਰੀਬ ਦੋ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਟਕਪੂਰਾ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਬੇਅਦਬੀ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਘਿਰੇ ਡੇਰਾ ਪ੍ਰੇਮੀ ਪ੍ਰਦੀਪ ਕਟਾਰੀਆ ਦੇ ਕਤਲ ਕਾਂਡ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਫ਼ਰੀਦਕੋਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚੋਂ ਦਿੱਲੀ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਐੱਨਆਈਏ ਵੱਲੋਂ ਪਾਈ ਅਰਜ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਦੀਪ ਕਟਾਰੀਆ ਉੱਪਰ ਕਥਿਤ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸਰੂਪ ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲੱਗੇ ਸਨ। ਹਥਿਆਰਬੰਦਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਘਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਗੋਲੀਆਂ ਮਾਰ ਕੇ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫ਼ਰੀਦਕੋਟ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਨੌਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਚਲਾਨ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਰੀਬ ਇੱਕ ਦਰਜਨ ਗਵਾਹ ਗਵਾਹੀ ਵੀ ਦੇ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਐੱਨਆਈਏ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਕੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਕੇਸ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਐੱਨਆਈਏ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਚੱਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਕੇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਪੱਖ ਜਾਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐੱਨਆਈਏ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

ਨਵੇਂ ਫ਼ੌਜਦਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਮੁਤਾਬਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਚਲਾਨ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਦੁਬਾਰਾ ਪੜਤਾਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਤੇ ਜੇ ਕੋਈ ਏਜੰਸੀ ਦੁਬਾਰਾ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲੈਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਐੱਨਆਈਏ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਹੋਰ ਪੜਤਾਲ ਲਈ ਕੋਈ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਮੰਗੀ ਸੀ। ਏਜੰਸੀ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਕੇਸ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਕਤਲ ਕਾਂਡ ਵਿੱਚ ਐੱਨਆਈਏ ਨੇ ਕੋਈ ਵੱਖਰਾ ਕੇਸ ਵੀ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਬਲਕਿ ਪੁਲੀਸ ਵੱਲੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਕੇਸ ‘ਤੇ ਹੀ ਆਪਣੇ ਪੱਧਰ ‘ਤੇ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਪਹਿਲੀ ਸੰਸਾਰ ਇਕੱਤਰਤਾ ਅੰਦਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਇੰਡੀਅਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਸਤਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਬਰੀ ਗੁੰਮਸ਼ੁਦਗੀਆਂ ਬਾਰੇ ਸਿੱਖ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੇ ਚੁੱਕਿਆ ਮੁੱਦਾ

ਸਾਕਾ ਨੀਲਾ ਤਾਰਾ ਉਪਰੰਤ ਇਕ ਦਹਾਕੇ ਤਕ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ, ਤਸੀਹੇ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਤਲਾਂ ਬਾਰੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ- (ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ):- ਸਿੱਖ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੇ ਜਨੇਵਾ ਵਿੱਚ ਜਬਰੀ ਗੁੰਮਸ਼ੁਦਗੀਆਂ ਬਾਰੇ ਪਹਿਲੀ ਸੰਸਾਰ ਇਕੱਤਰਤਾ (ਵਰਲਡ ਕਾਂਗਰਸ ਆਨ ਇਨਫੋਰਸਡ ਡਿਸਅਪੀਅਰੈਂਸਿਸ) ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਜਿੱਥੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ, ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਮਾਹਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨਾਲ ਗਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਜਿਹੜੇ ਜਬਰੀ ਗੁੰਮਸ਼ੁਦਗੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਤੰਤਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਬੀਤੀ 15-16 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਜਨੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਇਹ ਇਕੱਤਰਤਾ, ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਜਬਰੀ ਗੁੰਮਸ਼ੁਦਗੀਆਂ ਬਾਰੇ ਸਭਾ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦਾ ਜਬਰੀ ਗੁੰਮਸ਼ੁਦਗੀਆਂ ਬਾਰੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਗੁੱਟ, ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਮੁਖੀ ਅਤੇ ਜਬਰੀ ਗੁੰਮਸ਼ੁਦਗੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਭਾ ਦੇ ਉੱਦਮ ਵੱਲੋਂ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਇਕੱਠ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਇੰਡੀਅਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਸਤਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਲਈ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਲਾਮਬੰਦੀ

ਅਤੇ ਵੱਡੀ ਹਿਮਾਇਤ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀਆਂ ਜਬਰੀ ਗੁੰਮਸ਼ੁਦਗੀਆਂ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਚੁੱਕਿਆ।

ਜੂਨ 1984 ਦੇ ਸ਼੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਫੌਜੀ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਇੰਡੀਅਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲਾਂ ਨੇ “ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਵੁੱਡਰੋਜ਼” ਨਾਮੀ ਗੁਪਤ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚੋਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਪਤਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਨਸਲੀ ਸਫਾਏ ਲਈ ਵਰਤੀ ਗਈ ਇਹ ਨੀਤੀ ਅਗਲਾ ਤਕਰੀਬਨ ਇਕ ਦਹਾਕਾ ਜਾਰੀ ਰਹੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ, ਤਸੀਹੇ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਤਲ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਨ। ਸਿੱਖ ਕਾਰਕੁਨ ਭਾਈ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਕਤਲਾਂ ਅਤੇ ਸਮੂਹਿਕ ਸੰਸਕਾਰਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਲੱਭਕੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਆਖਰਕਾਰ ਇੰਡੀਅਨ ਨਿਜ਼ਾਮ ਦੀਆਂ ਵਧੀਕੀਆਂ ਦਾ ਦੁਨੀਆ ਸਾਹਮਣੇ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲਾਪਤਾ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਹਾਅ ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਮਾਰਨ ਵਾਲੇ ਉਸ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਦੇ ਕਾਰਕੁਨ ਨੂੰ ਵੀ ਇੰਡੀਅਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕਤਲ ਕਰਕੇ ਲਾਪਤਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 1849 ਵਿੱਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਵੱਲੋਂ

ਸਿਰਕਾਰ-ਏ-ਖਾਲਸਾ ਤੋੜਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬਸਤੀਕਰਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਗੁਰੂ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਆਪਣਾ ਸੁਤੰਤਰ ਰਾਜ ਮੁੜ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਜਾਦ ਮੁਲਕ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਤੱਤਪਰ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਇੰਡੀਅਨ ਹਕੂਮਤ ਨੇ ਸਵੈ-ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਹੱਕ ਸਬੰਧੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਹੱਲ ਲਈ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਉੱਤੇ ਆਪਣਾ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਗਲਬਾ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਿੱਖ ਰੋਹ ਨੂੰ ਹਿੰਸਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੁਚਲਣ ਲਈ ਮਾਰੂ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਸਿੱਖ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਭਾਈ ਮੋਨਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਲਹਿਰਾਂ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ, ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਪੂਰੇ ਦੱਖਣ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ ਘੜਨ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ, ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਦਿਆਂ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਨਿਆਂ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਕੇਵਲ ਹਿੰਸਾ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਤੱਕ ਹੀ ਨਾ ਸੀਮਿਤ ਹੋਣ। ਸਗੋਂ,

ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਮੰਚਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਮੌਲਿਕ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿਖਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਹਾਲਤ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸੰਘਰਸ਼ ਅਤੇ ਰਾਜਸੀ ਮੁਕਤੀ ਦੀ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੇ। ਸਿੱਖ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੇ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਦੇ, ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆ ਦੇ ਹੋਰ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਇਕੱਜੁਟਤਾ ਦਿਖਾਈ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਵੱਧਦਿਆਂ ਆਪਸੀ ਸਹਿਯੋਗ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ।

ਆਪਣੀਆਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜੋਕੇ ਸੰਸਾਰ ਦੀਆਂ ਅਸਾਵੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਰਹਿਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਿੱਖ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੇ ਅਸੰਤੁਲਤ ਵਿਸ਼ਵ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਮੰਚਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਸੰਵਾਦ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਅਤੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਸੰਕਲਪਿਤ ਸਰਬਤ ਦੇ ਭਲੇ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਰਾਜ ਦੇ ਸਿੱਖ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਨਿਪੜਕ ਹੋ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਮਨਦੀਪ ਖੁਰਮੀ ਹਿੰਮਤਪੁਰਾ ਦੇ ਲਿਖੇ ਗੀਤ "ਅੱਤ ਤੇ ਖੁਦਾ" ਨੂੰ ਲੋਕ ਅਰਪਣ ਕਰਨ ਹਿਤ ਸਮਾਗਮ ਧਰਮਪ੍ਰੀਤ ਦੇ ਸ਼ਾਗਿਰਦ ਜਸਟਿਨ ਸਿੱਧੂ ਤੇ ਭੰਗੜਾ ਕਿੰਗ ਲੱਖਾ ਬਰਾੜ ਨੇ ਗਾਇਆ

ਗਲਾਸਗੋ (ਨਿਊਜ਼ ਡੈਸਕ) ਸਕਾਟਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਅਦਬੀ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਦੀ ਲੜੀ ਤਹਿਤ ਪੰਜ ਦਰਿਆ ਯੂਕੇ ਤੇ ਸੰਸਥਾ ਇਤਿਹਾਸ ਯੂਕੇ ਵੱਲੋਂ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਮਾਗਮ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਨਦੀਪ ਖੁਰਮੀ ਹਿੰਮਤਪੁਰਾ ਦੇ ਲਿਖੇ ਗੀਤ "ਅੱਤ ਤੇ ਖੁਦਾ" ਨੂੰ ਲੋਕ ਅਰਪਣ ਕਰਨ ਦੀ ਰਸਮ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਬੋਲਦਿਆਂ ਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚਾਹਲ, ਇਤਿਹਾਸ ਯੂਕੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਬੁਲਾਰੇ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਸ਼ਾਇਰ ਗਿੱਲ ਦੇਵਾ, ਦਲਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਰਾਣਾ ਦੁਸਾਂਝ, ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ, ਵਿੱਕੀ ਸ਼ਰਮਾ, ਲੀਡਰ ਸਾਹਿਬ, ਬਿੱਟੂ ਗਲਾਸਗੋ ਆਦਿ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਗੀਤ "ਅੱਤ ਤੇ ਖੁਦਾ" ਦੇ ਲੋਕ ਅਰਪਣ ਹੋਣ ਦੀ ਸਾਰੀ ਟੀਮ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ।

ਇਸ ਸਮੇਂ ਬੋਲਦਿਆਂ ਮਨਦੀਪ ਖੁਰਮੀ ਹਿੰਮਤਪੁਰਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਦਾਸ ਗੀਤਾਂ ਦੇ

ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਮਰਹੂਮ ਗਾਇਕ ਧਰਮਪ੍ਰੀਤ ਦੇ ਸ਼ਾਗਿਰਦ ਜਸਟਿਨ ਸਿੱਧੂ ਤੇ ਭੰਗੜਾ ਕਿੰਗ ਲੱਖਾ ਬਰਾੜ ਵੱਲੋਂ ਗੀਤ ਦੇ ਬੋਲਾਂ ਨੂੰ ਜਿੰਨੀ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਨਾਲ ਗਾਇਆ ਹੈ, ਸਿੱਧੂ ਸਾਬੂ ਤੇ ਟਰਿਪਲ ਐੱਸ ਪ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਓਨੀ ਹੀ ਸ਼ਿੱਦਤ ਨਾਲ ਸੰਗੀਤ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਇਸ ਗੀਤ ਨੂੰ ਸੰਗੀਤ ਜਗਤ ਦੀ ਝੋਲੀ ਪਾਉਣ ਲਈ ਸਮੁੱਚੀ ਦੇਖਰੇਖ ਦੀ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵਿਸ਼ਵ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਨਾਵਲਕਾਰ ਸ਼ਿਵਚਰਨ ਜੱਗੀ ਕੁੱਸਾ ਜੀ ਨੇ ਤਨਦੇਹੀ ਨਾਲ ਨਿਭਾਈ। ਗੀਤ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨਾ ਲਈ ਭੁਪਿੰਦਰ ਰਾਮਾ ਤੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਟਿਵਾਣਾ ਪ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨ (ਸਿਕੰਦਰ ਟਿਵਾਣਾ) ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨੇ ਖੂਬ ਤਾਰੀਫ ਕੀਤੀ। ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਇਸ ਗੀਤ ਦੀ ਆਮਦ 'ਤੇ ਵਧਾਈ ਦੇਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਵੀ ਅਰਥ ਭਰਪੂਰ ਗੀਤਾਂ ਦੀ ਉਮੀਦ ਪ੍ਰਗਟਾਈ।

ਕੈਨੇਡਾ ਚ ਪੰਜਾਬੀ ਰੇਡੀਓ ਸੰਪਾਦਕ ਜੋਗਿੰਦਰ ਬਾਸੀ ਦੇ ਘਰ ਤੇ ਹਮਲਾ ਗੈਰਾਜ ਦੀ ਭੰਨਤੋੜ

ਕੈਨੇਡਾ-ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪੱਤਰਕਾਰ ਜੋਗਿੰਦਰ ਬਾਸੀ ਦੇ ਘਰ ਤੇ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਕੁਝ ਬਦਮਾਸ਼ਾਂ ਨੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਹਮਲਾ ਭਾਰਤੀ ਸਮੇਂ ਮੁਤਾਬਕ 20

ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਹੋਇਆ। ਜੋਗਿੰਦਰ ਬਾਸੀ ਨੇ ਖੁਦ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕਰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਅਤੇ ਉਹਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਨ। ਜੋਗਿੰਦਰ ਬਾਸੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਹਮਲਾ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਟੋਰਾਂਟੋ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵੀ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਹੈ।

ਜੋਗਿੰਦਰ ਬਾਸੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਧਮਕੀਆਂ ਮਿਲ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਬਾਸੀ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪੰਜਾਬੀ ਰੇਡੀਓ ਸ਼ੋਅ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਲੋਕਪ੍ਰਿਯ ਹੈ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਨੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਭਾਰਤੀ ਝੰਡੇ (ਤਿਰੰਗੇ) ਦੇ ਅਪਮਾਨ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵੀਡੀਓ

ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਧਮਕੀਆਂ ਮਿਲਣ ਲੱਗੀਆਂ। ਜੋਗਿੰਦਰ ਬਾਸੀ ਨੇ ਰੇਡੀਓ ਸ਼ੋਅ ਦੌਰਾਨ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਆ ਕੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵੱਸਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਭਾਰਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਂ ਭੂਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਤਿਰੰਗੇ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨਾ ਆਪਣੀ ਮਾਤ ਭੂਮੀ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਲੋਕ ਤਿਰੰਗੇ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਪਾੜ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੱਸ ਦੇਈਏ ਕਿ ਜੋਗਿੰਦਰ ਬਾਸੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਜਾਨੋ ਮਾਰਨ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਮਿਲ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹਰ ਸਮੇਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਘੇਰਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਪਾਕਿ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਸਿੱਖ ਮੈਰਿਜ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ

ਹੁਣ ਨਵੇਂ ਵਿਆਹੇ ਸਿੱਖ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਮੈਰਿਜ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਹਾਸਲ ਕਰ ਸਕਣਗੇ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ-ਪਾਕਿਸਤਾਨ 'ਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਕਿਸੇ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਆਨੰਦ ਕਾਰਜ ਐਕਟ ਵਿਚ 'ਸਿੱਖ ਮੈਰਿਜ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ' ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਖੈਬਰ ਪਖਤੂਨਖਵਾ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮਾਨਤਾ ਹਾਸਲ ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪਿਸ਼ਾਵਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਨਿਵਾਸੀ ਗੁਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਹਰਮੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਨੋਬਰਹੁਡ ਕੌਂਸਲ ਟਾਊਨ ਵਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਬੈਦੁਰ ਰਹਿਮਾਨ ਨੇ ਸੌਂਪਿਆ।

ਇਸ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ 'ਤੇ ਬਾਰਕੋਡ ਵੀ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਆਨੰਦ ਕਾਰਜ ਮੈਰਿਜ ਬਿੱਲ ਪਾਸ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਗੁਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਾਫੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਖੈਬਰ ਪਖਤੂਨਖਵਾ ਸੂਬੇ ਦੇ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਯੂਨੀਅਨ ਕੌਂਸਲ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਵਿਆਹ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਕ ਸਿੱਖ ਮੈਰਿਜ

ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ 31 ਦਸੰਬਰ 2024 ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 16 ਜਨਵਰੀ 2025 ਨੂੰ ਪਹਿਲਾ ਸਿੱਖ ਮੈਰਿਜ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ (ਗੁਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ) ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਨਵੇਂ ਵਿਆਹੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ

ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰਨ ਲਈ ਗੁਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮੈਰਿਜ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਗੁਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹੁਣ ਤੱਕ ਪਿਸ਼ਾਵਰੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰਮੁਖੀ 'ਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ 'ਨਿਕਾਹਨਾਮਾ' ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਨਤਾ ਹਾਸਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹੁਣ ਨਵੇਂ ਵਿਆਹੇ ਸਿੱਖ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਮੈਰਿਜ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਹਾਸਲ ਕਰ ਸਕਣਗੇ। ਗੁਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਖੈਬਰ 'ਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਜਨਸੰਖਿਆ ਛੇ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਰਜੀਹ ਹੋਰ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਸਿੱਖ ਮੈਰਿਜ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਲਦ ਲਾਗੂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਰਹੇਗੀ।

26 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸਾਨ ਟਰੈਕਟਰ ਮਾਰਚ ਕਰਨਗੇ

ਲੁਧਿਆਣਾ-ਕਿਸਾਨੀ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸ਼ੰਭੂ ਬਾਰਡਰ 'ਤੇ ਪਿਛਲੇ 11 ਮਹੀਨੇ 8 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ 2 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਕਿਸਾਨ ਮਜ਼ਦੂਰ ਮੋਰਚਾ ਨੇ ਸ਼ੰਭੂ ਮੋਰਚਾ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਕੀਤੀ। ਕਿਸਾਨ ਮਜ਼ਦੂਰ ਮੋਰਚਾ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ 26 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਟਰੈਕਟਰ ਮਾਰਚ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 26 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਭਾਜਪਾ ਵਿਧਾਇਕਾਂ, ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦਫਤਰਾਂ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟਾਂ ਦੇ ਮਾਲਾਂ ਅਤੇ ਸਾਇਲੋ ਅੱਗੇ ਮਾਰਚ ਕਰਕੇ ਟਰੈਕਟਰ ਖੜੇ ਹੋਣਗੇ 1.30 ਵਜੇ ਤੱਕ ਖੜੇ ਰਹਿਣਗੇ। 21 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਵੱਲ ਮਾਰਚ ਕਰਨ ਵਾਲੇ 101 ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਚੌਥੇ ਜੱਥੇ ਬਾਰੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ 14 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਸੱਦੀ ਗਈ ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਜੱਥਾ 26 ਜਨਵਰੀ ਤੱਕ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕੈਨੇਡਾ ਚ ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਬੈਕਲਾਗ 10 ਲੱਖ

ਟੋਰਾਂਟੋ : ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਬੈਕਲਾਗ 10 ਲੱਖ ਤੋਂ ਉੱਤੇ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸਿਟੀਜ਼ਨਸ਼ਿਪ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ 3,300 ਨੌਕਰੀਆਂ ਖਤਮ ਕਰਨ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਫੈਡਰਲ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪੱਧਰ ਵਿਚ ਆਈ ਕਮੀ ਅਤੇ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਘਟਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਖੱਪੇ ਨੂੰ ਆਰਜ਼ੀ ਕਾਮਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਪੂਰਨ ਦੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ 3300 ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਛਾਂਟੀ ਆਈ। ਆਰ. ਸੀ. ਸੀ. ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਬਿਆਨ ਮੁਤਾਬਕ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਛਾਂਟੀ ਨਾਲ ਘਰੇਲੂ ਅਤੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਕੰਮਕਾਜ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਕਟੌਤੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ 80 ਫੀ ਸਦੀ ਕੰਮਕਾਜ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਸਟਾਫ ਦੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਅਤੇ ਆਰਜ਼ੀ ਕਾਮਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦਕਿ 20 ਫੀ ਸਦੀ ਕੰਮਕਾਜ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਐਡਜਸਟਮੈਂਟ ਰਾਹੀਂ ਨਿਪਟਾਉਣ ਦੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਥੇ

ਦਸਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਵੰਬਰ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸਿਟੀਜ਼ਨਸ਼ਿਪ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿਭਾਗ ਕੋਲ 22 ਲੱਖ 67 ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 12 ਲੱਖ 61 ਹਜ਼ਾਰ ਤੈਅਸੁਦਾ ਸਮਾਂ ਹੱਦ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਨਿਪਟਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਆਸਾਰ ਹਨ ਪਰ 10 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੈਕਲਾਗ ਵਿਚ ਮੰਨੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। 1 ਜਨਵਰੀ 2024 ਤੋਂ 30 ਨਵੰਬਰ 2024 ਤੱਕ ਸਟੱਡੀ ਵੀਜ਼ਾ ਦੀਆਂ 7 ਲੱਖ 87 ਹਜ਼ਾਰ ਵੀਜ਼ਾ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ 11 ਲੱਖ 77 ਹਜ਼ਾਰ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਅਕਤੂਬਰ 2024 ਵਿਚ ਐਲਾਨੀ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਟੀਚਿਆਂ ਵਿਚ ਕਮੀ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਵਾਸਤੇ ਵੀ ਘੱਟ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸੇ ਕਰ ਕੇ ਆਉਂਦੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ 3,300 ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਛਾਂਟੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਟਰੰਪ ਦਾ ਵੱਡਾ ਐਕਸ਼ਨ, ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਸਿਹਤ ਸੰਗਠਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਤੇ ਕੀਤੇ ਦਸਤਖਤ

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਤੋਂ ਕੁਝ ਘੰਟਿਆਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਵਿਸ਼ਵ ਸਿਹਤ ਸੰਗਠਨ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਕੋਰੋਨਾ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਦੌਰਾਨ ਟਰੰਪ ਇਸ ਸੰਗਠਨ ਵਿਰੁਧ ਬਹੁਤ ਹਮਲਾਵਰ ਸਨ। ਵੁਈਟ ਹਾਊਸ ਵਿਖੇ ਹੁਕਮ ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ WHO ਅਮਰੀਕਾ ਪ੍ਰਤੀ ਪੱਖਪਾਤੀ ਹੈ। ਇੱਥੇ, ਚੀਨ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵ ਸਿਹਤ ਸੰਗਠਨ ਨੇ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਬੀਤੀ ਰਾਤ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਜੋਂ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ। ਇਸ ਲਈ ਆਯੋਜਿਤ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਸੀ.ਈ.ਓ.) ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਮੈਟਾ ਦੇ ਸੀਈਓ ਮਾਰਕ ਜੁਕਰਬਰਗ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਪ੍ਰਿਸਿਲਾ ਚੈਨ, ਐਮਾਜ਼ਾਨ ਦੇ ਸੀਈਓ ਜੈਫ ਬੇਜੋਸ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੰਗੇਤਰ ਲੌਰੇਨ ਸਾਂਚੇਜ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਗੂਗਲ ਦੇ ਸੀਈਓ ਸੁੰਦਰ ਪਿਚਾਈ ਅਤੇ ਟਰੰਪ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸਲਾਹਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ, ਐਲੇਨ ਮਸਕ ਵੀ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਇਸ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿੱਚ ਐਪਲ ਦੇ ਸੀਈਓ ਟਿਮ ਕੁੱਕ ਅਤੇ ਟਿਕਟੋਕ ਦੇ ਸੀਈਓ ਜੌ ਜੀ ਚਿਊ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਤੋਂ ਤੁਰਤ ਬਾਅਦ, ਟਰੰਪ ਨੇ ਪੈਰਿਸ ਜਲਵਾਯੂ ਸਮਝੌਤੇ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਵੁਈਟ ਹਾਊਸ ਨੇ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕਰ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਟਰੰਪ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਪੈਰਿਸ ਜਲਵਾਯੂ ਸਮਝੌਤੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਤੋਂ ਕੁਝ ਘੰਟਿਆਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਕੈਪੀਟਲ ਵਨ ਅਰੇਨਾ ਵਿਖੇ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ, ਪੈਰਿਸ ਜਲਵਾਯੂ ਸਮਝੌਤੇ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣ ਲਈ ਇੱਕ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਸੰਘ ਮੁਖੀ ਭਾਗਵਤ ਨੇ ਕਿਉਂ ਮੁੜ ਚੁੱਕਿਆ ?

ਖਾਸ ਖਬਰ ○ ਮੋਦੀ ਭਾਗਵਤ ਉਪਰ ਕਿਉਂ ਪੈ ਰਹੇ ਨੇ ਭਾਰੂ ? ○ ਕੀ ਭਾਗਵਤ ਨੂੰ ਸੰਘ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੁਖੀ ਵਜੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ ○ ਨਫਰਤੀ ਮੁਹਿੰਮ ਹੋਰ ਤਿੱਖੀ ਹੋਵੇਗੀ ਤੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਉੱਤੇ ਹਮਲੇ ਵਧਣਗੇ

ਅੱਧੋ-ਅਧੂਰੇ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਦੇ ਉਦਘਾਟਨ ਦੇ ਇਕ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਹੀ ਆਰ.ਐੱਸ.ਐੱਸ. ਮੁਖੀ ਮੋਹਨ ਭਾਗਵਤ ਨੂੰ ਇਹ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਕਿਉਂ ਸੁੱਝੀ ਕਿ ਅਯੁੱਧਿਆ ਵਿਚ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਨਾਲ ਹੀ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਅਸਲੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਮਿਲੀ? ਦਰਅਸਲ, ਭਾਗਵਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਵਿਚਾਲੇ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸੀਤਯੁੱਧ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਭਾਗਵਤ ਦੇ ਕੁਝ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਮੋਦੀ 'ਤੇ ਤਿੱਖੇ ਹਮਲੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਮੋਦੀ ਵੱਲੋਂ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੇ.ਪੀ. ਨੱਢਾ ਨੇ ਵੀ ਤਿੱਖੇ ਜਵਾਬੀ ਹਮਲੇ ਕਰਦਿਆਂ ਇਕ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਘ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਭਾਜਪਾ ਹੁਣ ਆਤਮ-ਨਿਰਭਰ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਜਦੋਂ ਭਾਗਵਤ ਨੇ ਹਰ ਮਸਜਿਦ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਮੰਦਰ ਲੱਭਣ ਦੇ ਸਿਲਸਿਲੇ 'ਤੇ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਨਿਰਮਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁਝ ਲੋਕ ਅਜਿਹਾ ਮੰਨਣ ਲੱਗੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਮੁੱਦੇ ਚੁੱਕ ਕੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਨੇਤਾ ਬਣ ਜਾਣਗੇ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਸ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਸੰਘ ਦੇ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਤਿੱਖੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਹੋਈ ਸੀ।

ਸੰਘ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਅਤੇ ਮੋਦੀ ਸਮਰਥਕ ਮੰਨੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਾਧੂ-ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਭਾਗਵਤ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਾਡੇ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸੰਘ ਦੇ ਮੁੱਖ ਪੱਤਰ 'ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ਰ' ਨੇ ਵੀ ਭਾਗਵਤ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਸੀ। ਕੁਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਭਾਗਵਤ ਚਹੁਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਘਿਰ ਕੇ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਪੈ ਗਏ ਹਨ। ਮੰਨਿਆ ਜਾਣ ਲੱਗਾ ਕਿ ਹੁਣ ਭਾਗਵਤ ਨੂੰ ਜਲਦ ਹੀ ਸਰਸੰਘ ਚਾਲਕ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਪਰ ਹੁਣ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਗਵਤ ਨੇ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਅਸਲੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੱਸਣ ਵਾਲਾ ਬਿਆਨ ਦੇ ਕੇ ਮੋਦੀ ਦੀ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਭਾਵ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮੋਦੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਮਰਪਣ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਸੰਘ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਗੈਰ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮਾਂ ਨੂੰ ਸਨਾਤਨ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਚਲਾਈ ਮੁਹਿੰਮ

ਆਰ ਐੱਸ ਐੱਸ ਮੁਖੀ ਮੋਹਨ ਭਾਗਵਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਨੇ ਅਯੁੱਧਿਆ ਵਿੱਚ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦਿਵਸ 'ਤੇ ਸੱਚੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਦਿਨ ਨੂੰ 'ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾ ਦੁਆਦਸੀ ਦਿਵਸ' ਵਜੋਂ ਮਨਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਿੰਦੂ ਕਲੰਡਰ ਮੁਤਾਬਕ ਅਯੁੱਧਿਆ ਵਿੱਚ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਪੋਹ ਸੁਦੀ ਦੇ (ਦੁਆਦਸੀ) ਨੂੰ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਸਾਲ ਪੋਹ ਸੁਦੀ ਦੇ 11 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਸੀ।

ਭਾਗਵਤ ਨੇ ਇਹ ਬਿਆਨ ਦੇ ਕੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਘ ਲਈ ਅਜ਼ਾਦੀ ਅੰਦੋਲਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਭਾਗਵਤ ਨੇ ਸ਼ਹੀਦੇ ਆਜ਼ਮ ਭਗਤ ਸਿੰਘ, ਅਸ਼ਫਾਕ ਉੱਲਾ ਖਾਨ ਤੇ ਗਦਰੀ ਬਾਬਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਤੇ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਹਿੰਸਾ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਭਾਗਵਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ, ਜਿਸ ਨੇ ਕਈ ਸਦੀਆਂ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ, ਨੇ ਅਸਲੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਇਸੇ ਦਿਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਆਰ ਐੱਸ ਐੱਸ ਹਮਲਾਵਰ ਸ਼ਬਦ ਮੁਗਲਾਂ ਬਾਰੇ ਵਰਤਦਾ ਹੈ, ਅੰਗਰੇਜ਼ ਉਸ ਲਈ ਹਮਲਾਵਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਹੀ ਸੰਘ ਨੇ ਅਜ਼ਾਦੀ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਕੁਚਲਣ ਲਈ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਉੱਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਸੰਘ ਪਾਸ ਨਾ ਕੋਈ ਭਗਤ ਸਿੰਘ, ਨਾ ਗਾਂਧੀ ਤੇ ਨਾ ਸੁਭਾਸ਼ ਚੰਦਰ ਬੋਸ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਸਿਰਫ਼ ਸਾਵਰਕਰ ਹੈ, ਜੋ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਮੁਆਫ਼ੀ ਮੰਗ ਕੇ ਜੇਲ੍ਹੋਂ ਬਾਹਰ ਆਇਆ ਸੀ ਤੇ ਆ ਕੇ ਜਿਨਾਹ ਦੀ ਦੋ ਕੌਮਾਂ ਦੀ ਥਿਊਰੀ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਕੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੀ 'ਪਾੜੇ ਤੇ ਰਾਜ ਕਰੋ' ਦੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਹੁਲਾਰਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਆਰ ਐੱਸ ਐੱਸ ਨੇ ਅਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਾ ਤਾਂ ਤਿਰੰਗੇ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਤੇ ਨਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਸੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜਨਮ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 52

ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਨਾਗਪੁਰ ਵਿਖੇ ਆਪਣੇ ਹੈੱਡਕੁਆਟਰ ਉੱਤੇ ਤਿਰੰਗਾ ਝੰਡਾ ਨਹੀਂ ਲਹਿਰਾਇਆ ਸੀ। ਤਿਰੰਗੇ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਅਲੋਚਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਗਸਤ 2002 ਵਿੱਚ ਸੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੈੱਡਕੁਆਟਰ ਵਿੱਚ ਤਿਰੰਗਾ ਝੰਡਾ ਲਹਿਰਾਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੀ ਵੀ ਦਿਲਚਸਪ ਕਹਾਣੀ ਹੈ। 26 ਜਨਵਰੀ 2001 ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਸੰਘ ਦੇ ਹੈੱਡਕੁਆਟਰ ਵਿੱਚ ਜਬਰੀ ਵੜ ਕੇ ਤਿਰੰਗਾ ਝੰਡਾ ਲਹਿਰਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸੰਘ ਵੱਲੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਉੱਤੇ ਐੱਫ਼ ਆਈ ਆਰ ਕਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸੰਨ 2013 ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਘ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਡਰ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਹੋ ਗਈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਬਦਨਾਮੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਨਿਕਲਿਆ ਕਿ 26 ਜਨਵਰੀ 2002 ਨੂੰ ਸੰਘ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਹੈੱਡਕੁਆਟਰ ਉੱਤੇ ਬਕਾਇਦਾ ਤਿਰੰਗਾ

ਲਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ, ਜੋ ਹੁਣ ਹਰ ਸਾਲ ਲਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੰਘ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅਖਬਾਰ 'ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ਰ' ਨੇ ਬਕਾਇਦਾ ਸੰਪਾਦਕੀ ਲਿਖ ਕੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ, ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਸਮਿੱਤੀ ਮੁਤਾਬਕ ਨਾ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖ ਸਮਿੱਤੀ ਮੁਤਾਬਕ ਚਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੋਹਨ

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਭਾਗਵਤ ਦਾ ਇਹ ਸਾਰਾ ਭਾਸ਼ਣ ਸੰਘ ਦੇ ਅਗਲੇ ਏਜੰਡੇ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮੋਦੀ ਦੀ ਹਿੰਦੂਵਾਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮੋਟ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਭਾਗਵਤ ਦੇ ਇਸ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਾਕੀ ਧਰਮਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਨਫਰਤੀ ਮੁਹਿੰਮ ਹੋਰ ਤਿੱਖੀ ਹੋਵੇਗੀ ਤੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਉੱਤੇ ਹਮਲੇ ਵਧਣਗੇ।

ਭਾਗਵਤ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਉੱਤੇ ਐੱਸ ਸੀ-ਐੱਸ ਟੀ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਜਨਤਕ ਵਿਰੋਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਿਆਨ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।

ਮੋਹਨ ਭਾਗਵਤ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਆਸਥਾ ਦਾ ਤੜਕਾ ਲਾਉਣਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲੇ। ਇਥੇ ਬੱਸ ਨਹੀਂ, ਸੰਘ ਮੁਖੀ ਮੋਹਨ ਭਾਗਵਤ ਦੇ 13 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਇੰਦੌਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਅਜ਼ਾਦੀ ਵਾਲੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦਾ ਹੁਣ ਦੂਜਾ ਹਿੱਸਾ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਮੋਹਨ ਭਾਗਵਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵੇਲੇ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਪ੍ਰਣਬ ਮੁਖਰਜੀ ਨੇ ਇੱਕ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦੌਰਾਨ ਸੰਘ ਵੱਲੋਂ ਚਲਾਈ ਜਾਂਦੀ 'ਘਰ ਵਾਪਸੀ' ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। 'ਘਰ ਵਾਪਸੀ' ਸੰਘ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੈ, ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਮੁਸਲਿਮ, ਇਸਾਈ ਤੇ ਹੋਰ ਧਰਮਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੰਘ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰੇ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂ ਸਨ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣਾ 'ਘਰ ਵਾਪਸੀ' ਹੈ।

ਸਚਾਈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਗਵਤ ਲਈ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਹੀ ਭਾਰਤ ਹੈ। "ਇਸ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ ਉਹ ਲੋਕ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਵਿਚ ਆਸਥਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸਾਈਆਂ, ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ, ਬੋਧੀਆਂ, ਜੈਨੀਆਂ, ਪਾਰਸੀਆਂ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਭਾਗਵਤ ਦੇ ਇਸ ਏਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਾ ਸਤਿਗੁਰੂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਲਈ ਕੋਈ ਥਾਂ ਹੈ, ਨਾ ਸੰਤ ਰਵਿਦਾਸ ਲਈ ਤੇ ਨਾ ਸੰਤ ਕਬੀਰ ਲਈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਆਸਥਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਾਮ ਤਾਂ ਕਣ-ਕਣ ਵਿੱਚ ਵਸਦਾ ਸੀ। ਭਾਗਵਤ ਨੇ ਇਸ ਬਿਆਨ ਰਾਹੀਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਵੀ ਨਕਾਰਿਆ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜੰਮੇ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਜ਼ਾਦ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਆਸਥਾ ਮੁਤਾਬਕ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਭਾਈ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਜੋਆਣਾ ਦੀ ਫਾਂਸੀ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਆਖਿਰੀ ਚੇਤਾਵਨੀ, 18 ਮਾਰਚ ਤਕ ਦਾ ਦਿੱਤਾ ਸਮਾਂ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ (ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ)- ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਤਲ ਵਿਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਭਾਈ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਜੋਆਣਾ ਦੀ ਰਹਿਮ ਦੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ 18 ਮਾਰਚ ਤੱਕ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਆਖਰੀ ਮੌਕਾ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਲੈ ਲਵੇ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਖੁਦ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਮੈਰਿਟ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰੇਗੀ। ਭਾਈ ਰਾਜੋਆਣਾ ਕਰੀਬ 29 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਹਿਮ ਦੀ ਅਪੀਲ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਕੋਲ ਪਿਛਲੇ 12-15 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਲਮਕਦੀ ਪਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਹਿਮ ਦੀ ਅਪੀਲ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਰਾਜ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ 16 ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕਤਲ ਦਾ ਗੰਭੀਰ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਤੁਸ਼ਾਰ ਮਹਿਤਾ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ 6 ਹਫ਼ਤਿਆਂ

ਦਾ ਹੋਰ ਸਮਾਂ ਮੰਗਿਆ। ਭਾਈ ਰਾਜੋਆਣਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਕੀਲ ਮੁਕੁਲ ਰੋਹਤਗੀ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਹੁਣ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਾਫੀ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਈ ਰਾਜੋਆਣਾ ਕਰੀਬ 29 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਦੇਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਫਾਂਸੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ 15 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਲਟਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦਸਿਆ ਕਿ ਰਹਿਮ ਦੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਭਾਈ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਵੀ ਉਮਰ ਕੈਦ 'ਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ 16 ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਕਤਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਵੀ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਭਾਈ ਰਾਜੋਆਣਾ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਜਾਂ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਰਹੇ ਭਾਈ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਜੋਆਣਾ ਨੂੰ 2007 ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 1995 ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਤਤਕਾਲੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ

ਐਸਜੀਪੀਸੀ ਨੇ 31 ਮਾਰਚ 2012 ਨੂੰ ਭਾਈ ਰਾਜੋਆਣਾ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਫਾਂਸੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ, ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਕੋਲ ਰਹਿਮ ਦੀ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਨਾਲ 28 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਤਤਕਾਲੀ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਰਹਿਮ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਇਹ ਰਹਿਮ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਪੈਂਡਿੰਗ ਹੈ, ਇਸ 'ਤੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅਦਾਲਤ ਅੰਦਰ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਤੁਸ਼ਾਰ ਮਹਿਤਾ ਨੇ

ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਭਾਈ ਅਜਨਾਲਾ ਵੱਲੋਂ ਜਥੇਦਾਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵਿਰੁੱਧ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਕੀਤੀ ਨਿਖੇਧੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ (ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ)-ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਭਾਈ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਅਜਨਾਲਾ ਵੱਲੋਂ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਪੁਤਲੇ ਸਾੜਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤਖ਼ਤਾਂ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਦਾ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਅੰਦਰ ਵੱਡਾ ਸਤਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਗਲਤ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਸੋਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਹਰਗਿਜ਼ ਇਜ਼ਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਕੌਮ ਦੇ ਸਰਵਉੱਚ ਅਸਥਾਨ ਅਤੇ ਕੌਮ ਦੀਆਂ ਸਨਮਾਨਿਤ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਨਿਰਾਦਰ ਕਰੇ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਆਏ ਨਤੀਜਿਆਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਆ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਨਤੀਜੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਖੇਡ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੰਗਤ ਵੱਲੋਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸ਼ੀਸ਼ਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਸ. ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾਦੂਵਾਲ ਸਮੇਤ ਸਰਕਾਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਅਤੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਗਤ ਵੱਲੋਂ ਨਕਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਦੇ ਸਿੱਖ ਕਦੇ ਵੀ ਗੁਰੂਪਾਮਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅੰਦਰ ਸਰਕਾਰੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਖਰੀ ਹਰਿਆਣਾ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰੰਤੂ ਫਿਰ ਵੀ ਸੰਗਤ ਨੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂਬਰ ਚੁਣਿਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਸਿਧਾਂਤਾਂ, ਪੰਥਕ ਮਾਨਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਪੰਥਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸੇਵਾ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾ ਨਾਲ ਵਚਨਬੱਧ ਹੋਣ।

ਸਿੱਖਾਂ ਖਿਲਾਫ ਨਫਰਤੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਣ ਵਾਲੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਐਮਪੀ ਚੰਦਰ ਆਰੀਆ ਦਾ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਖੇ ਭਾਰਤੀ ਅੰਬੈਸੀ ਮੂਹਰੇ ਜੋਰਦਾਰ ਵਿਰੋਧ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ (ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ)- ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਮਹਾਨ ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨਿੱਝਰ ਜਿੰਨਾਂ ਨੂੰ 18 ਜੂਨ 2023 ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਪਾਰਕਿੰਗ ਵਿੱਚ ਗੋਲੀਆਂ ਮਾਰ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਅੰਬੈਸੀ ਵੈਨਕੂਵਰ ਮੂਹਰੇ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਕਿਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਬੀਤੇ ਇਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਸੈਂਕੜੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਜੰਮ ਕੇ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਰੋਸ ਵਿਖਾਇਆ।

ਭਾਈ ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਵਲੋਂ ਭੇਜੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਿਕ ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਐਮਪੀ ਚੰਦਰ ਆਰੀਆ ਜੋ ਕਿ ਹਿੰਦ ਦੀ ਸ਼ਹਿ ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਸਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਪੁਤਲਾ ਬਣਾਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਆਰੀਆ ਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਨਫਰਤੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੋਂ ਬਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਤਾਂ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਟਹਿਰੇ ਵਿੱਚ

ਖੜਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਰੀ ਤੋਂ ਭਾਈ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਤੂਰ, ਭਾਈ ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ, ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ, ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਵੱਲੋਂ ਜਿੱਥੇ ਭਾਰਤੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਜ਼ੁਲਮਾਂ ਬਾਰੇ ਦਸਿਆ ਗਿਆ ਉਥੇ ਹੀ 26 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸਵਿੰਪਾਨ ਦੇ

ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਅੰਬੈਸੀ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਖੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਸਿਆ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਏਜੰਟ ਇਹਨਾਂ ਮੁਜ਼ਾਹਰਿਆਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਹ ਉਹਦੇ ਤੱਕ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਐਲ.ਏ. ਅੰਦਰ 23 ਮਾਰਚ 2025 ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਰੈਫਰੰਡਮ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਰੀ ਕੈਨੇਡਾ

ਦੀ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਅਤੇ ਕੌਮੀ ਘਰ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਥੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਭ ਵਿੱਚ ਉਤਸ਼ਾਹ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮਿਸਾਲ ਕਾਇਮ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਭਾਈ ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਬਟਸਫੋਰਡ, ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬੁੱਟਰ, ਸਿੱਖਸ ਫਾਰ ਜਸਟਿਸ ਤੋਂ ਬਾਬਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਵਡੀ ਗਿਣਤੀ ਅੰਦਰ ਸੰਗਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਈ ਸੀ।

ਅਖੌਤੀ ਸੰਤ ਰਾਮਪਾਲ ਦੇ ਡੇਰੇ ਵਲੋਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਬਾਰੇ ਵਿਵਾਦਤ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਕੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਫਿਰਕੂ ਤਣਾਅ ਫੈਲਾਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼: ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵੀਰਜੀ

ਜੱਥੇਦਾਰ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਜੱਥੇਬੰਦੀਆਂ ਇਸ ਉਪਰ ਤੁਰੰਤ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਕਰਣ ਉਪਰਾਲਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ-(ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ):- ਪਰਮ ਤਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਹੋਰ ਵੀ ਬਥੇਰੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪਰਮ ਸਥਾਨ ਵੀ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ਹਨ ਪਰ ਜਿੰਨੀਆਂ ਬੇਬੁਦਾ ਤੇ ਘਿਨਾਉਣੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਨੂੰ ਵੰਗਾਰ ਪਾਉਣ ਲਈ ਪੜ੍ਹਨ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਸੁਮਾਰ ਨਹੀਂ। ਕਿਸੇ ਦਿਨ ਖਬਰ ਪੜ੍ਹਨ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਖਬਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਫਲਾਣੇ ਬੰਦੇ ਨੇ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਵਿਰੁੱਧ ਗਲਤ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਕੜੀ ਅੰਦਰ ਅਖੌਤੀ ਸੰਤ ਰਾਮਪਾਲ ਜੋ ਕਿ ਚਾਰ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤ ਰਿਹਾ ਹੈ ਦੇ ਡੇਰੇ ਵਲੋਂ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਗੁਰੂ ਦਸਦਿਆਂ ਗਲਤ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਪੰਥ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਵੱਡਾ ਖਿਲਾਵਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਖੌਤੀ ਸੰਤ ਰਾਮਪਾਲ ਦਾ ਡੇਰਾ ਇੱਕ ਲੁਕਵੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਤਹਿਤ ਜਾਣਬੁਝ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਲੰਬੂ ਲਾਉਣ ਦੀ ਘਿਨਾਉਣੀ ਚਾਲ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵੀਰਜੀ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀ ਜੋ ਕਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਏ ਸਨ ਉਹ ਭਗਤ ਹਨ ਸਤਿਕਾਰ ਯੋਗ ਹਨ ਪਰ ਕਦਾਚਿੱਤ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ

ਗੁਰੂ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਆਪ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਜੋਗੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਪੁੱਛਦੇ ਸਨ ਕਿ ਤੁਹਾਡਾ ਗੁਰੂ ਕੌਣ ਹੈ 'ਤੇਰਾ ਕਵਣੁ ਗੁਰੂ ਜਿਸ ਕਾ ਤੁ ਚੇਲਾ॥ ਤੇਰਾ ਕੌਣ ਗੁਰੂ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਚੇਲਾ ਹੈਂ?' ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਮਾਣ ਦੇਂਦਿਆਂ ਕਹਿੰਦੇ "ਸਬਦੁ ਗੁਰੂ ਸੁਰਤਿ ਪੁਨਿ ਚੇਲਾ ॥ ਸ਼ਬਦ (ਮੇਰਾ) ਗੁਰੂ ਹੈ, ਮੇਰੀ ਸੁਰਤ ਦਾ ਟਿਕਾਉ (ਉਸ ਗੁਰੂ ਦਾ) ਸਿੱਖ ਹੈ।" (ਅੰਗ 942-43) ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਸਮੁੱਚੀ ਹੀ ਬਾਣੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਗੁਰੂ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੇ ਵੀ ਕੀਤੀ ਹੈ:- ਬਾਣੀ ਗੁਰੂ, ਗੁਰੂ ਹੈ ਬਾਣੀ, ਵਿਚਿ ਬਾਣੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਸਾਰੇ॥ ਗੁਰੂ, ਬਾਣੀ

ਕਹੈ, ਸੇਵਕੁ ਜਨੁ ਮਾਨੈ, ਪਰਤਖਿ ਗੁਰੂ ਨਿਸਤਾਰੇ॥5॥' (ਨਟ ਮ: 4, ਪੰਨਾ 982) ਗੁਰਮਤਿ ਦੇ ਮਹਾਨ ਵਿਆਖਿਆਕਾਰ ਭਾਈ ਨੰਦ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ 'ਰਹਿਤਨਾਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

ਉੱਤਰ' ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਰੂਪਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ:- 'ਤਿੰਨ ਰੂਪ ਹੈਂ ਮੋਹ ਕੇ ਸੁਨਹੁ ਨੰਦ! ਚਿੱਤ ਲਾਇ॥ ਨਿਰਗੁਣ, ਸਰਗੁਣ, ਗੁਰ ਸ਼ਬਦ ਕਹਹੁ ਤੋਹਿ ਸਮਝਾਇ॥6॥''

ਗੁਰੂਬਾਣੀ ਰਿਸਰਚ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਿੰਗ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖੀ ਭਾਈ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵੀਰ ਜੀ ਨੇ ਜੱਥੇਦਾਰ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ, ਸੰਤ ਸਮਾਜ, ਨਿਹੰਗ ਜੱਥੇਬੰਦੀਆਂ, ਸਮੂਹ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨਾਂ ਨੇ ਨਾਲ ਰਾਜਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਜੱਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਮਪਾਲ ਦੇ ਡੇਰੇ ਵਲੋਂ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਖਿਲਾਫ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਵਾਦਿਤ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨੂੰ ਨਾਸੂਰ ਬਣਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨੱਥ ਪਾਈ ਜਾਏ ਜਿਸ ਨਾਲ ਪੰਥ ਨੂੰ ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਆਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਾ ਹੋਣਾ ਪਵੇ।

ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹਮਾਸ ਨਾਲ ਜੰਗਬੰਦੀ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ

ਹਮਾਸ-ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਜੰਗਬੰਦੀ ਸਮਝੌਤਾ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਕਤਰ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚੋਲਗੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਦਿਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਅਝਿੱਕਾ ਰਿਹਾ ਕਿਉਂਕਿ ਨੇਤਨਯਾਹੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਖਰੀ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਸਨ। ਗਾਜ਼ਾ ਵਿੱਚ 15 ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਚੱਲੀ ਜੰਗ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਦਮ ਵਿੱਚ, ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਨੂੰ ਹਮਾਸ ਨਾਲ ਜੰਗਬੰਦੀ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ, ਜੋ ਕਿ ਐਤਵਾਰ, 19 ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਬੰਧਕ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਨੂੰ ਛੇ ਘੰਟੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬੈਂਜਾਮਿਨ ਨੇਤਨਯਾਹੂ ਦੇ ਦਫਤਰ ਨੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਕੈਬਨਿਟ ਨੇ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਹਰੀ ਝੰਡੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਛੇ ਹਫਤਿਆਂ ਦੀ ਜੰਗਬੰਦੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਬੰਧਕਾਂ ਅਤੇ ਕੈਦੀਆਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਤਿੰਨ-ਪੜਾਅ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਹਿੱਸਾ।

ਵਿਆਹ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਤੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਲਈ ਹੰਸਲੋ ਵਿਖੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਟਿਕਾਣਾ

ਕਿੰਗਜ਼ਵੇਅ ਥੈਕਿਊਟਿੰਗ ਸੁਈਟ

ਸਾਡੇ ਤਾਜ਼ਾ ਤੇ ਵੰਨ-ਸੁਵੰਨੇ ਖਾਣਿਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਤੁਹਾਡੀ ਤੇ ਸੇਵਾ ਸਾਡੀ

ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਹਾਲ ਮੁਫਤ!

ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਵਾਰ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਬਹੁਤ ਕਰੋ। ਸਾਡੀ ਵਧੀਆ ਅਤੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਰਿਵਸ ਦੇਖ ਕੇ ਤੁਹਾਡੇ ਮਹਿਮਾਨ ਅਸ-ਅਸ ਕਰ ਉਠਣਗੇ।

ਵਿਆਹ ਮੌਕੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸਵੇਰ ਦੀ ਚਾਹ ਨਾਲ ਤਾਜ਼ਾ ਸਮੋਸੇ, ਪਕੌੜੇ, ਸਪਾਇੰਗ ਰੋਲ ਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਮਨਪਸੰਦ ਮਿਠਿਆਈ ਬਹੁਤ ਰਿਆਇਤੀ ਭਾਅ ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਕਰਦੇ ਹਾਂ!

ਅੱਜ ਹੀ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ ਤੇ ਖਾਣਿਆਂ ਦੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਸਵ: ਉਮਰਾਓ ਅਟਵਾਲ ਦੇ 40 ਸਾਲਾ ਤਜਰਬੇ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਓ

ਯੂ.ਕੇ. 'ਚ ਲੱਭੂਆਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਾਹਿਰ

KINGSWAY BANQUETING SUITE

270-272 BATH ROAD, HOUNSLOW, MIDDLESEX, TW4 7DF. (OPP. HOUNSLOW WEST TUBE STATION)

TEL: 020 8570 8351

Email: Kingswaylondon@icloud.com, www.kingswaybanqueting.com

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼

PANJAB TIMES (EST 1965)

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿਚ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਫੋਨ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ:

FOR SUBSCRIPTION (PLEASE TICK ONE RELEVANT BOX)	
6 MONTHS ---- £95	☐
1 YEAR ---- £180	☐

ਪਰਚੇ ਦਾ ਚੰਦਾ ਕਰੈਡਿਟ ਕਾਰਡ ਜਾਂ ਵੀਜ਼ਾ ਕਾਰਡ ਰਾਹੀਂ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਅਤੇ ਬਿੱਲਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਫੋਨ ਕਰੋ। ਚੰਦਾ ਬੈਂਕ ਅਕਾਊਂਟ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਜਾਂ ਪਰਚਾ ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ ਘਰ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਰੂਪਨ ਭਰ ਕੇ ਚੈੱਕ ਨਾਲ ਭੇਜੋ।

NAME.....
 ADDRESS.....
 POST CODE.....
 TEL.....

Barclays Bank details: ACCOUNT: Punjab Times Trust
 ACCOUNT NO: 20853011 SORT CODE: 20-25-85

Post with payments to: SUBSCRIPTION
 PANJAB TIMES BRIDLE GATE LANE, ALVASTON, DERBY, DE24 0QW, U.K.
 TEL: 01332 372851 FAX: 01332 374819
 or please ring on Mo: 07966 388 388
 www.panjabtimes.uk Email: Panjabtimes@aol.com

ਕੁੰਭ ਵਿਚ ਵੀ ਮੰਦਰ-ਮਸਜਿਦ ਦਾ ਰੰਲਾ

ਭਗਵੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਮਸਜਿਦਾਂ ਉਪਰ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਹਿੰਦੂ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਣ ਲੱਗੀਆਂ

ਪ੍ਰਯਾਗਰਾਜ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਕੁੰਭ ਮੇਲੇ ਵਿਚ ਗਿਆਨਵਾਪੀ ਮਸਜਿਦ ਨੂੰ ਮੰਦਰ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਮਾਡਲ ਦੀ ਨੁਮਾਇਸ਼ ਵੀ ਲਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਿੰਦੂਤਵੀ ਤਾਕਤਾਂ ਆਪਣੇ ਏਜੰਡੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕੁੰਭ ਮੇਲੇ ਨੂੰ ਵੀ ਵਰਤ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਗਿਆਨਵਾਪੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਵਾਰਾਨਸੀ ਦੇ ਕਾਸ਼ੀ ਵਿਸ਼ਵਨਾਥ ਮੰਦਰ ਨਾਲ ਕੰਧ ਸਾਂਝੀ ਹੈ, ਦਰਜਨਾਂ ਇਸਲਾਮੀ ਢਾਂਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਮਾਰ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਨਾਲ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਮੰਦਰ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਉਸਾਰੇ ਗਏ। ਵਾਰਾਨਸੀ ਦੇ ਸੁਮੇਰੂ ਮੱਠ ਦੇ ਮਹੰਤ ਸਵਾਮੀ ਨਰਿੰਦਰਾਨੰਦ ਸਰਸਵਤੀ ਨੇ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਨੁਮਾਇਸ਼ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਗਿਆਨਵਾਪੀ ਦਾ ਮਾਡਲ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਉੱਪਰਲਾ ਅੱਧ ਮੰਦਰ ਵਜੋਂ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਨੁਮਾਇਸ਼ ਵਿੱਚ 120 ਤਸਵੀਰਾਂ ਵੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਮਸਜਿਦ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂ ਪ੍ਰਤੀਕਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।

2023 ਵਿੱਚ ਗਿਆਨਵਾਪੀ ਦਾ ਸਰਵੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੀਲਬੰਦ ਲਿਫਾਫੇ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਸਰਵੇਖਣ ਦੌਰਾਨ ਲਈਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਜੱਗ-ਜ਼ਾਹਰ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਨੁਮਾਇਸ਼ ਦੇ ਜਥੇਬੰਦਕਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਤਸਵੀਰਾਂ ਉਤਸ਼ਾਹੀ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫਰਾਂ ਨੇ ਲਈਆਂ ਸਨ ਤੇ ਇਹ ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਮਹੰਤ ਨੇ ਨੁਮਾਇਸ਼ ਦੇ ਉਦਘਾਟਨ ਵੇਲੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਗਿਆਨਵਾਪੀ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਢੰਗ-ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮੁਕਤ ਕਰਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਸਾਰੇ ਸਨਾਤਨੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨੁਮਾਇਸ਼ ਵਾਰਾਨਸੀ ਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਸ੍ਰੀ ਆਦਿ ਮਹਾਂਦੇਵ

ਕਾਸ਼ੀ ਧਰਮਾਲਿਆ ਮੁਕਤੀ ਨਿਆਸ ਨੇ ਲਾਈ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਗੈਰ-ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਕਥਿਤ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਮੰਦਰ ਮੁਕਤ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਣਾਈ ਹੋਈ ਹੈ।

ਗਿਆਨਵਾਪੀ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਵੀ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਹਿੰਦੂ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਗਲ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਨੇ ਅਸਲੀ ਕਾਸ਼ੀ ਵਿਸ਼ਵਨਾਥ ਮੰਦਰ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਢਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਗਿਆਨਵਾਪੀ ਮਸਜਿਦ ਬਣਵਾਈ ਸੀ। 2023 ਦੇ ਸਰਵੇ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵਾਰਾਨਸੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਮਸਜਿਦ ਦੀ ਬੇਸਮੈਂਟ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਮੁਰਤੀਆਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਕਥਿਤ

ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਈ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਤੋਂ ਤਾਲਾਬੰਦ ਸੀ। ਮੁਸਲਮ ਅਜੇ ਵੀ ਗਰਾਊਂਡ ਫਲੋਰ 'ਤੇ ਨਮਾਜ਼ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ।

ਮਸਜਿਦ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਵਾਰਾਨਸੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਖਿਲਾਫ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪਾਈ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦ 1991 ਵਿਚ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਮ ਜਨਮ ਭੂਮੀ-ਬਾਬਰੀ ਮਸਜਿਦ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿਸੇ ਧਾਰਮਿਕ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਧਰਮ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਇਸ ਵੇਲੇ 1991 ਦੇ ਪੂਜਾ ਸਥਲ (ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ) ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਚੈਲੰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਹਿੰਦੂਤਵੀ ਤਾਕਤਾਂ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕਿ ਰਾਮ ਜਨਮ ਭੂਮੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ 1947 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸੇ ਧਾਰਮਿਕ ਢਾਂਚੇ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਛੇੜਛਾੜ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਭਗਵੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਆਏ ਦਿਨ ਮਸਜਿਦਾਂ ਹੇਠੋਂ ਮੰਦਰ ਲੱਭ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਜਜ਼ਬਾਤ ਭੜਕਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਕੁੰਭ, ਜਿੱਥੇ ਕਰੋੜਾਂ ਲੋਕ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਨ ਪੁੱਜ ਰਹੇ ਹਨ, ਦੀ ਨੁਮਾਇਸ਼ ਵੀ ਇਸੇ ਵੱਡੇ ਹਿੰਦੂਤਵੀ ਏਜੰਡੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।

ਡਾਕਟਰ ਬੀਬੀ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸੰਜੇ ਰਾਏ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ

ਅਦਾਲਤ ਵਲੋਂ ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ 17 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ

ਕੋਲਕਤਾ-ਕੋਲਕਾਤਾ ਦੇ ਆਰਜੀ ਕਾਰ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ-ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ 8-9 ਅਗਸਤ ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਿਖਿਆਰਥੀ ਡਾਕਟਰ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਅਤੇ ਕਤਲ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਏ ਗਏ ਸੰਜੇ ਰਾਏ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ (ਮੌਤ ਤੱਕ ਕੈਦ) ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ 17 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸੀਬੀਆਈ ਅਤੇ ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ - ਭਾਵੇਂ ਉਸਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਅਸੀਂ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗੇ। ਸੰਜੇ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸ ਕੁੜੀ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਦਰਦ ਸਮਝਦੀ ਹਾਂ, ਮੇਰੀਆਂ ਵੀ ਧੀਆਂ ਹਨ।

ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤ ਨਾਲ ਗੁੰਡਾਗਰਦੀ

ਪੇਟ ਵਿਚ ਲੱਤਾਂ ਮਾਰ ਕੇ ਅਣਜੰਮੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਗੱਤਿਆ, ਤਿੰਨ ਖਿਲਾਫ ਕੇਸ ਦਰਜ

ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ-ਤਿੰਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਵਿਖੇ ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤ ਦੇ ਪੇਟ ਵਿੱਚ ਲੱਤਾਂ ਮਾਰ ਕੇ ਅਣਜੰਮੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਗੱਤਿਆ ਕਰ ਦੇਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਘਟਨਾ ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਦੇ ਨਾਲ ਲਗਦੇ ਪਿੰਡ ਕੰਧਵਾਲਾ ਹਾਜ਼ਰ ਖਾਂ ਦੀ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਅਨੁਸਾਰ 9 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਗਰਭਵਤੀ ਵੀਰਪਾਲ ਕੌਰ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਸਰਪੰਚ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਧਿਰ ਦਾ ਸਾਥ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਇਸੇ ਰੰਜਿਸ਼ ਕਾਰਨ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟ ਸਿੰਘ, ਬੋਹੜ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗੋਰਾ ਸਿੰਘ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ।

ਹਸਪਤਾਲ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਨੂੰ ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਦੇ ਹਸਪਤਾਲ 'ਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਕਰੀਬ 23 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਵੀਰਪਾਲ ਦੀ ਡਿਲੀਵਰੀ ਹੋਈ ਤਾਂ ਔਰਤ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਰਨੀਵਾਲਾ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਤਿੰਨਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ

ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੀਰਪਾਲ ਦੇ ਪਿਤਾ ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ, ਚਾਚਾ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪਤੀ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਡੰਡਿਆਂ ਨਾਲ ਕੁੱਟਿਆ। ਜਦੋਂ ਵੀਰਪਾਲ ਕੌਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਨੇ ਗਰਭਵਤੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਸ ਦੇ ਪੇਟ ਵਿੱਚ ਲੱਤਾਂ ਮਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਡੰਡਿਆਂ ਨਾਲ ਵਾਰ ਕੀਤਾ। ਜ਼ਖਮੀ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਹਸਪਤਾਲ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਵੀਰਪਾਲ ਨੂੰ ਅਬੋਹਰ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ

ਖਿਲਾਫ ਕਤਲ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।

ਬੀਤੇ ਰਾਤ ਜਦੋਂ ਅਬੋਹਰ ਦੇ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਵੀਰਪਾਲ ਕੌਰ ਦੀ ਡਿਲੀਵਰੀ ਹੋਈ ਤਾਂ ਇੱਕ ਮ੍ਰਿਤਕ ਬੱਚੇ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ। ਜਿਸ 'ਤੇ ਬਾਣਾ ਅਰਨੀਵਾਲਾ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਵੀਰਪਾਲ ਕੌਰ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ 'ਤੇ ਉਕਤ ਪ੍ਰਗਟ ਸਿੰਘ, ਬੋਹੜਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗੋਰਾ ਸਿੰਘ ਖਿਲਾਫ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਏਐਸਆਈ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਬੱਚੇ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਮੁਰਦਾਘਰ ਵਿੱਚ ਰਖਵਾ ਕੇ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਕਿਸਾਨ ਦੇ ਖੇਤ ਵਿਚ 2-ਢਾਈ ਕਿੱਲੋ ਤੱਕ ਦੇ ਸ਼ਲਗਮ ਉੱਗੇ

ਮਾਨਸਾ-ਮਾਨਸਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਛਾਪਿਆਂਵਾਲੀ ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਸਤਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਕਿੱਲੋ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 2-ਢਾਈ ਕਿੱਲੋ ਤੱਕ ਦੇ ਸ਼ਲਗਮ ਉੱਗੇ ਹਨ ਜਿਸਨੂੰ ਦੇਖਕੇ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀ ਤਾਂ ਕੀ ਆਸ-ਪਾਸ ਜਿਹਨੂੰ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਹਰ ਕੋਈ ਹੈਰਾਨ ਹੈ, ਸਤਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦੱਸਣ ਮੁਤਾਬਕ ਉਸਨੇ ਨੇ 1 ਕਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨਵਿਚ ਬਰਸੀਨ ਯਾਨਿ ਹਰਾ ਚਰਾ ਦੇ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਨਾਲ ਹੀ ਸ਼ਲਗਮ ਬੀਜ ਦਿੱਤੇ ਸਨ, ਤੇ ਸ਼ਲਗਮ ਦਾ ਬੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਚ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲੱਗੇ ਖੇਤਬਾੜੀ ਮੇਲੇ ਵਿੱਚੋਂ ਲਿਆਂਦੇ ਸਨ, ਸ਼ਲਗਮਾਂ ਦਾ ਆਕਾਰ ਦੇਖ ਕੇ ਖੁਦ ਕਿਸਾਨ ਪਰਿਵਾਰ ਵੀ ਹੈਰਾਨ ਹੈ, ਨੌਜਵਾਨ ਕਿਸਾਨ ਸਤਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜੋ ਵੀ ਕੋਈ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੁਣਦਾ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰਕੇ ਪੁੱਛ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਹੋਇਆ, ਪਰ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਇਸ ਨਿਆਮਤ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਐਤਕੀ ਖੇਤ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਵੀ ਘੱਟ ਲਾਇਆ ਸੀ।

ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਸਭ ਪਾਰਟੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚੰਦਾ ਮਿਲਿਆ

ਚੋਣ ਬਾਂਡ ਬੰਦ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਚੰਦਾ

ਦਿੱਲੀ-ਇਲੈਕਟੋਰਲ ਬਾਂਡ ਨੂੰ ਭਲੇ ਹੀ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਚੋਣ ਚੰਦੇ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਦੀ ਵਰਖਾ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਚੋਣ ਬਾਂਡਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਆਉਂਦੇ ਸਨ ਤੇ ਹੁਣ ਇਲੈਕਟੋਰਲ ਟਰੱਸਟ ਵਿਚ। ਚੋਣ ਬਾਂਡ ਬੰਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਢੇ 10 ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ ਇਲੈਕਟੋਰਲ ਟਰੱਸਟ ਰਾਹੀਂ ਜਿੰਨੇ ਚੰਦੇ ਮਿਲੇ ਸਨ, ਉਸ ਤੋਂ ਕਰੀਬ ਤਿੰਨ ਗੁਣਾ ਚੰਦਾ ਬਾਂਡ ਬੰਦ ਹੋਣ ਦੇ ਡੇਢ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਟਰੱਸਟ ਰਾਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਇਲੈਕਟੋਰਲ ਟਰੱਸਟ ਰਾਹੀਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਚੰਦਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਪਰੂਡੈਂਟ ਇਲੈਕਟੋਰਲ ਟਰੱਸਟ ਨੂੰ 2023-24 ਵਿੱਚ ਕੁਲ 1075.7 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਚੰਦੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮਿਲੇ। ਇਸ ਦਾ ਤਿੰਨ-ਚੁਥਾਈ ਹਿੱਸਾ 16 ਫਰਵਰੀ ਤੋਂ 31 ਮਾਰਚ 2024 ਤੱਕ ਆਇਆ, ਜਦਕਿ ਇੱਕ ਅਪ੍ਰੈਲ 2023 ਤੋਂ 15 ਫਰਵਰੀ 2024 ਤੱਕ 278.6 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਚੰਦਾ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਨਵੀਂ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਕਰੀਬ 70 ਫੀਸਦੀ ਹਿੱਸਾ 15 ਬਿਜਨਸ ਗਰੁੱਪਾਂ ਦਾ ਰਿਹਾ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚੰਦਾ ਆਰਸੇਲਰ ਮਿੱਤਲ ਨਿਪੋਨ ਸਟੀਲ ਇੰਡੀਆ ਤੇ ਡੀ ਐੱਲ ਐੱਫ ਨੇ 100-100 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਿੱਤਾ।

ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਚੰਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਯੂ ਪੀ ਏ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 31 ਜਨਵਰੀ 2013 ਨੂੰ ਇਲੈਕਟੋਰਲ ਟਰੱਸਟ ਸਕੀਮ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਕੋਈ ਵੀ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕੰਪਨੀ ਇਲੈਕਟੋਰਲ ਟਰੱਸਟ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੰਪਨੀਆਂ ਚੰਦੇ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਚੰਦੇ ਦਾ 95 ਫੀਸਦੀ ਹਿੱਸਾ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ 15 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਚੋਣ ਬਾਂਡ ਯੋਜਨਾ-2018 ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ

ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਚੋਣ ਬਾਂਡ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਚੰਦਾ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਗੁਮਨਾਮ ਰਹਿਣ ਦੀ ਛੋਟ ਸੀ। ਇਸ ਬਾਂਡ ਨਾਲ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਮਨਾਮ ਫੰਡਿੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਕੰਪਨੀਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 182 ਤਹਿਤ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਕੰਪਨੀ ਆਪਣੇ ਸਾਲਾਨਾ ਮੁਨਾਫੇ ਦੇ 7.5 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਾ ਚੰਦਾ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ, ਪਰ ਚੋਣ ਬਾਂਡ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਚੋਣ ਬਾਂਡ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ ਭਾਰਤੀ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਡਾਟਾ ਦੇਵੇ ਕਿ ਕਿਸ ਨੇ ਕਿੰਨੇ ਦੇ ਚੋਣ ਬਾਂਡ ਕਿਸ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਖਰੀਦੇ। ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ 2018 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਯੋਜਨਾ ਰਾਹੀਂ 16518

ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹਾਸਲ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਲਗਭਗ 94 ਫੀਸਦੀ ਬਾਂਡਾਂ ਦੀ ਫੇਸ ਵੈਲਿਊ ਇੱਕ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਸੀ।

ਪਿਛਲੇ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਦੀ ਪਰੂਡੈਂਟ ਇਲੈਕਟੋਰਲ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਚੰਦੇ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ 'ਤੇ ਪਾਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ 2023-24 ਵਿੱਚ 1075.7 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਚੰਦੇ ਮਿਲੇ, ਜਦਕਿ 2022-23 ਵਿੱਚ 363 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਮਿਲੇ ਸਨ। ਚੰਦਾ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧ ਕੇ 83 ਹੋ ਗਈ, ਜਦਕਿ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 22 ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿਆਸੀ ਚੰਦੇ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕੋਈ ਅਸਾਧਾਰਨ ਗੱਲ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਅਪ੍ਰੈਲ 2023 ਤੋਂ 15

ਫਰਵਰੀ 2024 ਤੱਕ 278.6 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਚੰਦਾ ਆਇਆ ਸੀ, ਜਦਕਿ 16 ਫਰਵਰੀ 2024 ਤੋਂ 31 ਮਾਰਚ 2024 ਤੱਕ ਇਹ ਵਧ ਕੇ 797.1 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਲੈਕਟੋਰਲ ਟਰੱਸਟਾਂ ਨੂੰ ਚੰਦਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਨਾਂਅ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲੇ ਹਰੇਕ ਚੰਦੇ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਨਾਂਅ ਦੱਸਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਕਿਸ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਨੇ ਕਿੰਨਾ ਚੰਦਾ ਦਿੱਤਾ।

ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਮੁਤਾਬਕ ਸਿਰਫ ਪੰਜ ਟਰੱਸਟਾਂ ਨੇ ਚੰਦੇ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਰੂਡੈਂਟ (1075.7 ਕਰੋੜ), ਟਰਾਂਸਿਫ ਇਲੈਕਟੋਰਲ ਟਰੱਸਟ (132.5 ਕਰੋੜ), ਜੈ ਭਾਰਤ ਇਲੈਕਟੋਰਲ ਟਰੱਸਟ (9 ਕਰੋੜ), ਪਰਿਵਰਤਨ ਇਲੈਕਟੋਰਲ ਟਰੱਸਟ (ਇੱਕ ਕਰੋੜ) ਤੇ ਆਈਜੀਗਰਟਿੰਗ ਇਲੈਕਟੋਰਲ ਟਰੱਸਟ (17.2 ਲੱਖ ਰੁਪਏ)।

ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਪਰੂਡੈਂਟ ਟਰੱਸਟ ਨੂੰ ਮਿਲੇ 1075.7 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਚੰਦੇ ਨੂੰ ਛੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ 723.8 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਭਾਜਪਾ, 156.4 ਕਰੋੜ ਕਾਂਗਰਸ, 85 ਕਰੋੜ ਬੀ ਆਰ ਐੱਸ, 72.5 ਕਰੋੜ ਵਾਈ ਐੱਸ ਆਰ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ, 33 ਕਰੋੜ ਤੇਲਗੂ ਦੇਸਮ ਪਾਰਟੀ ਤੇ ਪੰਜ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਜਨਸੈਨਾ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਮਿਲੇ। ਟਰਾਂਸਿਫ ਨੇ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ 127.5 ਕਰੋੜ ਤੇ ਡੀ ਐੱਮ ਕੇ ਨੂੰ ਪੰਜ ਕਰੋੜ ਦਿੱਤੇ। ਜੈਭਾਰਤ ਟਰੱਸਟ ਨੇ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਪੰਜ ਕਰੋੜ, ਡੀ ਐੱਮ ਕੇ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਕਰੋੜ ਤੇ ਅੰਨਾ ਡੀ ਐੱਮ ਕੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਚੰਦਾ ਦਿੱਤਾ। ਆਈਜੀਗਰਟਿੰਗ ਦਾ ਪੂਰਾ ਪੈਸਾ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਗਿਆ। ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਪਰਿਵਰਤਨ ਟਰੱਸਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦਾਨੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਨਹੀਂ ਦੱਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਚੋਣ ਬਾਂਡ ਬੰਦ ਹੋ ਗਏ ਹਨ, ਪਰ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚੰਦਾ ਮਿਲ ਰਿਹਾ।

ਨਾਬਾਲਗ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਨਸ਼ੀਲੀ ਚੀਜ਼ ਸੁੰਘਾ ਕੇ ਤਿੰਨ ਨਾਬਾਲਗ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬਲਾਤਕਾਰ

ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਫੜਨ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ

ਸਮਾਣ-ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਪਿੰਡ ਨਿਵਾਸੀ ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਲੜਕੀ ਦੇ ਨਾਲ ਤਿੰਨ ਨਾਬਾਲਗ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਮੂਹਿਕ ਜਬਰ ਜਨਾਹ ਦੀ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਸਦਰ ਥਾਣਾ ਮੁਖੀ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੀੜਤ ਲੜਕੀ ਵੱਲੋਂ ਦਰਜ ਕਰਵਾਏ ਬਿਆਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਘਰ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਲਈ ਬਾਹਰ ਆਈ ਤਾਂ ਉਕਤ ਨੌਜਵਾਨ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨਸ਼ੀਲੀ ਚੀਜ਼ ਸੁੰਘਾ ਕੇ ਕਿਸੇ ਸੁੰਨਸਾਨ ਥਾਂ 'ਤੇ ਲੈ ਗਏ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਗੈਂਗ ਰੇਪ ਕੀਤਾ। ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਲੜਕੀ ਦੇ ਘਰ ਨਾ ਪੁਰੰਚਣ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਦੀ ਭਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸੁੰਨਸਾਨ ਥਾਂ ਤੋਂ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਬਰਾਮਦ ਕਰ ਕੇ ਘਰ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੌਜਵਾਨ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਏ। ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਨੋਡਲ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਬ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਸੰਦੀਪ ਕੌਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੀੜਤ ਲੜਕੀ ਦੀ ਮੈਡੀਕਲ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਹੈ ਤੇ ਸਵੈਪ ਜਾਂਚ ਲਈ ਲੈਬ 'ਚ ਭੇਜੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿੱਚ ਅਰਸ਼ਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਦਿਲਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਅਰਮਾਨ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 70(2) ਬੀ. ਐਨ. ਐਸ ਪਾਸਕੋ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਫੜਨ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਹੈ।

ਲੰਡਾ ਤੇ ਜੈਸਲ ਗਰੋਹ ਦੇ ਦੋ ਗੈਂਗਸਟਰ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਅਸਲੇ ਸਣੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਫੜੇ

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਚਾਰ ਦਿਨ ਦੇ ਪੁਲੀਸ ਰਿਮਾਂਡ 'ਤੇ ਭੇਜਿਆ, ਤੀਜਾ ਸਾਥੀ ਫ਼ਰਾਰ ਐੱਸਏਐੱਸ ਨਗਰ (ਮੁਹਾਲੀ)-ਮੁਹਾਲੀ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲੁੱਟਾਂ-ਖੋਹਾਂ ਅਤੇ ਫਿਰੌਤੀ ਮੰਗਣ ਵਾਲੇ ਗੈਂਗਸਟਰ ਲਖਵੀਰ ਸਿੰਘ ਲੰਡਾ ਅਤੇ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਜੱਸਲ ਉਰਫ ਜੈਸਲ ਦੇ ਦੋ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਨੂੰ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਅਸਲੇ ਸਣੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਵਿੱਕੀ ਅਤੇ ਅਮਰਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦੋਵੇਂ ਵਾਸੀ ਪੱਤੀ ਗੁਰਮੁੱਖਾਂ ਦੀ ਪਿੰਡ ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ (ਤਰਨ ਤਾਰਨ) ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਤੀਜਾ ਸਾਥੀ ਅਨਮੋਲ ਸਿੰਘ ਮੌਲਾ ਵਾਸੀ ਪਿੰਡ ਵਾੜਿੰਗ ਸੂਬਾ ਸਿੰਘ (ਤਰਨ ਤਾਰਨ) ਫ਼ਰਾਰ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ ਆਈਟੀ ਸਿਟੀ ਥਾਣਾ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਐੱਸਐੱਸਪੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਕੋਲੋਂ 32 ਬੋਰ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪਿਸਤੌਲ ਤੇ ਦੋ ਕਾਰਤੂਸ, 32 ਬੋਰ ਦਾ ਦੋਸੀ ਪਿਸਤੌਲ ਤੇ ਦੋ ਕਾਰਤੂਸ, 315 ਬੋਰ ਦੀ ਦੋਸੀ ਪਿਸਤੌਲ ਤੇ ਦੋ ਕਾਰਤੂਸ ਅਤੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੋਂ ਖੋਹੀ ਬਰੀਜ਼ਾ ਕਾਰ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਚਾਰ ਦਿਨ ਦੇ ਪੁਲੀਸ ਰਿਮਾਂਡ 'ਤੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਲੜੀ ਜੋੜਨ ਲਈ ਪਿਛਲਾ ਅੰਕ ਦੇਖੋ

ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇ ਮਿਲਿਆਂ ਨਾਮ ਧਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਹਰੀ ਨਾਮ ਨੂੰ ਹਿਰਦੇ 'ਚ ਸੰਭਾਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। "ਸਤਿਗੁਰਿ ਮਿਲਿਆ ਧਨੁ ਪਾਇਆ ਹਰਿ ਨਾਮਾ ਰਿਦੈ ਸਮਾਲਿ ॥3॥ ਅੰਗ 32"। ਜਿਸ ਸਦਕਾ ਆਦਮੀ ਸੁਖ(ਦਾਤੇ) 'ਚ ਸਮਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। "ਸਤਿਗੁਰਿ ਮਿਲਿਆ ਨਾਉ ਪਾਇਆ ਨਾਨਕ ਸੁਖਿ ਸਮਾਇ ॥2॥ ਅੰਗ 645"। ਪੂਰੇ ਭਾਗਾਂ ਨਾਲ ਸਤਿਗੁਰੂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਸਦਕਾ ਸੁਖਾਂ ਦੇ ਦਾਤੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਨਾਮ ਮਨ ਵਿਚ ਵਸ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਸਦਾ ਬਿਰ ਪ੍ਰਭੂ 'ਚ ਲੀਨਤਾ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। "ਪੂਰੈ ਭਾਗਿ ਸਤਿਗੁਰੁ ਮਿਲੈ ਪਿਰੁ ਪਾਇਆ ਸਚਿ ਸਮਾਇ ॥3॥ ਅੰਗ 38"। ਅਤੇ "ਪੂਰੈ ਭਾਗਿ ਸਤਿਗੁਰੁ ਮਿਲੈ ਸੁਖਦਾਤਾ ਨਾਮੁ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਇ ॥ ਅੰਗ 85"।

ਵੱਡੇ ਭਾਗਾਂ ਤੇ ਸੰਜੋਗਾਂ ਨਾਲ ਸਤਿਗੁਰੂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਨਾਮ ਵਸ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਰਸ/ਆਨੰਦ ਮਾਣੀਦਾ ਹੈ। "ਸਤਿਗੁਰੁ ਮਿਲੈ ਵਡਭਾਗਿ ਸੰਜੋਗ ॥ ਹਿਰਦੈ ਨਾਮੁ ਨਿਤ ਹਰਿਰਸ ਭੋਗ ॥1॥ ਅੰਗ 162"। ਵੱਡੇ ਭਾਗਾਂ ਨਾਲ ਸਤਿਗੁਰੂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। "ਵਡਭਾਗੀ ਸਤਿਗੁਰੁ ਮਿਲੈ ਮੁਖਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਪਾਈਐ ॥ ਅੰਗ 163"। ਹੇ ਨਾਨਕ ! ਉਸੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਗੁਣ (ਗਾਇਨ), ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਪੂਜਾ, ਗਿਆਨ ਤੇ ਧਿਆਨ, ਆਦਿਕ ਸਾਰੀ ਮਿਹਨਤ (ਉਸਦੀ ਸਫਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ) ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿਰਪਾ ਕਰ ਕੇ ਦਿਆਲੂ

ਗੁਰਬਾਣੀ ਮੁਤਾਬਿਕ ਸਵਾਲ ਜਵਾਬ

ਡਾ. ਤਰਲੋਕ ਸਿੰਘ ਸਰੋਤਾ, ਬੰਡਰ ਬੇ, ਕੈਨੇਡਾ

ਸਤਿਗੁਰੂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। "ਗੁਣ ਪੂਜਾ ਗਿਆਨ ਧਿਆਨ ਨਾਨਕ ਸਗਲ ਘਾਲ ॥ ਜਿਸੁ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਸਤਿਗੁਰੁ ਮਿਲੈ ਦਇਆਲ ॥4॥ ਅੰਗ 187"। ਜਿਸਦੇ ਪੁਰਬਲੇ ਕਰਮਾਂ ਦਾ ਲੇਖ ਲਿਖਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਆ ਕੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਮਿਲ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। "ਜਿਸੁ ਹੋਵੈ ਪੁਰਬਿ ਲਿਖਿਆ ਤਿਸੁ ਸਤਿਗੁਰੁ ਮਿਲੈ ਪ੍ਰਭੂ ਆਇ ॥ ਅੰਗ 303"।

ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇ ਮਿਲਣ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਹਿਰਦਾ ਸਦਾ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਡਰ-ਅਦਬ ਵਿਚ ਰਚਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਰਮਾਤਮਾ ਆਪ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਆ ਵਸਦਾ ਹੈ। "ਸਤਿਗੁਰਿ ਮਿਲਿਆ ਸਦ ਭੈ ਰਚੈ ਆਪਿ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਇ ॥1॥ ਅੰਗ 33"। ਕਿਉਂਕਿ, ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਡਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਉਸ ਦੀ ਭਗਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨਾਮ ਵਿਚ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਨਾਲ ਇਹ ਡਰ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਤੇ ਨਾਮ ਦੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ (ਭਗਤੀ ਦਾ) ਰੰਗ ਸਵਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। "ਭੈ ਬਿਨੁ ਭਗਤਿ ਨ ਹੋਵਈ ਨਾਮਿ ਨ ਲਗੈ ਪਿਆਰੁ ॥ ਸਤਿਗੁਰਿ ਮਿਲਿਆ ਭਉ ਉਪਜੈ ਭੈ ਭਾਇ ਰੰਗੁ ਸਵਾਰਿ ॥ ਅੰਗ 788"।

ਗੁਰੂ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰਭੂ ਰੰਗ (ਧਿਆਨ) ਵਿਚ ਰੰਗਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ, ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਮਿਲਕੇ ਹੀ ਇਹ ਰੰਗ ਚੜ੍ਹਦਾ ਹੈ।

"ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਕੋਇ ਨ ਰੰਗੀਐ ਗੁਰਿ ਮਿਲਿਆ ਰੰਗੁ ਚੜਾਉ ॥ ਅੰਗ 427"।

ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇ ਮਿਲਾਪ ਨਾਲ ਮਾਇਆ ਦੇ ਤਿੰਨ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਬੰਧਨਾਂ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਚੌਥੇ ਪਦ 'ਚ (ਮਾਇਆ ਤੋਂ) ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਦੁਆਰ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। "ਸਤਿਗੁਰਿ ਮਿਲਿਆ ਤ੍ਰਿਕੁਟੀ ਛੁਟੈ ਚਉਥੈ ਪਦਿ ਮੁਕਤਿ ਦੁਆਰੁ ॥2॥ ਅੰਗ 33"। ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇ ਮਿਲਣ ਨਾਲ ਬ੍ਰਹਮ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। "ਸਤਿਗੁਰੁ ਮਿਲੈ ਤਾ ਤਤੁ ਪਾਏ ॥ ਅੰਗ 116"।

ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇ ਮਿਲਣ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਆਉਣ ਜਾਣ ਦੇ ਗੋੜ 'ਚ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਤੇ ਜਨਮ ਮਰਨ ਦਾ ਦੁਖ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੂਰੇ (ਅਭੁੱਲ) ਗੁਰੂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਰਾਹੀਂ ਸਾਰੀ ਸੋਝੀ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਨਾਮ ਵਿਚ ਲੀਨ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ; ਭਾਵ ਆਪਾ ਭਾਵ ਮਿਟਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। "ਸਤਿਗੁਰਿ ਮਿਲਿਆ ਫੇਰੁ ਨ ਪਵੈ ਜਨਮ ਮਰਣ ਦੁਖੁ ਜਾਇ ॥ ਪੂਰੈ ਸਬਦਿ ਸਭ ਸੋਝੀ ਹੋਈ ਹਰਿ ਨਾਮੈ ਰਚੈ ਸਮਾਇ ॥1॥ ਅੰਗ 69"। ਸਾਧਸੰਗਤ ਵਿਚ ਹਰੀ ਨਾਮ ਰਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਨਾਲ ਜਮ ਦਾ ਡਰ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। "ਸਾਧਸੰਗਤਿ ਮਹਿ ਹਰਿ ਰਸੁ ਪਾਈਐ ਗੁਰਿ ਮਿਲਿਆ ਜਮ ਭਉ ਭਾਗਾ ॥ ਅੰਗ 598"।

ਸਤਿਗੁਰੂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੇ

ਅੰਦਰੋਂ ਅਹੰਕਾਰ ਦੂਰ ਕਰ ਲਿਆ, ਉਸ ਨੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਨਾਮ-ਰਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ। ਉਸ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਭੈੜੀ ਮਤਿ ਦਾ ਦੁੱਖ ਕੱਟਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਮੱਥੇ ਉੱਤੇ ਭਾਗ ਜਾਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। "ਸਤਿਗੁਰਿ ਮਿਲਿਆ ਫਲੁ ਪਾਇਆ ॥ ਜਿਨਿ ਵਿਚਹੁ ਅਹਕਰਣੁ ਚੁਕਾਇਆ ॥ ਦੁਰਮਤਿ ਕਾ ਦੁਖੁ ਕਟਿਆ ਭਾਗੁ ਬੈਠਾ ਮਸਤਕਿ ਆਇ ਜੀਉ ॥11॥ ਅੰਗ 72"।

ਸਤਿਗੁਰੂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਆਪਣੇ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦਿਖਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਮੌਤ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਯਾਦ ਰੱਖ ਕੇ ਸਿੱਖ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਦਾ ਰਸ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਹੰਕਾਰ ਦੂਰ ਕਰਕੇ ਉਹ ਸਿੱਖ ਦਸਮ ਦੁਆਰ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। "ਸਤਿਗੁਰੁ ਮਿਲੈ ਸੁ ਮਰਣੁ ਦਿਖਾਏ ॥ ਮਰਣ ਰਹਣ ਰਸੁ ਅੰਤਰਿ ਭਾਏ ॥ ਗਰਬੁ ਨਿਵਾਰਿ ਗਗਨ ਪੁਰੁ ਪਾਏ ॥1॥ ਅੰਗ 153"।

ਜੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਮਿਲ ਪਏ, ਤਾਂ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਦੁਬਿਧਾ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਿਰਦੇ ਦਾ ਕੋਲ-ਫੁੱਲ ਖਿੜ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਮਨ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਜੁੜਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਮਨ ਨੂੰ ਮਾਰ ਕੇ ਉਹ ਜਿਉਂਦੇ ਜੀ ਮਰਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਮਹਾ ਰਸ (ਆਨੰਦ) ਪ੍ਰਤੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਅਨੁਭਵ ਕਰਦਾ ਹੈ। "ਸਤਿਗੁਰੁ ਮਿਲੈ ਤ ਦੁਬਿਧਾ ਭਾਗੈ ॥ ਕਮਲੁ ਬਿਗਾਸਿ ਮਨੁ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭ ਲਾਗੈ ॥ ਜੀਵਤੁ ਮਰੈ ਮਹਾ ਰਸੁ ਆਗੈ ॥2॥ ਅੰਗ 153"।

ਬਾਕੀ ਅਗਲੇ ਹਫ਼ਤੇ

ਆਓ ਘਰੇ ਬੈਠੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਖੀਏ

ਆਪਣੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪੇਪਰ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸਾਡੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੁਹਿਰਦ ਸੱਜਣਾਂ ਦੇ ਸੁਝਾਅ 'ਤੇ ਇਹ ਨਵਾਂ ਕਾਲਮ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨਾਂ ਲਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਹਰ ਹਫ਼ਤੇ ਅਗਲਾ ਨਵਾਂ ਪਾਠ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਮਿਲਿਆ ਕਰੇਗਾ

ਜਿਸ ਕਿਤਾਬ ਤੋਂ ਇਹ ਸਬਕ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ (ਲੈਵਲ) ਹਨ। ਇਥੇ ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਤੋਂ ਸਬਕ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। **ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ?**

ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਗੁਰਮੁਖੀ ਅੱਖਰਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਵਾਓ ਤੇ ਅੱਖਰ ਬੋਲਣੇ ਦੱਸੋ। ਪੂਰਾ ਹਫ਼ਤਾ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਇੱਕ ਵਾਰ ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਕੁੱਝ ਮਿੰਟ ਸਮਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਬਿਤਾਓ, ਉਹ ਜਲਦੀ ਹੀ ਸਿੱਖਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਇੰਝ ਆਪਾਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਅਤੇ ਵਿਰਸੇ ਨਾਲ ਜੋੜ ਸਕਾਂਗੇ।

ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਖਾਉਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਲਿਖ ਕੇ ਸੁਝਾਅ ਜ਼ਰੂਰ ਦਿਓ ...

ਘਰ ਬੈਠੇ ਆਪ ਵੀ ਗੁਰਮੁਖੀ (ਪੰਜਾਬੀ) ਸਿੱਖ ਸਕਦੇ ਹੋ ਤੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਹਨਾਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਸਿਖਾ ਸਕਦੇ ਹੋ।
4 ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਸੈੱਟ ਦੀ ਕੀਮਤ ਕੇਵਲ £15.00 ਪੌਂਡ (ਡਾਕ ਖਰਚ ਸਮੇਤ) ਹੈ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ 10 ਸੈੱਟਾਂ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਆਰਡਰ 'ਤੇ ਡਿਸਕਾਊਂਟ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

ਪਾਠ 1	
<p>ੳ O</p> <p>OORAA ਉਤਾ Owl ਉਲੂ</p>	<p>ਅ A</p> <p>AIRAA ਐਤਾ EYE ਐਖ</p>
<p>ੲ E</p> <p>EEREE ਈਤੀ Engine ਇੰਜਣ</p>	<p>ਸ S</p> <p>SASSAA ਸੱਸਾ soap ਸਾਬਣ</p>
<p>ਹ H</p> <p>HAHHA ਹਾਹਾ HARMONIUM ਹਰਮੋਨੀਅਮ</p>	<p>ੳ ਅ ੲ</p> <p>ਸ ਹ</p> <p>Practice writing</p>

ਕਿਤਾਬਾਂ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਨੰਬਰਾਂ 'ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ

PANJAB TIMES, BRIDLE GATE LANE, ALVASTON, DERBY, DE24 0QW, U.K.
Email: panjabtimes@gmail.com, www.panjabtimes.uk
Tel: 01332 372 851 - WhatsApp No. 07966 388 388

ਲੜੀਵਾਰ ਨਾਵਲ
ਕਮਲ ਗਿੱਲ
 Mob : +44 07454 394684
ਕਿਸਤ-8

ਗੰਧਲੇ ਰਿਸ਼ਤੇ

ਅੱਜ ਤੱਕ ਦੁੱਖ ਤਾਂ ਇਹੀ ਹੈ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮੇਰੇ ਆਪਣਿਆਂ ਨੇ ਹੀ ਮੋਲਿਸਟ ਕੀਤਾ ਜੋ ਮੇਰੇ ਆਪਣੇ ਸਨ ਬਹੁਤ ਨੇੜੇ ਸਨ । ਜੇ ਓਪਰੇ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਓਨਾ ਦੁੱਖ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਸੀ ਜਿੰਨਾਂ ਹੁਣ ਹੈ, ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਗਿੱਧਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਹੀ ਸਨ ਜੋ ਆਪਣਿਆਂ ਦਾ ਹੀ ਮਾਸ ਨੋਚਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸਨ। ਧੀ ਚਾਹੇ ਚਾਲ੍ਹੀ ਵਰ੍ਹੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਹੋਵੇ ਚਾਹੇ ਅੱਜ ਦੀ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਹੀ ਘਰ ਆਪਣਿਆਂ 'ਚ ਹੀ ਬਹੁਤੀ ਵਾਰ ਸੇਫ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਤੇ ਜੇ ਉਹ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਸੁਣਦਾ ਕੌਣ ਹੈ। ਖੁੱਦ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਬਹੁਤੀ ਵਾਰ ਆਖਦਿਆਂ ਸੁਣਿਆਂ ਹੈ, “ਇਹਨੇ ਹੀ ਕੁੱਝ ਕੀਤਾ ਹੋਣਾ ਇਹਦੇ ਲੱਛਣ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਚੰਗੇ ਸੀ।”

“ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਬਜ਼ੁਰਗ ਨਾ ਕਰੋ, ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਹਾਲੇ ਵੀ ਪੰਛੀ ਉਡਾਉਂਦੇ ਹੋ। “ਮੈਂ ਮਸ਼ਖਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਆਖਿਆ।

ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਉਹ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਹੱਸ ਪਈ।

“ਇਹ ਸਾਰੇ ਉਹ ਮੁੱਲਖ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਮੈਂ ਤੇ ਤਾਜ ਛੁੱਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕੱਠੇ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਜ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸ਼ੌਕ ਹੈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ। ਉਹ ਅਕਸਰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਯਾਦਗਾਰ ਹੈ ਕਿ ਆਪਾਂ ਇੱਥੇ ਇੱਥੇ ਕਦੇ ਗਏ ਸੀ ਮਾਂ।”

“ਹੁਣ ਤੱਕ ਤੁਸੀਂ ਕੁੱਲ ਕਿੰਨੇ ਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਜਾ ਆਏ ਹੋ ਕੈਲਾਸ਼ ਜੀ, ਮੈਂ ਚਾਹ ਦਾ ਪਤੀਲਾ ਧੌਂਦਿਆਂ ਪੁੱਛਿਆ।”

ਬੀਰਾਂ... ਕੋਈ ਤਕਰੀਬਨ ਪੱਚੀ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇਸ਼ ਘੁੰਮ ਲਏ ਹਨ ਅਸੀਂ ਮਾਂ ਪੁੱਤ ਨੇ।”

“ਵਾਓ ਟੈਟਸ ਰਿਇਲੀ ਗੁੱਡ ਕੈਲਾਸ਼ ਜੀ।”

ਮੈਂ ਚਾਹ ਦੇ ਕੱਪ ਲੈ ਕੇ ਵਾਪਸ ਸਿੰਟਿੰਗ ਰੂਮ 'ਚ ਆ ਗਈ, ਆਉਣ ਲੱਗਿਆਂ ਸਾਰੀ ਕਿਚਨ ਅਗੈਨ ਟਾਇਡੀ ਕਰ ਕੇ ਆਈ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਮਗਰ ਕੁਝ ਵੀ ਖਲਾਰਾਂ ਨਹੀਂ ਛੱਡਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ।

“ਤੁਹਾਡਾ ਪੰਸਦੀਦਾ ਦੇਸ਼ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?” ਮੈਂ ਸੋਢੇ 'ਤੇ ਠੀਕ ਹੋ ਕੇ ਬਹਿੰਦਿਆਂ ਕੈਲਾਸ਼ ਕੋਲੋਂ ਪੁੱਛਿਆ।

“ਮੇਰੇ ਪੰਸਦੀਦਾ ਦਾ ਮੁਲਕ, ਉਹ ਜਿੱਥੇ ਮੈਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾ ਕੇ ਸਕੂਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਲੈਜ਼ਰੋਟੀ।”

“ਉਹ, ਹਾਂ ਮੈਂ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਉਸ ਬਾਰੇ ਪਰ ਹਾਲੇ ਗਈ ਨਹੀਂ। ਕਦੀ ਜਾਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਜਾਵਾਂਗੀ।”

“ਹਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਜਾ ਕੇ ਆਈ ਬਹੁਤ ਸੋਹਣਾ ਆਈਲੈਂਡ ਹੈ ਇਹ। ਸਪੇਨ ਦਾ ਕਨੇਰੀ ਆਈਲੈਂਡ ਹੈ ਇਹ ਬੀਰਾਂ, ਅਗਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਸਕੂਨ ਲੈਣ ਜਾਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਸੋਹਣੀ ਕੋਈ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ, ਮੈਂ ਹਰ ਸਾਲ ਦੇ ਵਾਰ ਜਾਂਦੀ ਹੀ ਇੱਥੇ।”

“ਚਾਹ ਤੂੰ ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਦੀ ਚਾਹ ਵਰਗੀ ਹੀ ਬਣਾਈ, ਬਹੁਤ ਟੇਸਟੀ ਹੈ।” ਚਾਹ ਦਾ ਘੁੱਟ ਭਰਦਿਆਂ ਉਸ ਨੇ ਆਖਿਆ।

ਸ਼ੁਕਰੀਆਂ ਕੈਲਾਸ਼ ਜੀ.... ਮੇਰੀ ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮੇਰੀ ਬਣਾਈ ਚਾਹ ਪੰਸਦ ਆਈ।

ਚਾਹ ਪੀਂਦਿਆਂ ਅਸੀਂ ਕਾਫੀ ਦੇਰ ਇੱਧਰ-ਉੱਧਰ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵੀ ਕੀਤੀਆਂ। ਉਹ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਕਾਫੀ ਘੁੱਲ-ਮਿਲ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਕੋਈ ਓਪਰਾਪਣ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਰਾਤ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦ ਮੈਂ ਘਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਇਸ

ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਅਜਨਬੀ ਦੇ ਘਰ ਰਹੀ ਹੋਵਾਂਗੀ ਉਹ ਵੀ ਪਹਿਲੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਵਿੱਚ ਹੀ। ਪਰ ਅਜੀਬ ਜਿਹਾ ਸਕੂਨ ਸੀ ਇਸ ਘਰ ਅੰਦਰ। ਜੇ ਕੈਲਾਸ਼ ਨਾ ਵੀ ਕੋਈ ਗਲ ਕਰਦੀ ਤਾਂ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਕੋਈ ਸੋਹਣੀਆਂ ਬਾਤਾਂ ਪਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪਈਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਹੁੰਗਾਰੇ ਭਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਬੈਰ ਸਾਡੀ ਦੋਹਾਂ ਦੀ ਚਾਹ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਮੈਂ ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਕੱਪ ਧੋ ਕੇ ਵਾਪਸ ਰੱਖ ਆਈ ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਕੰਬਲ ਵਿੱਚ ਲੁੱਕ ਕੇ ਬਹਿ ਗਈ ਤੇ ਅਗਾਂਹ ਦੀ ਗੱਲ ਛੇੜੀ।

“ਅੱਛਾ ਕੈਲਾਸ਼ ਜੀ ਮੱਖਣ ਵੀਰ ਵਾਲੀ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਭ ਠੀਕ ਰਿਹਾ ਤੁਹਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ?”

“ਹਾਂ ਸਵਾਹ ਠੀਕ ਰਿਹਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਚ। ਇੰਦਾਂ ਲੱਗਦਾ ਜ਼ਿੰਦਾ ਰੱਬ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਆਪ ਬਣਾ ਕੇ ਹੀ ਇਹਨਾਂ ਭੇੜੀਆਂ ਜੋਗੀ ਭੋਜਿਆ ਸੀ ਇਹ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਕਿਸਮਤ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਹਰ ਵਾਰ ਬੱਚ ਜਾਂਦੀ।”

“ਹਾਏ ਰੱਬਾ...! “ਫਿਰ ਦੁਬਾਰਾ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਨੇ ਕੁੱਝ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਹਰਕਤ ਕੀਤੀ?”

“ਕਿਸੇ ਨੇ ਨਾ ਕਹਿ ਬੀਰਾਂ.... ਮੇਰੇ ਆਪਣਿਆ ਨੇ ਕਹਿ। ਅੱਜ ਤੱਕ ਦੁੱਖ ਤਾਂ ਇਹੀ ਹੈ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮੇਰੇ ਆਪਣਿਆਂ ਨੇ ਹੀ ਮੋਲਿਸਟ ਕੀਤਾ ਜੋ ਮੇਰੇ ਆਪਣੇ ਸਨ ਬਹੁਤ ਨੇੜੇ ਸਨ । ਜੇ ਓਪਰੇ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਓਨਾ ਦੁੱਖ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਸੀ ਜਿੰਨਾਂ ਹੁਣ ਹੈ, ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਗਿੱਧਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਹੀ ਸਨ ਜੋ ਆਪਣਿਆਂ ਦਾ ਹੀ ਮਾਸ ਨੋਚਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸਨ। ਧੀ ਚਾਹੇ ਚਾਲ੍ਹੀ ਵਰ੍ਹੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਹੋਵੇ ਚਾਹੇ ਅੱਜ ਦੀ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਹੀ ਘਰ ਆਪਣਿਆਂ 'ਚ ਹੀ ਬਹੁਤੀ ਵਾਰ ਸੇਫ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਤੇ ਜੇ ਉਹ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਸੁਣਦਾ ਕੌਣ ਹੈ। ਖੁੱਦ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਬਹੁਤੀ ਵਾਰ ਆਖਦਿਆਂ ਸੁਣਿਆਂ ਹੈ, “ਇਹਨੇ ਹੀ ਕੁੱਝ ਕੀਤਾ ਹੋਣਾ ਇਹਦੇ ਲੱਛਣ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਚੰਗੇ ਸੀ।”

ਬੀਰਾਂ ਇਹ ਕੋਈ ਬਾਹਰਲੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਜੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਤੁਹਾਡੀ ਗਲਤੀ ਨਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਵੀ ਤੁਹਾਡਾ ਕਰੈਕਟਰ ਐਸੀਨੇਸ਼ਨ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਬੈਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਗਲਤੀ

ਪਤਾ ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਆ ਬਸ ਇਹ ਕੀ ਤੂੰ ਧੀ ਬਣ ਕੇ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਹੈ, ਇੱਕ ਔਰਤ ਹੈ ਬਸ।”

“ਇੰਨਾਂ ਆਖ ਕੇ ਉਹ ਰਸੋਈ ਵੱਲ ਚੱਲੇ ਗਈ। ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਟਾਇਲਟ ਗਏ ਹੋਣਗੇ। ਕੁੱਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਵਾਪਸ ਆਈ ਤਾਂ ਕੋਲੀ ਵਿੱਚ ਭੁੱਜੇ ਹੋਏ ਝਾਈ ਫਰੂਟ ਤੇ ਹੋਰ ਛੋਟੇ ਮੋਟੇ ਸਨੈਕਸ ਲੈ ਕੇ ਆਈ।

“ਲੈ ਫੜ ਕੁਝ ਖਾ ਲੈ.... ਤੂੰ ਵੀ ਸੋਚਦੀ ਹੋਈ ਕਿੱਥੇ ਅੱਜ ਇਸ ਅੱਧਖੜ ਆਂਟੀ ਦੇ ਵੱਸ ਪੈ ਗਈ। ਆਪਣੇ ਰੋਣੇ ਨਹੀਂ ਮੁੱਕਦੇ ਇਸ ਦੇ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹਾਲੇ ਹੋਰ ਕਿੰਨੇ ਕਾਂਡ ਸੁਣਾਏਗੀ।”

ਬੀਰਾਂ ਹਰ ਇੱਕ ਨਾਲ ਦਿਲ ਦਾ ਦਰਦ ਨਹੀਂ ਫੋਲਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਲੋਕ ਤੁਹਾਡਾ ਦਰਦ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ। ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪੀੜ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤੇ ਦੂਜੇ ਦੀ ਪੀੜ ਬਸ ਇੱਕ ਸੈਡ ਸਟੋਰੀ... ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੁਣਨਾ ਤਾਂ ਹਰ ਕੋਈ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸਮਝਦਾ ਨਹੀਂ ਤੇ ਅਗਾਂਹ ਦੇ-ਚਾਰ ਗੱਲਾਂ ਹੋਰ ਜੋੜ ਕੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਸੁਣਾ ਦਿਓ। ਮੈਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਇੰਨਾਂ ਕੁੱਝ ਦੇਖ ਲਿਆ ਬੀਰਾਂ ਕਿ ਕਿਸੇ 'ਤੇ ਯਕੀਨ ਕਰਨ ਦਾ ਮਨ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਆਹ ਤਾਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਅੱਜ ਮੇਰਾ ਮਨ ਕਿਵੇਂ ਤੇਰੇ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰ ਗਿਆ ਜੋ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਮਨ ਤੇਰੇ ਅੱਗੇ ਖੋਲ ਤਾਂ। ਤੇ ਤੂੰ ਅੱਜ ਫਸ ਗਈ ਇਸ ਆਂਟੀ ਦੇ ਚੱਕਰ 'ਚ।

“ਨਹੀਂ-ਨਹੀਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਗੋਂ ਤੁਹਾਡੀ ਡਾਇਰੀ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਾਂ ਮੈਂ ਖੁੱਦ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ।”

“ਠੀਕ ਹੈ, ਲੈ ਇੱਕ ਵੱਜ ਗਿਆ ਸਮੇਂ ਦਾ ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਚੱਲਿਆ। ਤੂੰ ਸਵੇਰੇ ਕੰਮ 'ਤੇ ਵੀ ਜਾਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਸੌਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉੱਪਰ ਜਾ ਕੇ ਸੌਂ ਸਕਦੀ ਹੈ ਮੈਨੂੰ ਮਾਇੰਡ ਨਹੀਂ।”

ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਸੌਣ ਦੀ ਆਫਰ ਦਿੱਤੀ, ਸ਼ਾਇਦ ਉਸ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਸਵੇਰੇ ਕੰਮ 'ਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਸੀ। ਪਰ ਮੇਰਾ ਮਨ ਉਸ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣਨ ਦਾ ਉਸ ਦੇ ਦਰਦ ਸਾਂਝੇ ਕਰਨ ਦਾ ਸੀ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਚ ਫਿਰ ਕਦੀ ਇਹ ਇਸ ਰਾਤ ਵਾਲਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਣਾ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

“ਨਹੀਂ ਨਹੀਂ ਮੈਂ ਬਿਲਕੁੱਲ ਠੀਕ ਹਾਂ ਨਾਲੇ ਆਹ ਤੁਹਾਡੇ ਸਨੈਕਸ ਹਨ ਉਹ ਖਾਂਦੇ ਹਾਂ ਤੇ ਜੇ ਫਿਰ ਵੀ ਨੀਂਦ ਆਈ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਹੱਥਾਂ ਦੀ ਬਣਾਈ ਸਵਾਦ ਕੌਫੀ ਮੰਗ ਲਵਾਂਗੀ ਫਿਰ ਕਿੱਥੋਂ ਨੀਂਦ ਆਉਣੀ।”

ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਉਹ ਹੱਸ ਪਈ....ਇੰਝ ਲੱਗਾ ਜਿਵੇਂ ਅੱਜ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਹੱਸੀ ਹੋਵੇ। ਮੈਂ ਉਸ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਵੱਲ ਵੇਖੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਰਾਂਝੇ ਦੀ ਹੀਰ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਸੋਹਣੀ ਸੀ। ਚਾਲ੍ਹੀ ਵਰ੍ਹੇ ਟੱਪਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਉਸ ਦੀ ਖੂਬਸੂਰਤੀ 'ਚ ਮਾੜਾ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇੱਕ ਦਮ ਫਿੱਟ ਸਰੀਰ ਮਾੜਾ ਮੋਟਾਪਾ ਨਹੀਂ ਸਰੀਰ ਤੇ। ਨਾ ਮੂੰਹ ਤੇ ਕੋਈ ਝੁੱਰੜੀ। ਇੱਕ ਦਮ ਨਵੀਂ ਨਕੋਰ ਸੱਜ-ਵਿਆਹੀ ਵਰਗੀ ਲਿਸ਼ਕਦਾ ਰੂਪ। ਉਸ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਤੋਂ ਨਜ਼ਰ ਹਟਾਉਣ ਨੂੰ ਮਨ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਗੱਲ ਵੀ ਕਰਦੀ ਤਾਂ ਇੰਨੀ ਸਹਿਜਤਾ ਨਾਲ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਬੋਲਦੀ ਨਹੀਂ ਕੋਈ ਜਾਦੂ ਬਿਖੇਰਦੀ ਹੋਵੇ। ਸੱਚੀ ਮੈਂ ਜਿੰਨੀ ਸਿਫਤ ਕਰਾਂ ਓਨੀ ਸੋਹਣੀ ਸੀ ਉਹ। ਹਾਏ ਇੰਨੇ ਵਧੀਆ ਇਨਸਾਨ ਨਾਲ ਵੀ ਇੰਨਾਂ ਕੁੱਝ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਸੋਚ-ਸੋਚ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਰਹੀ ਸਾਂ। ਮੈਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਲਿੱਖਤਾਂ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਅੱਜ ਉਸ ਨੂੰ ਪਰਸਨਲੀ ਮਿਲੀ ਸੀ ਉਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਧੀਆ ਲੇਖਕਾ ਸੀ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਸੁਭਾਅ ਦੀ ਵੀ।

“ਅਗਾਂਹ ਫਿਰ ਕੀ ਹੋਇਆ ਤੁਹਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਚ?”

ਮੈਂ ਅਗਾਂਹ ਗੱਲ ਤੋਰ ਲਈ।
 “ਅਗਾਂਹ!”

ਅਗਾਂਹ ਕੀ ਹੋਇਆ ਆਖ ਕੇ ਉਹ ਕਿੰਨੀ ਦੇਰ ਚੁੱਪ ਰਹੀ। ਫਿਰ ਆਪੇ ਬੋਲਣ ਲੱਗ ਗਈ। “ਮੈਂ ਸੋਲਾਂ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਕਾਲਜ ਜਾਣ ਲੱਗ ਗਈ ਸੀ। ਮਾਂ ਦਾ ਲਾਣਾ ਬੜਾ ਵੱਡਾ ਸੀ ਅਕਸਰ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਦਾ ਵਿਆਹ, ਕੁਝਮਾਈ ਆਇਆ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ। ਮੈਂ ਕਦੇ ਮਾਂ ਨਾਲ ਨਾ ਜਾਂਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਸਭ ਸ਼ੌਰ-ਸ਼ਰਾਬਾ ਹੀ ਲੱਗਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਹੁਣ ਮਾਂ ਮੈਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਤੁਰਦੀ। ਉਹ ਸੋਚਦੇ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦੇਖਗੀ ਤਾਂ ਦੀਨ-ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ।

(26 ਜਨਵਰੀ ਲਈ)
ਬਰਸੀ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

- ਲੇਖਕ -
ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ

Email: bhagwansinghjoal@gmail.com

ਢਾਡੀ ਕਲਾ ਦਾ ਬਹੁਮੁੱਲਾ ਹੀਰਾ - ਗਿਆਨੀ ਦਿਆ ਸਿੰਘ ਦਿਲਬਰ

ਜੇਕਾਰੇ ਗੁੰਜਾਉਂਦੀਆਂ ਆਪਾ ਭੁੱਲ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਭਰਪੂਰ ਦਾਦ ਦਿੰਦੀਆਂ ਸਨ।

ਢਾਡੀ ਦਿਆ ਸਿੰਘ ਦਿਲਬਰ ਦਾ ਜਨਮ 9 ਨਵੰਬਰ, 1930 ਨੂੰ ਲਹਿੰਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲਾਹੌਰ ਦੀ ਤਹਿਸੀਲ ਕਸੂਰ ਦੇ ਪਿੰਡ ਸਹਾਰੀ ਵਿਖੇ ਸ. ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਖੇ ਮਾਤਾ ਗੁਰਨਾਮ ਕੌਰ ਦੀ ਕੁੱਖੋਂ ਹੋਇਆ। 17 ਕੁ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਦਿਲਬਰ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ ਨਾਲ ਦੁੱਖਾਂ ਤਕਲੀਫਾਂ ਦਾ ਝੰਬਿਆ, ਬਾਕੀ ਰਿਫੂਜੀਆਂ ਵਾਂਗ ਉਜਾੜੇ ਦੀ ਪੀੜ੍ਹਾ ਨੂੰ ਹੰਢਾਉਂਦਿਆਂ ਮੌਜੂਦਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ (ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ) ਦੇ ਨੇੜੇ ਪਿੰਡ ਸਲੋਅ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਰਹੂਮ ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਢਾਡੀ ਕਲਾ ਦੇ ਧਰੁ-ਤਾਰੇ ਗਿਆਨੀ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਸੀਤਲ ਨੂੰ ਪੰਥਕ ਸਟੇਜਾਂ ਤੋਂ ਬੋਲਦਿਆਂ ਸੁਣ ਕੇ ਅੰਤਰ ਆਤਮਾ ਤੋਂ ਢਾਡੀ ਬਣਨ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਲੈ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਕਵੀਸ਼ਰੀ ਲਈ ਸ. ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬੀਰਮੁਖਰ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਉਸਤਾਦ ਧਾਰਿਆ। ਚੜ੍ਹਦੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਢਾਡੀ ਜਥਾ ਬਣਾਇਆ। ਕਲਮ ਦਾਰ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਇਕ ਸਫਲ ਕਵੀ ਵਜੋਂ ਬੀਰ ਰਸੀ ਵਾਰਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਰਕੇ ਵਾਰ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਭਰਪੂਰ ਕੀਤਾ।

ਲਗਪਗ 20 ਪੁਸਤਕਾਂ ਢਾਡੀ ਕਲਾ ਦੇ ਚਹੇਤੇ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਝੋਲੀ ਵਿੱਚ ਪਾਈਆਂ। ਜਦੋਂ ਸੀ. ਡੀ., ਵੀ. ਸੀ. ਡੀ. ਦਾ ਸਮਾਂ ਆਇਆ ਤਾਂ ਦਿਲਬਰ ਨੇ 50 ਤੋਂ 60 ਤੱਕ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਐਲਬਮਾਂ ਵੱਖਰੀਆਂ-ਵੱਖਰੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਤੋਂ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਵਾ ਕੇ ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਦੇ ਢਾਡੀ ਕਲਾ ਦੇ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦੀ ਵਾਹ-ਵਾਹ ਖੱਟੀ।

ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਨਾਮਵਰ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਸੈਂਕੜੇ ਮਾਣ-ਸਨਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ। 1979 ਈ. ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ

ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵੱਲੋਂ ਸੋਨੇ ਦੇ ਢਾਈ ਤੋਲੇ ਦੇ ਮੈਡਲ, ਦੁਸ਼ਾਲੇ ਅਤੇ ਨਕਦੀ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 1994 ਈ. ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਢਾਡੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਮਿਲਿਆ। ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਮੇਲੋ ਅਤੇ ਸ਼ੋਕੀ ਮੇਲੋ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਨਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਚਾਰ ਸੌ ਸਾਲਾ ਯਾਦਗਾਰੀ ਸਥਾਪਨਾ ਸਮਾਗਮਾਂ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਮਿਲਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਨਮਾਨ ਵੀ ਦਿਲਬਰ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਸੀ।

26 ਜਨਵਰੀ, 2006 ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਸਮੁੱਚਾ ਦੇਸ਼ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਦੀ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਮਨਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਸ਼ਰੂਫ ਸੀ, ਉਸੇ ਦਿਨ ਕੌਮ ਦਾ ਇਹ ਹੀਰਾ ਪੁੱਤਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਸਫਰ ਮੁਕਾ ਕੇ ਗੁਰੂ ਦੀ ਗੋਦ ਵਿੱਚ ਬਿਰਾਜ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅੱਜ ਢਾਡੀ ਕਲਾ ਦੇ ਇਸ ਬੇਸ਼ਕੀਮਤੀ ਹੀਰੇ ਗਿਆਨੀ ਦਿਆ ਸਿੰਘ ਦਿਲਬਰ ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਲੇਵਾ ਸੰਗਤ ਅਤੇ ਢਾਡੀ ਕਲਾ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕ, ਗਹਿਰ-ਗੰਭੀਰ ਸਰੋਤੇ ਹਿਰਦੇ ਦੀਆਂ ਡੂੰਘਾਈਆਂ ਤੋਂ ਯਾਦ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਗੁਣੀ ਇਨਸਾਨਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕੌਮਾਂ ਦਾ ਨਾ-ਪੂਰਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਘਾਟਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਦਿਲਬਰ ਦਾ ਯੋਗ ਸਪੁੱਤਰ ਗਿਆਨੀ ਕੁਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਿਲਬਰ ਪਿਤਾ ਪੁਰਖੀ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹੈ।

ਲਾਸ ਏਂਜਲਸ ਅੱਗ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਸਟਾਫ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਵੀ ਅੱਗ ਬੁਝਾਉਣ ਦੇ ਯਤਨ ਨਹੀਂ ਸਾਬਤ ਹੋ ਰਹੇ ਕਾਰਗਰ

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ (ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ)- ਲਾਸ ਏਂਜਲਸ ਕਾਊਂਟੀ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ, ਦੇ ਜੰਗਲਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗੀ ਅੱਗ ਨੂੰ ਹਫਤਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ਪਰਤੂੰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਅੱਗ ਉਪਰ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨਾ ਕਾਫੀ ਸਾਬਤ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੇ ਦਰਜਨ ਤੋਂ ਵਧ ਲੋਕ ਅੱਗ ਵਿਚ ਸੜ ਕੇ ਮਾਰੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਤੇ 40000 ਤੋਂ ਵਧ ਜੰਗਲ ਸੜ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 12000 ਤੋਂ ਵਧ ਇਮਾਰਤਾਂ ਅੱਗ ਦੀ ਭੇਟ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਘਰ, ਸਕੂਲ ਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਇਮਾਰਤਾਂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਅੱਗ ਉਪਰ ਕਾਬੂ ਨਾ ਪਾ ਸਕਣ ਦੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਕ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਲਾਸ ਏਂਜਲਸ ਅੱਗ ਵਿਭਾਗ (ਐਲ ਏ ਐਫ ਡੀ) ਵਿਚ ਸਟਾਫ ਦੀ ਘਾਟ ਹੋਣਾ ਵੀ ਇਕ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਇਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਵੀ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿਟੀ ਹਾਲ ਵਿਚ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਲੱਖੋ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਅੱਗ ਬੁਝਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਟਾਫ ਨੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਉਠਾਇਆ ਸੀ ਤੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਲੱਖ ਡਾਲਰਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਾਲੇ ਅੱਗ ਬੁਝਾਉਣ ਵਾਲੇ ਟਰੱਕ ਮਕੈਨਿਕਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਚਿੱਟਾ ਹਾਥੀ ਬਣ ਗਏ ਹਨ। ਬਜਟ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਮਕੈਨਿਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸੁੰਗੜ ਗਈ ਹੈ। ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਅੱਗ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਫਰੇਡੀ ਐਸਕੋਬਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ "ਮੈਂ ਉਹ ਕਹਿਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਜੋ ਲੋਕ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਇਕ ਅਸਾਮੀ ਘਟਾਉਂਦੇ ਹਾਂ, ਇਕ ਸਟੇਸ਼ਨ ਬੰਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਲਾਸ ਏਂਜਲਸ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਕੀਮਤ

ਚੁਕਾਉਣੀ ਪਵੇਗੀ ਤੇ ਕੋਈ ਮਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।" ਜੇਕਰ ਦੂਸਰੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਯੂਨੀਅਨ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਮੁੱਦਾ ਠੀਕ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਵਿਸਲੇਸ਼ਣ ਅਨੁਸਾਰ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ 10 ਵੱਡੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿਚ ਲਾਸ ਏਂਜਲਸ ਫਾਇਰ ਵਿਭਾਗ (ਐਲ ਏ ਐਫ ਡੀ) ਵਿਚ ਸਟਾਫ ਘੱਟ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਮੋਟੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੇ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਲੱਗ ਰਹੀਆਂ ਅੱਗਾਂ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਿਚ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਅੱਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖਤਰਨਾਕ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਲਾਸ ਏਂਜਲਸ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਐਲ ਏ ਐਫ ਡੀ ਕੋਲ 1000 ਵਾਸੀਆਂ ਪਿੱਛੇ ਇਕ ਮੁਲਾਜ਼ਮ (ਫਾਇਰਫਾਈਟਰ) ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਰੀ, ਡਲਾਸ ਤੇ ਹਿਊਸਟਨ ਵਰਗੇ ਦੂਸਰੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਏਨੇ ਹੀ ਵਾਸੀਆਂ ਲਈ ਤਕਰੀਬਨ 2 ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਹਨ। ਵੱਡੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਕੇਵਲ ਸੋਨ ਡਇਏਰੀ ਹੀ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਸ਼ਹਿਰ ਹੈ ਜਿਸ ਕੋਲ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਘੱਟ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਹਨ। ਸੈਨ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਕੋਲ 15 ਲੱਖ ਵਸੋਂ ਲਈ 1800 ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਹਨ ਜਦ ਕਿ ਲਾਸ ਏਂਜਲਸ ਦੀ 40 ਲੱਖ ਆਬਾਦੀ ਲਈ 3500 ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਨਿਸ਼ਚਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਹਾਲਾਂ ਕਿ ਮਾਹਿਰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਏਨੀ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ ਉਪਰ ਲਗੀ ਅੱਗ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਅੱਗ ਬੁਝਾਉ ਵਿਭਾਗ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਾਹਮਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਪਰਤੂੰ ਐਲ ਏ ਐਫ ਡੀ ਵਿਚ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਦਾ ਹੋਣਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਇਕ ਵੱਡਾ ਮੁੱਦਾ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਰੌਲੀ ਵਿਖੇ ਇਕ ਧਾਰਮਿਕ ਸੇਵਾਦਾਰ ਦੀ ਲੋੜ

ਕੰਮ - ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ, ਵਿਆਹ ਅਤੇ ਹੋਰ ਉਲੀਕੇ ਹੋਏ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿਚ ਗ੍ਰੰਥੀ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇਣਾ, ਕੀਰਤਨ ਕਰਨਾ, ਲੰਗਰ ਬਣਾਉਣ ਤੇ ਵਰਤਾਉਣ ਦੀ ਸੇਵਾ, ਗੁਰ-ਦੁਆਰੇ ਦੀ ਰਾਖੀ ਆਦਿ ਕਰਨੀ।

ਤਜਰਬਾ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ: ਗੁਰਮਤਿ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹੋਣਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖਣੀ, ਪੜ੍ਹਨੀ ਆਉਂਦੀ ਹੋਵੇ। ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਖੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 3 ਸਾਲ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਹੋਵੇ।
ਤਨਖਾਹ: ਯੂ ਕੇ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਮੁਤਾਬਕ ਚੰਗੀ ਤਨਖਾਹ, ਕੰਮ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿਚ 25 ਘੰਟੇ, ਖਾਣ ਪੀਣ ਅਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਉਮੀਦਵਾਰ ਆਪਣੀ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਪੂਰੇ ਵੇਰਵੇ ਸਮੇਤ ਲਿਖ ਕੇ) ਹੇਠਾਂ ਚਿੱਠੇ ਪਤੇ ਉੱਤੇ

7 ਫਰਵਰੀ 2025 ਤੱਕ ਭੇਜਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲਤਾ ਕਰਨ ਜੀ

VACANCY for Tier-5 Religious Worker

1 Religious Worker Required: Role includes reciting from Guru Granth Sahib Ji. Perform Keertan (Singing Hymns), must be able to prepare and serve Langar, assisting the granthi at weddings, funerals etc..
Qualifications and experience required: Must have knowledge of Gurmat and Fluent in reading and writing Panjabi. Some English is desirable. Must have 3 years experience.
Pay and Conditions: Required to be residing within the Gurdwara. Work 25 hours per week, pay is national living wage and Statuary holiday pay.

Closing Date 7th FEBRUARY 2025
PLEASE APPLY TO ADDRESS BELOW OR CONTACT
J.S. BAJWA - Tel: +447976436245 WhatsApp only
Email: info@crawleygurdwara.org.uk
SIRI GURU SINGH SABHA
IFIELD GREEN CRAWLEY RH11 0NU

- ਲੇਖਕ -
ਗਿ: ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ
ਗੁਲਸ਼ਨ
ਸੰਪਰਕ ਲਈ:
+44 7956 302743

**ਲੜੀ ਜੋੜਨ ਲਈ ਪਿਛਲਾ ਅੰਕ ਦੇਖੋ
ਕਿਸਤ 17**

ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਜਾਨਣਾ ਚਾਹਿਆ ਤਾਂ ਭਾਈ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ,

‘ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਨਾ ਆਏ ਫਿਰ ਜਦੋਂ ਆਏ ਤਾਂ ਕਹਿਣ ਲਗੇ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਗੱਦੀ ਜੋ ਸਾਡਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ, ਉਹ ਵੀ ਅਤੇ ਬਾਣੀ ਦੀ ਪੋਥੀ ਵੀ ਤਾਂ ਲਹਿਣੇ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੀਆਂ, ਸਾਡਾ ਕੀਹ ਹੋਵੇਗਾ?’ ਤਾਂ ਗੁਰੂ-ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ,

‘ਤੁਸੀਂ ਫਿਕਰ ਨ ਕਰੋ। ਅਸੀਂ ਲਹਿਣਾ ਜੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਥਾਂ ‘ਤੇ ਬਿਠਾਉਣ ਸਮੇਂ ਸਿਰਫ਼ ਬਾਣੀ ਦੀ ਪੋਥੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਉਹ ਪੁਰੋਂ ਹੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੀ, ਤੁਸੀਂ ਭੁੱਲ ਕੇ ਵੀ ਕਦੀ ਉਸ ਦੀ ਰੀਸ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ। ਬਾਕੀ ਆਪਣਾ ਘਰ-ਬਾਰ ਸਭ ਕੁਝ ਤੁਹ-ਡਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ-ਘਰ ਦੇ ਤਾਂ ਕੁੱਤੇ ਵੀ ਕਦੀ ਭੁੱਖੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੇ, ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਪੁੱਤ੍ਰ ਹੋ’। ਸਿਰ ਨਿਵਾ ਕੇ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੁੱਛਿਆ,

‘ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਵਿਚ ਬੈਦਕ-ਲੋਕਿਕ ਰੀਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਰਿਆ ਕਰਮ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ, ਹੁਣ ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਕੀਹ ਹੁਕਮ ਹੈ?’ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ,

‘ਸਾਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ ਜੋ ਤੁਸਾਂ ਸਾਡੀ ਭਾਵਨਾ ਜਾਨਣੀ ਚਾਹੀ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਦੇ ਫਿਰ ਅਜਿਹਾ ਸਮਾਂ ਬਣੇ ਤਾਂ ਗੁਰਮਤ ਅਨੁਸਾਰ ਚੱਲਣਾ, ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਸਾਡੇ ਹੋ’। ਉਸ ਸਮੇਂ ਹਜ਼ੂਰ ਨੇ ‘ਦੀਵਾ ਮੇਰਾ ਏਕੁ ਨਾਮੁ’ ਪਵਿਤ੍ਰ ਸ਼ਬਦ ਸੁਣਾ ਕੇ ਸਭਨਾਂ ਦੇ ਭਰਮ ਨਵਿਰਤ ਕਰ ਦਿੱਤੇ।

ਆਸਾ ਮਹਲਾ 1॥

ਦੀਵਾ ਮੇਰਾ ਏਕੁ ਨਾਮੁ ਦੁਖੁ ਵਿਚਿ ਪਾਇਆ ਤੇਲੁ॥ ਉਨਿ ਚਾਨਣਿ ਉਹ ਸੋਖਿਆ ਚੂਕਾ ਜਮ ਸਿਉ ਮੇਲੁ॥1॥ ਲੋਕਾ ਮਤ ਕੇ ਫਕਤੁ ਪਾਇ॥ ਲਖ ਮਤਿਆ ਕਰਿ ਏਕਠੇ ਏਕ ਰਤੀ ਲੇ ਭਾਹਿ॥1॥ ਰਹਾਉ॥ ਪਿੰਡੁ ਪਤਲਿ ਮੇਰੀ ਕੇਸਉ ਕਿਰਿਆ ਸਚੁ ਨਾਮੁ ਕਰਤਾਰੁ॥ ਐਥੈ ਓਥੇ ਆਗੈ ਪਾਛੈ ਏਹੁ ਮੇਰਾ ਆਧਾਰੁ॥2॥ ਗੰਗ ਬਨਾਰਸਿ ਸਿਫਤਿ ਤੁਮਾਰੀ ਨਾਵੈ ਆਤਮੁ ਰਾਉ॥ ਸਚਾ ਨਾਵਣੁ ਤਾ ਥੀਐ ਜਾ ਅਹਿਨਿਸਿ ਲਾਗਾ ਭਾਉ॥3॥ ਇਕ ਲੋਕੀ ਹੋਰੁ ਛਮਿਛਰੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣੁ ਵਟਿ ਪਿੰਡੁ ਖਾਇ॥ ਨਾਨਕ ਪਿੰਡੁ ਬਖਸੀਸ ਕਾ ਕਬਹੂੰ ਨਿਖੁਟਸਿ ਨਾਹਿ॥4॥2॥32॥ ਗੁ.ਗੁ.ਸਾ. ਪੰਨਾ 358 ਦੋਹਰਾ॥ ਹੋਇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਸਤਿਗੁਰ ਕਹਿਓ ਸੁਨੋ ਪੁਤ੍ਰ ਸਿਖ ਮਮ ਸੋਇ।

ਕਰਮ ਧਰਮ ਬਿਵਹਾਰ ਜਗ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਸਮਾਨ ਨ ਕੋਇ।36॥ ਮਹਿਮਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼

ਸੰਗਤਾਂ ਵੈਰਾਗੀ ਹਿਰਦੇ ਨਾਲ ਸ਼ਬਦ ਪੜ੍ਹ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਜਦੋਂ ਆਪ ਜੀ ਜੋਤੀ-ਜੋਤਿ ਸਮਾ ਗਏ। ਬਿਬਾਣ ਤਿਆਰ ਕਰ ਕੇ ਰਾਵੀ ਕਿਨਾਰੇ ਜਾ ਕੇ ਸਸਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਮਿਲ ਕੇ ਸੋਹਿਲਾ ਪੜ੍ਹਿਆ। ਜਦੋਂ ਧਰਮਸਾਲ ਆਏ ਤਾਂ ਬਲਵੰਡ ਨੇ ਕੀਰਤਨ ਕੀਤਾ:

ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਗੁਰ ਅੰਗੁ ਤੇ

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਮੁਤਾਬਕ ਜਿੱਥੇ ਖੜੂਰ ਵਿਖੇ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਅਲੋਪ ਰਹੇ ਓਥੇ ਅੱਜ ਕਲ੍ਹ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਮਾਈ ਤਿਰਾਈ ਜੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਹੈ ।

ਪੰਨੂ ਸਿਰੰਦਾ ਸਚਾ ਪਾਤਸਾਹੁ ਜਿਨਿ ਜਗੁ ਧੰਧੈ ਲਾਇਆ॥ ਮੁਹਲਤਿ ਪੁਨੀ ਪਾਈ ਭਰੀ ਜਾਨੀਅਤਾ ਘਤਿ ਚਲਾਇਆ॥ ਜਾਨੀ ਘਤਿ ਚਲਾਇਆ ਲਿਖਿਆ ਆਇਆ ਰੁੰਨੇ ਵੀਰ ਸਬਾਏ॥ ਕਾਂਇਆ ਹੰਸੁ ਥੀਆ ਵੇਛੋੜਾ ਜਾਂ ਦਿਨ ਪੁੰਨੇ ਮੇਰੀ ਮਾਏ॥ ਜੇਹਾ ਲਿਖਿਆ ਤੇਹਾ ਪਾਇਆ ਜੇਹਾ ਪੁਰਬਿ ਲਿਖਾਇਆ॥ ਪੰਨੂ ਸਿਰੰਦਾ ਸਚਾ ਪਾਤਸਾਹੁ ਜਿਨਿ ਜਗੁ ਧੰਧੈ ਲਾਇਆ॥1॥ ਗੁ.ਗੁ.ਸਾ. ਪੰਨਾ 578

ਤਬ ਸਾਹਿਬਜਾਦਿਆ ਆਖਿਆ -ਜੋ ਗੁਰਗਦੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਜੀ ਕੇ ਬਖਸੀ, ਅਸੀ ਕਿਆ ਕਰਾਗੇ? ਤਬ ਬਾਬੇ ਜੀ ਆਖਿਆ -ਪੀਰਾ ਦੇ ਘਰ ਕੇ ਤੋ ਕੁਤਿਆ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹੈ, ਤੁਸੀ ਤਾ ਮੇਰੇ ਪੁਤ੍ਰ ਹੋ/ਤੁਮ ਕੋ ਕਿਆ ਕਮੀ ਹੈ।ਇਆ ਗਲ ਕਰ ਕੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਮਾਏ। ਤਬ ਬਿਬਾਣ ਕੀਰਤਨ ਕਰਤੇ ਨਦੀ ਰਾਵੀ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਸਿਸਕਾਰਿਆ। ਬਡੇ ਭਜਨ ਅਨੰਦ ਹੋਏ।ਫਿਰ ਜਬ ਗੰਗਾ ਪਰਵਾਹ ਕੇ ਵਾਸਤੇ ਚਿਖਾ ਖੋਲਿਆ, ਅਸਤਿ ਲੇਣੇ ਲਗੇ ਤਬ ਕੋਈ ਸਰੀਰ ਕਾ ਅਕਾਰ ਨਜਰ ਨਾ ਆਇਆ। ਸਬ ਬਿਸਮਾਦ ਹੋਇ ਗਏ। ਪੰਨ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪੂਰਾ ਜਾਪ ਜਪਦੇ ਸਭ ਘਰ ਕੇ ਆਏ। ਬੋਲੇ ਜੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ। ਪੰਨ ਗੁਰੂ ਸਤਿਗੁਰੂ। ਸੰਤ 1596 ਅਸੂ ਵਦੀ 10। ਕਨਾਰਤ/ ਕਾਲਰਾਤ੍ਰਿ (ਹਨ੍ਹੇਰੀਆਂ ਰਾਤਾਂ) ਕੇ ਦਿਨ ਥੇ।ਸਾਖੀ 20

ਦੋਹਰਾ॥ ਤੁਮ ਤੋ ਮੇਰੇ ਪੁਤ੍ਰ ਹੋ ਜਾਨੈ ਸਗਲ ਜਹਾਨ। ਜੋ ਮੇਰਾ ਜਗ ਮੈ ਹੈ ਕੋਉ ਤੁਮ ਕੋ ਲੇਵੈ ਮਾਨ।32॥... ਦੋਹਰਾ॥ ਹੋਇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਸਤਿਗੁਰ ਕਹਿਓ ਸੁਨੋ ਪੁਤ੍ਰ ਸਿਖ ਮਮ ਸੋਇ। ਕਰਮ ਧਰਮ ਬਿਵਹਾਰ ਜਗ ਹਰਿ ਭਗਤ ਸਮਾਨ ਨ ਕੋਇ।36॥... ਤਬ ਦਿਆਲ ਆਸਨ ਦਿੜ ਕੀਆ। ਚਾਦਰ ਓਢ ਸਰੀਰ ਪਰ ਲੀਆ। ਨਿਜ ਪਦ ਨਿਰਬਾਨ ਲੀਨ ਤਬ ਭਏ। ਨਹੀ ਕਹੂੰ ਆਏ ਨਹੀ ਕਹੂੰ ਗਏ।38॥...

ਸੁਚ ਪਵਿਤ੍ਰ ਬਿਬਾਨ ਤਬ ਕਰਾ। ਨਿਰਮਲ ਸਰੀਰ ਤਾ ਉਪਰਿ ਧਰਾ।42॥ ਉਜਲ ਬਸਤ੍ਰ ਉਪਰਿ ਓਢਾਏ। ਕਰਤੇ ਭਜਨ ਨਦੀ ਪਰ ਆਏ। ਚੰਦਨ ਚਿਤਾ ਪੁਨ ਬਨੀ ਸਵਾਰ। ਪਾਵਨ ਸਰੀਰ ਧਰ ਕੀਆ ਸਿਸਕਾਰ।43॥... ਦੋਹਰਾ॥

ਬੇਦੀ ਕੁਲ ਕਾਲੂ ਪਿਤਾ ਮਾਤਾ ਤਿਪਰੇ ਤਾਸ। ਗੁਰ ਨਾਨਕ ਘੁਮੀ ਪਏ ਸੁਤ ਸ੍ਰੀ ਚੰਦ ਲਖਮੀ ਦਾਸ।46॥ ਅਧਿਆਇ 65, ਮਹਿਮਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਸੂ ਵਦੀ ਦਸਮੀ ਸੰਮਤ ਪੰਦਰਾਂ ਸੈ ਛਿਆਨਵੇਂ। ਸਵਾਰਾ ਕਰਿ ਗਏ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਅਪਨੇ ਸੁਰਪੁਰ ਥਾਨਵੇ। ‘ਅੰਗਦ’ ਗੁਰਿਆਈ ਲੈ ਆਇਆ ਖੜੂਰ।...।32॥ ਬਚਨ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਸੀ ਇਹ ਕੀਤਾ। ‘ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਕੁੱਤੇ ਹੈਨਿ ਮੰਨੀਦੇ ਤੁਸੀ ਅੰਸ ਹੋ ਮੀਤਾ’!64॥ ਬੰਸਾਵਲੀਨਾਮਾ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਨੇਤ੍ਰ ਮੂੰਦੇ ਹੋਏ ਸਨ ਜਦੋਂ ਫਰਕਦੇ ਹੋਠਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬੋਲ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਕੰਨੀਂ ਪੈਣ ਲਗੇ:

ਮ:2॥ ਜਿਸੁ ਪਿਆਰੇ ਸਿਉ ਨੇਹੁ ਤਿਸੁ ਆਗੈ ਮਰਿ ਚਲੀਐ॥ ਪ੍ਰਿਯੁ ਜੀਵਣੁ ਸੰਸਾਰਿ ਤਾ ਕੈ ਪਾਛੈ ਜੀਵਣਾ॥2॥ ਗੁ.ਗੁ.ਸਾ. ਪੰਨਾ 83

ਪਰੰਪਰਾ

ਪਿਛਲੇ ਤਕਰੀਬਨ ਦੋ ਸੌ ਸਾਲ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਹਜ਼ੂਰ ਦੇ ਪ੍ਰਲੋਕ ਗਮਨ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਰਤੋ ਕੌਤਕ ਦਾ ਵੀ ਖੋੜੇ-ਖੋੜੇ ਫਰਕ ਨਾਲ ਬਿਆਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕੁਝ ਮੁਰੀਦ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹੱਠ ਕਰਨ ਲਗੇ ਕਿ ਗੁਰੂ-ਬਾਬਾ ਜੀ ਸਾਡੇ ਵੀ ਪੈਗੰਬਰ ਹਨ,

ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਪਰੰਪਰਾ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੇਹ ਦਫ਼ਨਾਵਾਂਗੇ ਜਦ ਕਿ ਬਾਬਾ ਸ੍ਰੀ ਚੰਦ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਹੀਂ ਅਸੀਂ ਸਸਕਾਰਾਂਗੇ। ਇਸ ਖਿਚਾਅ ਦੌਰਾਨ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਦੇਹ ਤੋਂ ਚਾਦਰ ਚੁੱਕੀ ਤਾਂ ਦੇਹ ਅਲੋਪ ਸੀ। ਕੇਵਲ ਕੁਝ ਫੁੱਲ ਪਏ ਸਨ ਜੋ ਦੋਹਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਚਾਦਰ ਸਹਿਤ ਅੱਧੋ-ਅੱਧ ਵੰਡ ਕੇ ਆਪਣੀ ਪਰੰਪਰਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸਸਕਾਰੇ ਜਾਂ ਦਫ਼ਨਾਏ। ਦੋਹਾਂ ਨੇ ਪਿਆਰ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਕਬਰ ਅਰ ਖੂਹ ਬਣਾਇਆ ਜੋ ਅਜੇ ਵੀ ਦੇਖੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਛਿੱਬਰ ਜੀ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਅਨੁਸਾਰ:

ਓ. ਲਾਸ਼ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਅੰਦਰ ਸੀ ਪਈ। ਚਾਦਰ ਚਉਪਟੀ ਹੈ ਸੀ ਉਪਰਿ ਪਈ। ਤਤੇ (ਮੁਸਲਮਾਨ) ਆਖਣ, ‘ਅਸੀਂ ਦਬਾਂਗੇ ਵਿਚ ਕਬਰ। ਇਹ ਅਸਾਡਾ ਹੈ ਪੈਗੰਬਰ’।66॥ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਆਖਣ, ‘ਅਸਾਂ ਕਰਨਾ ਹੈ ਸਿਸਕਾਰ’।

ਅੰਦਰ ਮੁਰਦਾ ਝਗੜਾ ਬਾਹਰਵਾਰ...।67॥ ਸਭ ਲੁਕਾਈ ਅੰਦਰਿ ਵੇਖਣ ਗਈ। ਕਿਆ ਦੇਖਣ ਖਾਲੀ ਚਾਦਰ ਹੈ ਪਈ। ਦੋ ਪਟ ਲਈ ਤਤਿਆਂ ਦੇ ਪਟ ਲਈ ਇਨੀਂ। ਤੱਤਿਆਂ ਦਬ ਮਸੀਤ ਕਰਿ ਲੀਨੀ।69॥ ਏਨ੍ਹਾਂ ਸਾੜ ਕੇ ਚਿਖਾ ਬਨਾਈ।... ਏਨ੍ਹਾਂ ਜਾਗ੍ਰਾ ਖੋਦ ਤਹਾਂ ਕੂਆਂ ਕੀਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਸ ਬਣਾਇ ਮਕਤਬ ਲੀਆ।70॥ ਉਹ ਮਸੀਤ ਤੇ ਕੂਆ ਦੋਨੋਂ ਹਨ ਇਕਠੇ, ਅਸਾਂ ਅਖੀਂ ਡਿਠੇ ਜਾਈ। ਉਸ ਕੂਏ ਤੇ ਇਸਨਾਨ ਅਸਾਂ ਭੀ ਹੈ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਕੂਏ ਦਾ ਜਲ ਅਸਾਂ ਭੀ ਹੈ ਪੀਤਾ।72॥ਪਹਿਲਾ ਅਧਿਆਇ,

ਬੰਸਾਵਲੀਨਾਮਾ 1769 ਈਸਵੀ ਅ. ਛਪਯ ਛੰਦ॥ ਤੁਰਕਨ ਅੰਬਰ ਅਰਧ, (ਅੱਧੀ ਚਾਦਰ ਤੁਰਕਾਂ ਨੇ) ਅਰਧ ਹਿੰਦੁਨ ਤਬ ਲੀਆ (ਅੱਧੀ ਹਿੰਦੂਆਂ ਲੈ ਲਈ)। ਸਗਰ ਝਗਰ ਗਯਾ ਨਿਬਰ, (ਸਾਰਾ ਰੌਲਾ ਖਤਮ ਹੋਇਆ) ਹਰਖ ਉਰ ਦੁਹਾਂ ਦਿਸ਼ ਥੀਆ (ਦੋਵੇਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਸਨ)। ਸਿੱਖਨ ਲੇ ਕਰਿ ਚੀਰ, (ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਚਾਦਰ ਲੈ ਕੇ) ਚਿਤਾ ਚੰਦਨ ਕੀ ਰਚਿ ਕਰਿ (ਚੰਦਨ ਦੀ ਚਿਖਾ ਬਣਾ ਕੇ)। ਨਿਜ ਮੁਖ ਜਹਿੰ ਗੁਰਿ ਕਹਯੋ, (ਜਿਥੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ) ਤਹਾਂ ਦੀਏ ਦਾਹ ਭਲੇ ਧਰਿ (ਓਥੇ ਰਖ ਕੇ ਸਸਕਾਰ ਦਿੱਤੀ)। ਪੁਨ ਹੁਤੇ ਮੁਰੀਦ ਸੁ ਅਰਧ ਲੇ, (ਤੁਰਕਾਂ ਨੇ ਅੱਧੀ ਲੈ ਕੇ) ਨੀਕੇ ਤਹਿੰ ਦਫ਼ਨਾਇ ਦੀਯ (ਨੇੜੇ ਹੀ ਚੰਗੀ ਤਰਹ ਦਬਾ ਦਿੱਤੀ)। ਇਉਂ ਬਾਦ ਬਿਖਾਦ ਮਿਟਾਇ ਸਭਿ, (ਇਉਂ ਖਿਚਾਅ ਦੂਰ ਕਰ ਕੇ) ਦੁਹੂੰ ਦਿਸ਼ਨ ਅਹਿਲਾਦ ਕਿਯ (ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਗਈਆਂ)।89॥57॥ ਉਤਰਾਰਧਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ 1833 ਈਸਵੀ

ਲੋਕਤੰਤਰ ਉਤੇ ਸਿੱਧਾ ਹਮਲਾ -ਮੁਫਤ ਰਿਊੜੀਆਂ ਵੰਡਣ ਦੀ ਸਿਆਸਤ

ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਪਲਾਹੀ

-9815802070

ਜਿਹਨਾ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਵੋਟਰ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਦੇ ਹਨ, ਉਥੇ ਉਹ ਸਿਆਸੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਉਂਗਲੀਆਂ ਉਥੇ ਨਚਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੁਝ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਹੋਣ ਲੱਗਿਆ ਹੈ।

ਪਿਛਲੀਆਂ ਕੁਝ ਰਾਸ਼ਟਰੀ, ਸੁਬਾਈ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਆਪਣਾ ਵੋਟ ਦੇਣ ਲਈ ਪੂਰੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਵੋਟ-ਬੁਥਾਂ 'ਤੇ ਦਿੱਸਦੀਆਂ ਹਨ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਹਨਾ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਖਾਤੇ 'ਚ ਰਿਆਇਤਾਂ ਦੇ ਪੈਸੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਹਨ; ਕਿਸੇ ਨੇ ਲਾਡਲੀ ਭੈਣ, ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਕੀ ਇਹ ਸਿੱਧਿਆਂ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੋਟ ਖਰੀਦਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਨਹੀਂ? ਕੀ ਔਰਤਾਂ-ਵੋਟਰ ਨੂੰ ਭਰਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਜਾਲ ਨਹੀਂ ਵਿਛਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ? ਕੀ ਇਹ ਰਾਜ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦਾ ਲੋਕਤੰਤਰ ਉੱਤੇ ਸਿੱਧਾ ਹਮਲਾ ਨਹੀਂ? ਕੀ ਇਹ ਸਭ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਮਨੁੱਖੀ ਨੈਤਿਕ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਨਾਲ ਖਿਲਵਾੜ ਨਹੀਂ ਹੈ? ਕੀ ਅਜਿਹਾ ਕਰਕੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ?

ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਰ ਪਿਛਲੇ ਦਹਾਕੇ 'ਚ ਇਹ ਚਰਮ ਸੀਮਾ ਉਤੇ ਪੁੱਜ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਸੀ. ਬੀ. ਆਈ, ਈ. ਡੀ ਵਰਗੀਆਂ ਖੁਦਮੁਖਤਾਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਪੈਰਾਂ 'ਚ ਬੇੜੀਆਂ ਪਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਭਾਰਤੀ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਹੱਥਾਂ 'ਚ ਕਰਨ ਲਈ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਲੈ ਲਈ, ਉਸ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਰਵ-ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਦਖਲ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਖੁਦਮੁਖਤਾਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੇਧੇ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲੇ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਰਬ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਉਤੇ ਵੀ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਤਰ੍ਹਾਂ-ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵੇਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਪਰ ਸਭ ਤੋਂ ਗੰਭੀਰ ਮਸਲਾ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵੋਟ ਖਰੀਦਣ ਅਤੇ ਵੋਟ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੈ। ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਕੁਝ ਵਰ੍ਹਿਆਂ, ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕੁਝ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੱਕ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਰੱਕੀ, ਅਤੇ ਗਰੀਬੀ ਹਟਾਓ, ਜਿਹੇ ਨਾਹਰੇ ਲਗਦੇ ਰਹੇ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਘੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਬਚਾਓ ਅਤੇ ਸੂਬਿਆਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਜਿਹੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਮਹਿੰਗਾਈ, ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਆਸਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ। ਚੋਣਾਂ ਸਮੇਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਲੋਂ ਲੁਭਾਉਣੇ ਚੋਣ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ ਤਾਂ ਕਿ ਲੋਕ ਇਹਨਾਂ ਵੱਲ ਖਿੱਚੇ-ਤੁਰੇ ਆਉਣ

ਇਹ ਉਹ ਸਮਾਂ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅੰਦਰੂਨੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਸੀ। ਸਿਆਸੀ

ਕੀ ਨੇਤਾ ਲੋਕ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੁਫਤ ਰਾਸ਼ਨ, ਮੁਫਤ ਬਿਜਲੀ ਮੁਹੱਈਆਂ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਮਿਲੇ? ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਬੱਚਿਆਂ, ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀਆਂ ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮਿਲਣ, ਸਭ ਲਈ ਚੰਗੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਇਤੰਜ਼ਾਮ ਹੋਵੇ, ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਚੰਗੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੋਣ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਇਹ ਕਿ ਸੂਬੇ ਜਾਂ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਚੰਗਾ ਵਾਤਾਵਰਨ ਚੰਗਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਉਸਰੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਜੀਵਨ ਸੁਆਲਾ ਹੋ ਸਕੇ? ਕਤੱਈ ਨਹੀਂ। ਉਹ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਸਿਰਫ ਕਹਿਣ ਲਈ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਇਹਨਾਂ ਤੇ ਅਮਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।

ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਪਿੰਡ, ਸ਼ਹਿਰ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹੁੰਦੀ, ਉਥੇ ਇਕਾਈਆਂ ਦੀ ਚੋਣਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ। ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਚੁਣੇ ਜਾਂਦੇ। ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਚੋਣ ਹੁੰਦੀ। ਵੱਡੇ ਨੇਤਾ ਚੁਣੇ ਜਾਂਦੇ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਬਣਦੀਆਂ। ਇਹਨਾਂ ਨੀਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਹੁੰਦਾ। ਦੇਸ਼ 'ਚ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਵਲੋਂ ਆਪਣੀ ਗੱਦੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਲਈ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਲਾਉਣ ਨਾਲ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦਾ ਵੱਡਾ ਘਾਟ ਹੋਇਆ। ਲੋਕ, ਸਿਆਸੀ ਨੇਤਾ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਆਏ। ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਈਆਂ। ਇਲਾਕਾਈ ਪਾਰਟੀਆਂ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਈਆਂ। ਫਿਰ ਇਹਨਾਂ ਇਲਾਕਾਈ ਪਾਰਟੀਆਂ 'ਚ ਪਰਿਵਾਰਵਾਦ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਹੋਈ। ਪਰਿਵਾਰਵਾਦ ਦੀ ਇਸ ਸਿਆਸਤ ਦਾ ਕੌਮੀ ਪੱਧਰ ਉਤੇ ਵੀ ਪਸਾਰਾ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਇਲਾਕਾਈ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵੀ।

ਇਸ ਇਲਾਕਾਈ ਸਿਆਸਤ ਨੇ ਦੱਖਣੀ, ਉੱਤਰੀ ਰਾਜਾਂ 'ਚ ਰਿਆਇਤਾਂ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕੀਤਾ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਬਿਜਲੀ ਮੋਟਰਾਂ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਦਿੱਤੀ, ਤਾਂ ਕਿ ਵੋਟ ਬੈਂਕ ਪੱਕਾ ਹੋਵੇ। ਪੰਜਾਬ ਇਸਦੀ ਵੱਡੀ ਉਦਾਹਰਨ ਬਣਿਆ। ਅੱਜ ਵੋਟ ਬੈਂਕ ਹਥਿਆਉਣ ਲਈ ਗਰੰਟੀਆਂ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਪੂਰੀ ਉੱਚਾਈ 'ਤੇ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ 'ਚ 300 ਯੂਨਿਟ ਮਹੀਨਾ ਮੁਫਤ ਬਿਜਲੀ ਹੈ। ਹੋਰ ਕਈ ਰਿਆਇਤਾਂ ਹਨ। ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਲਈ ਪੈਨਸ਼ਨ, ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਮੁਫਤ ਬੱਸ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਹੁਣ ਔਰਤਾਂ ਲਈ 1000-1500 ਰੁਪਏ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਦੱਖਣੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਭਰਮਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ

ਰਿਆਇਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਹਨਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਜੈਲਲਿਤਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵਲੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਤੋਹਫੇ ਰਿਆਇਤਾਂ ਵੱਜੋਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਹੋਈ।

ਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਦਿੱਲੀ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਤਾਂ ਸਿਆਸੀ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਵੇਰ ਹੱਦ ਹੀ ਮੁਕਾ ਦਿਤੀ ਹੈ। ਰਿਆਇਤਾਂ ਦੀ ਝੜੀ ਲਗਾ ਦਿਤੀ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ 300 ਯੂਨਿਟ ਬਿਜਲੀ ਮੁਫਤ, 500 ਰੁਪਏ ਦਾ ਗੈਸ ਸਿਲੰਡਰਾਂ, ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਔਰਤਾਂ ਲਈ 2500 ਰੁਪਏ ਅਥੇ ਆਪ ਵਲੋਂ ਵੀ ਲਗਭਗ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਵਾਇਦੇ ਕੀਤੇ ਹਨ।

ਪਰ ਸਵਾਲ ਉਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਰਿਆਇਤਾਂ ਦਾ ਭਾਰ ਅਕਸਰ ਕਿਸ ਉਤੇ ਪੈਂਦਾ ਹੈ? ਉਦਾਹਰਨ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹੀ ਲੈ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਇਹਨਾਂ ਰਿਆਇਤਾਂ ਕਾਰਨ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨਿਵਾਣਾਂ ਵੱਲ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਦਾ 2027 'ਚ ਕਾਰਜਕਾਲ ਪੂਰਾ ਹੋਣਾ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਸਿਰ 5 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਖੜਾ ਹੋ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਭਾਵ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਹਰ ਵਸ਼ਿਦਾ ਔਸਤਨ 5 ਲੱਖ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾਈ ਹੋ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਚੁਣੀ ਹੋਈ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਉੱਚਾ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬੁਢਾਪੇ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕੁਝ ਸਕੀਮਾਂ ਚਲਾਉਣੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਵੋਟ ਬੈਂਕ ਪੱਕਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿਹੜੀਆਂ ਰਿਆਇਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਬਹੁਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕੀ ਸੁਆਰਥੀਆਂ ਹਨ?

ਕੀ ਨੇਤਾ ਲੋਕ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੁਫਤ ਰਾਸ਼ਨ, ਮੁਫਤ ਬਿਜਲੀ ਮੁਹੱਈਆਂ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਮਿਲੇ? ਲੋਕਾਂ ਦਾ

ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਬੱਚਿਆਂ, ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀਆਂ ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮਿਲਣ, ਸਭ ਲਈ ਚੰਗੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਇਤੰਜ਼ਾਮ ਹੋਵੇ, ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਚੰਗੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੋਣ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਇਹ ਕਿ ਸੂਬੇ ਜਾਂ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਚੰਗਾ ਵਾਤਾਵਰਨ ਚੰਗਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਉਸਰੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਜੀਵਨ ਸੁਆਲਾ ਹੋ ਸਕੇ? ਕਤੱਈ ਨਹੀਂ। ਉਹ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਸਿਰਫ ਕਹਿਣ ਲਈ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਇਹਨਾਂ ਤੇ ਅਮਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।

ਅੱਜ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਬਿਲਕੁਲ ਭੈੜੇ ਹਨ। ਦੇਸ਼ ਕੂੜੇ ਦਾ ਢੇਰ ਬਣਿਆ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਦੁੱਭਰ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸੜਕਾਂ, ਸਰਕਾਰੀ ਸਹੂਲ ਸਹੂਲਤਾਂ ਅਤੇ ਟੀਚਰਾਂ ਤੋਂ ਬਾਝੇ ਹਨ। ਵਾਤਾਵਰਨ ਇੰਜ ਦੂਸ਼ਿਤ ਹੈ ਕਿ ਸਾਹ ਲੈਣਾ ਵੀ ਅੱਖਾ ਹੈ। ਪਾਣੀ ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੈਂਸਰ ਵਰਗੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੀ ਭਰਮਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਕਮੀ ਹੈ। ਜਿਸਦਾ ਖਮਿਆਜਾ ਕਰੋਨਾ ਕਾਲ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਦੇਸ਼ ਭੁਗਤ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਹੋ ਸਭ ਕੁਝ ਜਾਣਦਿਆਂ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸੁਆਰਥ ਦੀ ਥਾਂ, ਹਰ ਹੀਲੇ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਭਰਮਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਗੱਦੀ ਪੱਕੀ ਕਰਨਾ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਇਥੇ ਇਹ ਵਰਨਣ ਕਰਨਾ ਕੁਝਾਹ ਨਹੀਂ ਹੋਏਗਾ ਕਿ ਲਗਭਗ ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਰਮਾਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਹਨਾਂ ਉਤੇ ਆਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਦਰਜ ਹਨ। ਜਿਹੜੇ ਸੇਵਾ ਦੀ ਥਾਂ ਸਿਆਸਤ ਸਾਮ,ਦਾਮ,ਦੰਡ ਨਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਮੁੱਦਈ ਹਨ। ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸਿਆਸਤ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਕਿੱਤਾ ਇਥੋਂ ਤਕਿਕ ਪਰਿਵਾਰਕ ਕਿੱਤਾ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਲੋਕ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰਾਂ (ਪੰਚਾਇਤਾਂ, ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ) ਤੋਂ ਲੈਕੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ, ਲੋਕ ਸਭਾ ਤੱਕ ਆਪਣਾ ਧਨ ਕੁਬੇਰਾਂ ਵਾਲਾ ਜਾਲ ਵਿਛਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਜਾਤ, ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਂਅ ਉਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡਕੇ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਥੋੜੀਆਂ ਬਹੁਤੀਆਂ ਰਿਆਇਤਾਂ ਪਰੋਸਕੇ ਮੰਗਤੇ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਰਾਹ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਹੈਰਾਨ ਹੋਈਦਾ ਹੈ ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਵੇਖਕੇ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਰਗੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਕਹਿੰਦੇ ਸੂਬੇ 'ਚ ਜਦੋਂ ਇਕ ਰੁਪਏ ਕਿਲੋ (ਲਗਭਗ ਮੁਫਤ) ਅਨਾਜ ਦੀ ਵੰਡ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਲੰਮੀਆਂ ਕਤਾਰਾਂ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਣਖੀਲੇ ਮਿਹਨਤੀ ਲੋਕ ਸਚਮੁੱਚ ਇੰਨੇ ਨਿਤਾਣੇ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਰੀਰਾਂ 'ਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਤਾਕਤ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਹੀ? ਆਖਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਤਾਣੇ, ਨਿਆਣੇ, ਨਿਆਸਰੇ ਬਣਾਉਣ ਦੀਆਂ ਤਰਕੀਬਾਂ ਕਿਹੜੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ, ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗਰੀਬ ਬਣਾ ਦਿਉ। ਮੁਫਤ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਆਦਤ ਪਾ ਦਿਓ ਤੇ ਵੋਟਾਂ ਹਥਿਆ ਲਵੋ।

ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਰ ਹਿੱਸੇ, ਹਰ ਸੂਬੇ 'ਚ ਜਿਵੇਂ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦੋ-ਫਰੋਖਤ, ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਉਦਾਹਰਨ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤੀ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲੀ,

ਬਾਕੀ ਹਿਸਾ ਸਫਾ 32 ਤੇ ਪੜ੍ਹੋ

31 ਸਫ਼ੇ ਦੀ ਬਾਕੀ

ਜਿਥੇ ਹਕੂਮਤੀ ਧੱਕਾ-ਧੱਸ ਤਾਂ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਹੀ, ਜੋ ਪਹਿਲੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੀ ਕਰਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ, ਪਰ ਬਹੁਤੇ ਧਨਾਢ ਲੋਕ ਧੰਨ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਬਣ ਬੈਠੇ। ਕੀ ਇਹ ਵੋਟ ਖਰੀਦੋ ਵਰਤਾਰਾ, ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰਿਆਇਤਾਂ ਦੇ ਕੇ ਵੋਟਾਂ ਉਗਰਾਹੁਣ ਵਰਗਾ ਹੀ ਨਹੀਂ? ਕੀ ਇਹ ਵਰਤਾਰਾ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਉਤੇ ਸਿੱਧਾ ਹਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ? ਹੁਣੇ ਜਿਹੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਕਿਸਾਨ ਧਿਰ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਧੱਕ ਕੇ ਦੂਜੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਧਰੁਵੀਕਰਨ ਕੀ ਜਾਤ, ਬਰਾਦਰੀ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਨਹੀਂ? ਕੀ ਇਹ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਕਾਰਨ ਤੁਲ ਨਹੀਂ?

ਧਰਮ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ, ਜਾਤ ਬਰਾਦਰੀ ਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਰੂਹ ਦੇ ਉੱਲਟ ਹੈ। ਇਹ ਵਰਤਾਰਾ ਦਿਨੋਂ ਦਿਨ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਚਿੰਤਤ ਗੁੰਦਿਆਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ 'ਚੋਂ ਮੁਫਤ ਰਿਊੜੀਆਂ ਵੰਡਣ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਉਤੇ ਦੁੱਖ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕੋ।

ਗੱਲ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚਣ ਦੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਸੱਤਾ 'ਚ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਦੀ, ਮੁਫਤ ਦਾ ਸਬਜ਼ਬਾਗ ਦਿਖਾਉਣਾ ਸਿਆਸੀ ਸਫਲਤਾ ਦਾ ਸ਼ਾਰਟਕੱਟ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹਨਾ ਮੁਫਤ ਰਿਆਇਤਾਂ ਨੂੰ ਜਿੱਤ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਲੇਕਿਨ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਵੱਡੀ ਕੀਮਤ ਵੀ ਚੁਕਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਮੁੱਢਲਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਫਤ ਰਿਊੜੀਆਂ ਵੰਡਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਅਸਫਲ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਦਖਲ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਇਸ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਨਹੀਂ ਪਾ ਜਾ ਸਕਿਆ। ਖ਼ੈਰ ਪਾਉਣ ਦੀ ਇਸ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਨੇ ਚੋਣ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਸਿਰਫ ਕਾਗਜ਼ ਦਾ ਟੁੱਕੜਾ ਬਣਾਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਸੱਤਾ 'ਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿਆਸੀ ਦਲ ਸਭ ਵਾਇਦੇ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਮੁਫਤਖੋਰੀ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦਾ ਆਰੰਭ ਭਾਵੇਂ ਦੱਖਣੀ ਰਾਜਾਂ ਤੋਂ ਹੋਇਆ, ਪਰ 2019 'ਚ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਿਸਾਨ ਸਨਮਾਨ ਨਿਧੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਹਰ ਸਾਲ 6000 ਰੁਪਏ ਦੇਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕੋਵਿਡ ਦੇ ਦਿਨਾਂ 'ਚ 80 ਕਰੋੜ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਅਨਾਜ ਵੰਡਿਆ ਜਾਣ ਲੱਗਾ, ਜੋ

ਹੁਣ ਤੱਕ ਵੀ ਜਾਰੀ ਹੈ, ਇਸ ਨਾਲ ਹੋਰ ਸਿਆਸੀ ਦਲਾਂ ਉਤੇ ਦਬਾਅ ਵੱਧ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਚੋਣ ਜਿੱਤਣ ਲਈ ਕਿਉਂ ਨਾ ਸਰਕਾਰ ਵਾਂਗਰ ਵੱਡੀਆਂ-ਵੱਡੀਆਂ ਮੁਫਤ ਰਿਆਇਤਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ।

ਮੁਫਤ ਰਿਊੜੀਆਂ ਵੰਡਣ ਦੀ ਕੋਹੜ-ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਘੋਸ਼ਣਾਵਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਣ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ 5 ਜੁਲਾਈ 2013 ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਫੈਸਲੇ 'ਚ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਸਿਆਸੀ ਦਲਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਕੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਦੇ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਾਈਡਲਾਈਨਜ਼ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਬਾਅਦ ਤਤਕਾਲੀਨ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਸਿਆਸੀ ਦਲਾਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਬੁਲਾਈ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ 'ਚ 6 ਰਾਸ਼ਟਰ ਦਲ ਅਤੇ 24 ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਨੇਤਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਪਰ ਉਹਨਾ ਸਰਿਆ ਨੇ ਇੱਕ ਸੁਰ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਦਖਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਦੇਸ਼ 'ਚ ਜਿਸ ਵੰਗ ਨਾਲ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਫਤ ਚੀਜ਼ਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਦੇ ਐਲਾਨਾਂ ਦਾ ਦੌਰ ਚੱਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸੱਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਬਾਅਦ ਮੁਫਤ ਰਿਊੜੀਆਂ ਵੰਡੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਅਸਲ ਅਰਥਾਂ 'ਚ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਸਿੱਧਿਆਂ ਲੋਕਤੰਤਰ ਉਤੇ ਵੱਡਾ ਹਮਲਾ ਸਾਬਤ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਵੰਗ ਨਾਲ ਵੋਟਰ ਇਸ ਨਾਲ ਲਾਲਚ ਵੱਸ ਹੋਕੇ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਸਮੱਸਿਆ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਮਹਿੰਗਾਈ, ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਨੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਤਿ ਗਰੀਬੀ ਵੱਲ ਧੱਕ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ। ਉਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਫਤ ਦੀ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਬੇਬਸ ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਅੱਜ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਾਕਮਾਂ ਅਤੇ ਸਵਾਰਥੀ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਨੂੰ ਰਾਸ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਅਸਿੱਧਿਆਂ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੋਟਾਂ ਖਰੀਦਣ ਦਾ ਵੰਗ ਮੁਫਤ ਰਿਊੜੀਆਂ ਵੰਡਣਾ ਤਹਿ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ ਸਿੱਧਿਆਂ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਉਤੇ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਸੱਟ ਅਤੇ ਲੋਕਤੰਤਰ 'ਤੇ ਧੱਬਾ ਹੈ।

ਟਰੰਪ ਨੇ ਟੈਕਸ ਲਾਇਆ ਤਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਸ਼ਰਾਬ ਬੰਦ : ਡਗ ਫੋਰਡ

ਟੋਰਾਂਟੋ : ਉਨਟਾਰੀਓ ਦੇ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਡਗ ਫੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਐਲ.ਸੀ.ਬੀ.ਓ. ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਲਫ਼ਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਆਖ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਵਸਤਾਂ ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਬਣੀ ਸ਼ਰਾਬ ਕਿਸੇ ਸਟੋਰ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਰੂਰਲ ਉਨਟਾਰੀਓ ਮਿਊਂਸਿਪਲ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਜਨਰਲ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਡਗ ਫੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਬਣੀ ਸ਼ਰਾਬ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿਤੇ ਜਾਣ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, ਅਸੀਂ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਖਰੀਦਾਰ ਹਾਂ ਅਤੇ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਅਸਰ ਜ਼ਰੂਰ ਪਵੇਗਾ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰਜ਼ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਇਹ ਨੀਤੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਸੱਦਾ ਵੀ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਐਲ. ਸੀ. ਬੀ. ਓ. ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਲਫ਼ਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਦਿਤੀ ਹਦਾਇਤ ਉਧਰ ਐਲ. ਸੀ. ਬੀ. ਓ. ਵੱਲੋਂ ਡਗ ਫੋਰਡ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਟਿੱਪਣੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਥੇ ਦਸਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਵਸਤਾਂ ਤੇ 25 ਫੀ ਸਦੀ ਟੈਕਸ ਲੱਗਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਇਕੱਲੇ ਉਨਟਾਰੀਓ ਵਿਚੋਂ ਸਾਢੇ ਚਾਰ ਲੱਖ ਤੋਂ ਪੰਜ ਲੱਖ ਨੌਕਰੀਆਂ ਖਤਮ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਡਗ ਫੋਰਡ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਅਰਬਾਂ ਡਾਲਰ ਖਰਚ ਕਰਨ ਦੀ ਨੌਬਤ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਸਟੱਡੀ ਸਰਕਲ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਖੇ ਦੇਹਾਂਤ ਕੇਂਦਰੀ ਦਫ਼ਤਰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਵੈਰਾਗਮਈ ਇਕੱਤਰਤਾ ਅਤੇ ਅਰਦਾਸ ਸਮਾਗਮ

ਲੁਧਿਆਣਾ-ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੇ ਮਹਾਨ ਵਿਦਵਾਨ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਟੱਡੀ ਸਰਕਲ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਚੀਫ ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ਰ, ਟਰੱਸਟੀ, ਕੌਰ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਰਾਮ ਸਿੰਘ (ਕੁਲਾਰ) ਟਰਾਂਟੋ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਖੇ 19 ਜਨਵਰੀ, 2025 ਨੂੰ

ਫਾਊਂਡਰ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਚੀਫ ਸਕੱਤਰ, ਸ੍ਰ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਟਰੱਸਟੀ ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਅਤੇ ਸਟੱਡੀ ਸਰਕਲ ਪ੍ਰਤੀ ਕੀਤੀਆਂ ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਸੇਵਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ। ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ

77 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ। ਉਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਗੁਰੂਸਰ ਸੁਧਾਰ ਵਿਖੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ, ਅਕਾਲ ਡਿਗਰੀ ਕਾਲਜ ਮਸਤੂਆਣਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਅਤੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ, ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪੰਜ ਮੈਂਬਰੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਆਫ ਸਿੱਖਇਜ਼ਮ ਵਜੋਂ ਵੀ ਨਿਵਾਜਿਆ ਗਿਆ। ਅੱਜ ਸਟੱਡੀ ਸਰਕਲ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਦਫ਼ਤਰ ਮਾਡਲ ਟਾਊਨ ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਸਾਰੇ ਸੀਨੀਅਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਸਟਾਫ਼ ਦੀ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਕੱਤਰਤਾ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸ੍ਰ. ਜਤਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਫਾਊਂਡਰ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਚੇਅਰਮੈਨ, ਸ੍ਰ. ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ

ਸਾਹਿਬ ਦੁਆਰਾ ਰਚਿਤ ਪੰਜ ਕਿਤਾਬਾਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਚਰਚਾ ਹੋਈ। ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵਾਸ ਬਖਸ਼ਣ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਸਭ ਨੂੰ ਭਾਣੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦਾ ਬਲ ਬਖਸ਼ਣ।

ਇਸ ਅਰਦਾਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਉਚੇਚੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸ੍ਰ. ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰੁਮਾਣ, ਡਾ. ਦਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸ੍ਰ. ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸ੍ਰ. ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਸਿੰਘ, ਸ੍ਰ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਲੋਹੀਆ, ਸ੍ਰ. ਸਤਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਸ੍ਰ. ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ, ਸ੍ਰ. ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ, ਸ੍ਰ. ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਸ੍ਰ. ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਕੋਚ, ਸ੍ਰ. ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸ੍ਰ. ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਸ੍ਰ. ਅਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਬੀਬੀ ਚੰਨਦੀਪ ਕੌਰ ਅਤੇ ਬੀਬੀ ਰਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ।

ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਲੈਸਟਰ 106 ਈਸਟ ਪਾਰਕ ਰੋਡ ਲੈਸਟਰ ਵਿਖੇ

ਇਕ ਤਬਲਾ ਵਾਦਕ ਅਤੇ ਇਕ ਹਰਮੋਨੀਅਮ ਦੇ ਮਾਹਿਰ (2 ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ) ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਲੋੜ ਹੈ

ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਲੈਸਟਰ ਵਿਖੇ ਇਕ ਤਬਲਾ ਵਾਦਕ ਅਤੇ ਇਕ ਹਰਮੋਨੀਅਮ ਵਜਾਉਣ ਵਾਲੇ (ਦੋ ਪਾਰਮਿਕ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ) ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਲੋੜ ਹੈ। ਉਹ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਸ਼ੁੱਧ ਪਾਠ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਮਰਯਾਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਖੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਨਿਪੁੰਨ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵੱਲੋਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਤਨਖਾਹ ਯੂ ਕੇ ਦੇ ਇੰਪਲਾਇਮੈਂਟ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਚਾਹਵਾਨ ਸੱਜਣ ਪੂਰੇ ਵੇਰਵੇ ਸਮੇਤ ਆਪਣੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਈਮੇਲ ਐਡਰੈਸ 'ਤੇ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਯੂ ਕੇ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੋਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਆਪਣੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 4 ਹਫਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ 30 ਜਨਵਰੀ 2025 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭੇਜੋ।

2 Vacancies of Religious Workers available @ Guru Tegh Bahadur Gurdwara, East Park Road, Leicester, LE5 4QB 1 Tabla Vadak & 1 Harmonium Player

The Guru Tegh Bahadur Gurdwara, in Leicester requires 1 Tabla Vadak (Classical Drums player) and a Harmonium player (All together 2 Religious Workers) to undertake duties and responsibilities for the Sikh Gurdwara at 106 East Park Road Leicester. Successful candidates must be prepared to represent the GTB Gurdwara at Religious workshops, Kirtan Darbars, as and when required. Job related accommodation and amenities would be provided. Wages starts from minimum rate as employment law in U.K. Candidates must have right to work in U.K.

Please apply with CV via Email to:gtb_gurdwara@hotmail.co.uk or Contact: Mr Gurnam Singh (President)

Closing date 30th January 2025
SRI GURU TEGH BAHADUR GURDWARA LEICESTER
106 East Park Road, Leicester, LE5 4QB

ਲੜੀਵਾਰ ਨਾਵਲ

ਸ਼ਿਵਚਰਨ ਜੱਗੀ (ਕੁੱਸਾ)

ਫੋਨ : 07853 317 891

Email: jaggikussa@yahoo.de

ਕਿਸਤ 10

ਕਾਂਡ 6

ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਕੀ ਪਤਾ ਸੀ ਗਰੀਬਣੀ 'ਤੇ ਧਾੜਵੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਰ ਟੁੱਟਣ ਵਾਲੈ...?"

“ਚਾਹੇ ਸਾਰਾ ਜੱਗ ਜਹਾਨ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਹੋ-ਜੇ, ਪਰ ਮੈਂ ਤੇਰਾ ਹੱਥ ਨੀ ਛੱਡੂੰਗਾ, ਪਾਇਲ...!”

“ਇਸ਼ਕ ਨਿਮਾਣੇ ਨਾਲ ਲਿਬਰੇਜ਼ ਆਸ਼ਕਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਭਾਵੀ ਨੀ ਬੀਤਣ ਲੱਗੀ ਮੇਰੇ ਮਾਰੀ...! ਇਹਨੂੰ ਤਾਂ ਕੋਈ ਉਠਾਂ ਦੇ ਕਤਾਵੇ ਵਿੱਚ ਲੱਦ ਕੇ ਤੁਰਦਾ ਬਣਿਆ ਤੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਇਹਨੂੰ ਜੰਡ ਖੋਲੇ ਕੁਤਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ...। ਸੱਸੀਆਂ ਤੇ ਸਾਹਿਬਾਂ ਬੇਵੱਸ ਕੁਰਲਾਉਂਦੀਆਂ ਹੀ ਰਹਿ ਗਈਆਂ...। ਇੱਕ ਦਿਨ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਵਾਅਦੇ ਕੀਤੇ ਸੀ ਤੇ ਕੁਛ ਗੱਲਾਂ ਦਾਅਵੇ ਨਾਲ ਵੀ ਕਹੀਆਂ ਸੀ, ਤੇ ਇੱਕ ਗੱਲ ਦਾਅਵੇ ਅਤੇ ਵਾਅਦੇ ਨਾਲ ਮੈਂ ਅੱਜ ਕਹਿੰਨੀ ਆਂ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਨਮ ਦਿਉਂਗੀ, ਜੱਗ ਦਿਖਾਉਂਗੀ, ਚਾਹੇ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਦੇਸ਼ ਵੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਛੱਡਣਾ ਪਵੇ...।”

“ਤੂੰ ਕਿਹੜੀਆਂ ਯੱਭਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰੀ ਜਾਨੀ ਐ, ਪਾਇਲ...? ਮੈਨੂੰ ਹਫ਼ਤਾ ਕੁ ਟਾਈਮ ਦੇਹ, ਕਰਦੇ ਆਂ ਕੋਈ ਜੁਗਾਤ...।”

“ਪੱਲਾ ਅੱਡੇ ਤੋਂ ਸੂਰਜ ਦੀਆਂ ਕਿਰਨਾਂ ਝੋਲੀ 'ਚ ਨੀ ਡਿੱਗਦੀਆਂ, ਮਾਰੀ ਮੇਰਿਆ...! ਮੈਂ ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਬੀਤੇ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਤਾ ਨੀ ਕੀ-ਕੀ ਸੁਪਨੇ ਸਿਰਜ ਲਏ ਸੀ...? ਪਰ ਕੀ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸਧਰਾਂ ਪੱਖੋਂ ਨੰਗ ਮਲੰਗ ਈ ਹੋ ਜਾਉਂਗੀ...।”

“ਐਨਾਂ ਨਿਰਾਸ਼ ਨਾ ਹੋ...! ਜਲਦੀ ਕੋਈ ਹੱਲ ਕੱਢ ਕੇ ਮਿਲੂੰਗਾ...। ਆਹ ਮੇਰੇ ਘਰ ਦਾ ਨੰਬਰ ਫੜ, ਮਨ ਉਦਾਸ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਕਾਲ ਕਰ ਲਈਂ...। ਰੱਬ ਕਿਰਪਾ ਕਰੇ, ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਮਿਲਾਂਗੇ...।”

“ਰਹਿੰਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੱਕ ਤੇਰਾ ਰਾਹ ਦੇਪੂੰਗੀ, ਸੋਹਣਿਆਂ...! ਆਖਰੀ ਸਾਹ ਤੱਕ ਉਡੀਕ ਕਰੂੰਗੀ...।” ਤੁਰੇ ਜਾ ਰਹੇ ਗੀਟਣ ਨੂੰ ਪਾਇਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਗੱਡੇ ਵਰਗੇ ਭਾਰੇ ਪੈਰ ਚੁੱਕਦੀ ਪਾਰਕ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਗਈ। ਪਾਰਕ ਦੇ ਇੱਕ ਖੂੰਜੇ ਖੜੂ ਕੇ, ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਬੰਦਾ ਬਲਕਾਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਤਾੜ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਦ ਪਾਇਲ ਆਪਣਾ ਸਕੂਟਰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਰਾਹ ਪਈ ਤਾਂ ਬਲਕਾਰ ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲ ਉਪਰ ਉਸ ਦੇ ਮਗਰ ਲੱਗ ਗਿਆ।

ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਗੀਟਣ ਨੂੰ ਪਾਇਲ ਦਾ ਫੋਨ ਆ ਗਿਆ।

ਫੋਨ ਉਪਰ ਉਹ ਜਾਰੋ-ਜਾਰ ਰੋ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਬਾਪ ਨੂੰ ਪੁਲੀਸ ਡਰੱਗ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ

ਨਾਵਲਾਂ, ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨਾਂ, ਥਾਂ ਅਤੇ ਘਟਨਾਵਾਂ ਖ਼ਿਆਲੀ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਨਾਂ, ਥਾਂ ਜਾਂ ਘਟਨਾ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਾਸਤਾ ਨਹੀਂ। ਅਗਰ ਕਿਤੇ ਕੋਈ ਮੇਲ ਖਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਸੰਪਾਦਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ! -ਸੰਪਾਦਕ

ਇੱਕ ਮੇਰੀ ਅੱਖ ਕਾਸ਼ਟੀ...

ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਗੀਟਣ ਨੂੰ ਪਾਇਲ ਦਾ ਫੋਨ ਆ ਗਿਆ।
ਫੋਨ ਉਪਰ ਉਹ ਜਾਰੋ-ਜਾਰ ਰੋ ਰਹੀ ਸੀ।
ਉਸ ਦੇ ਬਾਪ ਨੂੰ ਪੁਲੀਸ ਡਰੱਗ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਕੇ ਲੈ ਗਈ ਸੀ।
-“ਮੇਰੇ ਬਾਪ ਨੇ ਤਾਂ ਕਦੇ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਤਿੱਪ ਨੀ ਪੀ ਕੇ ਦੇਖੀ, ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਜਨਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਲਾਈ ਐ, ਉਹ ਵਿਚਾਰਾ ਡਰੱਗ ਕਿੱਥੋਂ ਵੇਚੂ...?”
ਜਿਉਂ-ਜਿਉਂ ਪਾਇਲ ਰੋਂਦੀ ਕੁਰਲਾਉਂਦੀ ਗੀਟਣ ਨੂੰ ਦੱਸ ਰਹੀ ਸੀ, ਤਿਉਂ-ਤਿਉਂ ਸੁਣ ਕੇ ਗੀਟਣ ਦੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਝਰਨਾਹਟ ਚੜ੍ਹ ਰਹੀ ਸੀ।
-“ਇਹ ਕਿਸੇ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਐ ਸੱਜਣਾ, ਨਹੀਂ ਮੇਰਾ ਬਾਪ ਤਾਂ ਵਿਚਾਰਾ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾੜੇ ਕੰਮਾਂ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਓਸ ਨੇ ਐਹੋ ਜਿਹਾ ਘਿਨਾਉਣਾ ਕੰਮ ਕਿਉਂ ਕਰਨਾ ਸੀ...?” -“ਇਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼

ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਕੇ ਲੈ ਗਈ ਸੀ।

-“ਮੇਰੇ ਬਾਪ ਨੇ ਤਾਂ ਕਦੇ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਤਿੱਪ ਨੀ ਪੀ ਕੇ ਦੇਖੀ, ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਜਨਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਲਾਈ ਐ, ਉਹ ਵਿਚਾਰਾ ਡਰੱਗ ਕਿੱਥੋਂ ਵੇਚੂ...?” ਜਿਉਂ-ਜਿਉਂ ਪਾਇਲ ਰੋਂਦੀ ਕੁਰਲਾਉਂਦੀ ਗੀਟਣ ਨੂੰ ਦੱਸ ਰਹੀ ਸੀ, ਤਿਉਂ-ਤਿਉਂ ਸੁਣ ਕੇ ਗੀਟਣ ਦੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਝਰਨਾਹਟ ਚੜ੍ਹ ਰਹੀ ਸੀ।

-“ਇਹ ਕਿਸੇ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਐ ਸੱਜਣਾ, ਨਹੀਂ ਮੇਰਾ ਬਾਪ ਤਾਂ ਵਿਚਾਰਾ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾੜੇ ਕੰਮਾਂ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਓਸ ਨੇ ਐਹੋ ਜਿਹਾ ਘਿਨਾਉਣਾ ਕੰਮ ਕਿਉਂ ਕਰਨਾ ਸੀ...?”

-“ਇਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਪਾਇਲ, ਮੇਰੇ ਬਦਲਾਖੋਰ ਬਾਪ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਐ...! ਮੈਨੂੰ ਪੱਕਾ ਯਕੀਨ ਐ ਕਿ ਉਹ ਤੇਰੇ ਬਾਪ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਵਾ ਕੇ ਪੁਲੀਸ ਰਾਹੀਂ ਆਪਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਦਬਾਅ ਪਾਉਂਗਾ...!”

-“.....।” ਪਾਇਲ ਦੀਆਂ ਖਾਨਿਓਂ ਗੁਆਚ ਗਈਆਂ। ਉਸ ਨੇ ਕਦੇ ਸੁਪਨੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਕਿ ਗੀਟਣ ਦਾ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਬਾਪ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਘਿਨਾਉਣੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਵੀ ਘੜ ਸਕਦਾ ਹੈ...? ਇਲਾਕੇ ਦਾ ਜ਼ਿੰਮੇਦਾਰ ਅਤੇ ਮੋਹਤਵਰ ਬੰਦਾ ਇਹਨਾਂ ਕਮੀਨੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਉੱਤਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਘਿਣਾਵ ਚੱਲਕੇ ਅਪਣਾ ਸਕਦਾ ਸੀ...?

-“ਕੁਛ ਕਰੋ ਪਲੀਜ਼...! ਮੇਰੇ ਬਾਪ ਨੇ ਤਾਂ ਕਦੇ ਕੀੜੀ 'ਤੇ ਪੈਰ ਨਹੀਂ ਧਰਿਆ, ਉਹ ਆਪਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੌਤ ਕਿਉਂ ਵੇਚੁਗਾ...? ਮੇਰੇ ਡਾਕਟਰ ਬਾਪ ਨੇ ਤਾਂ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਗਰੀਬ ਗੁਰਬੇ ਤੋਂ ਪੈਸਾ ਨੀ ਲਿਆ, ਉਹ ਹੋਰ ਲਾਲਚ ਕਿਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕਰੂ...? ਮੇਰਾ ਬਾਪ ਬਿਲਕੁਲ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਐ...।”

-“ਮੈਂ ਜਾਨੈਂ ਠਾਣੇ, ਤੂੰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਰਹਿ...! ਬਾਪੂ ਜੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਹੀ ਘਰ ਆਉਂਗਾ...।” ਉਸ ਨੇ ਫੋਨ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਗਿਆ। ਉਸ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਹੇਠ ਅੱਗ ਮੱਚ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚੰਗਿਆੜੇ ਨਿਕਲ ਰਹੇ ਸਨ। ਗੀਟਣ ਦਾ ਬੁਲਿਟ ਸਿੰਧਾ ਸਦਰ ਠਾਣੇ ਜਾ ਕੇ ਰੁਕਿਆ।

ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਠਾਣੇਦਾਰ ਉਠ ਕੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ।

-“ਆਓ - ਆਓ ਬਰਖੁਰਦਾਰ...! ਕੀ ਹਾਲ ਨੈ...? ਅੱਜ ਠਾਣੇ...? ਸੁੱਖ ਐ...?” ਠਾਣੇਦਾਰ

ਨੇ ਗੀਟਣ ਨੂੰ ਕਿਹਾ। ਉਹ ਪਹਿਚਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਐੱਮ. ਐੱਲ. ਏ. ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਬੇਟਾ ਸੀ। ਠਾਣੇਦਾਰ ਦਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਘਰ ਆਮ ਹੀ ਆਉਣ ਜਾਣ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਰ ਕੇ ਉਹ ਗੀਟਣ ਨੂੰ ਭਲੀਭਾਂਤ ਪਹਿਚਾਣਦਾ ਸੀ।

-“ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਡਰੱਗ 'ਚ ਫੜ ਕੇ ਲਿਆਏ ਓ...?”

-“ਕਦੇ...?” ਠਾਣੇਦਾਰ ਨੇ ਹੈਰਾਨੀ ਨਾਲ ਪੁੱਛਿਆ।

-“ਅੱਜ...।”

-“ਸਾਹਬ ਬਹਾਦਰ, ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਤੋਂ ਵਿਹਲੇ ਬੈਠੇ ਆਂ, ਇੱਕ ਵੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਨੀ ਹੋਈ, ਥੋਨੂੰ ਕੋਈ ਭੁਲੇਖਾ ਲੱਗਿਆ ਹੋਣੈ...?”

-“.....।” ਗੀਟਣ ਠਾਣੇ ਦੇ ਆਸੇ ਪਾਸੇ ਝਾਕ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵੀ ਸੱਕੀ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਰ ਪਾਇਲ ਤਾਂ ਝੂਠ ਨਹੀਂ ਬੋਲ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਨਾਲੇ ਪਾਇਲ ਮੇਰੇ ਕੋਲੋਂ ਝੂਠ ਬੋਲੂਗੀ ਵੀ ਕਿਉਂ...? ਉਸ ਦੇ ਰੋਣ ਦਾ ਢੰਗ ਦੱਸਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਵੈਰਾਗ ਵਿੱਚ ਰੋ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਬਾਪ ਵਾਕਿਆ ਹੀ ਇੱਕ 'ਸਮਾਜ ਸੇਵਕ' ਬੰਦਾ ਅਤੇ ਕਿੱਤੇ ਵਜੋਂ ਬੇਦਾਗ ਡਾਕਟਰ ਸੀ।

-“ਮੁਣਸ਼ੀ...!” ਠਾਣੇਦਾਰ ਨੇ ਹਾਕ ਮਾਰੀ।

-“ਜੀ ਸਰਕਾਰ...?” ਮੁਣਸ਼ੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸੀ।

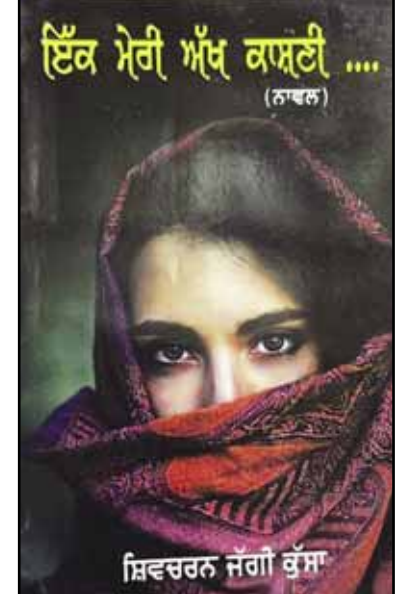
-“ਸਾਹਿਬ ਬਹਾਦਰ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਨਾਮਚਾ ਦਿਖਾਓ...! ਆਪਣੇ ਸਰਦਾਰ ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਐੱਮ. ਐੱਲ. ਏ. ਦੇ ਫਰਜ਼ਦ ਨੇ ਸਰਦਾਰ ਗੀਟਣ ਸਿੰਘ...।”

-“ਹੁਣੇ ਲਓ ਹਜ਼ੂਰ...!” ਮੁਣਸ਼ੀ ਰੋਜ਼ਨਾਮਚਾ ਚੁੱਕ ਲਿਆਇਆ।

-“ਲਓ ਮਹਾਰਾਜ, ਮਾਰੋ ਨਜ਼ਰ ਰੋਜ਼ਨਾਮਚੇ 'ਤੇ...! ਪਾਓ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ...।” ਮੁਣਸ਼ੀ ਨੇ ਰੋਜ਼ਨਾਮਚਾ ਗੀਟਣ ਦੇ ਅੱਗੇ ਕੀਤਾ। ਪਰ ਗੀਟਣ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਤੱਕ ਨਹੀਂ। ਕਿਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਕੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਠਾਣੇ ਤਾਂ ਨੀ ਬੰਦ ਕੀਤਾ...? ਗੀਟਣ ਸੋਚਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈ ਗਿਆ। ਪਾਇਲ ਝੂਠ ਕਿਉਂ ਬੋਲੂਗੀ...? ਗੱਲ ਇਹੀ ਹੈ...। ਪਾਇਲ ਦੇ ਬਾਪ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਕੇ ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਰੱਖਿਆ ਹੋਊਗਾ, ਜਦ ਬੰਦਾ ਹੀ ਠਾਣੇ ਨਹੀਂ, ਫਿਰ ਰੋਜ਼ਨਾਮਚੇ ਵਿੱਚ ਥੋੜ੍ਹੇ ਦਰਜ ਕਰਨਗੇ...?

-“ਹੋਰ ਆਪਣੇ ਇੱਥੇ ਠਾਣਾ ਕਿਹੜੈ...?”

-“ਸਿਵਲ ਲਾਈਨਜ਼ ਠਾਣਾ ਵੀ ਐ ਸਾਹਿਬ ਬਹਾਦਰ...! ਹੋ ਸਕਦੈ ਉਹ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਕੇ

ਲਿਆਏ ਹੋਣ...?”
ਗੀਟਣ ਚੱਕਵੇਂ ਪੈਰੀਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਗਿਆ। ਠਾਣੇਦਾਰ ਨੇ ਐੱਮ. ਐੱਲ. ਏ. ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਫੋਨ ਮਿਲਾ ਲਿਆ।
-“ਪੈਰੀਂ ਪੈਣਾ ਸਰਦਾਰ ਸਾਹਿਬ...! ਸਦਰ ਠਾਣੇ ਤੋਂ ਨਾਜਰ ਸਿਉਂ ਠਾਣੇਦਾਰ ਬੋਲਦੈ...!”
-“ਹਾਂ ਬਈ ਨਾਜਰ ਸਿਆਂ...! ਹਿਲਾਇਆ ਹੱਥ ਪੱਲਾ ਕਿ ਨਹੀਂ...?”
-“ਹੁਣੇ ਹੁਣੇ ਆਪਣਾ ਫਰਜ਼ਦ ਠਾਣੇ ਆਇਆ ਸੀ ਐੱਮ.ਐੱਲ.ਏ. ਸਾਹਿਬ...।”
-“ਫੇਰ...?”
-“ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਰੋਜ਼ਨਾਮਚਾ ਦਿਖਾ ਦਿੱਤਾ ਬਈ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਈ ਨੀ ਕੀਤਾ...!”
-“ਸ਼ਾਬਾਸ਼...! ਬੱਸ ਪਾ ਦਿਓ ਚਿੱਥ ਮੇਰੇ ਸਾਲੇ ਦੇ...!”
-“ਸਾਹਿਬ ਬਹਾਦਰ, ਗੋਲੀ ਕੀਹਦੀ, ਤੇ ਗਹਿਣੇ ਕੀਹਦੇ...? ਫਿਕਰ ਕਾਹਦਾ ਕਰਦੇ ਓ...? ਸਿਰ ਥੱਲੇ ਬਾਂਹ ਦਿਓ ਤੇ ਕੰਨ ਪਰਨੇ ਸੌਂ ਜਾਓ...! ਅਸੀਂ ਕਾਹਦੇ ਵਸਤੇ ਬੈਠੇ ਆਂ...? ਅਸੀਂ ਚੱਤੋ ਪਹਿਰ ਬੋਡੀ ਸੇਵਾ 'ਚ ਹਾਜ਼ਰ ਆਂ...।”
-“ਬੱਸ...! ਮੈਨੂੰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਪਤੁੱਲ ਨੀ ਚਾਹੀਦੇ, ਮੈਨੂੰ ਰਿਜ਼ਲਟ ਦੇਹ ਨਾਜਰ ਸਿਆਂ...!”
-“ਮਿਲੂਗਾ ਸਾਹਿਬ ਬਹਾਦਰ...! ਤਸੱਲੀ ਨਾਲ ਮਿਲੂਗਾ, ਬੱਸ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਸਬਰ ਰੱਖੋ...! ਸਵੇਰ ਤੱਕ ਬੋਡੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਧਰਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ...!”
ਠਾਣੇ ਦੇ ਵਰਾਂਡੇ 'ਚ ਪਰਦੇ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਗੀਟਣ ਨੇ ਠਾਣੇਦਾਰ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ 'ਚੋਂ ਰੱਤ ਚੋਅ ਰਹੀ ਸੀ। ਸਰੀਰ ਜੁਆਲਾ ਮੁਖੀ ਬਣਿਆਂ ਹੋਇਆ ਸੀ।
ਉਸ ਨੇ ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲ ਚੁੱਕਿਆ ਅਤੇ ਤੁਫਾਨ ਵਾਂਗ ਘਰ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਮਾਂ ਪੁੱਤ ਦਾ ਬਿਕਰਾਲ ਰੂਪ ਦੇਖ ਕੇ ਡਰ ਗਈ। ਉਸ ਨੇ ਮਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਾ ਕੀਤੀ। ਝੱਖੜ ਵਾਂਗ ਆਪਣੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਡਰਦੀ ਡਰਦੀ ਮਾਂ ਵੀ ਮਗਰ ਹੀ ਚਲੀ ਗਈ।
ਗੀਟਣ ਦਾ ਅੰਦਰ ਸਾਗ ਵਾਲੀ ਤੌੜੀ ਵਾਂਗ ਉਬਲ ਰਿਹਾ ਸੀ।
-“ਮੇਰੇ ਸੁਆਰਥੀ ਪਿਉ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਸਿਆਸਤ ਤੋਂ ਵਿਹਲੂ ਨੀ ਮਿਲੀ, ਤੇ ਮੇਰੀ ਲਾਲਚੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਦੋ ਨੰਬਰ ਦਾ ਪੈਸਾ ਸਾਂਭਣ ਤੋਂ...।

ਚਲਦਾ...

ਕੁੱਤੇ ਵਾਂਗ ‘ਹਲਕੇ ਅਤੇ ਜਿੰਨ ਵਾਂਗ ‘ਮਾਣਸ-ਬੂ-ਮਾਣਸ-ਬੂ’ ਕਰਦੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਤੋਂ ਸਾਵਧਾਨ ਕਰਦਾ ਨਾਵਲ ‘ਗੰਧਲੇ ਰਿਸ਼ਤੇ’

ਪੁਸਤਕ ਸਮੀਖਿਆ

ਸ਼ਿਵਚਰਨ ਜੱਗੀ ਕੁੱਸਾ

ਹਰ ਹਮਦਰਦ ਲੇਖਕ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਚੌਕੀਦਾਰ ਵਾਂਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ‘ਜਾਗਦੇ ਰਹੋ ਦਾ ਹੋਕਾ ਦੇ ਕੇ ਸੁੱਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਤੋਂ ਸੁਚੇਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਲੇਖਕ ਕੋਲ ਕੋਈ ਭੰਗੀਆਂ ਵਾਲੀ ਤੋਪ ਤਾਂ ਹੁੰਦੀ ਨਹੀਂ, ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਚਲਾ ਕੇ ਬੁਰਾਈ ਨੂੰ ਮਾਰ ਘੱਤਣਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਕਲਮ ਦੇ ਨਸ਼ਤਰ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰ ਕੇ ਜਾਗਰਿਤੀ ਲਿਆ ਦੇਣਾ ਵੀ ਇੱਕ ਕਰਾਤੀ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਬੁਰਾਈ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਪੁੱਟਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਮਲ ਗਿੱਲ ਦਾ ਨਾਵਲ ‘ਗੰਧਲੇ ਰਿਸ਼ਤੇ’

ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਮੈਨੂੰ ਦੋ ਮਹਾਨ ਲੇਖਕ ਔਰਤਾਂ ਜੰਮੇ-ਫਾਈਨ ਡੌਜ ਅਤੇ ਜੇਨ ਐਡਮ ਦੀ ਯਾਦ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਖਾਤਰ ਆਪਣੀ ਕਲਮ ਦੀ ਜੰਗ ਲੜੀ। ਜਿੱਥੇ ਅਸੀਂ ‘ਆਪਣਾ ਮਾਰੂ - ਛਾਵੇਂ ਸਿੱਟੂ’ ਦੀ ਰਟ ਲਾਉਂਦੇ ਸਾਹ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੇ, ਉਥੇ ਕਮਲ ਗਿੱਲ ਦਾ ਹਥਲਾ ਨਾਵਲ ‘ਆਪਣਿਆਂ ਤੋਂ ਹੀ ‘ਬਚਣ ਦੀ ਇੱਕ ਸਿੱਖਿਅਤ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਨਾਵਲ ਤੋਂ ਇਹ ਸਬਕ ਅਤੇ ਸੋਧ ਵੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤੁਹਾਡੇ ਆਪਣੇ ਹੀ ‘ਹਲਕਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੰਦ ਮਾਰਨ ਲੱਗੇ ‘ਸੀ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਇਹ ਤਾਂ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਕਿ ‘ਗੰਧਲੇ ਰਿਸ਼ਤੇ’ ਨਾਵਲ ਕਲਪਿਤ ਹੈ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸੱਚਾਈ ਉੱਪਰ ਅਧਾਰਿਤ ਹੈ? ਪਰ ਜੋ ਵੀ ਹੈ, ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਨੂੰ ਸ਼ਰਮਸਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ ਅਤੇ ਅਖਾਉਤੀ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਉੱਪਰ ‘ਕਲੰਕ ਬਣ ਕੇ ਲੱਗੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਉੱਪਰ ਉਂਗਲ ਧਰਦਾ ਹੈ।

ਬੰਦਾ ਓਦੋਂ ਘੋਰ ਨਿਰਾਸ਼ ਅਤੇ ਕਰੋਧੀ ਵੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਦ ‘ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਾਲੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਹੀ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਨਾਬਾਲਿਗ ਬਾਲੜੀਆਂ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ-ਆਬੁ ‘ਤੇ ਹਮਲਾਵਰ ਬਣ, ਚੀਰ-ਹਰਣ ਲਈ ਉਤਾਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਨਾਵਲ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਇੱਕ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ, ਪਰ ਨਿਰਾਸ਼ ਅਤੇ ਬਦਕਿਸਮਤ ਔਰਤ ਕੈਲਾਸ਼ ਜੀ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅੱਲ੍ਹੜ ਵਰੇਸ ਵੇਲੇ ਦੁਸ਼ਟ ਲਾਲੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਬਾਲ ਵਰੇਸ ਤੋਂ ਜੁਆਨੀ ਦੀ ਸਰਦਲ ਉੱਪਰ ਪੈਰ ਰੱਖਦੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਬਹੁਤ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਖਸ਼ਦੇ, ਸਗੋਂ ਆਦਮਖੋਰਾਂ ਵਾਂਗ ਸਰੀਰ ਨੋਚਣ ਪੈਂਦੇ ਨੇ। ਕਮਲ ਗਿੱਲ ਦੀ ਲਿਖਣ ਅਤੇ ਪਾਰਥੂ ਕਲਾ ਕਮਾਲ ਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤਕ ਅੰਦਾਜ਼ ਬੜਾ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਕਹਿਣ ਦਾ ਬਾਖ਼ੂਬੀ ਵੱਲ ਹੈ। ਔਰਤ ਦਾ ਦੁੱਖ ਅਤੇ ਪੀੜ ਸੁਣ ਕੇ ਉਹ ਔਰਤ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਵੀ ਔਰਤ ਵੱਲ ਉਲਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਸਗੋਂ ਆਪਣਾ ਮਾਨਸਿਕ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਈ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਕਦੇ-ਕਦੇ ਗੰਭੀਰ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮਜ਼ਾਕੀਆ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ ਵੀ

ਸਿਰਜ਼ਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਨਾਵਲ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਦਿਲਚਸਪ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਮੈਂ ਇਹ ਸੋਚ ਕੇ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਦ ਕਮਲ ਨੇ ਇਹ ਨਾਵਲ ਲਿਖਿਆ ਹੋਵੇਗਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ ਉੱਪਰ ਖੁਦ ਕਿਹੜੀਆਂ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਪ੍ਰਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਦੀ ਵਿਚਰੀ ਹੋਵੇਗੀ...?

ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸ਼ੈਲੀ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਇੱਕ ਭਾਵਨਾਤਮਿਕ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਪਾਤਰ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਨਾਲ ਦੋ ਹੱਥ ਕਰ ਰਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਾਠਕ ਉਸ ਦੇ ਤਜਰਬਿਆਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਵਿਕਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਵਿੱਚ ਦੇਖਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਜੀਵਨ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਦਲਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਮਲ ਗਿੱਲ ਨੂੰ ਮੈਂ ਇੱਕ ਸੁੱਚਜੀ, ਕਿਰਿਆਸ਼ੀਲ ਜਰਨਲਿਸਟ ਅਤੇ ਸਫਲ ਅਖ਼ਬਾਰ ਸੰਪਾਦਕਾ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਜਾਣਿਆਂ ਹੈ। ਪਰ ਮੈਂ ਕਦੇ ਇਹ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸੋਚੀ, ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਿਸ਼ਟ ਨਾਵਲਕਾਰਾ ਵੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਸੱਚ ਮੈਨੂੰ ਆਚੰਭੇ ਭਰੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਕਈ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵੱਖੋ-ਵੱਖ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਸਨ। ਪਰ ਉਸ ਦਾ ਇਹ ਨਾਵਲ ਪੜ੍ਹ ਕੇ, ਉਸ ਦੀ ਪਤਾਲ ਦੀਆਂ ਗਹਿਰਾਈਆਂ ਮਾਪਦੀ ਸਿਰਜਣ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਮੇਰੀ ਖੁਸ਼ੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਦੂਣ-ਸਵਾਇਆ ਕਰ ਗਈ।

ਇਸ ਸਾਰੇ ਨਾਵਲ ਵਿੱਚ ਕੈਲਾਸ਼ ਮੈਡਮ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਬੇਹੱਦ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਜਗਾਹ ‘ਤੇ ਇੰਜ ਵੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹੁਣ ਇਸ ‘ਖਲਜੱਗਣ ਨੂੰ ਝੱਲਣ ਦੀ ‘ਆਦੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਗਲਾ ‘ਖਤਰਾ ਡਰਾਉਂਦਾ ਨਹੀਂ। ਅਖੀਰ ਉਹ ‘ਵੰਨ ਮੈਨ ਆਰਮੀ ਬਣ ਕੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਵਿਚਰਦੀ ਹੈ। ਜਦ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਬਹੁਤਾ ਹੀ ਸਤਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਪੈਰ-ਪੈਰ ਉੱਪਰ ਨੁਕਰਾਂ ਵੱਜੀਆਂ ਹੋਣ, ਤਾਂ ਜ਼ਖਮ ਵੀ ਬਹੁਤੇ ਨਹੀਂ ਚਸਕਦੇ। ਜਦੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਮਾਜ ਜਾਂ

ਸਮਾਜ ਦੇ ਅਖਾਉਤੀ ਠੇਕੇਦਾਰ ‘ਕੂੜਾ-ਕਬਾੜਾ ਜਾਂ ‘ਪੈਰ ਦੀ ਜੁੱਤੀ ਅਤੇ ‘ਵਰਤਣ ਵਾਲੀ ਚੀਜ਼ ਮੰਨ ਕੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ‘ਟਿੱਚ ਸਮਝਣ, ਫਿਰ ਤੁਹਾਡੀ ਜ਼ਮੀਰ ਜੁਆਲਾ-ਮੁਖੀ ਬਣ ਤੁਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸਾੜ ਕੇ ਰਾਖ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕਰਵਟ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਜਦ ਅੰਨ ਅਤੇ ਅਕਲ ਦੇ ਵੈਰੀ ਆਪਣੀ ਗਾਉਮੈਂ ਨੂੰ ਪੱਠੇ ਪਾਉਣ, ਜਾਂ ਸ਼ੇਖੀ ਮਾਰਨ ਦੀ ਬਿਰਤੀ ਨਾਲ ਬਿਨਾ ਕਾਰਨ ਬਦਨਾਮੀ ‘ਤੇ ਉਤਾਰੂ ਹੋ ਜਾਣ, ਫਿਰ ਜ਼ਮੀਰ ਵੱਲੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜੀਣ ਦਾ ਵੱਲ ਅਤੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਦੇ

ਵਿੱਡ ‘ਚ ਟੱਕਰ ਮਾਰਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਨਾਲ਼ ਦੀ ਨਾਲ਼ ਇਹ ਵੀ ਚਾਨਣ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਜਦ ਖਾਂਦੇ ਦੀ ਦਾਹੜੀ ਹਿੱਲਣ ਲੱਗ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲੇ ਦੀ ਟੀਰੀ ਅੱਖ ਵਿੱਚ ਸੋਹ ਦਾ ਤੱਕਲਾ ਕਿਵੇਂ ਗੱਡਣਾ ਹੈ। ਕਮਲ ਗਿੱਲ ਲਿਖਣ ਸਮੇਂ ਸੁੱਤੀ ਪਈ ਵੀ ਸੱਪ ਵਾਂਗ ਅੱਖਾਂ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਰੱਖਦੀ ਹੈ।

ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਕਮਲ ਗਿੱਲ ਦਾ ਨਾਵਲ ‘ਗੰਧਲੇ ਰਿਸ਼ਤੇ’ ਇੱਕ ਬਿਹਤਰੀਨ ਅਤੇ ਔਰਤ ਦੀ ਪੀੜ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰ ਕੇ, ਉਸ ਨਾਲ਼ ਦੁੱਖ ਵੰਡਾਉਣ ਵਾਲਾ ਉੱਤਮ ਨਾਵਲ ਹੈ। ਮੈਂ ਕਮਲ ਗਿੱਲ ਨੂੰ ਇਸ ਦਿਲਚਸਪ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆਦਾਇਕ ਨਾਵਲ ਸਿਰਜਣ ਲਈ ਹਾਰਦਿਕ ਮੁਬਾਰਕਬਾਦ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਇਹ ਨਾਵਲ ਹਰ ਮਾਂ, ਬਾਪ ਅਤੇ ਧੀ-ਭੈਣ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਪੂਰੀ ਆਸ ਹੈ ਕਿ ‘ਗੰਧਲੇ ਰਿਸ਼ਤੇ’ ਨਾਵਲ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਅੱਖਾਂ ਮੀਟ ਕੇ ‘ਨੇੜਲੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਉੱਪਰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਾਪੇ ਆਪਣੀਆਂ ਬਾਲੜੀਆਂ ਨਾਲ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਗਰੂਕ ਹੋਣਗੇ। ਮੈਂ ਪੁਰਜ਼ੋਰ ਅਪੀਲ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਇਹ ਨਾਵਲ ਹਰ ਘਰ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿ ਲੋਕ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸਾਵਧਾਨ ਹੋ ਸਕਣ ਅਤੇ ਘਾਹ ਦੇ ਸੱਪਾਂ ਤੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਨੂੰ ਠੱਲ੍ਹ ਪਾਈ ਜਾ ਸਕੇ। ਕਮਲ ਗਿੱਲ ਤੋਂ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਸਿੱਖਿਆਦਾਇਕ ਅਤੇ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਗੁਥਲੀ ਵਰਗੇ ਹੋਰ ਨਾਵਲਾਂ ਦੀ ਆਸ ਰਹੇਗੀ।

ਮਨ ਉੱਤੇ ਮੂਰਤਾਂ ਦਾ ਮਹੱਤਵ !

ਇਹ ਕਈ ਦਹਾਕੇ ਪੁਰਾਣੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਹੁਣ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਪੰਜਾਬੀ (ਗੁਰਮੁਖੀ) ਸਿੱਖਣ ਲਈ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ‘ਕੈਦੇ’ ਉਦੋਂ ਵਰਗੇ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ, ਜਦੋਂ ਦੀ ਮੈਂ ਇਹ ਅੱਖੀਂ ਦੇਖੀ ਵਾਰਤਾ ਲਿਖਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਇਕ ਦੋਸਤ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਛੋਟੀ ਬੇਟੀ ਕੈਦਾ ਹੱਥ ‘ਚ ਲਈ ਬੈਠੀ ਸੀ।

ਮੈਂ ਦੋਸਤ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਬੇਟੀ ਪੜ੍ਹਨ ਲਾ’ਤੀ ਸਕੂਲੇ ? ਉਹ ਬੋੜਾ ਹੱਸ ਕੇ ਕਹਿੰਦਾ-‘ਆਹੋ ਜੀ ਪੜ੍ਹਨ ਤਾਂ ਜਾਂਦੀ ਆ ਸਕੂਲੇ ਬੜੇ ਚਾਅ ਨਾਲ਼ ਪਰ ਇਹਦੀ ਇੱਕੋ ਅੱਖਰ ਉੱਤੇ ‘ਗਰਾਰੀ’ ਅੜੀ ਹੋਈ ਆ !’

ਸਵਾਲੀਆ-ਚਿੰਨ੍ਹ ਬਣਿਆਂ ਮੇਰਾ ਚਿਹਰਾ ਦੇਖ ਕੇ ਉਹ ਆਪ ਹੀ ਦੱਸਣ ਲੱਗ ਪਿਆ- ‘ਕੈਦੇ ਉੱਤੇ ‘ਪੈਂਤੀ’ ਦੇ ਅੱਖਰ ਪੜ੍ਹਨ ਵੇਲੇ ਇਹ ‘ਉੜਾ-ਉਠ, ਐੜਾ-ਅਨਾਰ, ਈੜੀ-ਇੰਜਣ, ਸੱਸਾ-ਸਲੇਟ’ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਕੇ ਬਾਕੀ ‘ਵਾਵੇ’ ਤੱਕ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਅੱਖਰ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਸਹੀ ਬੋਲੀ ਜਾਂਦੀ ਐ ਪਰ ਫੱਫੇ ਅੱਖਰ ਦੀ ਵਾਰੀ ਇਹ ‘ਫੱਫਾ-ਕੋਲਾ’ ਕਹਿਣੋ ਨੀ ਹਟਦੀ ! ਅਸੀਂ ਬਬੂਰਾ ਕਹੀ ਜਾਨੇ ਆਂ ਕਿ ਪੁੱਤ ‘ਫੱਫਾ-ਫਲ’ ਕਹਿ ! ਪਰ ਇਸਨੇ ‘ਫੱਫੇ’ ਅੱਖਰ ਮੋਹਰੇ ਛਪੀ ਹੋਈ ਕੋਲੇ ਦੀ ਮੂਰਤ ਨੂੰ ਐਸਾ ਮਨ ‘ਚ ਪੱਕਾ ਵਸਾ ਲਿਆ ਐ ਕਿ ਫੱਫਾ-ਫਲ ਕਹਿਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਹ ‘ਫੱਫਾ-ਕੋਲਾ’ ਹੀ ਰਟੀ ਜਾਂਦੀ ਐ !’

ਇਹ ਤਾਂ ਹੋਈ ਬਾਲ-ਮਨਾਂ ਉੱਤੇ ਮੂਰਤਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਗੱਲ ਪਰ ਇਹ ਵਾਰਤਾ ਇਸ ਨੁਕਤੇ ਦੀ ਵੀ ਵੱਡੀ ਮਿਸਾਲ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਮਨ-ਮਸਤਿਕ ਵਿਚ ਲਿਖਤਾਂ ਨਾਲੋਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਕਿਉਂ ਜਿਆਦਾ ਖੁੱਭੀਆਂ ਵਸੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ! ਜਿਵੇਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਦੇਹਧਾਰੀ ਪ੍ਰਥਾ ਨੂੰ ਸਦਾ ਲਈ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ ਸ਼ਬਦ ਗੁਰੂ ਦੇ ਲੜ ਲਾਇਆ ਪਰ ਅਜੋਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਥਾਂ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਦੇਹਧਾਰੀ ਡੇਰੇਦਾਰ ਸੰਤ ਮਹੰਤ ਦੇ ਚੁੰਗਲ ‘ਚ ਫਸੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਬਾਬਿਆਂ ਨੂੰ ‘ਮਹਾਰਾਜ’ ਕਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਵੀ ਫੱਫਾ-ਫਲ ਕਹਿਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ‘ਫੱਫਾ-ਕੋਲਾ’ ਹੀ ਕਹਿ ਰਹੇ ਸਮਝੋ !

ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਦੁਪਾਲ ਪੁਰ 001-408-915-1268
tsdupalpuri@yahoo.com

ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੇ ਮਹਾਂਕੁੰਭ ਵਿਚ ਸਾਧੂਆਂ ਦੇ ਅਜੀਬੋ ਗਰੀਬ ਰੰਗ

○ ਮਨੁੱਖੀ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦਾ ਮਾਸ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਅਘੋਰੀ ਸਾਧੂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਕਿਉਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਨੇ ਸਬੰਧ ○ ਬਾਬੇ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਨਿਰਾਲੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ

ਕਵਰ ਸਟੋਰੀ

ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਮਹਾਂਕੁੰਭ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵ ਹੈ। ਮਾਨਤਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਮਹਾਂਕੁੰਭ ਵਿੱਚ ਪਵਿੱਤਰ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਸਾਰੇ ਪਾਪ ਮਿਟ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਮਹਾਂਕੁੰਭ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸੰਤ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। 12 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਵਾਪਸ ਆਇਆ ਮਹਾਂਕੁੰਭ ਮੇਲਾ 13 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ 26 ਫਰਵਰੀ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ।

ਅਘੋਰੀ ਸਾਧੂ

ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਤਾਂ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਘੋਰੀ ਰਿਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਹਿਰਾਵਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਕੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਪਰ ਅਘੋਰੀ ਸਾਧੂਆਂ ਦਾ ਪਹਿਰਾਵਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਵੀ ਬਾਕੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੀ ਹੈ। ਅਘੋਰੀ ਸਾਧੂ ਭਗਵਾਨ ਸ਼ਿਵ ਦੇ ਉਪਾਸਕ ਹਨ। ਉਹ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੇ ਰਵਾਇਤੀ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਉਹ ਤੰਤਰ ਸਾਧਨਾਂ ਵਿੱਚ ਲੀਨ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸ ਦੇਈਏ ਕਿ ਭਗਵਾਨ ਸ਼ਿਵ ਦੇ ਪੰਜ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਅਘੋਰ ਹੈ। ਭਗਵਾਨ ਸ਼ਿਵ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਘੋਰੀ ਸਾਧੂ ਇੱਕ ਲਾਸ਼ 'ਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਧਿਆਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਅਘੋਰੀ ਸਾਧੂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਰੀਰਕ ਸੰਬੰਧ ਵੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਧਨਾ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।

ਅਘੋਰੀ ਸਾਧੂ ਇਸ ਪਿੱਛੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਿਵ ਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਪੂਜਾ ਦਾ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਉਸਦੀ ਸਾਧਨਾ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਸਰਲ ਤਰੀਕਾ ਹੈ। ਸਾਧੂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇ ਕਿਸੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਰੀਰ ਨਾਲ ਸਰੀਰਕ ਸੰਬੰਧ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਮਨ ਸ਼ਿਵ ਦੀ ਭਗਤੀ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬਿਆ ਰਹੇ ਤਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਤਪੱਸਿਆ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਘੋਰੀ ਸਾਧੂ ਵੀ ਲਾਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਰੀਰਕ ਸੰਬੰਧ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਤੰਤਰ ਵਿਦਿਆ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਮੁਹਾਰਤ ਹਾਸਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਹ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਮਾਸ ਵੀ ਖਾਂਦੇ ਹਨ ਆਮ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਅਘੋਰੀ ਸਾਧੂ ਮਸ਼ਾਣਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੜਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਖਾਣਾ ਖਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਹੀ ਸੌਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਦਿਨ ਰਾਤ ਚਿਲਮਾ ਫੁਕਦੇ

ਹਨ। ਕੁਝ ਅਘੋਰੀ ਇੰਨੇ ਤੇਜ਼ ਦਿਮਾਗ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਰਾਜਿਆਂ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਇੱਕ ਅਘੋਰੀ ਤਾਂ ਨੇਪਾਲ ਦੇ ਰਾਜਾ ਦਾ ਵੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਘੋਰੀਆਂ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਕਿਤਾਬ 'ਅਘੋਰੀ: ਏ ਬਾਇਓਗ੍ਰਾਫਿਕਲ ਨੋਵਲ' ਦੇ ਲੇਖਕ ਮਨੋਜ ਠੱਕਰ ਦਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਘੋਰੀ ਬੇਹੱਦ ਹੀ ਸਰਲ ਲੋਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਸਾਥ ਪੰਸਦ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਹ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਰੱਬ ਦੀ ਅੰਸ਼ ਵਜੋਂ ਹੀ ਦੇਖਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਨਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਉਹ ਕਿਸੇ ਜਾਨਵਰ ਅਤੇ ਇਨਸਾਨੀ ਮਾਸ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪਸ਼ੂ ਬਲੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਅਹਿਮ ਅੰਗ ਹੈ। ਕਈ ਥਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੋੜ੍ਹ ਲਈ ਹਸਪਤਾਲ ਬਣਵਾਏ ਵੀ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾ ਵੀ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਅਘੋਰੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਦੂਸਰੇ ਅਘੋਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਾਸ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੇ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਉਹ ਅਘੋਰੀਆਂ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਸਸਕਾਰ ਸਸਕਾਰ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਦਫ਼ਨ ਕਰਕੇ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਮਹਾਂਕੁੰਭ ਵਿੱਚ ਆਏ ਬਾਬਿਆਂ ਦੀਆਂ ਅਜੀਬੋ ਗਰੀਬ ਹਰਕਤਾਂ

ਕੁੰਭ ਮੇਲਾ ਹਿੰਦੂ ਭਗਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਰੰਗਮੰਚ ਹੈ - ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮੰਚ ਜਿੱਥੇ ਸੰਤ, ਰਿਸ਼ੀ ਅਤੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਆਗੂ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਣ ਲਈ ਅਜੀਬੋ ਗਰੀਬ ਹਰਕਤਾਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਹ ਇੱਥੇ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਕਾਰਾਂ, ਟਰੈਕਟਰਾਂ ਤੋਂ ਬਣੇ ਰੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਥੀਆਂ ਅਤੇ ਉਠਾਂ 'ਤੇ ਸਵਾਰ ਹੋ ਕੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੂੰ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਗੁਲਾਬ ਦੀਆਂ ਪੱਤੀਆਂ ਵਰ੍ਹਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਸਵਾਮੀ ਅਮਰਜੀਤ ਜੋ ਅਨਾਜ ਵਾਲੇ ਬਾਬਾ ਵਜੋਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹਨ, ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਕਣਕ, ਮੱਕੀ ਅਤੇ ਮਟਰਾਂ ਦੀ ਹਰੇ ਭਰੇ, ਚਮਕਦਾਰ ਫਸਲ ਉੱਗਦੀ ਹੈ। ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਯਾਗਰਾਜ ਵਿੱਚ ਮਹਾਂਕੁੰਭ ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਖਿੱਚ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਹਨੂੰਮਾਨ ਮੰਦਿਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸੜਕ 'ਤੇ

ਬੈਠਾ, ਉਹ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਦੇ ਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਬੁੰਦ-ਬੁੰਦ ਕਰਕੇ। ਉਸਦੇ ਸਿਰ ਤੋਂ ਹਰੇ ਰੰਗ ਦੀਆਂ ਬੂੰਦਾਂ ਟਪਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਉਸਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀ ਤਾਂਬੇ ਦੀ ਪਲੇਟ 'ਤੇ ਇਕੱਠੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਬਾਬਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨੌਜਵਾਨ ਰੁੱਖਾਂ ਅਤੇ ਹਰਿਆਲੀ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣ। ਉਹ ਇੱਕ ਪਤਲੇ ਗੱਦੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਭਗਵਾਨ ਲੁੰਗੀ ਨਾਲ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਦਾਨ 'ਤੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਅਨਾਜ ਬਾਬੇ ਵਾਂਗ ਕੁੰਭ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਵਾਮੀ ਬਵੰਡਰ ਬਾਬਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਬੁਲੇਟ ਬਾਬਾ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਤੋਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੋ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੀ ਬਾਈਕ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ "ਪੱਛਮੀ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ" ਤੋਂ ਦੂਰ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਡਿਸਪੋਜ਼ੇਬਲ ਉਤਪਾਦਾਂ 'ਤੇ ਦੇਵੀ-ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਬਾਈਕ ਦੀ ਟੇਲ ਲਾਈਟ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਭਗਵਾ ਝੰਡਾ ਲਹਿਰਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਹ ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਪੀਕਰਾਂ ਤੋਂ 'ਬਮ ਬਮ ਭੋਲੇ' ਗੀਤ ਵੱਜਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਡਗਾਰਡਾਂ 'ਤੇ ਲਾਈਟਾਂ ਚਮਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਉਹ ਕੁੰਭ ਵਿੱਚ ਬੁਲੇਟ ਬਾਬਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸ ਕੋਲ ਰਾਇਲ ਐਨਫੀਲਡ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਬਜਾਜ ਅਵੈਂਜਰ ਚਲਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਬੀੜੀ ਦੇ ਰੈਪਰਾਂ, ਰਸਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਕੱਪੜਿਆਂ 'ਤੇ ਦੇਵੀ-ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੁੱਟ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਹੈ।

ਉਸਦੀ ਸਾਈਕਲ ਦੀ ਵਿੰਡਸ਼ੀਲਡ 'ਤੇ ਉਸਦਾ ਫੋਨ ਨੰਬਰ ਅਤੇ ਮਿਸ਼ਨ ਸੰਤਰੀ ਰੰਗ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸੁਨੇਹੇ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, "ਹਿੰਦੂ ਆਪਣੇ ਦੇਵੀ-ਦੇਵਤਿਆਂ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਿਉਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ? ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਮੇਰੀ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿੱਚ ਮੇਰਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰੋ। ਉਸਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮਿਆਂ ਵਾਂਗ ਧੋਤੀ ਅਤੇ ਕੁੜਤਾ ਪਹਿਨੋ।

ਇਸ ਪੱਛਮੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡੋ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣੋ। ਜਦੋਂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਅਤੇ ਈਸਾਈ ਇੱਕਜੁੱਟ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ?"

ਬੁਲੇਟ ਬਾਬਾ, ਜਿਸਦਾ ਜਨਮ ਬਵੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਵਜੋਂ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਟ੍ਰੈਵਲ ਏਜੰਸੀ ਵਿੱਚ ਡਰਾਈਵਰ ਸੀ। ਉਸਨੇ 2020 ਵਿੱਚ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣਾ ਟੀਚਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਦੋਂ ਉਸਨੂੰ ਅਯੁੱਧਿਆ ਵਿੱਚ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਭੂਮੀ ਪੂਜਨ ਲਈ ਇੱਕ ਕਾਰ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲਿਜਾਣ ਦਾ ਕੰਮ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਸਾਧੂ ਬਣਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ ਤੇ ਨੌਕਰੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ। ਬੁਲੇਟ ਬਾਬਾ ਕਿਸੇ ਅਖਾੜੇ ਜਾਂ ਆਸ਼ਰਮ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ। ਉਸਦੇ ਸੰਸਾਰਿਕ ਸਮਾਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਈਕਲ, ਇੱਕ ਟੈਂਟ ਅਤੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਬੈਗ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਹਿੰਦੂ ਨੌਜਵਾਨ ਹੁਣ ਲੰਬੇ, ਕਦੇ ਨਾ ਖਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੁਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ। ਉਹ ਤੁਰੰਤ ਸਮੱਗਰੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਸੁਨੇਹਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਸਵਾਮੀ ਰਾਮ ਸ਼ੰਕਰ, ਜਾਂ ਡਿਜੀਟਲ ਬਾਬਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਰੀਲਾਂ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਨਵੇਂ ਬਣੇ ਪੇਂਟੂਨ ਪੁਲ 6 ਦੇ ਨੇੜੇ ਗੰਗਾ ਦੇ ਕੰਢੇ ਖੜ੍ਹੇ, ਸਵਾਮੀ ਰਾਮ ਸ਼ੰਕਰ ਯੂਟਿਊਬ ਰਾਹੀਂ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਵਿੱਚ ਮੰਤਰਾਂ ਦਾ ਜਾਪ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸੰਨਿਆਸੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਇੱਕ ਡਿਜੀਟਲ ਬਾਬਾ ਹੈ, ਜੋ ਸਨਾਤਨ ਧਰਮ ਤੇ ਮਹਾਂਕੁੰਭ ਨੂੰ ਸ਼ੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੀਆਂ ਸਕ੍ਰੀਨਾਂ 'ਤੇ ਲਿਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। 137 ਸਾਲਾ ਡਿਜੀਟਲ ਬਾਬਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਨੌਜਵਾਨ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੁੰਭ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਦੇਣ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਛੋਟੇ ਵੀਡੀਓ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹਾਂ।" ਉਸਨੂੰ ਮਾਣ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਯੋਗੀ ਆਦਿੱਤਿਆਨਾਥ ਦੇ ਜੱਦੀ ਸ਼ਹਿਰ ਗੌਰਖਪੁਰ ਤੋਂ ਹੈ। "ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਬੈਜਨਾਥ ਧਾਮ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਤਕਨੀਕੀ-ਸਮਝਦਾਰ ਬਾਬਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਸਮਾਜਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਯਾਤਰਾ 'ਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ।"

ਉਸ ਕੋਲ ਇੱਕ ਮੈਕਬੁੱਕ, ਤਿੰਨ ਸਮਾਰਟਫੋਨ ਹਨ - ਇੱਕ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਲਈ, ਇੱਕ ਫਾਲੋਅਰਜ਼ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਲਈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ - ਇੱਕ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਰੋਡ ਮਾਈਕ੍ਰੋਫੋਨ, ਅਤੇ ਫਿਲਮੇਰਾ ਅਤੇ ਅਡੋਬ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਪ੍ਰੋ ਵਰਗੇ ਐਡੀਟਿੰਗ ਸੌਫਟਵੇਅਰ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਸ਼ੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਆਧੁਨਿਕ ਪਹੁੰਚ ਆਮਦਨ ਦਾ ਇੱਕ ਲਾਭਦਾਇਕ ਸਰੋਤ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਡਿਜੀਟਲ ਬਾਬਾ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ 1 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਮਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਕਸਰਤ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਅਤੇ ਮੋਬਾਈਲ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ

ਅਭਿਰਾਜ ਸਿੰਘ ਗੋਦਾਰਾ

ਅੱਜ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਬਹੁਤ ਵੱਧ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ, ਟੈਬਲੇਟ ਅਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਰਗੇ ਜੰਤਰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਪੜ੍ਹਾਈ ਅਤੇ ਦਿਲ ਪ੍ਰਚਾਵੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਗਏ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਾਧਨ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਰਤੇ ਜਾਣ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਿੱਖਣ ਅਤੇ ਸਮਝਣ ਲਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਰ, ਜਦੋਂ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਲੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਸਿਰਦਰਦ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸਰੀਰ ਅਤੇ ਮਨ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੇ ਬਦਲੇ ਅਸਰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਦੇਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸਦੀ ਬਜਾਏ, ਜੇਕਰ ਬੱਚੇ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਰੀਰਿਕ ਕਸਰਤ ਕਰਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਬੇਹੱਦ ਲਾਭਦਾਇਕ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਆਤਮ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਵੱਧਣਾ: ਸ਼ਾਰੀਰਿਕ ਕਸਰਤਾਂ ਨਾਲ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਆਤਮਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਮੈਦਾਨ 'ਤੇ ਕਸਰਤ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਉਹ ਸਮੂਹਕ ਕਲਾ, ਟੀਮ ਵਰਕ ਅਤੇ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਕਲਾ ਸਿੱਖਦੇ ਹਨ। ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਸਿੱਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟੀਮ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਉਹ ਹੋਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਮਿੱਤਰਤਾ ਕਾਇਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਭਰਪੂਰ ਸੋਚ ਬਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੇ ਵਿੱਚ ਤਾਕਤ ਹੈ ਮੈਂ ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ।

ਸਰਵਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ: ਸ਼ਾਰੀਰਿਕ ਕਸਰਤ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸਰਵਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਮੱਦਦਗਾਰ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਧੀਰਜ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਬੱਚੇ ਦਿਮਾਗੀ ਤੌਰ ਤੇ ਤੇਜ਼ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਕੂਲ ਕਲਾਸਰੂਮ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੁਚੇਤ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵਧੀਆ ਨਤੀਜੇ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨਾਂ ਦਾ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸਿਹਤ 'ਤੇ ਨੁਕਸਾਨ: ਕਰੋਨਾ ਕਾਲ ਨੇ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਹੋ ਗਈ। ਹੋਮ ਵਰਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਵੀ ਸੁਨੇਹਾ ਛੁੱਟੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਘਰ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਕਸਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਲੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਂ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਰਤਣ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੋਬਾਈਲ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਤੇ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰਾਂਗਾ।

ਅੱਖਾਂ ਤੇ ਬੁਰਾ ਅਸਰ: ਮੋਬਾਈਲ ਦਾ ਵਾਧੂ ਇਸਤੇਮਾਲ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਲਈ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਹੈ। ਲਗਾਤਾਰ ਮੋਬਾਈਲ ਸਕ੍ਰੀਨ ਦੇਖਣ ਨਾਲ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਦਬਾਅ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਜ਼ਰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋਣਾ, ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਜਲਣ ਅਤੇ ਸੂਜਨ ਆਉਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਬੱਚੇ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਚਸ਼ਮੇ ਲਾਉਣ ਲਈ

ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਮਾਨਸਿਕ ਤਣਾਅ ਅਤੇ ਡਿਪਰੈਸ਼ਨ: ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਦਾ ਵਾਧੂ ਇਸਤੇਮਾਲ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ 'ਤੇ ਵੀ ਬੁਰਾ ਅਸਰ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਬੱਚੇ ਸਾਰਾ ਸਮਾਂ ਮੋਬਾਈਲ 'ਤੇ ਗੋਮ ਖੇਡਣ ਜਾਂ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਵਰਤਣ ਵਿੱਚ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਬੋਝਲ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਦੇ ਹਨ ਸੁੰਨੇ ਜੇ ਹੋਣ ਕਿ ਉਹ ਹੋਰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮੋਬਾਈਲ ਡਿਵਾਈਸ ਤੇ ਵੀ ਵਕਤ ਗੁਜ਼ਾਰਣ ਦੀ ਲੋੜ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਚਿੰਤਾ ਅਤੇ

ਡਿਪਰੈਸ਼ਨ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਸਰੀਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਘਾਟ: ਮੋਬਾਈਲ 'ਤੇ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਬਿਤਾਉਣ ਨਾਲ ਬੱਚੇ ਬਾਹਰ ਖੇਡਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ਾਰੀਰਿਕ ਕਸਰਤ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਉਹ ਬਕਾਵਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਰੀਰਕ ਸ਼ਕਤੀ ਘਟਦੀ ਹੈ। ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਬੈਠਣ ਨਾਲ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁਟਾਪਾ ਵੀ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਚੜ੍ਹਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਨੀਂਦ ਤੇ ਅਸਰ: ਮੋਬਾਈਲ ਸਕ੍ਰੀਨ ਦਾ ਨੀਲਾ ਰੰਗ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਨੀਂਦ 'ਤੇ ਵੀ ਅਸਰ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਸੂਚਨਾ ਭੇਜਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜਾਗਦੇ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਨੀਂਦ ਦੀ ਤਰਤੀਬ ਖਰਾਬ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਨਿਚੋੜ: ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮੋਬਾਈਲ ਸਿਰਫ ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਈ ਹੀ ਵਰਤਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਮੰਨੋਰੰਜਨ ਦਾ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸਰਵਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਕਸਰਤ ਵੀ ਉਨ੍ਹੀ ਹੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜਿੰਨੀ ਪੜ੍ਹਾਈ।

ਜਮਾਤ ਨੌਵੀਂ
ਸ਼ੇਖਰ ਜੋਸ਼ ਕਾਨਵੈਂਟ ਸੀਨੀਅਰ
ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ, ਬਠਿੰਡਾ

ਇੱਕ ਖੇਤ, ਦੋ ਫਲਦਾਰ ਪੌਦੇ

ਇਨਸਾਨ ਜੇਕਰ ਵਾਤਾਵਰਨ ਦੀ ਸੁੱਧਤਾ ਦੇ ਲਈ ਆਪਣਾ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਉਪਰਾਲਾ ਵੀ ਕਰੇ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤੇ ਗੰਧਲੇ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਨੂੰ ਸੁੰਦਰ ਤੇ ਹਰਾ - ਭਰਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਅਕਸਰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਕੋਲ ਖੇਤੀ ਲਈ ਜਮੀਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਅਕਸਰ ਖੇਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ - ਕੋਈ ਇੱਥੇ ਘਰ ਲਈ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਲਈ ਸਬਜ਼ੀ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਵੀ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਚੰਗਾ ਵੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਵਾਯੋਯੋਗ ਜਮੀਨ 'ਤੇ ਜੇਕਰ ਫਸਲਾਂ ਤੇ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ - ਨਾਲ ਢੁੱਕਵੀਂ ਥਾਂ ਜਾਂ ਟਿਊਬਵੈੱਲ/ ਖਾਲ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਘੱਟੋ - ਘੱਟ ਦੋ ਫਲਦਾਰ ਪੌਦੇ ਲਗਾ ਲਏ ਜਾਣ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਦੋ ਪੌਦੇ ਇੱਕ ਦਿਨ ਵੱਡੇ ਰੁੱਖ ਬਣ ਕੇ ਪ੍ਰਾਣਵਾਯੂ ਆਕਸੀਜਨ ਦਾ ਸਰੋਤ ਤਾਂ ਬਣਨਗੇ ਹੀ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਖੇਤ ਮਾਲਿਕ ਤੇ ਹੋਰ ਜੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁੱਧ ਤੇ ਸੁਆਦਲੇ ਫਲ ਵੀ ਦੇਣਗੇ। ਜੋ ਕਿ ਘਰ - ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਚੰਗੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਤੇ ਸਕੂਨ ਦਾ ਸੋਮਾ ਵੀ ਬਣਨਗੇ। ਆਪਣੇ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਫਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਹਰ ਕੋਈ ਬਹੁਤ ਅਨੰਦ ਤੇ ਸੰਤੋਖ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਦੋ ਫਲਦਾਰ ਪੌਦੇ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਘਰ ਜਾਂ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਵੀ ਥਾਂ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਉਪਰਾਲਾ ਕਰਕੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਘਰ - ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਲਿਆਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਹਰ ਕੋਈ ਇਸ ਉਪਰਾਲੇ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਲਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਚੰਗੇ ਅਤੇ ਇਨਸਾਨ ਤੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੋਣਗੇ।

“ਇੱਕ ਖੇਤ, ਦੋ ਫਲਦਾਰ ਰੁੱਖ ਉਪਰਾਲਾ ਇਹ ਭਾਵੇਂ ਛੋਟਾ, ਪਰ ਕੱਟਗਾ ਸਾਡੇ ਦੁੱਖ।”

-ਸਟੇਟ ਐਵਾਰਡੀ ਮਾਸਟਰ ਸੰਜੀਵ ਧਰਮਾਣੀ 9478561356

ਸਿਹਤਮੰਦ ਦਿਲ ਅਤੇ ਖੂਨ ਸੰਚਾਰ: ਸ਼ਾਰੀਰਿਕ ਕਸਰਤ ਦਿਲ ਅਤੇ ਖੂਨ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਦੌੜਨਾ, ਰੱਸੀ ਟੱਪਣਾ ਆਦਿ ਕਸਰਤਾਂ ਨਾਲ ਦਿਲ ਵਧੀਆ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਓ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਦੇ ਹਰ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਖੂਨ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਰੀਰ ਬਕਾਵਟ ਅਤੇ ਆਲਸ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਆਰਥਿਕ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਵਲ ਧਿਆਨ ਦੇਵੇ

ਡਾਕਟਰ ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਭੰਗੂ

...

ਅੱਜ ਤੋਂ ਤਕਰੀਬਨ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਮੌਜੂਦਾ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਬਹੁਮਤ ਨਾਲ ਚੁਣਿਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਸੱਤਾ 'ਤੇ ਕਾਬਲ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ 2022 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਵਾਅਦੇ ਕਰਕੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬਜ਼ਬਾਗ ਵਿਖਾਏ ਸਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਪਾਰਟੀ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਮੁੱਖ ਵਾਅਦਿਆਂ 'ਚ ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਸੰਕਟ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨਾ, ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ, ਨਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ 'ਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨਾ, ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ਾ ਮੁਕਤ ਕਰਨਾ, ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਹਰ ਖੇਤਰ 'ਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਮੁੜ ਲੀਹ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣਾ, ਭਾਵ ਸੂਬੇ ਨੂੰ ਰੰਗਲਾ ਬਣਾਉਣਾ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਨ।

ਜੇਕਰ ਉਦਾਰੀਕਰਨ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਅਪਣਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਪੰਛੀ ਝਾਤ ਮਾਰੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਸਮੇਤ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਛੇ ਜਮਹੂਰੀ ਵੰਗ ਨਾਲ ਚੁਣੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਆਈਆਂ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਸੂਬੇ ਦਾ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਬਹੁਤ ਮੱਠਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਦਾ ਘੱਟ ਕੁਸ਼ਲ ਅਤੇ ਅਸਰਦਾਇਕ ਹੋਣਾ ਹੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਸਮਰੱਥਾ ਤੋਂ ਘੱਟ, ਨੀਵੇਂ ਅਤੇ ਹੌਲੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ ਵਿਕਾਸ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਪਹਿਲੇ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਸੀ, ਜੋ ਹੁਣ ਪੱਛੜ ਕੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸੂਬਿਆਂ 'ਚੋਂ 10ਵੇਂ-11ਵੇਂ ਸਥਾਨ ਨਾਲ ਪਿੱਛੇ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਸੂਚਕ ਅੰਕ ਅਤੇ ਬਹੁ-ਪਰਤੀ ਗਰੀਬੀ ਸੂਚਕ ਅੰਕ ਦੇ ਤਾਜ਼ਾ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸੂਬਿਆਂ 'ਚੋਂ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਤੀਜੇ ਅਤੇ ਪੰਜਵੇਂ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੇ 2015-16 ਤੋਂ 2022-23 ਦੇ ਸਮੇਂ ਦਰਮਿਆਨ, ਸਥਿਰ ਕੀਮਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੁੱਲ ਰਾਜ ਘਰੇਲੂ ਉਤਪਾਦ ਦੀ 4.7 ਫੀਸਦੀ ਵਿਕਾਸ ਦਰ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਤਾਂ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਰਫ਼ਤਾਰ ਹੌਲੀ/ਧੀਮੀ ਹੈ, ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਮਦਨ ਕੌਮੀ ਔਸਤ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਦਰ 'ਤੇ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ।

ਤੋਂ ਬਦਤਰ ਹੀ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨ ਅਤੇ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰ ਖੇਤੀ ਸੰਕਟ ਕਾਰਨ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਖ਼ੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਅਤੇ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨੇ ਪੈ ਰਹੇ ਹਨ। ਲੰਘੇ ਝੋਨੇ ਦੇ ਸੀਜ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਮੰਡੀਆਂ 'ਚ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਕੀ ਹਾਲਤ ਹੋਈ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਲੁਕੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਲਗਦਾ ਇਉਂ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਸੂਬੇ 'ਚ ਸਰਕਾਰ ਨਾਅ ਦੀ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਨਾ ਹੋਵੇ।

ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬੁਰ ਨਹੀਂ ਪਿਆ, ਭਾਵੇਂ ਮੀਡੀਆ ਰਾਹੀਂ ਕੁਝ ਵੀ ਪ੍ਰਚਾਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾਜਨਕ ਆਰਥਿਕ ਤਰੱਕੀ ਨੇ ਸੂਬੇ 'ਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਾ ਅਕਾਲ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ 'ਚ ਸੂਬੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਕਰਨ/ਲੱਭਣ ਦਾ ਵਰਤਾਰਾ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਚੱਲਿਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀ ਦਰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀ ਦਰ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰਾਂ 'ਚ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਾਫ਼ੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸੂਬੇ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸੂਬੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਲੱਭਣੇ ਪੈ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖਿਆ 'ਚ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀ ਦਰ ਬਹੁਤ ਉੱਚੀ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਨੌਕਰੀਆਂ ਕਰ ਰਹੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ 'ਚ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੀ ਮਾੜੀ ਕੁਆਲਿਟੀ (ਗੁਣਵੱਤਾ) ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਭਾਰੀ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਆਲਮ ਵਿਚ, ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਆਪਣੀ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚ ਕੇ ਵੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਹੜੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੇ ਉਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਨਸ਼ਿਆਂ 'ਚ ਗਲਤਾਨ ਹੁੰਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਜਾਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਵਧ ਰਹੇ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਜਾਲ 'ਚ ਫਸਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਜਾਂ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਹੀ ਰਹਿੰਦੇ

ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਆਲਮ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਖ਼ਤਰਾ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਪੱਕੀਆਂ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਅਤੇ 15 ਜਨਵਰੀ, 2015 ਨੂੰ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਦੌਰਾਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੱਤਰ, ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਨਵੇਂ ਚੁਣੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਕੇਵਲ ਮੁਢਲੀ ਤਨਖਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਰ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਇਸ ਪੱਤਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਇਕ ਵੱਡਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ਾ ਮੁਕਤ ਕਰੇਗੀ। ਜਦੋਂ ਇਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਨਿਗਾਹ ਮਾਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੂਬੇ ਸਿਰ ਮਣਾਂ ਮੂੰਹੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਪੰਡ ਚੜ੍ਹੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਮਾਰਚ 2023 ਦੇ ਅੰਤ 'ਚ ਸੂਬੇ ਸਿਰ 3.13 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਮਾਰਚ 2022 'ਚ 2.82 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਸੀ। ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2023-24 ਦੇ ਅੰਤ 'ਚ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ 3.43 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਸੀ ਅਤੇ ਮਾਰਚ 2025 ਦੇ ਅੰਤ 'ਚ 3.74 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰ ਜਾਵੇਗੀ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਮੰਨ ਲਈਏ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ 'ਚ ਵੀ ਪਹਿਲੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਜ਼ਾ ਚੜ੍ਹਦਾ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਰਕਾਰ 2027 'ਚ ਦਫ਼ਤਰ ਛੱਡੇਗੀ, ਉਦੋਂ ਕਰਜ਼ੇ ਦਾ ਭਾਰ 4.50 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਵਰਨਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ 'ਚ ਹਰ ਸਾਲ

ਲਗਭਗ 20,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਚੜ੍ਹਦਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਪਰ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਚੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਸਾਲਾਨਾ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਮਿਕਦਾਰ ਵੱਧ ਕੇ 31,000-32000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਹੇਗੀ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਸਾਲ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਧ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਕੇਵਲ ਲਏ ਕੁੱਲ ਕਰਜ਼ੇ ਦਾ 7.8 ਫੀਸਦੀ ਹੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਕੀ 92.2 ਫੀਸਦੀ ਪਿਛਲਾ ਕਰਜ਼ਾ ਉਤਾਰਨ ਲਈ ਖ਼ਰਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪ੍ਰਤੱਖ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੂਬਾ ਕਿਸ ਕਦਰ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਚੱਕਰਵਿਊ 'ਚ ਫਸ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਜਾਲ 'ਚ ਫਸ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਸੂਬੇ ਸਿਰ ਚੜ੍ਹੇ ਕਰਜ਼ੇ ਨੂੰ ਉਤਾਰ ਕੇ ਕਰਜ਼ਾ ਮੁਕਤ ਪੰਜਾਬ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਰਾਹ ਨਹੀਂ ਪੈ ਸਕੀ, ਇਸ ਫਰੰਟ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਕਾਫ਼ੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾਜਨਕ ਹੀ ਹੈ।

ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸੂਬੇ ਦੇ ਹਰ ਖੇਤਰ 'ਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਵਾਅਦੇ 'ਤੇ ਨਿਗਾਹ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ 'ਚ ਪੂੰਜੀ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੀ ਅਤਿਅੰਤ ਘਾਟ ਝੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੂਬੇ 'ਚ ਨਿਵੇਸ਼-ਘਰੇਲੂ ਉਤਪਾਦ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ 20 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ, ਜੋ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਨੁਪਾਤ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 15 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਘੱਟ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪੱਧਰ ਦਾ ਪੂੰਜੀ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਲਾਨਾ 15,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਦੇ ਵਾਧੂ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਅੱਗੇ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਖੇਤੀ ਖੇਤਰ 'ਚ ਵੀ ਪੂੰਜੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੀ ਮਾਤਰਾ, ਲਗਾਤਾਰ ਘੱਟ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਘੱਟ ਕੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਨੀਵੇਂ ਪੱਧਰ 8-9 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਸੂਬੇ 'ਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਨੂੰ ਵੀ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਅਣਗੌਲਿਆ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰਾਜਕੋਸ਼ੀ ਨੀਤੀ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਕਾਰਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਵੇਂ ਹੀ ਜੇਕਰ ਬਾਕੀ ਵਾਅਦਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ 'ਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸੂਬੇ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕਰਕੇ ਲੀਹ 'ਤੇ ਲਿਆ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਰੰਗਲਾ ਬਣਾਉਣਾ ਆਦਿ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੱਖਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾਜਨਕ ਹੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਸਲਿਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਸੂਬੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਨ।

ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਅਤੇ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਚੋਣਾਂ ਸਮੇਂ ਕੀਤੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਹਕੀਕਤ ਨੂੰ ਦੇਖੀਏ ਤਾਂ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਹੀ ਪੱਲੇ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

-ਸਾਬਕਾ ਡੀਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ।

ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗ 'ਚ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਜੱਸੜ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜਹਾਜ਼'

ਡਾ. ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

(The Journey of Komagata Maru)

ਮਸ਼ਹੂਰ ਫਿਲਮਕਾਰ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਜੱਸੜ ਦੇ ਸੋਸ਼ਲ ਅਕਾਊਂਟ 'ਤੇ ਅੱਜ 'ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜਹਾਜ਼' ਫਿਲਮ ਦਾ ਪੋਸਟਰ ਦੇਖਿਆ, ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਲੋਪੋਕੇ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਹਨ। ਇਹ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਕਦਮ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਪੁਰਜ਼ੋਰ ਸਵਾਗਤ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸੰਦਰਭ ਜਾਣਨਾ ਲਾਹੇਵੰਦ ਹੋਵੇਗਾ। ਦਰਅਸਲ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜਹਾਜ਼ ਦੀ ਦਾਸਤਾਨ ਮਨੁੱਖੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਦੌਰ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਘਟਨਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਸਲੀ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਜਾਣੇ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਮਿਟਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਾਸਤਾਨ 'ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜਹਾਜ਼' ਦੇ ਮੁਸਾਫਿਰਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਕਰਕੇ ਕਾਮਾਗਾਟਾ ਮਾਰੂ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਹੀ ਪ੍ਰਚਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 20ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਆਰੰਭ ਵਿੱਚ, ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਰਤੀਆਂ ਤੋਂ ਵੋਟ ਦਾ ਹੱਕ ਖੋਹਿਆ ਗਿਆ ਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੈਨੇਡਾ ਆਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਉੱਪਰ ਆਪਣੇ ਮੁਲਕ ਤੋਂ ਸਿੱਧੇ ਸਫ਼ਰ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਸਿੱਧੇ ਸਫ਼ਰ ਦੇ ਕਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਹੀਣ ਕਰਨ ਲਈ, ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਮੋਢੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ 'ਤੇ, ਸਿੱਖ ਆਗੂ ਬਾਬਾ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਸਰਹਾਲੀ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ 'ਨਸਲੀ ਵਿਤਕਰੇ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ' ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਜਨਵਰੀ 1914 ਵਿੱਚ ਕਲਕੱਤੇ ਜਾ ਕੇ 'ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਟੀਮਸ਼ਿਪ ਕੰਪਨੀ' ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਅਧੀਨ 'ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ' ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਜਹਾਜ਼, ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲੈਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਕਾਮਾਗਾਟਾਮਾਰੂ ਨਾਂ ਦਾ ਸਮੁੰਦਰੀ ਬੇੜਾ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਟੀਮਸ਼ਿਪ ਕੰਪਨੀ ਨੇ 11 ਹਜ਼ਾਰ ਡਾਲਰ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਹਿਸਾਬ, ਨਾਲ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਲਈ 66 ਹਜ਼ਾਰ ਡਾਲਰ 'ਤੇ, 19 ਮਾਰਚ 1914 ਨੂੰ ਜਪਾਨੀ ਕੰਪਨੀ ਤੋਂ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲਿਆ। ਹਾਂਗਕਾਂਗ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਅਤੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ ਕਾਮਾਗਾਟਾਮਾਰੂ ਦਾ ਨਾਮਕਰਨ 'ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜਹਾਜ਼' ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜਹਾਜ਼ ਦੀਆਂ ਟਿਕਟਾਂ 'ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਟੀਮਰ ਕੰਪਨੀ' ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਈਆਂ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜਹਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਸਫ਼ਰ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਅਤੇ ਦੋ ਸਹਿਜ ਪਾਠ ਸੰਪੂਰਨ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਜਹਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਝੁੱਲਦਾ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸ਼ਬਦ ਰੂਹਾਨੀ ਸਾਂਝ, ਮਨੁੱਖੀ ਪ੍ਰੇਮ, ਜਾਬਰ ਹਕੂਮਤਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਤੇ ਨਸਲਵਾਦੀ ਵਿਤਕਰੇ ਦੇ ਅੰਤ ਦਾ ਮਹਾਨ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਮੁਸਾਫਿਰਾਂ ਵਿੱਚ 341 ਸਿੱਖ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 24 ਮੁਸਲਮਾਨ ਤੇ 12 ਹਿੰਦੂ ਮੁਸਾਫਿਰ ਸਨ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ 'ਸਾਂਝਾ ਪੰਜਾਬ', ਜੋ ਕਿ ਅੱਜ ਕੱਲ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ

ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਮੁਸਾਫਿਰ ਸਨ।

ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕਾਮਾਗਾਟਾ ਮਾਰੂ ਸਮੁੰਦਰੀ ਬੇੜੇ ਨੂੰ ਚਾਰਟਰ ਕਰਨ ਮਗਰੋਂ, ਇਸ ਦਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਨਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜਹਾਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰਾਂ ਲਈ 'ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜਹਾਜ਼' ਸ਼ਬਦ ਹੀ ਵਰਤਣਾ ਉਚਿਤ ਹੈ। ਕਈ ਲੇਖਕ, ਫਿਲਮਕਾਰ, ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਅਤੇ ਮੀਡੀਆਕਾਰ ਅੱਜ ਵੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜਹਾਜ਼ ਨੂੰ, ਜਪਾਨੀ ਨਾਂ ਕਾਮਾਗਾਟਾਮਾਰੂ ਨਾਲ ਹੀ ਬਿਆਨਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਸਹੀ ਨਹੀਂ। ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਖੋਜ ਤੋਂ ਸੱਖਣੇ ਲਿਖਾਰੀਆਂ ਨੇ ਜਪਾਨੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮਾਲਕੀ ਹੇਠਲੇ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੀਡੀਆ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਤੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਕਾਮਾਗਾਟਾਮਾਰੂ ਨਾਂ ਪ੍ਰਚਲਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਬਾਬਾ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਆਪਣੀ ਕਲਮ ਤੋਂ ਲਿਖੀ ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ 1922 ਵਿਚ ਜ਼ਬਤ ਪੁਸਤਕ 'ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜਹਾਜ਼' ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਾਮਾਗਾਟਾ ਮਾਰੂ ਜਹਾਜ਼ ਕਰਾਏ ਤੇ ਲੈਣ ਮਗਰੋਂ, ਇਸ ਦਾ ਨਾਂ ਬਦਲ ਕੇ 'ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜਹਾਜ਼' ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇੰਨੀ ਦਿਨੀ ਜਾਣੇ ਪਛਾਣੇ ਫਿਲਮ ਨਿਰਮਾਤਾ ਤਰਸੇਮ ਜੱਸੜ ਦੀ ਪ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ, ਇੱਕ ਫਿਲਮ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 'ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜਹਾਜ਼' ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਫਿਲਮ ਦਾ ਨਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜਹਾਜ਼ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ,

ਜਿਸ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਅਤਿਅੰਤ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਈ। ਹੋਰ ਵੀ ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪੋਸਟਰ 'ਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਲੋਪੋਕੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਅਸਲ ਤਸਵੀਰ ਛਾਪੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਸੂਝ ਬੂਝ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਦਰਅਸਲ ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਦਾ

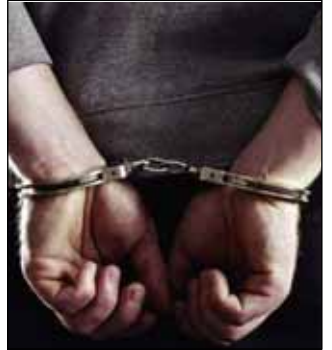
ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਡੁੱਘਾ ਸੰਬੰਧ ਹੈ, ਜਿਨਾਂ ਦਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜਾ 11 ਜਨਵਰੀ ਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। 11 ਜਨਵਰੀ 1915 ਨੂੰ ਭਾਈ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਲੋਪੋਕੇ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਫਾਂਸੀ ਦਾ ਰੱਸਾ ਚੁੰਮਿਆ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜਹਾਜ਼ ਨੂੰ ਜਬਰੀ ਮੋੜਨ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਮੋਢੀ ਸਿੱਖਾਂ ਭਾਈ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਭਾਈ ਬਤਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਚਾਰਲਸ ਵਿਲੀਅਮ ਹਾਪਕਿਨਸਨ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਹੀ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਨ ਯੋਗ ਪੱਖ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਚਾਹੇ ਕਾਮਾਗਾਟਾ ਮਾਰੂ ਦੇ ਦੁਖਾਂਤ ਲਈ ਮਾਫੀ ਮੰਗੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਸ਼ਲਾਘਾ ਯੋਗ ਹੈ, ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜਹਾਜ਼ ਨਾਂ ਨੂੰ ਦਰਕਿਨਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਗਲਤ ਅਤੇ ਭੁਲੇਖਾ ਪਾਓ ਬਿਰਤਾਂਤ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿੱਚ ਤਰਸੇਮ ਜੱਸੜ ਵੱਲੋਂ 'ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜਹਾਜ਼' ਨਾਂ ਤੇ ਫਿਲਮ ਨਿਰਮਾਣ ਰਾਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਦਮ, ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮੁਆਫੀਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਨਾਂ 'ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜਹਾਜ਼' ਵਜੋਂ ਸੋਧ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਈ ਸਾਬਤ ਹੋਵੇਗਾ।

'ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜਹਾਜ਼' ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਤਰਸੇਮ ਜੱਸੜ ਰੁਹੀਂ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਸਹੀ ਪੱਖ ਕਿਸ ਬਰੀਕੀ ਨਾਲ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਦਾ ਤਾਂ ਫਿਲਮ ਵੇਖਣ ਤੋਂ ਮਗਰੋਂ ਹੀ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਫਿਲਮ ਦੇ ਸਹੀ ਨਾਮਕਰਨ ਤੋਂ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫਿਲਮਕਾਰ ਤਰਸੇਮ ਜੱਸੜ ਦਾ ਇਹ ਉਪਰਾਲੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਸਹੀ ਰੂਪ ਅਤੇ ਬਿਰਤਾਂਤ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਈ ਸਿਧ ਹੋਵੇਗਾ, ਬਲਕਿ ਸਾਡੀਆਂ ਅਗਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਸ਼ਾਨਮੱਤੀ ਗਾਥਾ ਤੋਂ ਵੀ ਭਲੀ ਭਾਂਤ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਏਗਾ।

ਬਰੈਂਪਟਨ ਵਪਾਰੀ ਦੇ ਘਰ 'ਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਈਆਂ, 7 ਪੰਜਾਬੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ

ਵੈਨਕੂਵਰ-ਓਟਾਰੀਓ ਦੀ ਪੀਲ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਫਿਰੌਤੀ ਲਈ ਬਰੈਂਪਟਨ ਦੇ ਘਰ 'ਤੇ ਦੋ ਵਾਰ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸੱਤ ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ (27), ਦਿਲਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ (23) ਅਤੇ ਹਰਜੋਤ ਸਿੰਘ (23) 'ਤੇ ਬੀਤੀ 30 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਰਾਤ 2 ਵਜੇ ਮੌਟਿਨਬੈਰੀ ਰੋਡ 'ਤੇ ਮੌਟੈਨਿਸ਼ ਰੋਡ ਕੋਲ ਵਪਾਰੀ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ 'ਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾ ਕੇ ਫ਼ਰਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਹਨ। ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਵਪਾਰੀ ਨੂੰ ਡਰਾ ਕੇ ਫਿਰੌਤੀ ਮੰਗਣ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਘਰ 'ਤੇ ਦੋ ਵਾਰ ਚਲਾਈਆਂ ਗੋਲੀਆਂ। ਸੀਸੀਟੀਵੀ ਕੈਮਰਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੌਰਾਨ ਉੱਥੋਂ ਬੰਦੂਕ ਤੇ ਗੋਲੀ ਸਿੱਕਾ ਮਿਲਿਆ। ਉਸੇ ਘਰ 'ਤੇ 2 ਜਨਵਰੀ ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਫਿਰ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਦੋਵੇਂ ਵਾਰ ਘਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰਹੇ।

ਦੂਜੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਪਹਿਲੇ ਮਸ਼ਕੂਕਾਂ ਦੇ ਜਾਣਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਹੋਣ ਦਾ ਸਬੂਤ ਕੈਮਰਿਆਂ 'ਚੋਂ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਇਹ ਸਾਫ਼ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕੋ ਗਰੋਹ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ। ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਮਸ਼ਕੂਕਾਂ ਧਰਮਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ (25), ਮਨਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ (27), ਆਤਮਜੀਤ ਸਿੰਘ (30) ਤੇ ਅਰਵਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ (21) ਨੂੰ ਵੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।

ਸਿਹਤ ਤੇ ਸੁੰਦਰਤਾ

ਸਿਰਫ ਸੱਤ ਮਿੰਟਾਂ ਦੀ ਕਸਰਤ ਨਾਲ ਰਹਿ ਸਕੋਗੇ ਤੰਦਰੁਸਤ

ਸਿਰਫ 7 ਮਿੰਟਾਂ ਦੀ ਕਸਰਤ ਨਾ-ਸਿਰਫ ਤੁਹਾਨੂੰ ਚੁਸਤ-ਦਰੁਸਤ ਰੱਖ ਸਕਦੀ ਹੈ ਸਗੋਂ ਗ਼ੈਰ-ਸਰਗਰਮ ਤਰਜ਼-ਏ-ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਸਰਗਰਮ ਤਰਜ਼-ਏ-ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਬਦਲ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਭੱਜ-ਦੌੜ ਵਾਲੇ ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਵਕਤ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਜਿੱਥੇ ਲੋਕ ਸਿਹਤ ਲਈ ਬਣਦਾ ਵਕਤ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸੱਤ ਮਿੰਟਾਂ ਦੀ ਕਸਰਤ ਲਈ ਨਾ ਤਾਂ ਜਿਮ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਪਵੇਗੀ ਤੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਭਾਰੀ ਉਪਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਵੇਗੀ, ਬੱਸ ਕੁਰਸੀ ਜਾਂ ਬੈਂਚ ਹੀ ਕਾਫੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਕਸਰਤਾਂ ਵਿਚ ਜੰਪਿੰਗ ਜੈਕ, ਪੁਸ਼-ਅੱਪ (ਬੈਠਕਾਂ) ਤੇ ਕਰੰਚਿਸ ਸ਼ਾਮਲ

ਹਨ। ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਮੰਨੋ-ਪ੍ਰਮੰਨੋ ਕਸਰਤ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀ ਕ੍ਰਿਸ ਜਾਰਡਨ ਨੇ ਇਕ ਦਹਾਕੇ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ 'ਕਸਰਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ' ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜੋ ਕਿ 'ਰਫਤਾਰ ਰਹਿਤ ਜੀਵਨ' ਜਿਊਣ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਮਹਿਜ਼ ਸੱਤ ਮਿੰਟਾਂ ਵਿਚ।

ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹਰ ਕਸਰਤ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਗਤੀ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਜਾਰਡਨ ਨੇ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਪੋਸਟ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ 30 ਸਕਿੰਟਾਂ ਵਿਚ ਜਿੰਨਾ ਹੋ ਸਕੇ, ਓਨੇ ਜੰਪਿੰਗ ਜੈਕ ਕਰੋ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਘੱਟ ਹੋ ਤਾਂ ਤਣਾਅ ਨਾ ਲਵੋ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ

ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਵਜ਼ਨ ਮੁਤਾਬਕ ਤੁਸੀਂ ਜੰਪਿੰਗ ਜੈਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਇਹ ਰਵਾਇਤੀ ਹਾਈ ਇੰਟੈਂਸਿਟੀ ਇੰਟਰਵਲ ਟਰੇਨਿੰਗ (ਐੱਚ ਆਈ ਆਈ ਟੀ) ਦੀ ਉਸੇ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਪੈਰੋਕਾਰੀ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਪੰਜ ਸਕਿੰਟ ਦਾ ਆਰਾਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਹਾਈ ਇੰਟੈਂਸਿਟੀ ਇੰਟਰਵਲ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ

ਹਾਈ ਇੰਟੈਂਸਿਟੀ ਇੰਟਰਵਲ ਟਰੇਨਿੰਗ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਕਫ਼ਾ ਅਧਾਰਤ ਸਿਖਲਾਈ ਕਸਰਤ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਕਈ ਗੇੜ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਕਈ ਮਿੰਟਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਿਹਨਤ

ਵਾਲੀਆਂ ਕਸਰਤਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਲੇ ਵਾਰੀ-ਵਾਰੀ ਦਿਲ ਦੀ ਰਫਤਾਰ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 80 ਫੀਸਦ ਤੱਕ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਮਗਰੋਂ ਆਸਾਨ ਕਸਰਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਵਕਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਇੰਟੈਂਸਿਟੀ ਇੰਟਰਵਲ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਾਲ ਸੀਟਸ, ਪੁਸ਼-ਅੱਪ, ਐਬ ਕਰੰਚ, ਸਟੈੱਪ-ਅੱਪ, ਸਕਵੈਟ, ਟ੍ਰਾਈਸਿਪ ਡਿੱਪ ਆਨ ਦਿ ਚੇਅਰ, ਪਲੈਂਕ, ਹਾਈ ਨੀਜ਼, ਲੰਗੋਜ਼, ਸਾਈਡ ਪਲੈਂਕਸ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਬਲੱਡ ਸ਼ੂਗਰ ਕੰਟਰੋਲ ਰੱਖਣ ਲਈ ਫਾਇਦੇਮੰਦ

ਦਿੱਲੀ ਸਥਿਤ ਇਕ ਫਿਟਨੈੱਸ ਅਕਾਦਮੀ ਦੀ ਟਰੇਨਿੰਗ ਕਰਨ ਚੁਲਾਨੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਤੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਐਥਲੀਟਾਂ ਲਈ ਐੱਚਆਈਆਈਟੀ ਵਰਕਆਊਟ ਦੇ ਫਾਇਦਿਆਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਵਰਕਆਊਟ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫਿਟਨੈੱਸ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਮਦਦਗਾਰ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧਤਾ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨਾ ਅਸਾਨ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਐੱਚਆਈਆਈਟੀ ਇੰਸੁਲਿਨ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਵਿਚ ਵੀ ਸੁਧਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਬਲੱਡ ਸ਼ੂਗਰ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਹੇਠ ਰੱਖਣ ਲਈ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੈ।

*ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਫਿਲਮ ਨਾ ਚਲਣ ਦੇਣੀ ਕਲਾ ਅਤੇ ਕਲਾਕਾਰ ਦਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਹੈ- ਕੰਗਣਾ ਰਣੌਤ

-ਕਾਹਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹਦੀ ਐਂ ਫੁਪੜੀਏ ਦਾਅਵੇ, ਨਾਲ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ।

*ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਦੇ ਦਸੰਬਰ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ- ਇਕ ਖ਼ਬਰ

-ਇਹਦਾ ਜੋਗ ਦਰਗਾਹ ਮੰਨਜ਼ੂਰ ਹੋਇਆ, ਮੱਥਾ ਟੇਕਦਾ ਕੁੱਲ ਜਹਾਨ ਸਾਰਾ।

*ਜੀ. ਐੱਸ. ਟੀ. ਇਕੱਠੀ ਕਰਨ ਵਿਚ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਦੇ ਤਿਹਾਈ ਅਤੇ 'ਚਹੇਤੇ' ਕਾਰੋਬਾਰੀਆਂ ਦਾ ਸਿਰਫ ਤਿੰਨ ਫੀਸਦੀ- ਇਕ ਖ਼ਬਰ

-ਬਾਈਆਂ ਨੇ ਅੱਤ ਚੁੱਕ ਲਈ, ਸਾਰੇ ਜੱਟ ਕਰਜ਼ਾਈ ਕੀਤੇ।

*ਐਮ. ਐਸ. ਪੀ. ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਰੰਟੀ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਵ- ਗਾ- ਜਾਖੜ

-ਗੰਗਾ ਗਏ ਗੰਗਾ ਰਾਮ, ਜਮਨਾ ਗਏ ਜਮਨਾ ਦਾਸ।

*ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਹਾਈਜੈਕ ਕਰਨ

* ਚੁੰਬਾਂ-ਪੁੱਚੇ *
ਲੇਖਕ - ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਕੰਘਾਲਵੀ

ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ 'ਚੋਂ ਦਿਲਜੀਤ ਸਭ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਸੀ- ਕੰਗਣਾ ਰਣੌਤ -ਖਸਿਆਨੀ ਬਿੱਲੀ ਖੰਭਾ ਨੋਚੇ।

*ਪਿਛਲੇ ਗੁਨਾਹਾਂ ਦਾ ਪਛਤਾਵਾ ਕਰ ਕੇ ਵੀ ਬਾਦਲ ਦਲ ਨੇ ਪੰਥ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇਣ ਦੀ ਆਦਤ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ- ਦਲ ਖਾਲਸਾ

-ਪੁਛ ਕੁੱਤੇ ਦੀ ਕਦੇ ਨਾ ਹੋਏ ਸਿੱਧੀ, ਬਾਰਾਂ ਸਾਲ ਭਾਵੇਂ ਨੌਲਕੇ 'ਚ ਪਾਈਏ ਜੀ।

*ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚੇ ਅਤੇ ਗ਼ੈਰ-ਸਿਆਸੀ ਮੋਰਚੇ ਦਰਮਿਆਨ ਏਕਤਾ ਦੀ ਗੱਲ ਅੱਗੇ ਤੁਰੀ- ਇਕ ਖ਼ਬਰ

-ਚੰਨ ਚੜ੍ਹਿਆ ਟਹਿਕਦੇ ਤਾਰੇ, ਇਕ ਮੰਜੇ ਹੋ ਚਲੀਏ।
*ਟਰੰਪ ਸਾਹਿਬ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਕਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨਾ ਹੁਣ ਤੇ ਨਾ ਅੱਗੇ ਤੋਂ- ਐਨ. ਡੀ. ਪੀ. ਨੇਤਾ

ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ
-ਤੇਰੀ ਰੰਨ ਦਾ ਨਾ ਭਰਨਾ ਪਾਣੀ, ਤੇਰੀ ਨਾ ਕਨੌੜ ਝੱਲਣੀ।

*ਨਿਰਮਲਾ ਸੀਥਾਰਮਣ ਅਤੇ ਨੱਢਾ ਨੇ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ 'ਤੇ ਸਿੰਨ੍ਹਿਆਂ ਨਿਸ਼ਾਨਾ- ਇਕ ਖ਼ਬਰ

-ਛੜੇ ਹੁੰਦੇ ਨਹੀਂ ਦਿਲਾਂ ਦੇ ਮਾੜੇ, ਛੜੇ ਹੁੰਦੇ ਰੱਬ ਵਰਗੇ।

*ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਵਲੋਂ ਅਗਲੀਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ- ਇਕ ਖ਼ਬਰ

-ਜਿੰਨਾ ਨੁਤੀ, ਓਨਾ ਹੀ ਪੁੰਨ।

*ਮਾਘੀ ਮੇਲੇ ਮੌਕੇ ਅਕਾਲੀ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ 'ਚ ਲੀਡਰ ਇਕ ਦੂਜੇ 'ਤੇ ਵਰ੍ਹੇ- ਇਕ ਖ਼ਬਰ

-ਕੁੰਡੇ ਟੁੱਟ ਗਏ ਘੋਟਣੇ ਭੱਜ ਗਏ, ਤਕੀਏ ਮਲੰਗ ਲੜ ਪਏ।

ਬਾਇਡਨ ਨੇ ਅਮੀਰਾਂ ਤੋਂ ਲੋਕਤੰਤਰ ਨੂੰ ਖ਼ਤਰੇ ਦੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿਤੀ- ਇਕ ਖ਼ਬਰ

-ਡਰਿਓ ਲੋਕੋ ਡਰਿਓ ਵੇ, ਲੰਬੜਾਂ ਦੀ ਸੇਪ ਨਾ ਕਰਿਓ ਵੇ।

*ਪੰਜਾਬੀ ਜੁਬਾਨ ਨੂੰ ਬਿਗਾਨਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਆਪਣਿਆਂ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਖ਼ਤਰਾ- ਫ਼ਖ਼ਰ ਜ਼ਮਾਨ

-ਇਸ ਘਰ ਕੇ ਆਗ ਲਗ ਗਈ ਘਰ ਕੇ ਚਿਰਾਗ ਸੇ।

*ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਚੰਗੀ ਕੁਆਲਿਟੀ ਵਾਲਾ ਸੁੱਪ ਸਾਮਾਨ ਹੀ ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚਣ- ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਗੂ

-ਪਹਿਲਾਂ ਮਿਲਾਵਟੀ ਸਾਮਾਨ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਨੱਥ ਪਾਉ ਭਾਈ!

*'ਮਨ ਕੀ ਬਾਤ' 'ਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਕੀਤੀ ਭਰਵੀਂ ਤਾਰੀਫ਼- ਇਕ ਖ਼ਬਰ

-ਡੋਰ ਵੱਟ ਕੇ ਗਲੇ ਦੇ ਵਿਚ ਪਾਵਾਂ, ਮਿੱਤਰਾ ਤਵੀਤ ਬਣ ਜਾ।

* * * * *

ਜਨਮ ਦਿਨ ‘ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

ਡਾ. ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗੁਮਟਾਲਾ

0019375739812 (ਅਮਰੀਕਾ),
ਵਟਸਾਪ 919417533060

ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ

14 ਮਾਘ ਸੰਮਤ 1739

ਬਿਕਰਮੀ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਪਹੁਵਿੰਡ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਤਰਨਤਾਰਨ ਵਿੱਚ ਮਾਤਾ ਜਿਉਣੀ ਜੀ ਦੀ ਕੁੱਖੋਂ ਪਿਤਾ ਭਗਤਾ ਜੀ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ

ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਚਪਨ ਦਾ ਨਾਂ ਦੀਪਾ ਸੀ। ਛੋਟੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁਰਮੁੱਖੀ ਪੜ੍ਹੀ ਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖਿਆ। ਵਾਰੀ ਵੀ ਕੀਤੀ, ਨੇਜ਼ਾ ਸੁੱਟਣ ਅਤੇ ਘੋੜ ਸਵਾਰੀ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਉਹ ਰਿਸ਼ਟ ਪੁਸ਼ਟ, ਚੰਗੇ ਕੱਦ ਕਾਠ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸਨ।

ਜਦ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨੇ ਖ਼ਾਲਸਾ ਪੰਥ ਸਾਜਿਆ ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਚਰਚਾ ਪਿੰਡ ਪਿੰਡ ਹੋਣ ਲੱਗੀ। ਜਦ ਆਪ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੁਣਿਆ ਤਾਂ ਆਪ ਵੀ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਨਿਵਾਜੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਪਾਸੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਨ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਉਮਰ 18 ਸਾਲ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਰਹਿਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਉੱਥੇ ਰਹਿ ਕੇ ਆਪ ਲੰਗਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਨਾਲ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਤੇ ਅਰਥ ਸਮਝਾਉਣ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗੁਰਮੁੱਖੀ, ਅਰਬੀ, ਫਾਰਸੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਾਕੇ ਇੱਕ ਸੁਖੜ ਵਿਦਵਾਨ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ।

ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਪਾਸੋਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸ਼ਸਤਰ ਯੁੱਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜੂਝਣ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 20-22 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਆਪ ਇੱਕ ਸੂਝਵਾਨ ਵਿਦਵਾਨ ਤੇ ਸੂਰਬੀਰ ਜਥੇ ਬਣ ਗਏ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਪਵਿੱਤਰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਗਿਆਨ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਖੰਡੇ ਬਾਟੇ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਨ ਕਰਾਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਨਵਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਜੋਸ਼ ਭਰਦੇ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸਿੰਘ ਸੂਰਮਿਆਂ ਦੇ ਜਥੇ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਲੋੜ ਸਮੇਂ ਮੈਦਾਨੇ ਜੰਗ ਭੇਜਦੇ।

ਮੁਕਤਸਰ ਦੀ ਜੰਗ ਪਿੱਛੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਈ ਪਿੰਡਾਂ ਤੋਂ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਸਾਬੋ ਕੀ ਤਲਵੰਡੀ ਪਹੁੰਚੇ। ਮਾਤਾ ਸੁੰਦਰੀ ਜੀ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਸਾਹਿਬ ਕੌਰ ਜੀ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਾਲ ਇਸ ਥਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਮਿਲੇ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਲਿਖਵਾਉਂਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਰਵਾਇਆ। ਅੰਤਮ ਰੂਪ ਦਿੰਦਿਆਂ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਵੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਿੰਘ ਭਾਈ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚਿੱਤ ਭੇਜ ਕੇ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਪ ਕਲਮਾਂ, ਸਿਆਹੀ ਅਤੇ ਕਾਗਜ਼ ਆਦਿ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਬੀੜ ਨੂੰ ਦਮਦਮੇ ਸਾਹਿਬ ਵਾਲੀ ਬੀੜ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਜੋ ਇਸ ਸਮੇਂ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੁਸ਼ੋਭਿਤ ਹੈ।

ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਲਿਖਾਈ ਅਤੇ ਅੱਖਰਾਂ ਦੀ ਬਨਾਵਟ ਬਹੁਤ ਸੁੰਦਰ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ

ਕਲਮ ਤੇ ਤੇਗ ਦੇ ਧਨੀ ਸ਼ਹੀਦ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਆਪ ਨੂੰ ਚਾਰ ਹੱਥ ਲਿਖਤਾਂ ਬੀੜਾਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਇਹ ਕੰਮ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਮਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਪੂਰਨ ਕੀਤਾ ਤੇ ਇਸ ਉਪਰ 1716 ਤੋਂ 1726 ਈ. ਤੱਕ ਦਾ ਸਮਾਂ ਲੱਗਾ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੀੜਾਂ ਨੂੰ ਚਾਰੇ ਤਖ਼ਤਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ।

ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਅਰਬੀ ਫ਼ਾਰਸੀ ਦੇ ਵੀ ਵਿਦਵਾਨ ਸਨ। ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਲਗਾਤਾਰ ਮਿਹਨਤ ਕਰਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਅਰਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਤਰਜਮਾ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਪਵਿੱਤਰ ਬੀੜ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਡਾ. ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਥਨ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਬਗ਼ਦਾਦ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਜਦ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ 1709 ਈ. ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਆਇਆ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅਨੁਯਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਵੀ ਸਾਬੋ ਕੀ ਤਲਵੰਡੀ ਤੋਂ ਆਣ ਮਿਲੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਇਲਾਕਿਆਂ ਨੂੰ ਜਿੱਤਣ ਵਿੱਚ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ। ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸਿਆਲਕੋਟ ਦੇ ਕੁਝ ਇਲਾਕੇ ‘ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ ਜਿਹੜਾ ਮੁਹੰਮਦ ਅਮੀਨ ਖਾਂ ਕੋਲ ਸੀ ਤੇ ਫਿਰ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦਯਾਲ ਸਿੰਘ ਤੇ ਨੱਥਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ। ਸੰਨ 1708 ਤੋਂ 1715 ਸੰਨ ਤੀਕ ਆਪ ਨੇ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦਾ ਸਾਥ ਦਿੱਤਾ।

ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਗੁਰਦਾਸ ਨੰਗਲ (ਨੇੜੇ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਹੀ ਫੌਜਾਂ ਘੇਰ ਲਿਆ। ਉਸ ਦਾ ਸਾਥ ਆਪਣੇ ਹੀ ਕਈ ਸਾਥੀ ਛੱਡ ਗਏ। ਹਵੇਲੀ ਅੰਦਰ ਖਾਣ ਪੀਣ ਦਾ ਸਾਮਾਨ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਥੀਆਂ ਸਮੇਤ 7 ਦਸੰਬਰ ਸੰਨ 1715 ਈ. ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਲਿਜਾ ਕੇ 700 ਸਾਥੀਆਂ ਸਮੇਤ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

17 ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਸਾਰਾ ਖ਼ਾਲਸਾ ਪੰਥ ਜੰਗਲਾਂ ਅਤੇ ਪਹਾੜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਕੇ ਇਕੱਠਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਖ਼ਾਲਸਾ ਪੰਥ 12 ਮਿਸਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਦੇ 12 ਮੁੱਖ ਜਥੇਦਾਰ ਬਾਪੇ ਗਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਮਿਸਲ ਸੀ ਸ਼ਹੀਦ ਮਿਸਲ। ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸ਼ਹੀਦ ਮਿਸਲ ਦੇ ਮੁੱਖ ਜਥੇਦਾਰ ਬਾਪੇ ਗਏ। ਇਸ ਸਦੀ ਅੰਦਰ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਨੇ ਖੂਬ ਲੁਟਿਆ ਤੇ ਇੱਥੋਂ ਦੀਆਂ ਬਹੁ-ਬੇਟੀਆਂ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਦਾ ਵੀ ਖਿਲਵਾੜ ਕੀਤਾ। ਮਿਸਲਾਂ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਅਫ਼ਗ਼ਾਨ ਯਾਜ਼ੀਦੀਆਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਭਾਰਤ ਦਾ ਲੁਟਿਆ ਬਹੁਤ ਕੀਮਤੀ ਸਾਮਾਨ ਵਾਪਸ ਦਿਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ।

5 ਫਰਵਰੀ ਸੰਨ 1762 ਈ. ਨੂੰ ਕੁੱਝ ਰਹੀੜੇ ਦੇ ਅਸਥਾਨ ‘ਤੇ ਹੋਏ ਵੱਡੇ ਘਲੂਘਾਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਹਿਮਦ ਸ਼ਾਹ ਦੁਰਾਨੀ ਜਦ ਮੁੜਦਿਆਂ ਵਾਪਸ ਲਾਹੌਰ ਵੱਲ ਆਇਆ ਤਾਂ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਸਿੰਘਾਂ ਉੱਪਰ ਖਿੜੇ ਹੋਏ ਨੇ ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਬੀਜ ਨਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਤਾਲ ਮਿੱਟੀ

ਨਾਲ ਭਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਤੇ 10 ਅਪ੍ਰੈਲ ਸੰਨ 1762 ਈ. ਮੁ. 1819 ਬਿਕਰਮੀ ਨੂੰ ਨੀਹਾਂ ਹੇਠ ਬਾਰੂਦ ਦੇ ਕੁੱਪੇ ਰੱਖਵਾ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਉਡਾ ਦਿੱਤਾ।

ਇਸ ਹਮਲੇ ਸਮੇਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਇਨਚਾਰਜ ਜਮਾਲ ਖਾਨ ਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਕਰਨ, ਪਵਿੱਤਰ ਸਰੋਵਰ ਨੂੰ ਪੂਰ ਦੇਣ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਜਦੋਂ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਸਾਬੋ ਕੀ ਤਲਵੰਡੀ ਦੇ ਅਸਥਾਨ ‘ਤੇ ਪੁੱਜੀ ਤਾਂ ਆਪ ਦੇ ਦਿਲ ‘ਤੇ ਅਸਹਿ ਸੱਟ ਵੱਜੀ। ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਪਵਿੱਤ੍ਰਤਾ ਭੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਟੱਕਰ ਲੈਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਆਸ-ਪਾਸ ਦੇ ਨਗਰਾਂ ਤੇ ਟਿਕਾਣਿਆਂ ‘ਤੇ ਇਤਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਗਰਾਂ ਤੋਂ ਅਣਗਿਣਤ ਸਿੰਘ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪਾਵਨ ਧਰਮ ਅਸਥਾਨ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਣਗਿਣਤ ਹੋ ਗਈ। ਬਿਆਸ ਦਰਿਆ ਪਾਰ ਕਰਕੇ ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਜੱਥਾ ਮਾੜੇ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਅੰਦਰ ਦਾਖ਼ਲ ਹੋਇਆ। ਤਰਨਤਾਰਨ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਾਵਨ ਅਸਥਾਨ ਵਿਖੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਮੂਹ ਨੇ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਕੇ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਇੱਕ ਲਕੀਰ ਖਿੱਚੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੋ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ, ਉਹ ਇਸ ਲਕੀਰ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰੇ, ਜਿਹੜਾ ਸ਼ਹੀਦ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਉਹ ਵਾਪਸ ਚਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਸਾਰੇ ਸਿੰਘ ਜੈਕਾਰੇ ਗਜਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਲਕੀਰ ਪਾਰ ਕਰਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵੱਲ ਵਧਣ ਲੱਗੇ।

ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਤੋਂ 10 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ ‘ਤੇ ਸਥਿਤ ਗੋਲਵੜ ਪਿੰਡ ਕੋਲ ਜਾ ਕੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਜਥੇ ਨਾਲ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਫੌਜ ਨੂੰ ਲੜਾਈ ਲਈ ਲਲਕਾਰਿਆ। ਇਸ ਜਗ੍ਹਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਲਲਕਾਰ ਸਾਹਿਬ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਗੋਲਵੜ ਵਿੱਚ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਜਮਾਲ ਖਾਨ ਨਾਲ ਹੋਇਆ। ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ 8 ਸੇਰ ਕੱਚੇ ਦਾ ਦੋ-ਧਾਰਾ ਖੰਡਾ ਖੜਕਾਉਂਦੇ ਵੈਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਦਾ ਦੀ ਨੀਂਦ ਸੁਆਉਂਦੇ ਹੋਏ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਜਮਾਲ ਖਾਨ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਤੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ‘ਤੇ ਵਾਰ ਕਰਨ ਲੱਗਾ। ਅੱਗੋਂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਵੀ ਵਾਰ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਸਾਂਝੇ ਵਾਰ ਵਿੱਚ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਉਸ ਮੁਗ਼ਲ ਕਮਾਂਡਰ ਨੂੰ ਤਾਂ ਥਾਂ ‘ਤੇ ਹੀ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧੌਣ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਘਾਤਕ ਘਾਉ ਲੱਗਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦਾ ਸੀਸ ਧੜ ਤੋਂ ਅਲੱਗ ਹੋ ਗਿਆ। ਇੱਕ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹੱਥ ਜੋੜਕੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਣ ਯਾਦ ਫੇਰ ਕੀ ਸੀ ਬਚਨ ਕੇ ਬਲੀ

ਸੂਰਬੀਰ ਜੋਧੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦਾ ਧੜ ਹਰਕਤ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ ਤੇ ਓਹਨਾ ਆਪਣਾ ਪਾਵਨ ਸੀਸ ਖੱਬੇ ਹੱਥ ਤੇ ਧਰ ਕੇ ਆਪਣਾ ਸਵਾ ਮਣ ਦਾ ਖੰਡਾ ਵਾਹੁੰਦੇ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪਰਕਰਮਾਂ ਤਕ ਜਾ ਪਹੁੰਚੇ। ਇਥੋਂ ਤਕ ਅੱਪੜਦਿਆਂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਕਈ ਪਠਾਣ ਤੇ ਅਫ਼ਗ਼ਾਨ ਮਾਰ ਮੁਕਾਏ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਘਮਸਾਨ ਦੀ ਜੰਗ ਅੰਦਰ ਅਫ਼ਗ਼ਾਨ ਜਰਨੈਲਾਂ ਦੇ ਮਾਰੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਅਫ਼ਗ਼ਾਨੀ ਫੌਜ ਦੇ ਹੌਸਲੇ ਟੁੱਟ ਗਏ ਤੇ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪਰਕਰਮਾਂ ਅੰਦਰ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਗਏ।

ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀਵਾਨ ਹਾਲ ਨੇੜੇ ਇੱਕ ਥੜ੍ਹੇ ਉੱਪਰ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਬੁਲਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਸ ਥੜ੍ਹੇ ਉੱਪਰ ਕੁਝ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਖੇ ਹੋਏ ਹਨ:

1. ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸ਼ਹੀਦ ਹੈਂਡ ਜਥੇਦਾਰ
  2. ਬਾਬਾ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸ਼ਹੀਦ ਜਥੇਦਾਰ
  3. ਬਾਬਾ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸ਼ਹੀਦ ਜਥੇਦਾਰ
  4. ਬਾਬਾ ਗੰਡਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸ਼ਹੀਦ ਜਥੇਦਾਰ
  5. ਬਾਬਾ ਲਹਿਣਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸ਼ਹੀਦ ਜਥੇਦਾਰ
  6. ਬਾਬਾ ਰਣ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸ਼ਹੀਦ ਜਥੇਦਾਰ
  7. ਬਾਬਾ ਗੁਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸ਼ਹੀਦ ਜਥੇਦਾਰ
  8. ਬਾਬਾ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸ਼ਹੀਦ ਜਥੇਦਾਰ
  9. ਬਾਬਾ ਸੱਜਣ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸ਼ਹੀਦ ਜਥੇਦਾਰ
  10. ਬਾਬਾ ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸ਼ਹੀਦ ਜਥੇਦਾਰ
- ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀ ਸਿੰਘ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਦਾ ਜ਼ਾਲਮਾਂ ਤੋਂ ਬਦਲਾ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਧਰਮ ਤੇ ਕੌਮ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਬਦਲੇ ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰ ਗਏ।

ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਅਸਥਾਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਰਾਮਸਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ 'ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ਼ਹੀਦ ਗੰਜ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ' ਸੁਸ਼ੋਭਿਤ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਪਰਕਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਸੀਸ ਭੇਟ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਥੇ ਵੀ ਪਾਵਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਸੁਭਾਇਮਾਨ ਹੈ। ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਉਹ ਦੋ-ਧਾਰਾ ਖੰਡਾ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸ਼ਸਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਦੇ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਵਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਤੇ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦੀ ਸਾਖੀ

ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਾਰਕੁਨ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ ਉਹ ਸ਼ਖ਼ਸ ਸਨ, ਜੋ 1980-90 ਵਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਚੱਲੀ ਖਾੜਕੂ ਲਹਿਰ ਦੌਰਾਨ ਲਾਪਤਾ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਦਿਆਂ ਇੱਕ ਦਿਨ ਖੁਦ ਹੀ ਲਾਪਤਾ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ 6 ਸਤੰਬਰ 1995 ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਤੋਂ ਅਗਵਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀਬੀਆਈ ਨੇ ਕੇਸ ਦੇ ਜੋ ਵੇਰਵੇ ਦਿੱਤੇ ਉਸ ਮੁਤਾਬਕ, ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ ਇੱਕ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਾਰਕੁਨ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੰਗ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਰਹਿ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਤਾਬਕ, “ਪੰਜਾਬ ਦਾ 1980 ਅਤੇ 1990 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਖਾੜਕੂਵਾਦ ਦੀਆਂ ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਹੋਈਆਂ ਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਤਸੱਦਦ, ਹਿਰਾਸਤੀ ਮੌਤਾਂ ਅਤੇ ਬੁਠੇ ਪੁਲਿਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵੀ ਲਗਾਤਾਰ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਰਹੇ।”

ਇਹ ਮਸਲਾ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਬਾਰੇ ਕਾਰਕੁਨ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਮਜੀਠਾ ਅਤੇ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸ਼ਮਸ਼ਾਨ ਘਾਟਾਂ ਵਿੱਚ ਜੂਨ 1984 ਤੋਂ ਦਸੰਬਰ 1994 ਤੱਕ ਲਵਾਰਸ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਨਸ਼ਰ ਕੀਤੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਲਾਵਾਰਿਸ ਲਾਸ਼ਾਂ ਪੁਲਿਸ ਦੀਆਂ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਭਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਸੀਬੀਆਈ ਮੁਤਾਬਕ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ ਨੇ ਇਸ ਵਿਰੁੱਧ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਈ। ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਖਾਲੜਾ ਦੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਆਈਆਂ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਖਾਲੜਾ ਨੂੰ ਟੈਲੀਫੋਨ 'ਤੇ ਧਮਕੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਸਥਾਨਕ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਖਾਲੜਾ ਤੋਂ ਖੁਣਸ ਖਾਕੇ ਐੱਸਐੱਸਪੀ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ 6 ਸਤੰਬਰ 1995 ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਕਬੀਰ ਪਾਰਕ ਸਥਿਤ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਘਰ ਤੋਂ ਅਗਵਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗ਼ੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਹਰੀਕੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਨਹਿਰ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।”

ਗਵਾਹ ਬਣੇ ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਨੇ ਡੀਐੱਸਪੀ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਸੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਸਮੇਤ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ ਨੂੰ ਚਿੱਟੇ ਰੰਗ ਦੀ ਮਾਰੂਤੀ ਵੈਨ ਵਿੱਚ ਕਬੀਰ ਪਾਰਕ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਦੇ ਹੋਏ ਵੇਖਿਆ ਸੀ।

ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ ਦੀ ਪਤਨੀ ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਇਹ ਖ਼ਬਰ ਮਿਲਦਿਆਂ ਹੀ ਘਰ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸੇ ਦਿਨ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਵਰਦੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਅਗਵਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਅਗਲੀ ਸਵੇਰ

ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 365 ਤਹਿਤ ਅਗਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਐੱਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਾਂਚ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧ ਸਕੀ ਅਤੇ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਸਕਿਆ।

ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਸੀਬੀਆਈ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ ਦਾ ਕੋਈ ਸੁਰਾਗ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ 1 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਇਨਾਮ ਐਲਾਨੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੁਝ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਸਕਿਆ। 1995 ਵਿੱਚ ਹੀ ਖਾਲੜਾ ਦੀ ਪਤਨੀ ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ (ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਜ਼ਿੰਦਾ ਹੋ ਜਾਂ ਨਹੀਂ) ਨੇ ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ।

ਸੁਬਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਖਾਲੜਾ ਦੇ ਟਿਕਾਣੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਸੀਬੀਆਈ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ ਦਾ ਕੋਈ ਸੁਰਾਗ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ 1 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਇਨਾਮ ਐਲਾਨੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੁਝ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਸਕਿਆ। 1995 ਵਿੱਚ ਹੀ ਖਾਲੜਾ ਦੀ ਪਤਨੀ ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ (ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਜ਼ਿੰਦਾ ਹੋ ਜਾਂ ਨਹੀਂ) ਨੇ ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ।

ਸੁਬਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਖਾਲੜਾ ਦੇ ਟਿਕਾਣੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਾਂਚ ਸੀਬੀਆਈ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ। ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਸੀਬੀਆਈ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਥਾਣਾ ਝਬਾਲ ਪੁਲਿਸ ਨੇ 4 ਸਤੰਬਰ 1995 ਨੂੰ ਐੱਨਡੀਪੀਐੱਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ ਨੂੰ ਵੀ ਦੋ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਉਸੇ ਥਾਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ। ਕੁਲਵੰਤ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਖਾਲੜਾ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਐੱਸਐੱਚਓ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਡੀਐੱਸਪੀ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਾਣੇ ਕਿਉਂ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਸਨ।

ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਸਪੈਸ਼ਲ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ (ਐੱਸਪੀਓ) ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਗਵਾਹ ਬਣੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਥਾਣਾ ਝਬਾਲ ਦੇ ਐੱਸਐੱਚਓ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੀਬੀਆਈ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ ਨੂੰ ਥਾਣਾ ਝਬਾਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਤੱਕ ਖਾਲੜਾ ਨਾਲ ਜੋ ਕੁਝ ਵਾਪਰਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਬਾਰੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ।

ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ ਨੂੰ ਖਾਣਾ ਖੁਆਉਣਾ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਕੰਮ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਗੁਪਤ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਸੀਬੀਆਈ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ ਦੀ

ਸਿਹਤ ਬਹੁਤ ਕਮਜ਼ੋਰ ਅਤੇ ਨਾਜ਼ੁਕ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਐੱਸਐੱਸਪੀ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਡੀਐੱਸਪੀ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਬਾਡੀਗਾਰਡ ਅਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਬਿਨਾਂ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਰ ਵਿੱਚ ਆਏ।

ਕੁਝ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਐੱਸਐੱਚਓ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਐੱਸਐੱਚਓ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਪ੍ਰਿਥੀਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੂਜੀ ਕਾਰ ਵਿੱਚ ਆਏ। ਉਹ ਸਾਰੇ ਉਸ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਚਲੇ ਗਏ ਜਿੱਥੇ ਖਾਲੜਾ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਐੱਸਐੱਸਪੀ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਾਲੜਾ ਦੀ ਕੁੱਟਮਾਰ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਐੱਸਐੱਚਓ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ ਅਤੇ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਤਰਨਤਾਰਨ ਵਿੱਚ ਐੱਸਐੱਸਪੀ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਦੇ ਘਰ ਲੈ ਗਏ।

ਕੁਝ ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲੀਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉੱਥੇ ਆਏ ਹੋਏ ਸਨ। ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ ਨਾਲ ਬੰਦ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਫੇਰ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਖਾਲੜਾ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਥਾਣਾ ਝਬਾਲ ਵਿਖੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ।

ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਅੱਗੇ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਸ਼ਾਮ ਡੀਐੱਸਪੀ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਾਡੀਗਾਰਡ ਅਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉੱਥੇ ਆਏ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿਥੀਪਾਲ ਸਿੰਘ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ। ਉਹ ਸਾਰੇ ਉਸ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਗਏ ਜਿੱਥੇ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁੱਟਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗਰਮ ਪਾਣੀ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਇਸ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਮਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਦੋ ਗੋਲੀਆਂ ਚੱਲਣ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣੀ। ਖਾਲੜਾ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਵੈਨ ਦੀ ਡਿੱਕੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚੋਂ ਖੂਨ ਵਗ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਇਹ ਸਾਰੇ ਤਿੰਨ ਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਹਰੀਕੇ ਨੂੰ ਗਏ। ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨਹਿਰ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟੀ ਗਈ। ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਮੁਤਾਬਕ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਐੱਸਐੱਸਪੀ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਜਿਉਂਦਾ ਸੀ, ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਡਰ ਕਾਰਨ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਇਸ ਕੇਸ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਾਬਤ ਹੋਈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਖਾਲੜਾ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਬਾਰੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ, ਪੁਲਿਸ ਵਾਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਗ ਬੁੱਕਾਂ ਸਮੇਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਨੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ।”

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ, “ਉਸ ਸਥਾਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਰਮਚਾਰੀ/ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਿੱਥੇ

ਖਾਲੜਾ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸ ਗੈੱਸਟ ਹਾਊਸ ਤੋਂ ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਨਹਿਰ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲੈ ਕੇ ਗਏ ਸਨ, ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।”

ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਪਟਿਆਲਾ ਨੇ ਨਵੰਬਰ 2005 ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 364/34 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਗਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਸੀ ਤੇ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਡੀਐੱਸਪੀ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 302/34 ਆਈਪੀਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 201/34 ਆਈਪੀਸੀ ਤਹਿਤ ਕਤਲ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਤੇ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦਾ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ।

ਮਾਮਲਾ ਹਾਈਕੋਰਟ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਖਾਲੜਾ ਦੀ ਪਤਨੀ ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਚਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੋਈ ਸੀ।

2007 ਵਿੱਚ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਪਰ ਕੋਰਟ ਨੇ ਚਾਰਾਂ-ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਸੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿਥੀਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ ਉਮਰ ਕੈਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

2011 ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਸੀਬੀਆਈ ਨੇ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੁਝ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ ਤਰਨਤਾਰਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਤਬਾਦਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਜਾਂਚ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਾਲ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਤੈਨਾਤ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਬਾਰੇ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ, “ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸੀਬੀਆਈ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਸੀਬੀਆਈ ਨੂੰ ਸਹਿਯੋਗ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਚਿੱਤ ਸਹਿਯੋਗ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ।”

ਬਾਕੀ ਹਿਸਾ ਸਫਾ 42 ਤੇ ਪੜ੍ਹੋ

ਲੇਖਿਕਾ
ਬਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ
ਚਾਹਲ (ਸਾਹਿਬਾਨ)

ਧਰਮ, ਭਰਮ ਕਰਮ ਕਾਦਰ ਨੇ ਜੀਵ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਾਜੇ, ਧਰਮ ਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਭਰਮ ਭੁਲੇਖਾ ਕਰਮ ਬੰਦੇ ਦੀ ਪ੍ਰਾਲਭਯ ਕਿਰਤ, ਕਿਰਦਾਰ ਤੇ ਚਰਿੱਤਰ ਜੇਕਰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਟੱਲ ਹੈ ਤਾਂ ਕੋਈ ਦੁਬਿਧਾ ਸਤਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ, ਬੰਦੇ ਦੇ ਭਾਗ ਹਿੰਮਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਮੈਂ ਭਰਮ ਦੀ ਕੜੀ ਜੋੜਦੀ ਹਾਂ, ਜਗਤ ਭਰਮ ਨੂੰ ਬੜਾ ਅਭਾਗਾ ਗਿਣਦਾ ਹੈ, ਮੇਰੀ ਦਲੀਲ, ਭਰਮ ਇਕ ਬੜੀ ਮਹਾਨਤਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਕਿਵੇਂ:- ਭਰਮ ਭੁਲੇਖੇ ਪੈਣ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਸੋਚਣ ਲੱਗਦੇ ਹਾਂ ਇਹ ਹਾਵ-ਭਾਵ ਕਰਤਾ ਆਪੇ ਸਾਡੇ ਅੰਤਰੀਵ ਵਿੱਚੋਂ ਸੋਝੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਸਕੀਮ ਬਦਲਦੇ ਹਾਂ ਢੰਗ ਹੋਰ ਵਰਤਣ ਦੀ ਵਿਧੀ, ਤਰਤੀਵ ਆਦਿ ਸਭ ਕਿਸੇ ਚੰਗੇ ਲਈ ਭੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਇਕ ਵਿਗਿਆਨੀ ਸੰਦ ਹੈ ਜੋ ਸਾਡੀ ਬੁੱਧੀ ਨੂੰ ਤੀਖਣ ਕਰਨ ਲਈ ਗੁਣਕਾਰੀ ਹੈ, ਪਰ ਜਗਤ ਭਰਮਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਮੰਦਭਾਗਾ ਤੇ ਚੋਗ ਭੀ ਮੰਨਦੇ ਨੇ, ਜਿਸੇ ਕਰਮ ਬੰਦੇ ਦੇ ਭਾਗ ਕਿਰਤ, ਸੁਭਾਅ ਤੇ ਚਰਿੱਤਰ ਕਾਦਰ ਨੇ ਭਿੰਨਤਾ ਭੀ ਤਾਂ ਹੀ ਸਾਜੀ ਅਵਸਕਤਾ ਸੀ ਹਰ ਵਸਤੂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਕੁਝ ਸਰੋਤ ਹਰ ਦਮ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਇਹ ਸਾਖਸ਼ਤ

ਕੀ ਹਨ, ਮਿਸਾਲ:- ਅਸੀਂ ਹਰ ਪਹਿਲੂ ਵਿੱਚ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਨੂੰ ਇਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਮਾਂ ਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਯੋਗ ਹੀ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ, ਬੰਦਾ ਉਧੇੜ ਬਣ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਵਿੱਚ ਸਭ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਪਛਾਣ ਨਹੀਂ:- ਧਰਮ ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਨਿਯਮ ਹਨ, ਨੀਂਹਾਂ ਉਹੀ ਹਨ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੇ ਬਦਲਾਅ, ਸਮਿਆਂ ਨਾਲ ਅਉਂਦੇ ਹੀ ਹਨ, ਭਿੰਨਤਾ ਨੇ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਨਉਂ ਲਿਆਂਦੇ, ਵੱਖਰੇ ਪੀਰ, ਪੈਰੰਬਰ ਤੇ ਔਲੀਏ ਮੰਨੇ ਤੇ ਮਨ ਆਪਣੀ ਕਰਾਮਾਤ ਦਿਖਾ ਕੇ ਮਨੋਤਾਂ, ਰੀਤਾਂ, ਰਸਮਾਂ, ਰਵਾਜਾਂ ਤੇ ਪੂਜਾ ਸਾਧਨਾ ਦਾ ਧਾਰਨੀ ਬਣ ਗਿਆ, ਅੰਤ ਝਗੜਿਆਂ ਦਾ ਸਬੰਬ ਬਣ ਗਿਆ ਜੋ ਅੱਜ ਤੱਕ ਭੀ ਤੁਰਿਆ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਹਿੰਦੂ, ਈਸਾਈ ਤੇ ਇਸਲਾਮ ਤਿੰਨ ਵੱਡੇ ਮੱਤ ਸਨ, ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਜਰਬਿਆਂ ਤੋਂ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲਿਖੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਪੁਸਤਕਾਂ ਤੋਂ ਸੁਧਾਰਾਂ ਲਈ ਹੋਲੀ ਹੋਲੀ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਹੋਇਆ ਸੀ (ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ) ਗੁਰੂ ਨਹੀਂ ਫਿਲਾਸਫਰ ਸਨ, ਕੁਰਹਿਤਾਂ ਕੁਰੀਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੁਧਾਰ ਤਾਂ ਆਉਣੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਝਿਜਕਣ ਲੱਗ ਪਏ ਸਨ, ਇਤਿਹਾਸ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਭਰਿਆ ਤਾਂ ਹੀ ਤਾਂ 10 ਗੁਰੂ ਮੰਨਣ ਵਾਲੀ ਰੀਤ ਹੈ, ਦਸਮੇਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਵਰਤ

ਨਿਰਣਾ

ਰਹੇ ਲੜਾਈ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਕੁੱਦਣ ਲਈ ਬਦਲੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨਾਲ ਭੀ ਸਮਝੌਤਾ ਜਰੂਰੀ ਸੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਫੌਜੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਲਈ ਇਕੱਠ ਸੰਦਿਆ, ਭਰਤੀ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਤੱਥ ਨੇ ਬੱਸ ਇਸ ਪ੍ਰਥਾ ਨੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਕਰਤਾ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਪੂਰਨ ਸਿੱਖ ਮੱਤ ਤਾਂ ਸਦੀ ਤੋਂ ਬੋਝੀ ਹੀ ਉਪਰ ਦੀ ਹੈ, ਸੱਚ ਤੱਥ ਤਾਂ ਇਹ ਨੇ ਮਸਾਂ ਹੀ 80 ਸਾਲ ਤੋਂ ਹੀ ਸਿੱਖ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਲੱਗੀ ਹੈ, ਨਜ਼ਰ ਕਿਤੇ ਨਾ ਲੱਗ ਜਾਵੇ:- ਲੱਗ ਗਈ ਮਹੰਤਾਂ, ਸਾਧਾਂ, ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਫੇਰ ਕਬਜ਼ੇ ਕਰ ਲਏ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ ਰਾਜ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸਾ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ, ਸੰਤ ਡੋਰੇ ਫੌਜ ਵਿੱਚੋਂ ਆ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਤਾਂ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਪਰ ਬੜਾ ਸਿਰਝ ਰੱਖਿਆ ਸਿੰਘ ਸਭਾਵਾਂ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ 78 ਤੋਂ 84 ਤੱਕ ਘੋਲ ਕੀਤੇ ਪਰ ਅੰਤ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਹੀਲਾਂ ਕਰਵਾ ਹੀ ਦਿੱਤੀਆਂ, ਸੁਭਾ ਵੰਡ ਫੇਰ ਡੇਰੇ ਵਾਦੀਆਂ, ਕਾਮਰੋਡੀਆਂ, ਨਕਸਲੀਆਂ ਕਾਂਗਰਸ ਆਪ ਧਰਮ ਨੂੰ ਨਾ ਮਾਨਤਾ ਪਰ ਡੇਰੇ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ, ਆਹ ਦਿਨ ਦੇਖਣੇ ਪਏ, ਹੁਣ ਤਾਂ ਹੱਦ ਬੰਨੇ ਟੱਪ ਗਏ, ਦੇਖੋ ਕੀ ਅਡੰਬਰ ਜੀ (ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ) ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਵੇਲੇ ਹੱਥ ਲੱਗਣ ਨਾਲ ਵਰਕੇ ਖਰਾਬ ਹੋਣਗੇ,

ਬੱਸ ਪਾਂਡੇ ਹੀ ਹੱਥ ਲਾਉਣ, ਪੜ੍ਹਨ ਬਾਕੀ ਲੋਕ ਚੈਨਲਾਂ 'ਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਤੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਜੋ ਹੁਣ ਡੇਰੇ ਹੀ ਬਣਾ ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਚੜ੍ਹਾਵਾ ਚੜ੍ਹਾਉ, ਮੱਥਾ ਟੇਕੋ, ਲੰਗਰ ਸਕੋ ਤੇ ਸਾਧਾਂ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਕੋਈ ਗੱਲਬਾਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ, ਬੱਸ ਅੱਖਾਂ ਬੰਦ ਕਰੋ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਬੋਲੋ, ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਕੀਰਤਨੀਏ ਜਮਾਤ ਲਾਕੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਗਰ ਬੋਲਣ ਲਈ ਬੋਲੋ ਬੋਲੋ ਆਖਣਗੇ, ਮਤਲਬ ਕਿ ਕੋਈ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਕੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰੋਗੇ ਜਾਗ੍ਰਿਤੀ ਲਿਆਉਗੇ, ਹੁਣ ਆਪੇ ਨਿਰਣਾ ਕਰੋ ਕਿ (ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ) ਬਾਨੀ ?

ਮੈਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਾਂ ਮੈਂ ਇਸ New Sikhism ਦੀ ਧਾਰਨੀ ਨਹੀਂ, ਨਾ ਬਣੁੰਗੀ ਭਾਵੇਂ ਨਿਕਾਰ ਭੀ ਦੇਣ, ਮੈਂ ਅਜੋਕੇ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕ ਨਹੀਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਧਰਮ ਵੱਲ ਨਹੀਂ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਤੋਂ ਭੈਰਮੀ ਚੁੱਕੀ ਪਈ ਹੈ, ਯੂ.ਕੇ. ਦੇ ਗੁਰ-ਦੁਆਰੇ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ਿਆਂ ਲਈ ਮਤੇ ਪਾਸ ਕਰਨ 'ਤੇ ਹਨ, ਸਹਿਮਤੀ ਲਈ ਮੈਂ ਅਰਜ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਨੇ। ਇਸ ਹਫ਼ਤੇ ਇੰਨਾ ਹੀ ਸਲੂਟਾ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰੋ, ਅਗਲੇ ਪਰਚੇ ਵਿੱਚ ਮਾਤ-ਭੂਮੀ ਦੀ ਫੇਰੀ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਲੈ ਕੇ ਗਾਜ਼ਰ ਹੋਉਂਗੀ, ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਤਾਂ ਦਾਤਾ ਹੀ ਰਾਖਾ, ਸਭ ਦਾਤ ਲਈ ਝਾਂਗਣ ਨੂੰ ਫਿਰਦੇ ਨੇ, ਬਹੁੜੇ ਰਾਖਾ।

ਕੈਨੇਡਾ ਚ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਕੱਢੇ ਜਾਣਗੇ 10 ਲੱਖ ਪ੍ਰਵਾਸੀ !

ਟੋਰਾਂਟੋ, : ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ 10 ਲੱਖ ਨੌਕਰੀਆਂ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦਾ ਖਦਸ਼ਾ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 5 ਲੱਖ ਨੌਕਰੀਆਂ ਇਕੱਲੇ ਉਨਟਾਰੀਓ ਵਿਚੋਂ ਖਤਮ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਦੂਜਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਸੂਬਾ ਐਲਬਰਟਾ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਮਗਰੋਂ ਬੀ.ਸੀ. ਦਾ ਨੰਬਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਡੌਨਲਡ ਟਰੰਪ ਦੇ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਮਗਰੋਂ ਲੱਗਣ ਵਾਲੇ ਟੈਕਸਾਂ ਦੇ ਅਸਰ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨਟਾਰੀਓ ਦੇ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਡਗ ਫੋਰਡ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫੈਡਰਲ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਤਕੜੇ ਹੋ ਕੇ ਮੋੜਵਾਂ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਨੌਕਰੀਆਂ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦਾ ਅੰਕੜਾ ਟੈਕਸਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ ਪਰ ਡਗ ਫੋਰਡ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨਟਾਰੀਓ ਵਿਚ ਗਿਣਤੀ 4 ਲੱਖ 50 ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ 5 ਲੱਖ ਦਰਮਿਆਨ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਟਰੰਪ ਦੇ ਟੈਕਸਾਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਅਸਰ ਉਨਟਾਰੀਓ ਤੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਟੈਰੇਟ੍ਰੀਜ਼ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਅੱਜ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਨਾਲ ਮੁਲ-ਕਾਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਜਵਾਬੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਖਰਚਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਡਗ ਫੋਰਡ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਲਫਜ਼ਾਂ

ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ ਟੀਮ ਕੈਨੇਡਾ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਕਸੁਰ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕੀ ਵਸਤਾਂ ਤੇ ਮੋੜਵੇਂ ਟੈਕਸਾਂ ਦੀ ਨੀਤੀ ਘੜਨੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਥੇ ਦਸਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਲਬਰਟਾ ਦੀ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਤੇ ਵੱਖਰੀ ਸੁਰ ਅਲਾਪ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਹਾਲ ਹੀ ਫਲੋਰੀਡਾ ਜਾ ਕੇ ਡੌਨਲਡ ਟਰੰਪ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਫੈਡਰਲ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਕਈ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਤੇਲ ਅਤੇ ਗੈਸ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਵਿਚ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਹਨ ਪਰ ਐਲਬਰਟਾ ਦੀ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਡੈਨੀਅਲ ਸਮਿੱਥ ਕੌਮੀ ਏਕਤਾ ਵਾਸਤੇ ਸੰਕਟ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੈਂਟਰ ਫ਼ੋਰ ਫਿਊਚਰ ਵਰਕ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਮਾਹਰ ਜਿਮ ਸਟੈਨਫੋਰਡ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲੋਂ ਲਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਟੈਕਸਾਂ ਦਾ ਅਸਰ ਬਾਰਡਰ ਦੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਵਸਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਮਿਆਨ ਸਾਲਾਨਾ ਇਕ ਖਰਬ ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਪਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਚ 25 ਫੀ ਸਦੀ ਟੈਕਸਾਂ ਦਾ ਮਤਲਬ 250 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਟੈਕਸਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਕੈਨੇਡਾ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਟੈਕਸ ਦਰਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ
41 ਸਫ਼ੇ ਦਾ ਬਾਕੀ ਹਿਸਾ

“ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇੱਕ ਨਾਪਾਕ ਗੱਠਜੋੜ ਵਿੱਚ ਇੱਕਜੁੱਟ ਹੋ ਗਏ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਅਕਸ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਗਵਾਹਾਂ ਨੇ ਸੀਬੀਆਈ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਲਏ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ।”

ਪੁਲਿਸ ਨੇ 2000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਾਵਾਰਿਸ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਸਕਾਰ ਕੀਤਾ

ਸੀਬੀਆਈ ਨੇ ਆਪਣੀ ਅੰਤ੍ਰਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਕੱਲੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਤਰਨਤਾਰਨ ਵਿੱਚ ਹੀ 984 ਲਾਸ਼ਾਂ ਦਾ 'ਲਾਵਾਰਿਸ' ਵਜੋਂ ਸਸਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਬੇਕਸੂਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੇ ਘਾਟ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਲਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਮੌਜੂਦ ਸੀ।

ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੀਬੀਆਈ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਘਿਣਾਉਣੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ।

ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਜਾਂਚ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। 1996 ਵਿੱਚ ਸੀਬੀਆਈ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 2097 ਲਾਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਣਪਛਾਤੇ ਸਸਕਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੀ।

ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਉਪਰੋਕਤ ਹੁਕਮਾਂ ਅਤੇ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਮਿਲ ਕੇ ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸੀਬੀਆਈ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

1996 ਵਿੱਚ, ਸੀਬੀਆਈ ਨੇ ਪਟਿਆਲਾ ਦੀ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨੌਂ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਦੋਸ਼ੀ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਤਰਨਤਾਰਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦਾ ਤਤਕਾਲੀ ਐੱਸਐੱਸਪੀ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਵਿਚ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ, ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਰਛਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਿਥੀਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਡੀਐੱਸਪੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਐੱਸਐੱਸਪੀ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰ ਲਈ ਸੀ।

ਇਲਜ਼ਮ ਇਹ ਸਨ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰੇ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰਕੇ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ਼ੀ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 120-ਬੀ ਆਈਪੀਸ, ਧਾਰਾ 364 ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ 34 ਆਈਪੀਸੀ ਲਾਈ ਗਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਤਿੰਨ ਡੀਐੱਸਪੀ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਰਛਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਖਾਲੜਾ ਦਾ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀ ਵਿਗੜੀਆਂ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਸੁਧਾਰਨ

ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਵਿਜੈ ਕੁਮਾਰ

•••

ਕੈਨੇਡਾ ਮੁਲਕ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸਮੱਸਿਆ ਫਰਿਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਖਾਣ ਦੀ ਹੈ। ਫਰਿਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਮੀਟ, ਮੱਛੀ,

ਬਣੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ, ਰੋਟੀਆਂ, ਨਾਨ, ਕੇਕ, ਕੁਲਚੇ, ਤਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ, ਫਾਸਟ ਫੂਡ, ਚਾਕਲੇਟ ਅਤੇ ਬੇਕਰੀ ਦੀਆਂ ਕਈ ਚੀਜ਼ਾਂ ਖਾਣਾ ਇਸ ਮੁਲਕ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਜਬੂਰੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਡਾਲਰ ਕਮਾਉਣ ਦੀ ਦੌੜ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਸਮਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਉਹ ਖੁਦ ਆਪਣੀ ਮਨਪਸੰਦ ਦਾ ਭੋਜਨ ਬਣਾ ਕੇ ਖਾ ਸਕਣ। ਜੇਕਰ ਘਰ ਚਾਰ ਪ੍ਰਾਹੁਣੇ ਆ ਜਾਣ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਇਹ ਫਰਿਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਲੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਭੋਜਨ ਜਾਂ ਫਾਸਟ ਫੂਡ ਹੀ ਪਰਿਸ਼ਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਤਾਜ਼ਾ ਭੋਜਨ ਬਣਾ ਕੇ ਖਾਣ ਦੀ ਆਦਤ ਹੈ, ਪਰ ਫਰਿਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਲੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਖਾਣਾ, ਖਾਣਾ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਜਬੂਰੀ ਬਣ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੁਲਕ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸਬਜ਼ੀਆਂ, ਫਲ, ਮੀਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੂਜੇ ਮੁਲਕਾਂ ਤੋਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਚੀਜ਼ਾਂ ਕਈ ਕਈ ਦਿਨ ਟਰੱਕਾਂ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਵੱਡੇ ਫਰਿਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕੋਲਡ ਸਟੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਈਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਈ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਫਰਿਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਪਈਆਂ ਇਹ ਚੀਜ਼ਾਂ ਖਾਣ ਕਰਨ ਲੋਕ ਕਈ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਆਪਣੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਬਜ਼ੀਆਂ, ਫਲ, ਮੀਟ, ਮੱਛੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਤਾਜ਼ੀਆਂ ਖਾਣ ਦੀ ਆਦਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਲੋਕ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਫਰਿਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਖਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਮੁਲਕਾਂ ਦੀਆਂ ਤਾਜ਼ਾ ਚੀਜ਼ਾਂ ਖਾਣ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਭਾਵੇਂ ਸਾਡੇ ਮੁਲਕ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਾਧੇ ਭੋਜਨ ਦੇ ਨਾਲ ਫਾਸਟ ਫੂਡ, ਪੀਜ਼ਾ, ਨੂਡਲ, ਮੈਗੀ, ਬਰਗਰ, ਮੰਚੁਰੀਅਨ, ਹੋਟਡੌਗ, ਮੈਕਰੋਨੀ, ਪਾਓ ਭਾਜੀ, ਪਾਸਤਾ, ਮੋਮੋ, ਟਿੱਕੀਆਂ, ਸਮੋਸੇ ਆਦਿ ਖਾਣ ਦੀ ਆਦਤ ਪੈ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਪਰ ਸਾਡੇ ਮੁਲਕ ਦੇ ਲੋਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੋਟੀ ਦੀ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀਆਂ, ਜਨਮ ਦਿਨਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮਾਗਮਾਂ ਉੱਤੇ ਹੀ ਖਾਂਦੇ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫਾਸਟ ਫੂਡ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਰੋਜ਼ਮਰਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ। ਸਵੇਰ, ਦੁਪਹਿਰ ਅਤੇ ਰਾਤ ਦੇ ਖਾਣੇ ਵੇਲੇ ਫਾਸਟ ਫੂਡ ਖਾਣਾ ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਦਤ ਬਣ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਘਰ ਆਏ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਅੱਗੇ ਵੀ ਫਾਸਟ ਫੂਡ ਪਰਿਸ਼ਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਹੱਥੀ ਭੋਜਨ ਬਣਾਉਣ ਨਾਲੋਂ ਘਰ ਬੈਠੇ ਆਰਡਰ ਦੇ ਕੇ ਇਹ ਫਾਸਟ ਫੂਡ ਮੰਗਾਉਣਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੌਖਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮਜਬੂਰੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਇਹ ਫਾਸਟ ਫੂਡ ਖਾਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਭ ਖਾਣ ਦੀ ਅਜਿਹੀ

ਆਦਤ ਪੈ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਰੋਟੀ ਖਾਣਾ ਪਸੰਦ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਰੋਟੀ ਵੀ ਖਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਸਮੇਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਹੱਥੀ ਖਾਣਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਥਾਂ ਆਰਡਰ 'ਤੇ ਤੇਜ਼ ਮਸਾਲਿਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ, ਮੈਦੇ ਦੇ ਨਾਨ, ਛੋਲੇ ਭੁਟੂਰੇ, ਕੁਲਚੇ ਆਦਿ ਖਾਣ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਈ ਇਲਾਕੇ ਅਜਿਹੇ ਵੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਖਾਣ ਦੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਮੁਲਕ ਦੇ ਆਟੇ, ਪਨੀਰ, ਦੁੱਧ ਅਤੇ ਦਹੀਂ ਦਾ ਸੁਆਦ ਸਾਡੇ ਮੁਲਕ ਨਾਲੋਂ ਅੱਡ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਠੰਢਾ ਹੋਇਆ ਫੁਲਕਾ ਅਤੇ ਨਾਨ ਖਾਣ ਜੋਗੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੇ। ਟਿਮ ਹੋਰਟਨ ਦੀ ਕੋਫੀ, ਬਰਗਰ ਅਤੇ ਕਟਲਟਸ ਇਸ ਮੁਲਕ ਵਿੱਚ ਵਸਦੇ ਲੋਕਾਂ ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਰਗ ਲਈ ਅਫੀਮ ਦੇ ਨਸ਼ੇ ਵਾਂਗ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਸਮੇਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਰਗ ਟਿਮ ਹੋਰਟਨ ਦੀ ਕੋਫੀ ਅਤੇ ਬਰਗਰਾਂ ਨੂੰ ਨਾਸ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਖਾਂਦੇ ਹਨ। ਪਲਾਜ਼ਿਆਂ, ਪਾਰਕਾਂ, ਰੇਲ ਗੱਡੀਆਂ, ਬੱਸਾਂ, ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਮੁੰਡੇ-ਕੁੜੀਆਂ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕੋਫੀ ਦੇ ਕੱਪ ਆਮ ਹੀ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਣਗੇ। ਨੌਜਵਾਨ ਮੁੰਡੇ-ਕੁੜੀਆਂ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਫਾਸਟ ਫੂਡ ਨਾਲ ਜੁਸ ਅਤੇ ਕੋਲਡ ਡਰਿੰਕ ਪੀ ਕੇ ਆਪਣੀ ਸਿਹਤ ਨਾਲ ਖਿਲਵਾੜ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਇਸ ਮੁਲਕ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀਆਂ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਉਤਾਰਨ ਲਈ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਸਮੇਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਉਹ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥੀ ਬਣਾਇਆ ਭੋਜਨ ਖਿਲਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਮੈਗੀ, ਤੇਖੂ, ਫਰਾਇਡ ਪਨੀਰ, ਕੌਰਨਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਤਲੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਖਿਲਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਬੱਚੇ ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਵੱਡੇ ਹੁੰਦੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਖਾਣ ਦੀ ਆਦਤ ਪੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਚਾਕਲੇਟ, ਪੀਜ਼ਾ, ਨੂਡਲ, ਜੁਸ, ਕੇਕ, ਬਰਗਰ, ਹੋਟਡੌਗ, ਹੋਰ ਫਰਾਇਡ ਚੀਜ਼ਾਂ ਖਾਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਦੀ ਆਦਤ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਫਤੇ ਦੇ ਆਖਰੀ ਦਿਨਾਂ ਨੂੰ ਹੋਟਲਾਂ

ਵਿੱਚ ਖਾਣਾ, ਖਾਣ ਜਾਣਾ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸ਼ੌਕ ਵੀ ਹੈ ਤੇ ਮੌਜ ਮਸਤੀ ਦਾ ਸਾਧਨ ਵੀ। ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਜਾਣ ਅਤੇ ਹੱਥੀ ਕੰਮ ਘੱਟ ਹੋਣ ਨਾਲ ਸਰੀਰਕ ਕਸਰਤ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਖਾਣ ਪੀਣ ਦੀਆਂ ਇਹ ਆਦਤਾਂ ਠੰਢਾ ਮੁਲਕ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਪਸੀਨਾ ਨਾ ਆਉਣ ਕਾਰਨ ਤੇ ਸਰੀਰਕ ਕਸਰਤ ਘੱਟ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਹਾਰਟ ਅਟੈਕ, ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ, ਸਰਵਾਈਕਲ, ਪੇਟ, ਸ਼ੂਗਰ, ਕਿਡਨੀ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨਾ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਮੁਲਕ ਵਿੱਚ ਵੱਸਦਿਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਵੱਲ ਬਣਦਾ ਧਿਆਨ ਜ਼ਰੂਰ ਦਿਓ ਤਾਂ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਕੱਲੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਨੌਜਵਾਨ ਮੁੰਡੇ-ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਠੀਕ ਰਹੇਗੀ ਤਾਂ ਹੀ ਉਹ ਡਾਲਰ ਕਮਾ ਸਕਣਗੇ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਸੱਦਾ ਦੇਣਗੇ।

ਅਜਿਹਾ ਖਾਣ ਪੀਣ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇਸ ਮੁਲਕ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਜਨਮੇਂ ਬੱਚੇ ਦੇਰ ਨਾਲ ਬੋਲਣਾ ਅਤੇ ਚੱਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਮੋਟਾਪਾ, ਲੱਤਾਂ ਦਾ ਵਿੰਗਾ-ਟੇਵਾ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਵੀ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ।

ਹਰ ਇੱਕ ਚੀਜ਼ ਪੈਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਿਹਤ ਚੰਗੀ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਹੀ ਪੈਸੇ ਦਾ ਅਨੰਦ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕੇਗਾ। ਪੈਸੇ ਲਈ ਸਿਹਤ ਨਾਲ

ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਕੇ ਪੈਟਰੋਲ ਪੰਪ ਮੈਨੇਜਰ ਨੂੰ ਜ਼ਖਮੀ ਕੀਤਾ, ਸਾਢੇ ਚਾਰ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਲੁੱਟੇ

ਜਲੰਧਰ-ਜਲੰਧਰ ਦੀ ਦਾਣਾ ਮੰਡੀ 'ਚ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਾਪਰੀ ਜਦੋਂ ਐੱਚਐੱਮਵੀ ਕਾਲਜ ਨੇੜੇ ਸਥਿਤ ਕਤਿਆਲ ਪੈਟਰੋਲ ਪੰਪ ਦਾ ਮੈਨੇਜਰ ਸਾਗਰ ਦਾਣਾ ਮੰਡੀ ਐੱਸਬੀਆਈ ਬਰਾਂਚ 'ਚ ਨਕਦੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਬਾਈਕ ਸਵਾਰ ਲੁਟੇਰਿਆਂ ਨੇ ਉਸ 'ਤੇ ਦੋ ਗੋਲੀਆਂ ਮਾਰ ਕੇ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤੇ 4.5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਨਕਦੀ ਲੁੱਟ ਲਈ।

ਨਿੱਜੀ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਸਾਗਰ ਵਾਸੀ ਪਟੇਲ ਚੌਕ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਐੱਚਐੱਮਵੀ ਕਾਲਜ ਨੇੜੇ ਸਥਿਤ ਕਤਿਆਲ ਪੈਟਰੋਲ ਪੰਪ 'ਤੇ ਮੈਨੇਜਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਦੁਪਹਿਰ ਸਮੇਂ ਪੈਟਰੋਲ ਪੰਪ ਤੋਂ ਨਕਦੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰ ਕੇ ਦਾਣਾ ਮੰਡੀ ਸਥਿਤ ਐੱਸਬੀਆਈ ਬ੍ਰਾਂਚ ਵਿਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੀੜਤ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀਰਵਾਰ ਦੁਪਹਿਰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬੈਗ 'ਚ ਨਕਦੀ ਲੈ ਕੇ ਪੈਟਰੋਲ ਪੰਪ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਿਆ ਸੀ ਤੇ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਹ ਦਾਣਾ ਮੰਡੀ ਚੌਕ ਨੇੜੇ ਪੁੱਜਾ ਤਾਂ ਪਿੱਛੇ ਤੋਂ ਆ ਰਹੇ ਬਿਨਾਂ ਨੰਬਰ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ 'ਤੇ ਸਵਾਰ ਤਿੰਨ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਪਿਸਤੌਲ ਤਾਣ ਲਈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਉਹ ਕੁਝ ਕਰਦਾ, ਲੁਟੇਰਿਆਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਈਕ ਨਾਲ ਟੱਕਰ ਮਾਰ ਕੇ ਹੇਠਾਂ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਹੱਥੋਂ 4.5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਨਕਦੀ ਵਾਲਾ ਬੈਗ ਖੋਹ ਲਿਆ। ਜਦੋਂ ਸਾਗਰ ਨੇ ਲੁਟੇਰਿਆਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਲੁਟੇਰਿਆਂ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਦੋ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਡਰਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਭੱਜ ਗਏ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਚ ਸਾਗਰ ਨੇ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਆਪਣੇ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ 'ਤੇ ਲੁਟੇਰਿਆਂ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਾਗਰ ਨੇ ਲੁਟੇਰਿਆਂ ਦੀ ਬਾਈਕ ਨੂੰ ਟੱਕਰ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਜਦੋਂ ਸਾਗਰ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਡਿੱਗੇ ਲੁਟੇਰੇ ਨੂੰ ਫੜਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਦੂਜੇ ਲੁਟੇਰੇ ਨੇ ਉਸ 'ਤੇ ਸਿੱਧੀ ਗੋਲੀ ਚਲਾ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਵਿੱਡ ਅਤੇ ਲੱਤ ਵਿਚ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ, ਜਦਕਿ ਦੋ ਗੋਲੀਆਂ ਉਸ ਦੇ ਇਕ ਪਾਸਿਓਂ ਲੰਘ ਗਈਆਂ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਇਕ ਲੁਟੇਰੇ ਨੇ ਬਾਈਕ ਸਟਾਰਟ ਕੀਤਾ ਤੇ ਤਿੰਨੇ ਲੁਟੇਰੇ ਬਾਈਕ 'ਤੇ ਦਾਣਾ ਮੰਡੀ ਵੱਲ ਭੱਜ ਗਏ। ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਜ਼ਖਮੀ ਸਾਗਰ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ। ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਥਾਣਾ 2 ਵਿਚ ਅਣਪਛਾਤੇ ਲੁਟੇਰਿਆਂ ਖਿਲਾਫ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਮਨੁੱਖੀ ਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਸੰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ
7009807121

ਅੱਜ ਦੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਤਰੱਕੀ ਕਰ ਰਹੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਹਰੇਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬੇਹਤਰੀ ਲਈ ਅਨੇਕਾਂ ਪ੍ਰਗਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਤਰੱਕੀ, ਵਿਗਿਆਨ, ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਜੀਵਨ ਦੇ ਹੋਰ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮੁੱਖ ਹਿੱਸੇ, ਆਪਣੀ ਸਿਹਤ, ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬੇਤੁਕਾ ਖਾਣ-ਪੀਣ, ਬੇਹਦ ਦਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਅਸਵੱਛ ਜੀਵਨਸ਼ੈਲੀ ਨੇ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਬਿਮਾਰੀ ਨਾਲ ਜੂਝ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਜਾਣਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਅਤੇ ਜੀਵਨਸ਼ੈਲੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਕੰਮ ਦੀ ਭੱਜ-ਦੌੜ ਬਹੁਤ ਵੱਧ ਗਈ ਹੈ, ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਲਈ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਬਚਿਆ ਹੈ। ਪੈਸੇ ਦੀ ਲਾਲਸਾ, ਤਰੱਕੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੀ ਦੌੜ, ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਸਪਰਧਾ ਨੇ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਵਿਅਸਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਜੰਕ ਫੂਡ ਜਾਂ ਫਾਸਟ ਫੂਡ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਮੁੱਖ ਆਹਾਰ ਬਣਾ

ਸਵਾਰੀ ਆਪਣੇ ਸਮਾਨ ਦੀ ਆਪ ਜਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ...!

ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਖਾਣਾ ਨਿਰ-ਵਿਟਾਮਿਨ, ਘੱਟ ਪੋਸ਼ਟਿਕ ਅਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਤੇਲ, ਮਸਾਲੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿਜ਼ਰਵੇਟਿਵਸ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਫਲਸਰੂਪ, ਹਾਈ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ, ਸ਼ੂਗਰ, ਮੋਟਾਪਾ, ਹਾਰਟ ਅਟੈਕ ਜਿਹੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਆਮ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਤ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਣ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਦਹਾਕੇ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਕਾਰਨ ਉਮਰ ਘਟਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਕਈ 30-35 ਸਾਲ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਵੀ ਇਹਨਾਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਗ੍ਰਸਤ ਹਨ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਖੀਆਂ

ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਮੁੱਖ ਚਿੰਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਆਦਾ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਕਾਰਨ, ਦਵਾਈਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੇਵਨ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਸ਼ੂਗਰ ਜਾਂ ਹਾਈ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ ਆਪਣੀ ਬਿਮਾਰੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਭਰ ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਦਵਾਈਆਂ, ਸਿਰਫ਼ ਦਵਾਈ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੇ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਮਰੀਜ਼ ਦੀ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸੁਧਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀਆਂ। ਮੈਡੀਕਲ ਇਤਿਹਾਸ

ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਦਵਾਈ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਬਿਮਾਰੀ ਨੂੰ ਜੜੋਂ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੋਵੇ।

ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਸਿਰਫ਼ ਆਯੁਰਵੇਦ ਅਤੇ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਘਰੇਲੂ ਇਲਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਲੱਭਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਆਯੁਰਵੇਦ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਘਰੇਲੂ ਉਪਚਾਰ ਕਈ ਐਸੀ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ ਜੋ ਆਧੁਨਿਕ ਮੈਡੀਕਲ ਵਿਗਿਆਨ ਵੀ ਠੀਕ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ।

ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਸ਼ੂਗਰ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨ ਲਈ ਜੀਵਨਸ਼ੈਲੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ, ਯੋਗ, ਪ੍ਰਾਣਾਯਾਮ ਅਤੇ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੇ ਸਹੀ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸ਼ਰੀਰ ਨੂੰ ਦਵਾਈਆਂ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਸ਼ਰੀਰ ਦੀ ਕੁਦਰਤੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਵੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨੁੱਖੀ ਸ਼ਰੀਰ ਨੂੰ ਰੋਗ-ਰਹਿਤ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਨਾਲ ਲੰਮੀ ਉਮਰ ਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਆਟੋਫੈਜੀ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ ਜੋ ਸ਼ਰੀਰ ਦੇ ਅੰਦਰਲੇ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ ਹੈ। ਆਟੋਫੈਜੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੇ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਕਨੀਕ ਵਿੱਚ ਰਾਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਖਾਣਾ ਛੱਡ ਕੇ ਅਤੇ ਸਵੇਰੇ ਦੇ ਨਿਯਮਤ ਸਮੇਂ ਤੇ ਭੋਜਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਦੇ ਬੀਮਾਰ ਸੈਲ ਦੁਬਾਰਾ ਰੀਜਨਰੇਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਪਾਰੰਪਰਿਕ ਖੁਰਾਕ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਜੀਵਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜੀਵਨ ਜਿਉਣਾ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸਰੀਰ ਲਈ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀ ਲਈ ਵੀ ਘਾਤਕ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਆਪਣੀ ਕਮਾਈ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਦਵਾਈਆਂ ਤੇ ਖਰਚ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਆਯੁਰਵੇਦ ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਇਲਾਜ ਇੱਕ ਬਿਹਤਰ ਵਿਕਲਪ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪੈਸੇ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਦੇ ਨਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਫਸੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਹੁਣ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਸਿਹਤ ਵਾਲੀ ਜੀਵਨਸ਼ੈਲੀ ਨਾਲ ਉਹ ਆਪਣੀ ਹੀ ਜਿੰਦਗੀ ਨਾਲ ਖਿਲਵਾੜ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸੋ, ਇਸ ਲੇਖ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ "ਸਵਾਰੀ ਆਪਣੇ ਸਮਾਨ ਦੀ ਆਪ ਜਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ" ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਦਾ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਆਪ ਹੀ ਹੈ। ਪੈਸੇ, ਪਰਿਵਾਰ, ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਸਿਹਤ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨਾ ਬੇਵਕੂਫ਼ੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਮਾਂ ਹੈ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਤੌਰ ਤੇ ਸਮਰਪਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਤੇ ਯੋਗ-ਆਯੁਰਵੇਦ ਨਾਲ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਨਿਰੋਗ ਬਣਾਉਣ ਦਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਨਿਰੋਗ ਜਿੰਦਗੀ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣ ਸਕੇ।

ਐਮ.ਸੀ.ਏ, ਐਮ.ਏ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ, ਰੂਪਨਗਰ
liberalthinker1621@gmail.com

ਕੇਂਦਰੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਕੀਤਾ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਚੇਤੇ

ਨਿੰਦਰ ਘੁਗਿਆਣਵੀ

ਵਰੇ 2025 ਦਾ ਆਰੰਭ ਤੇ ਲੰਬੀ 10 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਿਰਮੌਰ ਨਾਵਲਕਾਰ, "ਪਦਮਸ਼੍ਰੀ" ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਨ ਸੀ।

ਗਿਆਨਪੀਠ, ਭਾਰਤੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਤੇ "ਪਦਮਸ਼੍ਰੀ" ਜਿਹੇ ਵੱਡੇ ਸਨਮਾਨਾਂ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜ਼ੇ ਗਏ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਇਸ ਦਿਨ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਾਹਿਤਕ ਮੰਚਾਂ ਉਤੇ ਬੜੀ ਸ਼ਿੱਦਤ ਨਾਲ ਚੇਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਨਾਂ ਦੇ ਜੱਦੀ ਸ਼ਹਿਰ ਜੈਤੋ ਮੰਡੀ ਵਿਚ ਵੀ ਇਕ ਸਮਾਰੋਹ ਹੋਇਆ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਥਾਨਕ ਲੋਕ ਵੀ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕਰਦੇ ਦਿਸੇ। ਪ੍ਰੋ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਇਸੇ ਮੰਡੀ ਵਿਚ ਕੱਟੀ। ਉਨਾਂ ਦੇ ਜਿਉਂਦੇ ਜੀਅ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 'ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਗਲਪ ਭਵਨ' ਵੀ ਬਣਾਇਆ ਤੇ ਉਨਾਂ ਦੇ ਘਰ ਨੂੰ ਜਾਂਦੇ ਰਾਹ ਦਾ ਨਾਂ 'ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਮਾਰਗ' ਰੱਖਿਆ।

ਕੇਂਦਰੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪੰਜਾਬ ਬਠਿੰਡਾ (ਘੁੱਦਾ) ਵਿਖੇ ਉਥੋਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ ਡਾ ਰਾਘਵੇਂਦਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਤਿਵਾੜੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਯਾਦ 'ਚ ਸੰਖੇਪ ਪਰ

ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਸਾਹਿਤਕ ਸਮਾਰੋਹ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਮੁਖੀ ਪ੍ਰੋ ਰਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਸਵਾਗਤੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸਹਿਬ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਸਾਹਿਤਕ ਘਾਲਣਾ ਬਾਬਤ ਵਿਦਿਅਕ ਅਰਥੀਆਂ ਤੇ ਖੋਜਾਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਬਾਰੀਕੀ ਨਾਲ ਜਾਣੂੰ ਕਰਵਾਇਆ। ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਰਮਨਪ੍ਰੀਤ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਆਪਣੀ ਲੋਕਾਈ ਦੇ ਲਿਖਾਰੀ ਸਨ। ਉਨਾਂ ਦੀ ਹਰ ਲਿਖਤ ਵਿਚ ਸਮਾਜ ਦਾ ਦਰਦ ਡੂੰਘਾ ਛੁਪਿਆ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਸਮਾਜ ਦੇ

ਅੜੇ ਖੁੜੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਆਪਣੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਵਿਚ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਾਹਿਤਕ ਵਾਰਿਸ ਅਬੋਹਰ ਤੋਂ ਆਏ ਪ੍ਰੋ ਤਰਸੇਮ ਸ਼ਰਮਾ ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਤੇ ਮੁੱਖ ਬੁਲਾਰੇ ਵਜੋਂ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ। ਉਨਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ 1991 ਤੋਂ ਲੈਕੇ ਉਨਾਂ ਦੇ ਆਖਰੀ ਵੇਲੇ ਤਕ ਬਿਤਾਏ ਆਪਣੇ ਯਾਦਗਾਰੀ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਹੁੱਥ ਕੇ ਯਾਦ ਕੀਤਾ। ਪ੍ਰੋ ਤਰਸੇਮ ਜੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਲਿਖਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਉਹ ਇਕ ਇਕ ਰਚਨਾ ਨੂੰ ਵਾਰ ਵਾਰ ਸੋਧਦੇ ਬਕਦੇ ਅਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਤਰਸੇਮ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਪ੍ਰੋ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹਲੀਮੀ ਭਰੇ ਸੁਭਾਅ, ਮਿਲਵਰਤਨ, ਸਮਰਪਿਤ ਭਾਵਨਾ, ਆਪਣੇ ਸਮਕਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਉਨਾਂ ਦਾ ਆਦਰ ਭਰਿਆ ਵਿਵਹਾਰ ਆਦਿ ਪੱਖਾਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੇ ਖੋਜਾਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣੂੰ ਕਰਵਾਇਆ। ਮੰਚ ਸੰਚਾਲਨ ਡਾ ਅਮਨਦੀਪ ਬਰਾੜ ਨੇ ਕੀਤਾ। ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਤਰਸੇਮ ਜੀ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਰਸਮ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸਮੂਹ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸਹਿਬਾਨ ਨੇ ਅਦਾ ਕੀਤੀ। ਕੇਂਦਰੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪੰਜਾਬ ਬਠਿੰਡਾ ਦੇ ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ ਡਾ ਤਿਵਾੜੀ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਉਨਾਂ ਦੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਲੇਖਕਾਂ, ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਤੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਰਵਾਉਣ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇਵੇਗੀ।

ਪਰਖ

ਨਾ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਹੀ ਚੰਗੇ ਹੁੰਦੇ,
'ਤੇ ਨਾ ਹੁੰਦੇ ਸਾਰੇ ਮਾੜੇ,
ਇਹ ਤਾਂ ਲੋਕੋਂ ਆਪਣੀ ਆਪਣੀ,
ਸਮਝ ਦੇ ਹੀ ਨੇ ਪੁਆੜੇ।

ਕਿਹੜਾ ਕਿਸ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਪੱਖੋਂ,
ਸਿਫਤਾਂ ਦੇ ਪੁਲ ਬੰਨ੍ਹੇ,
ਕਿਹੜਾ ਆਪਣੀ ਭੈੜੀ ਨੀਤ ਨਾਲ,
ਨਿੱਤ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਤਾੜੇ।

ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਤਾਂ ਮਾਂਹ ਵਾਦੀ ਕਰਦੇ,
ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਹੋਣ ਮੁਢਾਦੀ,
ਕੋਈ ਖਾਵੇ ਕੌੜ ਕਰੇਲੇ ਵੀ,
ਲਾ ਲਾ ਕੇ ਚਟਕਾਰੇ।

ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਗਜ਼ ਨਾਲ ਮਾਪਣ,
ਸਾਰੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ,
ਇਸੇ ਲਈ ਵਖਰੇਵੇਂ ਦੇ ਹਰ ਦਿਨ,
ਵਧਦੇ ਜਾਵਣ ਪਾੜੇ।

ਜੇ ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਦੇ ਸੌ ਕੰਮ ਸਾਰੇ,
ਪਰ ਇੱਕ ਸਾਰ ਨਾ ਸਕੇ,
ਲੋਕੀ ਸੌ ਵੀ ਝੱਟ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੇ,
'ਤੇ ਉਪਕਾਰੀ ਜਾਂਦੇ ਲਿਤਾੜੇ।

ਨਾਇਕ ਤੋਂ ਖਲਨਾਇਕ ਬਣਾ ਕੇ,
ਦੁਨੀਆ ਨੇ ਕਈ ਛੱਡੇ,
ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਨੇ ਬੇਗਿਣਤ ਹੀ,
ਵਸਦੇ ਰਹਿਬਰ ਉਜਾੜੇ।

ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਪਰਖਣ ਦੇ ਵਿੱਚ,
ਮਨੁੱਖ ਹੀ ਕਰਦਾ ਧੋਖਾ,
ਹੈ ਕੋਈ ਐਸਾ ਸੱਚਾ ਇਨਸਾਫੀ,
ਜੋ ਦੁੱਧ 'ਤੇ ਪਾਣੀ ਨਿਤਾਰੇ?

ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੁੰਦਰਾ
ਕੌਵੈਂਟਰੀ ਯੂ ਕੇ

**ਗਜ਼ਲ
ਤੂੰ ਆਪ
ਬੁਲਾਇਆ**

ਤੂੰ ਆਪ ਬੁਲਾਇਆ ਕੋਲ ਫਕੀਰਾ,
ਹੁਣ ਕੁਝ ਤਾਂ ਮੂੰਹੋਂ ਬੋਲ ਫਕੀਰਾ।
ਉਸ ਵਿੱਚੋਂ ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਕੁਝ ਦੇ ਦੇ,
ਜੋ ਕੁਝ ਹੈ ਤੇਰੇ ਕੋਲ ਫਕੀਰਾ।
ਦੁੱਖਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਧਾ ਵਿੱਚੋਂ,
ਬਣਿਆਂ ਸਾਡਾ ਤਨ ਖੋਲ ਫਕੀਰਾ।
ਇਹ ਪਲ, ਪਲ ਪਿੱਛੋਂ ਬਦਲੀ ਜਾਵੇ,
ਦੁਨੀਆਂ ਹੈ ਏਨੀ ਗੋਲ ਫਕੀਰਾ।
ਦੋਸਤ ਸਾਡੇ ਬੜੇ ਖੁਸ਼ ਲੱਗਦੇ ਨੇ,
ਮਿੱਟੀ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਰੋਲ ਫਕੀਰਾ।
ਤੂੰ ਵੀ ਸਾਡੇ ਵਾਂਗ ਦੁਖੀ ਲੱਗੇ,
ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਦੁੱਖ ਲੈ ਫੋਲ ਫਕੀਰਾ।
ਆ ਕੋਈ ਹੀਲਾ ਕਰੀਏ ਰਲ ਕੇ,
ਭਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਝੋਲ ਫਕੀਰਾ।

ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ
ਸਮੁੱਚੇ ਅੰਗਦ ਸਿੰਘ ਐੱਮ
9915803554

ਕਾਵਿ-ਕਿਆਰੀ

ਕਵਿਤਾ

ਕਦੀ ਘੱਟ ਕਦੀ ਵੱਧ ਤੇ ਕਮਾਈ ਹੁੰਦੀ ਏ
ਹੋ ਕੇ ਕਰੀਏ ਜੇ ਖੁਸ਼ ਦੂਨ ਸਵਾਈ ਹੁੰਦੀ ਏ
ਹੋਵੇ ਭਾਵੇਂ ਆਪਣਾ ਜਾਂ ਹੋਵੇ ਇਹ ਕਿਰਾਏ ਦਾ
ਦਿਲ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਜਾਵੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਆਏ ਦਾ
ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕੋਈ ਚਾਹੀਦੀ ਜੀ ਰੱਖਣੀ
ਗੁੱਸਾ ਇਕ ਦੂਜੇ ਉੱਤੇ ਫੱਟਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ
ਪੈਸਾ ਧੋਲਾ ਘੱਟ ਜਾਵੇ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ
ਹਾਸਾ ਜੀਆਂ ਦਿਆਂ ਚਿਹਰਿਆਂ ਤੋਂ ਘੱਟਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ

ਜਿਹੜੇ ਘਰ ਹਾਸੇ ਓਥੇ ਬਰਕਤਾਂ ਵੀ ਹੁੰਦੀਆਂ
ਜਿੱਥੇ ਰਹੇ ਸਦਾ ਸਾੜਾ ਕੀ ਕਰੂ ਨਗਾਂ ਮੁੰਦੀਆਂ
ਵੱਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਪਹਿਲੇ ਕਿੰਨੇ ਸੀ ਗੇ ਹੱਸ ਦੇ
ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਉਂਦੀ ਕੋਈ ਬਿਮਾਰੀ ਨੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਹੁਣ ਦੱਸ ਦੇ
ਛੋਟੀ ਮੋਟੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ ਜੀ ਗੋਲਣਾ
ਦੁੱਖ ਸੁਖ ਵਿੱਚ ਪਿੱਛੇ ਹੱਟਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ
ਪੈਸਾ ਧੋਲਾ ਘੱਟ ਜਾਵੇ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ
ਹਾਸਾ ਜੀਆਂ ਦਿਆਂ ਚਿਹਰਿਆਂ ਤੋਂ ਘੱਟਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ

ਪੈਂਦਾ ਨਹੀਂ ਦਿਮਾਗ ਉੱਤੇ ਲੋਡ ਗੱਲ ਕਰੀਏ
ਜੇ ਹੋਵੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਗੱਲ ਜੀਆਂ ਵਿੱਚ ਧਰੀਏ
ਗੱਲਾਂ ਗੱਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਹਿੰਦੇ ਲੱਭ ਜਾਂਦੇ ਹੱਲ ਨੇ
ਆਪਣੇ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਕਾਹਤੋਂ ਓਹਨਾਂ ਕੋਲੋਂ ਡਰੀਏ
ਸਾਂਝ ਤੇ ਪਿਆਰ ਵਿੱਚ ਰੱਬ ਵੱਸ ਦਾ
ਪਹਾੜਾ ਰੱਬ ਨੂੰ ਰਸਾਉਣ ਵਾਲਾ ਰੱਟਨਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ
ਪੈਸਾ ਧੋਲਾ ਘੱਟ ਜਾਵੇ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ
ਹਾਸਾ ਜੀਆਂ ਦਿਆਂ ਚਿਹਰਿਆਂ ਤੋਂ ਘੱਟਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ
ਲੇਖਕ - ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ (JSR)

ਕਵਿਤਾ

ਇਸ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਕੱਲਾ ਤੁਰ ਪਿਆ ਹਾਂ,
ਮੈਂ ਸੁਣਿਆ ਰੱਬ ਹੁੰਦਾ ਬੰਦੇ ਕੱਲੇ ਨਾਲ।
ਮੂਰਖ ਲੋਕਾਂ ਤੁਸੀਂ ਕਿਉਂ ਝਗੜੇ ਦੇ ਹੋ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ,
ਡੰਡੇ ਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕਿਉਂ ਨੀਂ ਨਿਬੇੜਦੇ ਡੰਡੇ ਨਾਲ।
ਜੇ ਸੱਜਣਾ ਤੂੰ ਹੱਥ ਮੇਰੇ ਮੋਢੇ 'ਤੇ ਰੱਖ ਦੇਵੇ,
ਫੇਰ ਮੈਂ ਵੇਖ ਲਵਾਂਗਾ ਕੱਲਾ ਕੱਲੇ ਨਾਲ।
ਸੱਜਣਾ ਐਵੇਂ ਨਾ ਝੱਲਾ ਹੋ ਅਜੇ,
ਅਜੇ 'ਤੇ ਦਿਲ ਹੀ ਵਟਾਇਆ ਏ ਛੱਲੇ ਨਾਲ।
ਜਦੋਂ ਦਾ ਹਨੇਰਾ ਕਰਕੇ ਕਿਸੇ ਦੇ ਘਰ ਦਾ ਚਾਨਣ ਬਣਿਆ,
ਉਦੋਂ ਦਾ ਵੈਰ ਪੈ ਗਿਆ, ਤੇਰੇ ਪਿੰਡ ਮੱਲੇ ਨਾਲ।
ਜੇ ਬੰਦਾ ਗੁਰੂ ਘਰ ਜਾਕੇ ਬੰਦਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ,
ਜਿੰਦਰੇ ਕਦੇ ਨਾ ਲਟਕਦੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਗੱਲੇ ਨਾਲ।
ਚੁਸਤ ਚਲਾਕੀਆਂ ਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਰੱਬ ਦੂਰ ਹੁੰਦਾ,
ਰੱਬ ਤੁਰਦਾ ਸਦਾ ਬੰਦੇ ਝੱਲੇ ਨਾਲ।
ਬੰਦਾ ਰੱਬ ਬਣਕੇ ਜਦੋਂ ਰੱਬ ਮੂਹਰੇ ਖੜਦਾ,
ਰੱਬ ਨਿਬੇੜ ਦਿੰਦਾ ਸਭ ਕੁੱਝ ਇੱਕ ਹੱਲੇ ਨਾਲ।
ਉਹ ਬੰਦਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਚੋਂ ਕਦੇ ਫੇਲੂ ਨੀਂ ਹੁੰਦਾ,
ਜਿਹੜਾ ਚੰਡਿਆ ਹੁੰਦਾ ਮਾਪਿਆਂ ਨੇ ਥਾਪੀ 'ਤੇ ਬੱਲੇ ਨਾਲ,
ਆਪ 'ਤੇ ਤੂੰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਫੁੱਲ ਬਣ ਕੇ ਲੱਗ ਗਿਆ,
ਹੰਝੂ ਹੌਕੇ ਬੰਨ ਗਿਆ "ਰਾਣੇ" ਦੇ ਪੱਲੇ ਨਾਲ।

ਰਣਵੀਰ ਸਿੰਘ ਰਾਣਾ

*****

**ਕਾਵਿ-ਵਿਅੰਗ
ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ
ਚਿੱਕੜ ?**

ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ 'ਦੁਪਾਲ ਪੁਰ'
001-408-915-1268

'ਆਪ' ਹਾਈਕਮਾਂਡ ਨੇ ਹੁਕਮ ਕਰਿਆ
ਦਿੱਲੀ ਹਾਜ਼ਰ 'ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ' ਹੋਵੇ।
ਪਿੱਛੇ ਅਮਨ-ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ 'ਫਿਕਰ' ਛੱਡੋ
'ਗਲੀ ਗਲੀ' ਵਿਚ ਚੋਣ-ਪ੍ਰਚਾਰ ਹੋਵੇ।
'ਸੁਪਨਾ' ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਕੇਂਦਰੀ ਹਾਕਮਾਂ ਦੇ
ਸੀ ਐੱਮ ਇੱਥੇ ਵੀ ਫਰਮਾਂਬਰਦਾਰ ਹੋਵੇ।
ਨੱਕ ਹੇਠਾਂ ਹੀ ਰਾਜ 'ਕੋਈ ਹੋਰ' ਕਰਦਾ
ਐਸਾ ਸੈਂਟਰ ਨੂੰ ਕਿੱਦਾਂ 'ਦਰਕਾਰ' ਹੋਵੇ।
'ਝਾੜੂ-ਪੰਜਾ' ਜੋ 'ਇੰਡੀਆ' ਵਿਚ ਸਾਬੀ
ਪੱਖਾਂ ਭਾਰ ਨੇ ਆਪਸ 'ਚ ਭਿੜਨ ਦੇ ਲਈ।
ਅੱਡੀ ਚੋਟੀ ਦਾ ਕਮਲ ਨੇ ਜੋਰ ਲਾਇਆ
ਚਿੱਕੜ ਲੋੜਦਾ ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਖਿੜਨ ਦੇ ਲਈ!

ਯਾਦਾਂ ਨੇ ਕੁੱਝ ਅਤੀਤ ਦੀਆਂ,
ਜੋ ਵੀਹ ਚੌਵੀ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਨੇ,
ਕਿੰਨੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਂ ਕੌੜੀਆਂ ਸਨ,
ਤੇ ਕਿੰਨੀਆਂ ਸ਼ਹਿਦ ਤੋਂ ਮਿੱਠੀਆਂ ਨੇ।

ਕਿਸ ਨੇ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਿਸ ਵੇਲੇ,
ਪਿਆਰ ਦਾ ਤੋਹਫਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ,
ਅਤੇ ਕਿਸ ਨੇ ਕਿਸ ਨੂੰ ਹਰ ਵੇਲੇ,
ਬੱਸ ਬਦ ਦੁਆਵਾਂ ਹੀ ਲਿਖੀਆਂ ਨੇ।

ਕਿੰਨੇ ਦੋਸਤ ਛੱਡ ਕੇ ਚਲੇ ਗਏ,
ਕਿੰਨੇ ਨਵਿਆਂ ਨੇ ਹੱਥ ਵਧਾਏ ਨੇ,
ਕਿੰਨਿਆਂ ਨੇ ਚੱਲਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ,
ਨਿੱਤ ਨੇਕ ਸਲਾਹਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਨੇ।

ਕਿੰਨੀਆਂ ਹੀ ਮਾਸੂਮ ਜਿੰਦਾਂ ਦੇ,
ਹੱਥ ਮਾਵਾਂ ਹੱਥੋਂ ਛੁੱਟ ਗਏ,
ਤੇ ਕਿੰਨੇ ਨਵ ਜਨਮੋਂ ਫੁੱਲਾਂ ਨੇ,
ਨਵੀਆਂ ਗੋਦਾਂ ਭਰ ਸਿੱਟੀਆਂ ਨੇ।

ਕਈਆਂ ਦੀਆਂ ਝੋਲੀਆਂ ਰੱਜ ਰੱਜ ਕੇ,
ਸੱਧਰਾਂ ਉਮੰਗਾਂ ਸੰਗ ਭਰੀਆਂ,
ਕੁੱਝ ਤਰਸ ਤਰਸ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਬਿਨ,
ਕਿੰਨੀਆਂ ਹੀ ਚੁੰਨੀਆਂ ਭਿੱਜੀਆਂ ਨੇ।

ਮਰਜ਼ੀਵੜੇ ਕਈ ਪਾਕ ਜਜ਼ਬਿਆਂ ਨੂੰ,
ਪ ਠੇਕਾ ਕੇ ਬਾਜ਼ੀ ਹਾਰ ਗਏ,
ਕਈਆਂ ਦੀਆਂ ਹਾਲੇ ਵੀ ਮੰਜ਼ਿਲਾਂ ਤੇ,
ਗਹਿਰੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਟਿਕੀਆਂ ਨੇ।

ਮੁਕਾਬਲੇ ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਬੰਦੇ ਦੇ,
ਜਿਉਂਦੇ ਜੀ ਕਦੀ ਵੀ ਮੁੱਕਦੇ ਨਹੀਂ,
ਮਸਾਣਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਲੋਧਾਂ ਅੰਤ,
ਖ਼ਾਕ, ਰਾਖ ਦੇ ਭਾਅ ਹੀ ਵਿਕੀਆਂ ਨੇ।

ਸਮਿਆਂ ਦੇ ਬੜੇ ਸਵਾਲ ਕਈ
ਜਵਾਬ ਉਡੀਕਣ ਬੰਦਿਆਂ ਤੋਂ,
ਤੁਸੀਂ ਕਿਹੜੇ ਭੁਲੇਖਿਆਂ ਵਿੱਚ ਫਸ ਕੇ,
ਨਫਰਤਾਂ ਕੰਧਾਂ 'ਤੇ ਲਿਖੀਆਂ ਨੇ।

ਸਬਕ ਤਾਂ ਬੜੇ ਹੀ ਸੌਖੇ ਨੇ,
ਜੇ ਸਿੱਖਣੇ ਚਾਹੋਂ ਤੂੰ ਭੁੱਲੜਾ ਉਏ,
ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਹਸਰ ਦੀਆਂ ਵਿਧੀਆਂ,
ਤੇਰੇ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿੱਢੀਆਂ ਨੇ।

**ਸਮੇਂ
ਤੋਂ
ਸਬਕ**

ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ
ਕੁੰਦਰਾ
ਕੌਵੈਂਟਰੀ ਯੂ ਕੇ

ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦੀ ਕਾਰ ਉੱਤੇ ਦੋ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਲੋਂ ਇੱਟਾਂ-ਰੋੜਿਆਂ ਨਾਲ ਹਮਲਾ

ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ 'ਆਪ' ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ-ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ (ਆਪ) ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕੌਮੀ ਕਨਵੈਨਰ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦੀ ਕਾਰ ਉੱਤੇ ਕਥਿਤ ਇੱਟਾਂ-ਰੋੜਿਆਂ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਵੱਲੋਂ ਅਗਾਮੀ ਅਸੈਂਬਲੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਹਾਰ ਦੇ ਡਰ ਕਰਕੇ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦੀ ਜਾਨ ਲੈਣ ਲਈ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਘੜੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਕਿਹਾ, “ਆਪਣੀ ਹਾਰ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਭਾਜਪਾ ਇੰਨੀ ਘਬਰਾ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦੀ ਜਾਨ ਲੈਣ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਹਮਲਿਆਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਲੱਗੀ ਹੈ। ਕੀ ਭਾਜਪਾ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦੀ ਗੱਤਿਆ ਕਰਕੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਕੀਤੇ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਬਦਲਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ?”

ਉਧਰ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਅਸੈਂਬਲੀ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਭਾਜਪਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਪਰਵੇਸ਼ ਵਰਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦੀ ਕਾਰ ਨੇ ਦੋ ਨੌਜਵਾਨਾਂ, ਜੋ

ਮਾਮਲਾ ਕਾਰ ਲੁੱਟ ਦੇ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਦਾ ਪੁਲਿਸ ਟੀਮ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਰਪੰਚ, ਪੰਚ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਖਿਲਾਫ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ

ਲੁਧਿਆਣਾ-ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਕਾਰ ਲੁੱਟ ਦੇ ਇੱਕ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਗਈ ਪੁਲਿਸ ਟੀਮ 'ਤੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਰਪੰਚ, ਪੰਚ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਿੰਡ ਕਮਾਲਪੁਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਖਿਲਾਫ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਥਾਣਾ ਹਨੂਰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਪੰਚ ਪੰਮਾ, ਸਿਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਕੁੱਲ 16 ਲੋਕਾਂ ਖਿਲਾਫ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਹਮਲੇ ਵਿਚ ਛੋਟਾ ਬਾਣੇਦਾਰ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਵਡਾ ਬਾਣੇਦਾਰ ਹਰਜਵੰਦ ਸਿੰਘ ਦੋਵੇਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਗੰਭੀਰ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਮੁਖ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਭਜਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਪਰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗੁਸ਼ਿਆਰੀ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛ ਰਹੇ ਸਨ, ਨੂੰ ਟੱਕਰ ਮਾਰੀ ਸੀ। ਵਰਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਹਮਣੇ ਹਾਰ ਦੇਖ ਕੇ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਦੀ ਕੀਮਤ ਭੁੱਲ ਗਏ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਫੋਟੋ ਦਰਸਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਸੁਆਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦੀ ਥਾਂ ਕਾਰ ਦੌੜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੁਆਲ ਪੁਛਣ ਦੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ

ਪਾਰਟੀ ਆਪ ਹੀ ਭਗੌੜੀ ਹੈ। ਸਿਆਸੀ ਮਾਹਿਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿਚ ਗੱਪੀ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਤਾ ਦੌਰਾਨ ਗੈਂਗਸਟਰ, ਨਸ਼ੇ, ਕਰਾਈਮ, ਕਰਜ਼ੇ ਵਧ ਚੁਕੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੁਟੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹੱਕਾਂ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਈ ਆਵਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਉਠਾਈ। ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਲੋਕ ਵੀ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦੀ ਸਤਾ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਸਿਆਪਾ !

ਨੀਂ ਅੰਜਨਾ ! ਤੂੰ ਆਉਣਾ ਨਹੀਂ ਨਾਨਕੇ ? ਤੂੰ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਛੁੱਟੀਆਂ 'ਚ ਆਉਂਗੀ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਵੀ ਥੋੜੀਆਂ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਹੋਣੀਆਂ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਡੀਕ-ਡੀਕ ਕੇ ਬੱਕ ਗਈ। ਅੰਜਨਾ ਦੀ ਨਾਨੀ ਨੇ ਫੋਨ ਤੇ ਰੋਸਾ ਜਿਹਾ ਕੀਤਾ। ਹਾਂ ਨਾਨੀ ਜੀ ! ਛੇਤੀ ਆਵਾਂਗੀ। ਅੰਜਨਾ ਨੇ ਨਾਨੀ ਜੀ ਦਾ ਦਿਲ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ। ਨੀਂ ਹੋ ਕੀ ਗਿਆ ਤੈਨੂੰ। ਤੂੰ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਐਨੀ ਲਾਡਲੀ ਯੀ ਏਂ। ਅੱਜ ਤਾਂ ਬੋਲਦੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਚੱਜ ਨਾਲ। ਨਾਨੀ ਨੇ ਓਹਦੇ ਰੁੱਖੇ ਜਿਹੇ ਜਵਾਬ ਤੋਂ ਦੁੱਖੀ ਹੁੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ। ਨਹੀਂ, ਨਾਨੀ ਜੀ, ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ। ਆਹ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦਾ ਸਿਆਪਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਨਿੱਬੜਦਾ। ਹੋਰ ਭਲਾ ਕੀ ਕਰਾਂ। ਕਿਵੇਂ ਆਵਾਂ ? ਦਿਲ ਤਾਂ ਕਰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਛੁੱਟੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਤਾਂ ਕੁਝ ਚੈਨ ਮਿਲੂ। ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਆਵਾਂਗੇ, ਘੁੰਮਾਂਗੇ, ਫਿਰਾਂਗੇ ਤੇ ਮਸਤੀ ਕਰਾਂਗੇ। ਅੰਜਨਾ ਫੇਰ ਹਤਾਸ਼ ਜਿਹੀ ਬੋਲੀ।

ਸੁੱਖ ਬੋਲ ਧੀਏ ! ਸਿਆਪਾ ਕਾਹਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਭਲਾਂ ! ਦੱਸ ਮੈਨੂੰ ਛੇਤੀ-ਛੇਤੀ। ਮੇਰਾ ਤਾਂ ਦਿਲ ਹੀ ਬੈਠਾ ਜਾ ਰਿਹਾ।

ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਨਾਨੀ ਜੀ। ਬੱਸ ਸਕੂਲ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹਾਂ। ਜਿੱਦਣ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਹੋਈਆਂ, ਉੱਦਣ ਦੀ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹਾਂ, ਹਜੇ ਬਹੁਤ ਬਾਕੀ ਹੈ। ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਕਿ ਛੇਤੀ ਕੰਮ ਮੁਕਾ ਕੇ ਆਵਾਂਗੀ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ, ਸਾਰੇ ਘਰਦਿਆਂ ਨਾਲ। ਨਾਲੇ ਕੋਈ ਕੰਮ ਸਿਖਾਂਗੀ ਨਵਾਂ। ਪਰ..... ! ਅੰਜਨਾ ਚੁੱਪ ਕਰ ਗਈ।

ਏਡਾ ਕੰਮ ਕਿਹੜਾ ਹੈ ਧੀਏ, ਜਿਹੜਾ ਖਤਮ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ। ਨਾਨੀ ਹੈਰਾਨ ਹੋ

★ ਮਿੱਠੀ ਕਹਾਣੀਆਂ ★

ਗਈ।..... ! ਅੱਛਾ ਇੰਝ ਕਰ ਨਾਲ਼ ਲੈ ਆ ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਵੀ। ਏਥੇ ਕਰ ਲਵੀਂ ਬਾਕੀ ਦਾ। ਕੰਮ ਤਾਂ ਪੁੱਤ ਦਿੰਦੇ ਈ ਹੁੰਦੇ ਮਾਸਟਰ ! ਨਾਨੀ ਨੇ ਅੰਜਨਾ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ। ਨਹੀਂ, ਨਾਨੀ ਜੀ ! ਹੁਣ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਸਿਰਫ਼ ਲਿਖਣਾ ਤੇ ਪੜ੍ਹਨਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਅੰਜਨਾ ਫੇਰ ਦਿੱਲੀ ਜਿਹੀ ਬੋਲੀ।

ਫੋਟ ! ਹੋਰ ਕੀ ਕੱਪੜੇ ਸੀਟੇ ਨੂੰ ਕਹਿਤਾ ਮਾਸਟਰਾਂ ਨੇ ? ਨਾਨੀ ਨੇ ਹੱਸਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਪੁੱਛਿਆ। ਨਹੀਂ ਨਾਨੀ ਜੀ, ਅੱਜਕਲ ਛੁੱਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲਾਂ ਵਾਲੇ ਅਧਿਆਪਕ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਚਾਰਟ, ਮਾਡਲ ਤੇ ਹੋਰ ਕ੍ਰੀਏਟਿਵ ਕੰਮ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਵੀ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਕਿ ਦੁਕਾਨਾਂ ਤੋਂ ਸਮਾਨ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਕਦੇ-ਕਦੇ ਤਾਂ ਨੈੱਟ ਤੋਂ ਕਢਾਉਣੀਆਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਵਗੈਰਾ। ਉਹ ਵੀ ਬਹੁਤ ਮਹਿੰਗੀਆਂ ਨਿਕਲਦੀਆਂ। ਬਹੁਤ ਖਰਚਾ ਹੁੰਦਾ। ਸਾਰੇ ਸਕੂਲ ਰੀਸੇ ਰੀਸੀ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਔਖਾ ਕੰਮ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਵਿਚਾਰੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਵੀ ਮੱਤ ਮਾਰੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਮਦਦ ਕਰਦਿਆਂ ਕਰਦਿਆਂ ਜਾਂ ਆਵਾਰੋਂਟ ਪੈਸੇ ਖਰਚਦਿਆਂ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਸੁੱਟ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਹਾਂ, ਨੰਬਰ ਜ਼ਰੂਰ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਅੰਜਨਾ ਨੇ ਸਮਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ।

ਚੱਛਾ ਭਾਈ ! ਕੀ ਕਰਨਾ ? ਨਵੇਂ ਜ਼ਮਾਨੇ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਗੱਲਾਂ। ਸਾਡੇ ਵੇਲੇ ਤਾਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਬੱਚੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਲੈ ਕੇ ਨਾਨਕਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਂ ਭੂਆ ਦੇ ਘਰ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਸੀ। ਨਾਲੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਤੇ ਨਾਲ਼ੇ ਖੇਡ ਕੁੱਦ ਵੀ

ਲੈਂਦੇ। ਨਾਨੀ ਨੇ ਪੁਰਾਣਾ ਸਮਾਂ ਯਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ। ਐਤਕੀ ਤਾਂ ਨਾਨੀ ਜੀ ਲੱਗਦਾ ਕੰਮ ਮੁੱਕਣਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਮੇਰਾ। ਮੈਥੋਂ ਨਹੀਂ ਆ ਹੋਣਾ। ਅਗਲੀ ਵਾਰ ਆਵਾਂਗੀ। ਅੰਜਨਾ ਨੇ ਸੋਚਦਿਆਂ ਗੱਲ ਨਬੋੜੀ।

ਕਿੱਥੇ ਧੀਏ ! ਅਗਲੀ ਜਮਾਤ ਤਾਂ ਹੋਰ ਵੱਡੀ ਹੋ ਜਾਣੀ। ਫੇਰ ਤਾਂ ਹੋਰ ਵੱਧ ਮਿਲੂ ਕੰਮ। ਚੱਲ ਵੇਖ ਲੀ ਜੇ ਆ ਸਕਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਆ ਜਿਓ ਚਾਰ ਦਿਨ। ਬਾਕੀ ਥੋੜੀ ਮਰਜ਼ੀ ਭਾਈ। ਕਹਿ ਕੇ ਨਾਨੀ ਨੇ ਭਿੱਜੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਸਾਫ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਫੋਨ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ।

-ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ

ਪਾਣੀ ਦੀ ਸੰਭਾਲ

ਗਲੀ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਡੋਲਿਆ ਦੇਖਕੇ ਬੇਬੇ ਬੰਟੀ ਨੂੰ ਬੋਲੀ, “ਪੁੱਤ ਕਿਉਂ ਪਾਣੀ ਡੋਲੀ ਜਾਨਾ ਪਾਣੀ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਅਨਮੋਲ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੀ ਕਦਰ ਤੇ ਸੰਭਾਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।” ਬੰਟੀ ਬੋਲਿਆ, “ਬੇਬੇ ਮੈਂ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਟੂਟੀ ਵਾਲਾ ਪਾਣੀ ਡੋਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਧਰਤੀ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਬਹੁਤ ਪਾਣੀ ਹੈ। ਇਸਨੇ ਕਿਹੜਾ ਖਤਮ ਹੋਣਾ ਕਦੇ !”

ਬੇਬੇ ਬੋਲੀ, “ਪੁੱਤ ਸਾਡੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ ਪੀਣ ਵਾਲਾ ਪਾਣੀ ਵੀ ਖੂਹਾਂ, ਨਦੀਆਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ, ਬਹੁਤ ਔਖਾ ਮਿਲਦਾ ਸੀ ਪਾਣੀ। ਹੁਣ ਧਰਤੀ ਹੇਠਾਂ ਪਾਣੀ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਖਤਮ ਹੋ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਲੋਬਲ ਵੀ ਬਹੁਤ ਹੇਠਾਂ ਹੋ ਗਿਆ। ਜੇਕਰ ਆਪਾਂ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਨਾ ਬਚਾਇਆ ਤਾਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ

ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਲਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਚੇਗਾ।” ਬੇਬੇ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਬੰਟੀ ਨੇ ਟੂਟੀ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

-ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਬਹਾਦਰਗੜ੍ਹ

ਮੋਹ

ਮੈਂ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਬੈਠਾ ਸੀ। ਤਦ ਮੇਰੇ ਬੀਜੀ ਨੇ ਆ ਕੇ ਕਿਹਾ, “ਚੱਲ ਪੁੱਤ, ਅੱਜ ਜਿਹੜਾ ਆਪਣੇ ਸ਼ਹਿਰ 'ਚ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ ਕੀਰਤਨ ਦਰਬਾਰ ਕਰਵਾਇਆ ਹੈ ਉੱਥੇ ਜਾ ਆਉਂਦੇ ਆ। ਨਾਲੇ ਤੇਰਾ ਥੋੜਾ ਮਨ ਠੀਕ ਹੋਜੂ।”

ਉੱਥੇ ਰਾਗੀਆਂ ਦੀ ਮਿੱਠੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੇ ਮੇਰਾ ਮਨ ਮੋਹ ਲਿਆ। ਮੇਰੀ ਉਦਾਸੀ ਖੰਭ ਲਾ ਕੇ ਉੱਡ ਗਈ। ਰਾਗੀ ਕੀਰਤਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਥਾ ਵੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। “ਰੱਬ ਦਾ ਜਾਪ ਕਰੋ, ਮਾਇਆ ਦਾ ਮੋਹ ਤਿਆਗ ਦਿਉ....।” ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਿੱਠੀ ਆਵਾਜ਼ ਦਾ ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਤੇ ਗਹਿਰਾ ਅਸਰ ਹੋਇਆ। “ਮੈਂ ਐਵੇਂ ਹੀ ਉਦਾਸ ਸਾ, ਅਸਾਂ ਕਿਹੜਾ ਧੰਨ-ਦੌਲਤ ਨਾਲ ਲਿਜਾਣੀ ਏ !” ਸੋਚਦਾ ਹੋਇਆ ਮੈਂ ਪੰਡਾਲ 'ਚੋਂ ਬੀਜੀ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਆ ਗਿਆ। ਅਸੀਂ ਲੰਗਰ ਖਾ ਕੇ ਪਰਤੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ ਸਟੇਜ ਦੇ ਪਿਛਵਾੜੇ ਜਿਹੇ ਕੁਝ ਆਦਮੀ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਖਹਿਬੜ ਰਹੇ ਸਨ।

“ਹੁਣ ਘੱਟ ਕਿਉਂ ਦਿੰਦੇ ਪਏ ਓ ? ਜਦ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿੰਨੇ ਚ ਕੀਰਤਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ !” ਜਦੋਂ ਗੁੱਸੇ ਚ ਲਾਲ-ਪੀਲੇ ਹੁੰਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਗੀਆਂ ਦੀ ਹੀ ਮੇਰੇ ਕੰਨਾਂ ਆਵਾਜ਼ ਪਈ ਤਾਂ ਮੈਂ ਇੱਕ ਦਮ ਠੰਠਬਰ ਗਿਆ। ਮਾਇਆ ਦਾ ਮੋਹ ਤਾਂ ਇੰਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ...ਤੇ ਮੈਂ ਫਿਰ ਉਦਾਸ ਹੋ ਗਿਆ।

-ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ

ਮਹਾਂਕੁੰਭ ਦੀ ਵਾਇਰਲ ਮੋਨਾਲੀਸਾ, ਮੁਰਖ ਲੋਕਾਂ ਕਾਰਣ ਘਰ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਲਈ ਹੋਈ ਮਜ਼ਬੂਰ

ਫਿਲਮੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਮਿਲੀ ਆਫਰ, ਪਰ ਮਾਂ ਇਨਕਾਰੀ, ਕਿਹਾ ਕਿ ਫਿਲਮੀ ਦੁਨੀਆਂ ਸਾਡੀ ਨਹੀਂ

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖਬਰ

ਮਹਾਂਕੁੰਭ ਵਿੱਚ ਬਿੱਲੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਕਿਰਤੀ ਕੁੜੀ ਰਾਤੋ-ਰਾਤ ਵਾਇਰਲ ਹੋ ਗਈ। ਇੱਕ ਸਾਦੀ ਜਿਹੀ ਕੁੜੀ ਜੋ ਰੁਦਰਾਕਸ਼ ਤੇ ਸੁਚੇ ਮੋਤੀਆਂ ਦੀ ਮਾਲਾ ਵੇਚਦੀ ਸੀ, ਰਾਤੋ-ਰਾਤ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਛਾ ਗਈ। ਉਸਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ, ਮਾਸੂਮੀਅਤ, ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਤੇ ਮਿੱਠੇ ਬੋਲਾਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ। ਪਰ ਇਸ ਅਚਾਨਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਨੇ ਉਸਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਮੋੜ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਇੰਦੌਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਮਹੇਸ਼ਵਰ ਦੀ ਮੋਨਾਲੀਸਾ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਅਚਾਨਕ ਲਾਈਮਲਾਈਟ ਨੇ ਮੋਨਾਲੀਸਾ ਦੀ ਸਾਦੀ ਅਤੇ ਸਿੱਧੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ।

ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਚਿੰਤਤ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਉਸਦੀ ਅਚਾਨਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਸਨ। ਅਖੀਰ ਮੋਨਾਲੀਸਾ ਨੂੰ ਮਹਾਂਕੁੰਭ ਛੱਡ ਕੇ ਘਰ ਪਰਤਣਾ ਪਿਆ।

ਇੱਕ ਆਮ ਕੁੜੀ ਜੋ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਕੁੰਭ ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਆਈ ਸੀ। ਜਿਸਨੂੰ ਉਮੀਦ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਮਹਾਂਕੁੰਭ ਵਿੱਚ ਰੁਦਰਾਕਸ਼ ਦਾ ਸਮਾਨ ਵੇਚ ਕੇ ਕੁਝ ਆਮਦਨ ਹੋਵੇਗੀ। ਪਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭੀੜ ਵੱਲੋਂ ਉਸਦੀਆਂ ਬਿੱਲੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਅਤੇ ਚਿਹਰੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੈਮਰੇ ਵਿੱਚ ਕੈਦ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਪਾਗਲਪਨ, ਇਸ ਕੁੜੀ ਲਈ ਮੁਸੀਬਤ ਬਣ ਗਿਆ। ਉਸ ਲਈ ਕੁੰਭ ਮੇਲੇ ਤੁਰਨਾ, ਫਿਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੋ ਗਿਆ। ਲੋਕ ਉਸ ਕੋਲ ਹਾਰ ਖਰੀਦਣ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸੈਲਫੀ ਲੈਣ ਆਉਣ

ਲੱਗ ਪਏ।

ਮੋਨਾਲੀਸਾ ਕਿੱਥੋਂ ਆਈ ?

ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਉਹ ਕਿੱਥੋਂ ਆਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਇੰਦੌਰ ਤੋਂ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਰੁਦਰਾਕਸ਼ ਦੇ ਮਣਕੇ ਵੇਚ ਕੇ ਕੁਝ ਪੈਸੇ ਕਮਾਉਣ ਲਈ ਮਹਾਂਕੁੰਭ ਵਿੱਚ ਆਈ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਹ ਇੰਦੌਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਮਹੇਸ਼ਵਰ ਦੀ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਸੀ। ਇਹ ਕੁੜੀ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਕੁੰਭ ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਹਾਰ ਵੇਚਣ ਆਈ ਸੀ। ਕੱਠ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੁੜੀ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਆਕਰਸ਼ਣ ਸੀ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜੈ ਸ਼੍ਰੀ ਮਹਾਂਕਾਲ ਕਹਿ ਕੇ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦੀ ਸੀ, ਕਿ ਲੱਖਾਂ ਦੀ ਭੀੜ ਉਸ

ਵੱਲ ਆਕਰਸ਼ਤ ਹੋ ਗਈ, ਪਰ ਇਸੇ ਆਕਰਸ਼ਣ ਕਾਰਨ ਹੀ ਉਸਨੂੰ ਕੁੰਭ ਮੇਲਾ ਛੱਡਣਾ ਪਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਉਸਨੇ ਕਿੰਨਰ ਅਖਾੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਨ ਲਈ ਹੈ।

ਫਿਲਮ ਨਿਰਮਾਤਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ

ਫਿਲਮ ਨਿਰਮਾਤਾ ਸਨੇਜ ਸਿਸ਼ਰਾ ਨੇ ਵੀ ਮੋਨਾਲੀਸਾ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖੀ ਹੈ। ਨਿਊਜ਼ 18 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਹ ਵੀ ਉਸਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਲਈ ਚੁਣ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਵਾਇਰਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਡਾਇਰੀ ਆਫ ਮਨੀਪੁਰ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਮੋਨਾਲੀਸਾ ਨੂੰ ਅਦਾਕਾਰੀ ਦਾ 'ਓ ਅ' ਵੀ ਨਹੀਂ ਪਤਾ, ਪਰ ਜੇ ਉਹ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਅਦਾਕਾਰਾ ਬਣਨ ਲਈ ਪੂਰੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਪਰ ਇਸ ਲੜਕੀ ਦੀ ਮਾਂ ਰਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ ਹਨ ਤੇ ਫਿਲਮੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖ, ਮਨੁੱਖ ਨਹੀਂ ਬਣਿਆ ਰਹਿ ਸਕਦਾ। ਉਹ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਤੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੋਂ ਬੇਗਾਨਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਵੈਸੇ ਲੋਕ ਵੀ ਕਿਤੇ ਮੁਰਖ ਹਨ ਕਿ ਇਕ ਗਰੀਬ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਏਨਾ ਤੰਗ ਕਰ ਦਿਤਾ ਕਿ ਉਹ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਛੱਡਕੇ ਭੱਜਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋ ਗਈ।

ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਫ਼ਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਭਰਤੀ ਮੁਹਿੰਮ ਕੀਤੀ ਸ਼ੁਰੂ

ਕੀਤਾ ਐਲਾਨ ਭਰਤੀ 50 ਲੱਖ ਤੱਕ ਪੁਜੇਗੀ

ਫ਼ਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ-ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਬਜ਼ਰਵਰ ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਅਤੇ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਿੱਲੋਂ ਵੱਲੋਂ ਅੱਜ ਇਤਿਹਾਸਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋਣ ਉਪਰੰਤ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਭਰਤੀ ਮੁਹਿੰਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਯੂਥ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਕੌਮੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਝਿੰਜਰ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਭਰ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਅੰਦਰ ਪਹਿਲੇ ਮੈਂਬਰ ਬਣੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਯੂਥ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਕੌਮੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਝਿੰਜਰ, ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਜੂ ਖੰਨਾ, ਹਲਕਾ ਬਸੀ ਪਠਾਣਾਂ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਗੁਰੂ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚਨਾਰਥਲ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੁੱਟਾ ਆਦਿ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਖਾਲਸਾ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਭਰਤੀ ਦਾ ਟੀਚਾ ਭਾਵੇਂ 2.5 ਲੱਖ ਹੈ ਪਰ ਇਹ 50 ਲੱਖ ਤੱਕ ਪੁਜੇਗੀ। ਮੀਟਿੰਗ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਅੰਤਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਕਲੌੜ ਨੇ ਵੀ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ।

ਦਵਾਈ ਕੰਪਨੀ 'ਚ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਕੁਲੀਗ ਵੱਲੋਂ ਬਲਾਤਕਾਰ

ਲਾਰਾ ਲਗਾਇਆ ਸੀ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਦਾ, ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ

ਪਟਿਆਲਾ-ਬਾਣਾ ਅਨਾਜ ਮੰਡੀ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਇੱਕ ਦਵਾਈ ਕੰਪਨੀ ਵਿਚ ਐੱਮਆਰ (ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ) ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਕੁੜੀ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਹੀ ਕੁਲੀਗ

ਨੇ ਜਬਰ ਜਨਾਹ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਪੀੜਤਾ ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਪਿਛਲੇ ਸੱਤ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਦਵਾਈ ਕੰਪਨੀ 'ਚ ਦਫਤਰੀ ਕੰਮ ਦੌਰਾਨ ਮੁਲਜ਼ਮ ਲਵਨੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਮੁਲਜ਼ਮ ਪਟਿਆਲਾ 'ਚ ਸੀ ਤਾਂ ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਦੋਸਤ ਬਣ ਗਏ। ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਟਿਆਲਾ ਇੱਕ ਸ਼ਾਹੀ ਸ਼ਹਿਰ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਦੇਖਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਿਲ੍ਹੇ ਹਨ। 7 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਉਹ ਘੁੰਮਣ ਲਈ ਪਟਿਆਲਾ ਪਹੁੰਚੀ ਪਰ ਵਾਪਸ ਆਉਣ 'ਚ ਦੇਰੀ ਹੋ ਗਈ ਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੇ ਪੀੜਤਾ ਲਈ ਸਰਹਿੰਦ ਰੋਡ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਨਿਜੀ ਹੋਟਲ 'ਚ ਕਮਰਾ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੀਤਾ। ਮੁਲਜ਼ਮ ਰਾਤ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਮਿਲਣ ਆਇਆ ਅਤੇ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਤੇ ਪੀੜਤਾ ਨੂੰ ਸ਼ਰਾਬ ਅਤੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ 'ਚ ਮਿਲਾਇਆ ਹੋਇਆ ਕੋਲਡ ਡਰਿੰਕ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਨੇ ਉਸ ਨਾਲ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜਦੋਂ ਕੁੜੀ ਨੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਸਰੀਰਕ ਸੰਬੰਧ ਬਣਾਏ। ਜਬਰ ਜਨਾਹ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਮੁਲਜ਼ਮ ਉਸਨੂੰ ਜ਼ੀਰਕਪੁਰ ਰੋਡ 'ਤੇ ਛੱਡ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਫੋਨ ਚੁੱਕਣਾ ਵੀ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜਦੋਂ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੇ ਮੰਗਣੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਅਤੇ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਧੀਰਾ ਗਿੱਲ ਆਖੇ ਫਿਲਮੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ “ਲੁੱਟੀ ਦੇ ਨਜ਼ਾਰੇ”

ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਗੀਰੋ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਜਵਾਨ ਗਾਇਕ ਧੀਰਾ ਗਿੱਲ ਦੇ ਨਵੇਂ ਗਾਣੇ ਇਸ ਸਾਲ ਆਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਚਿਮਟਾ ਰਿਕਾਰਡ ਨੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਓਸ ਦਾ ਬੀਟ ਗੀਤ “ਲੁੱਟੀ ਦੇ ਨਜ਼ਾਰੇ” ਟਾਈਟਲ ਨਾਲ ਰਲੀਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਧੀਰਾ ਗਿੱਲ ਜਿਸ ਦੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਇੰਗਲੈਂਡ ਸ਼ੋ ਜ਼ਾਰੀ ਨੇ ਕਨੇਡਾ ਓਸ ਦੇ ਬਹੁਤ ਫੈਨ ਹਨ ਨੇ ਇਸ ਐਲਬਮ “ਲੁੱਟੀ ਦੇ ਨਜ਼ਾਰੇ” ਲਈ ਹਰਭਜਨ ਹੈਰੀ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਗੀਤ ਗਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਵੀਡੀਓ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਐਸ ਸਿੰਘ ਨੇ ਡਾਇਰੈਕਟ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਗਲੀ ਫਿਲਮ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਧੀਰੇ ਗਿੱਲ ਨੇ “ਲੁੱਟੀ ਦੇ ਨਜ਼ਾਰੇ” ਐਲਬਮ ਗੀਤ ਦੇ ਕਿ ਆਪਣੇ ਪਸੰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਨਾਇਕੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਗਾਇਕੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਓਹ ਲਗਾਤਾਰ ਸਰਗਰਮ ਰਹੇਗਾ।

ਸੁਦੇਸ਼ ਕੁਮਾਰੀ ਤੇ ਗੁਰਦੀਪ ਸੰਧੂ ਕੋਲ “ਬਾਰ ਰੋਕਸ ਮਹਿੰਦਰਾ”

ਗੁਰਦੀਪ ਸੰਧੂ ਲਈ ਇਹ ਸਾਲ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ਕਿਉਂ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਟਾਰ ਗਾਇਕਾ ਸੁਦੇਸ਼ ਕੁਮਾਰੀ ਨਾਲ ਓਸ ਦਾ ਗੀਤ “ਬਾਰ ਰੋਕਸ ਮਹਿੰਦਰਾ” ਆ ਕਿ ਹਿੱਟ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਤੇ ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਦੀ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਜੋੜੀ ਨੇ ਇਹ ਗੀਤ ਲੋਕ ਸਨਮੁੱਖ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਸਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਤ ਕਿ ਓਸ ਨੇ ਸੁਦੇਸ਼ ਕੁਮਾਰੀ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਗੁਰਦੀਪ ਸੰਧੂ ਤੋਂ ਗੀਤ ਕਰਵਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਵੀਡੀਓ ਕੀ ਪੂਰੀ “ਸ਼ੋਲੇ” ਫਿਲਮ ਹੀ ਹੈ। ਸੰਧੂ ਤੇ ਰੁਪਾਲੀ ਜਚੇ ਰਹੇ ਰੱਬ ਦਾ ਨਾਮ ਤੇ ਨੀਟੂ ਸ਼ਟਰਾਂ ਵਾਲਾ ਤੇ ਪੂਰਨ ਪੱਤਾ ਤੇ ਸ਼ਵੇਤਾ ਨੇ ਬੱਲੇ ਬੱਲੇ “ਬਾਰ ਰੋਕਸ ਮਹਿੰਦਰਾ” ਗਾਣੇ ਵਿੱਚ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਗੁਰਦੀਪ ਸੰਧੂ ਦਾ ਇਹ ਗੀਤ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਹਰ ਸਾਈਟ ਤੇ ਨੂਰੀਆਂ ਲਿਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਰੋਤੇ ਤਾਂ ਵੇਲਨਟਾਈਨ ਡੇ ਤੇ ਓਸ ਦੇ ਨਵੇਂ ਗਾਣੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵੀ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ

ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ ਦਰਪਣ

ਨਸੀਬ ਰੰਧਾਵਾ ਦੇ “ਰਿਸ਼ਤੇ ਨਾਤੇ” ਇਸ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਦੇਖੋ

ਨੌਜਵਾਨ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਨਸੀਬ ਰੰਧਾਵਾ ਦੀ ਇਸ ਸਾਲ “ਚੋਰਾਂ ਨਾਲ ਯਾਰੀਆਂ” ਬਾਅਦ ਦੂਜੀ ਫਿਲਮ “ਰਿਸ਼ਤੇ ਨਾਤੇ” ਇਸ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਸੋਹਲ ਨੇ ਸੋਹਲ ਰਿਕਾਰਡਜ਼ ਵਾਲਿਆਂ ਇਹ ਫਿਲਮ ਬਣਾਈ ਹੈ। ਲਵ ਗਿੱਲ ਦੇ ਨਾਲ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਰਘਬੀਰ ਸੋਹਲ ਹੀਰੋ ਏ ਜਦ ਕਿ ਸੁਨੀਤਾ ਧੀਰ ਤੇ ਮਲਕੀਤ ਰੋਣੀ ਜਿਹੇ ਦਿੱਗਜ ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਹਨ। ਦੁਰਗਾ ਰੰਗੀਲਾ ਦਾ ਗਾਇਆ ਗੀਤ ਵੀ ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਯੂ ਕੇ ਵਿਖੇ ਵੀ ਇਹ ਫਿਲਮ ਫਿਲਮਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਪਰਮਿੰਦਰ ਗਿੱਲ ਦਾ ਕਿਰਦਾਰ ਵੀ ਖਾਲਸਾ ਤੇ ਸੋਹਲ ਸਾਬ ਦੀ ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਹੈ। ਆਸ ਹੈ ਨਸੀਬ ਰੰਧਾਵਾ ਦੇ ਨਸੀਬ ਸੋਹਣੇ ਇਹ ਫਿਲਮ “ਰਿਸ਼ਤੇ ਨਾਤੇ” ਲਿਖ ਦੇਵੇਗੀ ਤੇ ਪਾਲੀਵੁੱਡ ਨਾਲ ਨਸੀਬ ਰੰਧਾਵਾ, ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਸੋਹਲ, ਕੁਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ, ਲਵ ਗਿੱਲ, ਰਘਵੀਰ ਸੋਹਲ ਦੇ “ਰਿਸ਼ਤੇ ਨਾਤੇ” ਮਜ਼ਬੂਤ ਉੱਜ ਹੋਣਗੇ ਜਿਵੇਂ ਸੁਨੀਤਾ ਧੀਰ ਤੇ ਮਲਕੀਤ ਰੋਣੀ ਦੇ ਹਨ। ਫਿਲਮ ਦੇ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਹਨ।

ਗੁਰਦੀਪ ਕੌਰ ਬੰਗਾ ਚਾਹੇ ਜੱਸੀ ਬਣਾਉਣ ਫਿਲਮ

ਗੁਰਦੀਪ ਕੌਰ ਬੰਗਾ ਦਾ ਉਤਸ਼ਾਹ ਹੀ ਰਿਹੈ ਕਿ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ, ਅਮਰਿੰਦਰ ਗਿੱਲ ਜਿਹੇ ਸਟਾਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸ਼ੋ ਜੱਸੀ ਬੰਗਾ ਨੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਮਹਾਂ ਸ਼ਕਤੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਖੇ ਕਰਵਾਏ ਹਨ। ਗੁਰਦੀਪ ਕੌਰ ਦੇ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰੇ ਨੇ ਕਿ ਜੱਸੀ ਬੰਗਾ ਨੇ ਧਾਰਮਿਕ ਗੀਤਕਾਰੀ ਤੇ ਸੰਗੀਤ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਾਮ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜੱਸੀ ਬੰਗਾ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਭਲਾਈ ਕੰਮਾਂ ਦੀ

ਮਜ਼ਬੂਤ ਦੀਵਾਰ ਵੀ ਗੁਰਦੀਪ ਬੰਗਾ ਹੀ ਹੈ। ਮਨ ਕੀ ਬਾਤ ਗੁਰਦੀਪ ਕੌਰ ਬੰਗਾ ਨੇ ਦੱਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਰਾਸਤ ਤੇ ਪਰਦੇਸੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਤੇ ਓਹ ਚਾਹੇਗੀ ਕਿ ਓਹਨਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਜੱਸੀ ਬੰਗਾ ਕੋਈ ਫਿਲਮ ਕਰਨ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਜੱਸੀ ਬੰਗਾ ਦੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਅੱਛੇ ਸੰਬੰਧ ਹਨ ਤੇ ਓਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਕਤ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸੰਗੀਤ ਪ੍ਰੋਮੋਟਰ ਜੋੜ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਗੁਰਦੀਪ ਕੌਰ ਬੰਗਾ ਜਲਦੀ ਜੱਸੀ ਬੰਗਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਗੀਤ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਇਸ ਸਾਲ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣਗੇ ਤੇ ਸੰਗੀਤ ਪੇਸ਼ਕਾਰ ਵਜੋਂ ਵੀ ਆਪਣਾ ਵਜੂਦ ਬਣਾਉਣਗੇ।

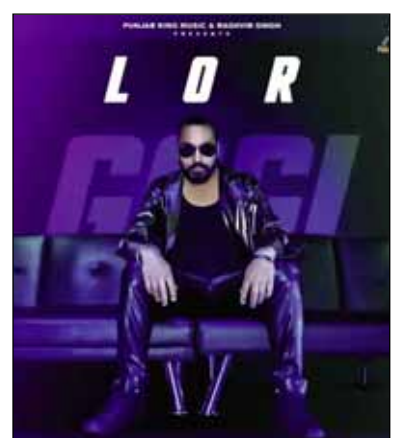
ਧੀਰਾ ਮਾਨ “ਕੋਹਰਾ” ਦੇਖਿਆ ਹੁਣ ਕੰਗ ਦੀਆਂ “ਮੁਰਗਾਬੀਆਂ”

ਧੀਰੇ ਮਾਨ ਦੀ ਕੱਲ ਤੱਕ ਜੈ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਖੇ ਜੈ ਹੋ ਸੀ ਤੇ ਅੱਜ ਫਿਲਮ ਨਗਰੀ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਗੁੱਗੂ ਗਿੱਲ ਤੋਂ ਅੱਜ ਦੀ ਇੰਡਸਟਰੀ ਦੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਐਕਟਰ ਧੀਰਾ ਮਾਨ ਦੇ ਕੈਰੀਅਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਕਤ ਚੰਗੇ ਦਿਨ ਜ਼ਾਰੀ ਹਨ। ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਦੀ ਸੀਰੀਜ਼ “ਕੋਹਰਾ” ਦੇ ਬਾਅਦ ਓਸ ਨੂੰ ਭਗਵੰਤ ਕੰਗ ਨੇ ਆਪਣੀ ਵੈੱਬ ਸੀਰੀਜ਼ “ਮੁਰਗਾਬੀਆਂ” ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਹੈ। ਕੰਗ ਆਖਦੇ ਨੇ ਕਿ ਧੀਰੇ ਮਾਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਭਿਨੈ ਅਜੇ ਬਾਕੀ ਹੈ ਤੇ “ਮੁਰਗਾਬੀਆਂ” ਵਿੱਚ ਓਸ ਦਾ ਕਿਰਦਾਰ ਅੱਛਾ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਧੀਰਾ ਮਾਨ “ਕਾਰਪੋਟਰ” ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਤੇ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਓਹ ਗਿੱਪੀ ਗਰੇਵਾਲ, ਐਮੀ ਵਿਰਕ ਆਦਿ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਫਿਲਮਾਂ

ਕਰਨਗੇ ਤੇ ਮਲਕੀਤ ਰੋਣੀ, ਮਹਾਂਵੀਰ ਗਿੱਲ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਿੱਲਾ ਦੀ ਤਰਾਂ ਧੀਰੇ ਮਾਨ ਦਾ ਫਿਲਮੀ ਰੁਤਬਾ ਵਧੇਗਾ। ਧੀਰਾ ਮਾਨ ਨੇ “ਮਿਰਜ਼ਾ ਜੱਟ” ਤੋਂ “ਜੱਟ ਜਿਓਣਾ ਮੌੜ,” ਤੱਕ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਫਿਲਮਜ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ।

ਗੋਗੀ ਘੁਮਾਣ ਦੀ “ਲੋਰ” ਸਟਾਰ ਗਾਇਕ ਬਣਨਾ ਹੈ

ਕੁਲਦੀਪ ਪਾਰਸ ਦੇ ਇਕਲੌਤੇ ਲਾਡਲੇ ਵੀਰਾਂ ਜਿਹੇ ਸ਼ਗਿਰਦ ਪੁੱਤਰ ਗੋਗੀ ਘੁਮਾਣ ਦਾ ਟਿਕਾਣਾ ਅੱਜ ਕਲ ਯੂ ਐਸ ਏ ਹੈ ਤੇ ਗਾਇਕੀ ਓਥੇ ਵੀ ਜ਼ਾਰੀ ਜਿਵੇਂ ਇਥੇ ਸੀ। ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਰਸ ਨੇ ਮੁੰਬਈ ਤੋਰਿਆ ਸੀ ਪਰ ਤਕਦੀਰ ਅਮਰੀਕਾ ਦਿਖਾ ਗਈ, ਖੈਰ “ਲਾੜਾ ਵਾਰਸਿਜ ਲਾੜੀ” ਦੇ ਬਾਅਦ ਗੋਗੀ ਘੁਮਾਣ ਦਾ ਨਵਾਂ ਟਰੈਕ “ਲੋਰ” ਆਇਆ ਹੈ ਤੇ ਗੋਗੀ ਘੁਮਾਣ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦੀ ਆਸ ਤੇ ਸਹੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਕਿੰਗ ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਵਾਲੇ ਆਖਦੇ ਨੇ ਕਿ “ਲੋਰ” ਇੱਕ ਮਿਠਾਸ ਭਰੀ ਲੋਰ ਹੈ ਤੇ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਕਿੰਗਜ਼ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸ਼ਾਨਾਂ ਨਾਲ ਜ਼ਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਗਾਣੇ ਨੂੰ ਪਵਨ ਨੇ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਸੀ ਤੇ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਓਹ ਕਾਮਯਾਬ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਗੋਗੀ ਘੁਮਾਣ ਦੀ ਐਲਬਮ “ਲੋਰ” ਵਧੀਆ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਐਲਬਮਾਂ ਬਾਅਦ ਫਿਲਮ ਓਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਚਾਹਤ ਯਾਦ ਹੈ ਤੇ ਇਸ “ਲੋਰ” ਨੂੰ ਪੁਗਾਉਣ ਲਈ ਗੋਗੀ ਘੁਮਾਣ ਇਸ ਵੇਲੇ ਸਰਗਰਮ ਹੈ।

-ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਵਾਰ

ਗਜ਼ਲ

ਮੈਂ ਕਿਉਂ ਮਾਰਾਂ

ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੇ ਬੂਹੇ ਭੇੜੇ,
ਮੈਂ ਕਿਉਂ ਮਾਰਾਂ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਵੱਲ ਗੋੜੇ ?
ਚਾਚੇ, ਤਾਏ, ਮਾਮੇ ਪਿੱਛੋਂ ਆਉਂਦੇ,
ਮਾਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪੁੱਤ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਨੇੜੇ ।

ਜੇ ਤੂਫਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਛੱਡਦੇ ਨੀ ਦਿਲ,
ਪਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਯਾਰੇ, ਲੱਗਦੇ ਬੋੜੇ ।
ਉਸ ਵਰਗਾ ਮੁਰਖ ਨਾ ਕੋਈ ਯਾਰੇ,
ਜੇ ਸੁੱਤੇ ਹੋਏ ਨਾਗਾਂ ਨੂੰ ਛੋੜੇ ।

ਮਿਹਨਤ ਕਰਨੀ ਪੈਣੀ ਰੱਜ ਕੇ ਯਾਰੇ,
ਜੇ ਲਿਆਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਖੁਸ਼ੀਆਂ, ਖੇੜੇ ।
ਉਹ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਗੁਣ ਗਾਉਂਦਾ ਨਾ ਥੱਕੇ,
ਜਿਸ ਨੇ ਵੀ ਖਾਧੇ ਜੇਜੋਂ ਦੇ ਪੇੜੇ ।

ਹੁਣ ਪੁੱਤਾਂ ਦਾ ਮੋਹ ਨਾ ਰਿਹਾ
ਮਾਂ-ਪਿਉ ਵਿਚ,
ਪੈਸੇ ਲਈ ਉਹ ਹੋਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ।

ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ
ਸਾਮ੍ਹਣੇ ਅੰਗਦ ਸਿੰਘ
ਐੱਮ ਐੱਲ ਏ ਗਾਊਸ
ਕੈਨਾਲ ਰੋਡ, ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ-144514
ਫੋਨ 9915803554

WHAT DONALD TRUMP AND ELON MUSK BACKING H-1B VISAS MEANS TO ME AS AN IMMIGRANT ENTREPRENEUR

HARRY

(HARJINDER) SINGH

Immigrants built America, and America shaped its immigrants. This line captures the essence of the symbiotic relationship between the United States and those who come here seeking opportunity. Immigrants drive the economy, spark innovation, and create jobs. This isn't just about diversity—it's about securing America's future.

America, created in 1776, was arguably the greatest startup idea in history. Today, as a 248-year-old enterprise, it continues to be a beacon of innovation and opportunity. Immigrants have been at the heart of this success story, shaping industries, creating millions of jobs, and driving technological advancements. Silicon Valley, where I've had the privilege of building companies, is a testament to this.

Elon Musk, a South African-born visionary, arrived in North America as a student and transitioned to an H-1B—a visa category that lets U.S. employers hire foreign workers in specialty occupations. He built companies, including Tesla and SpaceX, that have redefined industries. Musk's defense of the H-1B program is emphatic: "The reason I'm in America along with so many critical people who built SpaceX, Tesla, and hundreds of other companies that made America strong is because of H-1B. I will go to war on this issue the likes of which you cannot possibly comprehend."

As a startup founder, I've witnessed firsthand how the first 50 technical hires at most technology companies—immigrants included—go on to create products and platforms that employ millions, strengthen our military's technological edge, and improve lives globally. None of this would have been possible without the contributions of skilled immigrants.

President-elect Donald Trump recently reiterated his support for legal immigration, calling the H-1B visa a "great program" that ensures America continues to attract the best talent globally. "That's why we have them," Trump told the New York Post, signaling his commitment to maintaining America's competitive edge. His alignment with Musk's advocacy for recruitment flexibility underscores a shared understanding of what's at stake: America's technological dominance.

In 2017, I penned an article criticizing certain aspects of Trump's immigration rhetoric. At the time, the nuances between legal and illegal immigration were unclear to me. As an immigrant and a member of a minority group, I reacted emotionally, as many did. However, I now recognize and appreciate Trump's longstanding support for legal immigration and its role in America's success.

As a Sikh immigrant and Silicon Valley entrepreneur, I've witnessed the transformative power of legal immigration. My work in cybersecurity and national security has not only created jobs but also fortified America's digital defenses.

Programs like H-1B bring in skilled workers who fuel economic growth, create jobs for Americans, and drive technological advancements. Legal immigration isn't just a

policy; it's a strategy for long-term success. Immigrants are not just workers; they are visionaries, creators, and leaders. From Silicon Valley's boardrooms to America's farmlands, they've proven time and again that opportunity and ambition are America's greatest resources.

The Sikh community's journey exemplifies immigrant perseverance. From the early 1900s, when Sikhs first settled in California, serving in the military, and excelling in fields like technology and business, Sikhs have woven themselves into America's fabric. During World War I, a Sikh soldier became the first U.S. military member to be granted the right to wear a turban while on active duty. In 1956, the first Sikh was elected to Congress.

The first IPO by an Indian immigrant in the United States was accomplished by Narinder Singh Kapany, a visionary Sikh scientist considered the "father of fiber optics," in 1967 on Nasdaq. This trailblazing achievement was followed by several other remarkable Punjabi Sikhs: Jugi Tandon (Tandon Corp., IPO in 1981); Kanwal Singh Rekhi and Inder Mohan Singh (Excelan, IPO in 1987); and Prithipal Singh (Chemtrak, IPO in 1992). Remarkably, these groundbreaking public offerings were all spearheaded by members of the small but

resilient Sikh community from Punjab, India.

Such milestones highlight the perseverance and contributions of Sikhs in America. I'm proud to contribute to this legacy. As a cybersecurity entrepreneur, my work strengthens America's digital defenses and secures its future. Immigrants like me are proof that America's openness to talent pays dividends for generations.

Immigration isn't just a demographic issue; it's a policy lever that fuels economic growth, secures national defense, and sustains global leadership. Legal pathways like H-1B visas enable American companies to compete globally, innovate locally, and strengthen the economy. Trump's outspoken support for legal immigration bodes well for America's future. It ensures that industries will continue to innovate and contribute to the nation's economic growth.

Reflecting on my earlier critique of Trump, I've come to realize the importance of separating political rhetoric from actionable policies. Over the years, I've seen how he's consistently supported pathways that empower immigrants to contribute legally and meaningfully. My work in national security, cybersecurity, and technology has only deepened my understanding of how critical these contributions are to America's strength and resilience.

As we approach the 250th anniversary of this nation, let us honor its founding principles by embracing those who build its future.

Harry (Harjinder) Singh is a Silicon Valley tech entrepreneur, the founder of SecureX.AI, and a Sikh immigrant. Harry (Harjinder) Singh knows the value immigrants bring to America.

*****

MATRIMONIAL

ਮੁੰਡਾ ਜਾਂ ਕੁੜੀ ਵਿਆਹ ਦਾ ਫਿਕਰ ਛੱਡੋ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ : 01332 372851

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿਚ ਚਾਰ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿਆਹ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਛਪਵਾਉਣ ਲਈ ਕੇਵਲ 60 ਪੈਂਡ

Matrimonial advert is only £60 for 4 weeks

NOTE: All replies should be sent in a stamped envelope and marked with the ref. No. in the top left hand corner. Panjab Times, Bridle Gate Lane, Derby, DE24 0QW

Respectable Arora Sikh family seeking a suitable match for their British born son, he is a doctor (GP), 46 years old, 5'10" tall, clean shaven, slim with good personality. He is sincere and well versed in both culture. Girl must be born and educated in U.K. Cast no bar. For more information call: 07943 196894 or reply to ref. 842 (3066)

CHANGE OF NAME

I, SUKHARAJ S/O MR BALADEV SINGH WHOSE PERMANENT ADDRESS IN INDIA IS 58 AMITESH NAGAR, INDORE, PIN: 452012, MADHYA PRADESH AND NOW LIVING AT 12 CHEDDAR GARDENS, LEICESTER, LE4 0EL, UK HEREBY GIVE NOTICE OF MY INTENTION TO CHANGE MY NAME TO SUKHARAJ SINGH SANDHU. (U)

I, ARPITA D/O MR TRILOK SINGH WHOSE PERMANENT ADDRESS IN INDIA IS VPO RANIPOKHRI, TEH: RISHIKESH, DEHRADUN, PIN: 248145, UTTARAKHAND AND NOW LIVING AT 49 OATLAND GARDENS, LEEDS, LS7 1SJ, UK HEREBY GIVE NOTICE OF MY INTENTION TO CHANGE MY NAME TO ARPITA PANWAR. (U/I)

I, BALWINDER SINGH S/O MR HARBANS SINGH WHOSE PERMANENT ADDRESS IN INDIA IS MALHI MARKET, D.B.N. RD, SHUKARPURA, BATALA, PIN: 143505, DISTT: GURDASPURE, PUNJAB AND NOW LIVING AT 18 CHESTNUT DRIVE, STRETTON HALL, LEICESTER, LE2 4QX, UK HEREBY GIVE NOTICE OF MY INTENTION TO CHANGE MY NAME TO BALWINDER SINGH MALHI. (U/I)

ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਵਤਨ ਵਾਪਸੀ ਸਬੰਧੀ ਟਰੰਪ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਅਪਮਾਨਜਨਕ: ਪੋਪ

ਪੋਪ ਫਰਾਂਸਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਤਨ ਵਾਪਸ ਭੇਜਣ ਦੀ ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਬਿਆਨ ਉਸ ਸਮੇਂ ਆਇਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਮਰੀਕਾ-ਮੈਕਸਿਕੋ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕ ਕੰਧ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਲਈ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਗ਼ੈਰ ਈਸਾਈ ਆਖਿਆ ਸੀ। ਫਰਾਂਸਿਸ ਨੇ ਇਕ ਇਤਾਲਵੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਾ ਇਕ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਮ ਵੀ ਭੇਜਿਆ। ਪੋਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਮੌਕੇ ਅਤੇ ਸਵਾਗਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਰਤੀ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੇ ਕਾਇਮ ਰਹੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਮ ਚ ਲਿਖਿਆ, ਮੈਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਅਮਰੀਕੀ ਲੋਕ ਹੋਰ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਹੋਣਗੇ।

CHANGE OF NAME

Please one tick box
 £30 Print in UK only
 £60 Print UK & India
 £80 Print UK & India (Express)

NOTE:
Please allow 28 days for publication in India

I MR / MRS / MISS _____

SON / DAUGHTER / WIFE OF MR _____

WHOSE PERMANENT ADDRESS IN INDIA IS _____

AND IS NOW LIVING AT _____

HEREBY GIVE NOTICE OF MY INTENTION

TO CHANGE MY NAME TO _____

TEL _____

**Please send the completed form with payment to:
Panjab Times, Bridle Gate Lane, Derby, DE24 0QW
or email the wording to: panjabtimes@aol.com**

TO PAY BY CREDIT CARD TEL: 01332-372851

**Account Name: Punjab Times Trust Ltd
Account No: 20853011 Sort Code: 20-25-85**

ਓਲੰਪੀਅਨ ਨੀਰਜ ਚੋਪੜਾ ਵਿਆਹ ਦੇ ਬੰਧਨ ਵਿਚ ਬੱਝਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ- ਦੋ ਵਾਰ ਦੇ ਓਲੰਪਿਕ ਤਗਮਾ ਜੇਤੂ ਨੈਵਲਿਨ ਬ੍ਰੋਅਰ ਨੀਰਜ ਚੋਪੜਾ ਨੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਹਿਮਾਨੀ ਮੋਰ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਹਿਮਾਨੀ ਮੋਰ, ਜੋ ਖੁਦ ਇਕ ਟੈਨਿਸ ਖਿਡਾਰਨ ਹੈ, ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਲਾਰਸੋਲੀ

ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਇਸ ਵੇਲੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਮੈਕਕੋਰਮੈਕ ਇਸਨਬਰਗ ਸਕੂਲ ਆਫ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਤੋਂ ਸਪੋਰਟਸ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਤੇ ਐਡਮਨਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਵਿਚ ਐੱਮ.ਐੱਸਸੀ. ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਚੋਪੜਾ ਨੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਿਆਹ ਦੀ ਤਰੀਕ ਤੇ ਵਿਆਹ ਸਮਾਗਮ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਚੋਪੜਾ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਭੀਮ ਨੇ ਇਸ ਖ਼ਬਰ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਨੀਰਜ ਤੇ ਹਿਮਾਨੀ ਦਾ ਵਿਆਹ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਹੀ ਹੋਇਆ ਤੇ ਇਹ ਜੋੜਾ ਹਨੀਮੂਨ ਲਈ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਭੀਮ ਨੇ ਪਾਣੀਪਤ ਨੇੜੇ ਖਾਂਡਰਾ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਕਿਹਾ, ਵਿਆਹ ਦੇ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਵਿਆਹ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਦੱਸ ਸਕਦਾ। ਚਾਂਦ ਰਾਮ ਦੀ ਧੀ ਹਿਮਾਨੀ ਮੋਰ ਨਿਊ ਹੈਂਪਸ਼ਾਇਰ ਵਿਚ ਸਪੋਰਟਸ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਵਿਚ ਮਾਸਟਰਜ਼ ਡਿਗਰੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਮੋਰ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮਿਰਾਂਡਾ ਹਾਊਸ ਦੀ ਐਲੂਮਨੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੋਂ ਉਸ ਨੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਸ਼ਾਸਤਰ ਤੇ ਸਰੀਰਕ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਚ ਬੀਏ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮੋਰ ਦਾ ਭਰਾ ਹਿਮਾਂਸੂ ਟੈਨਿਸ ਖਿਡਾਰੀ ਹੈ। ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਟੈਨਿਸ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ (ਐਐਐਐ) ਦੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਅਨੁਸਾਰ, 2018 ਵਿੱਚ ਹਿਮਾਨੀ ਦੇ ਟੈਨਿਸ ਕਰੀਅਰ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਕੌਮੀ ਦਰਜਾਬੰਦੀ ਸਿੰਗਲਜ਼ ਵਿੱਚ 42 ਅਤੇ ਡਬਲਜ਼ ਵਿੱਚ 27 ਸੀ। ਉਸ ਨੇ 2018 ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਐਐਐਐ ਈਵੈਂਟਸ ਵਿੱਚ ਖੇਡਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਮੋਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਕੂਲੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਸੋਨੀਪਤ ਦੇ ਲਿਟਲ ਏਂਜਲਸ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਕੀਤੀ।

ਚੀਨ ਸਮੇਤ ਕਈ ਮੁਲਕਾਂ ਦੀ ਅਬਾਦੀ ਚ ਗਿਰਾਵਟ

ਪੇਈਚਿੰਗ- ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਚ ਦੇਸ਼ ਅਬਾਦੀ ਚ ਗਿਰਾਵਟ ਤੇ ਉਮਰ ਵਧਣ ਦੀਆਂ ਦੋਹਰੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਘੱਟ ਬੱਚੇ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਰੱਖ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲੋਚ ਪ੍ਰਗਤੀ ਨਾਲ ਉਮਰ ਲੰਮੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਚੀਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਲਗਾਤਾਰ ਤੀਜੇ ਸਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਬਾਦੀ ਚ ਗਿਰਾਵਟ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਚੀਨ ਦੀ ਅਬਾਦੀ 2024 ਦੇ ਅੰਤ ਚ ਤਕਰੀਬਨ ਇੱਕ ਅਰਬ 40 ਕਰੋੜ ਸੀ ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤਕਰੀਬਨ 14 ਲੱਖ ਘੱਟ ਹੈ। ਉੱਪਰ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿੱਚ ਜਪਾਨ ਦੀ ਅਬਾਦੀ ਪਿਛਲੇ 15 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਰਹੀ ਹੈ ਜਦਕਿ 2021 ਵਿੱਚ ਦੱਖਣੀ ਕੋਰੀਆ ਵਿੱਚ ਅਬਾਦੀ ਚ ਗਿਰਾਵਟ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਟਲੀ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ 19ਵੀਂ ਸਦੀ ਚ ਅਬਾਦੀ ਚ ਗਿਰਾਵਟ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਚਾਰ ਲੱਖ ਦੇ ਕਰੀਬ ਅਬਾਦੀ ਘਟੀ ਸੀ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 63 ਮੁਲਕਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਅਬਾਦੀ ਸਿਖਰ ਤੇ ਹੈ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਗਲੇ 30 ਸਾਲਾਂ ਅੰਦਰ 48 ਹੋਰ ਮੁਲਕ ਅਬਾਦੀ ਦੇ ਸਿਖਰ ਤੇ ਹੋਣਗੇ। ਆਲਮੀ ਸੰਸਥਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਅਬਾਦੀ ਇਸ ਸਮੇਂ 8.2 ਅਰਬ ਹੈ ਜੋ ਆਉਂਦੇ 60 ਸਾਲਾਂ ਅੰਦਰ 10.3 ਅਰਬ ਨੇੜੇ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਮਗਰੋਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਗਿਰਾਵਟ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗੀ। ਘਟਦੀ ਅਬਾਦੀ ਵਾਲੇ ਕਈ ਮੁਲਕਾਂ ਚ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧਣ ਕਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿੱਤੀ ਮਦਦ ਦੇਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਸਕੂਲ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਬਣੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮਹਿਲਾ ਮੇਅਰ

ਲੁਧਿਆਣਾ- ਲੁਧਿਆਣਾ ਨੂੰ 22 ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਸੂਬੇ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦਾ ਨਵਾਂ ਮੇਅਰ ਮਿਲ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ (ਆਪ) ਦੀ ਕੌਂਸਲਰ ਤੇ ਸਕੂਲ ਦੀ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਇੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦਾ ਮੇਅਰ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਾਕੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਸ਼ਰ ਨੂੰ ਸੀਨੀਅਰ ਡਿਪਟੀ ਮੇਅਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿੰਸ ਜੌਹਰ ਨੂੰ ਡਿਪਟੀ ਮੇਅਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਮਹਿਲਾ ਨੂੰ ਮੇਅਰ ਦੀ ਕੁਰਸੀ ਤੇ ਬਿਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਅਤੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਮਨ ਅਰੋੜਾ ਨੇ ਸਾਰੇ ਨਵੇਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਲੁਧਿਆਣਾ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਪੂਰੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਰਾਹ ਪੱਧਰਾ ਕਰੇਗਾ। ਅਮਨ ਅਰੋੜਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਅਧਿਆਏ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਨੂੰ ਮਹਿਲਾ ਮੇਅਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਇਟਲੀ 'ਚ ਸਾਲ 2024 ਦੌਰਾਨ ਹੋਏ ਸੜਕ ਹਾਦਸਿਆਂ ਨੇ 204 ਸਾਇਕਲ ਸਵਾਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਲਈ ਜਾਨ

ਰੋਮ ਇਟਲੀ (ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ ਸੋਨੀ)- ਇਟਲੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਵੀ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਕੰਮਾਂ-ਕਾਰਾਂ ਲਈ 2-2 ਘੰਟੇ ਸਾਇਕਲ ਚਲਾਕੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉੱਝ ਤਾਂ ਸਾਇਕਲ ਚਲਾਉਣਾ ਸਿਹਤ ਲਈ ਬਹੁਤ ਹੀ ਲਾਹੇਵੰਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਲੋਕ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਲਈ ਸਾਇਕਲ ਉੱਪਰ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਕਰਨ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਜੱਗੋਂ ਤੋਰਵੀਂ ਤੱਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਸੜਕ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕਿਰਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਟਲੀ ਦੀ ਨਾਮੀ ਅੰਕੜਾ ਏਜੰਸੀ ਇਸਤੱਤ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਲ 2024 ਵਿੱਚ 204 ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਗਈ ਜਿਹੜੇ ਸਾਇਕਲ ਉੱਤੇ ਸਵਾਰ ਹੋਕੇ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ।

ਸਰਵੇਂ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਮਹੀਨਿਆਂ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਜਨਵਰੀ ਵਿੱਚ 18 ਮੌਤਾਂ ਹੋਈਆਂ, ਫਰਵਰੀ ਵਿੱਚ 7, ਮਾਰਚ ਵਿੱਚ 15, ਅਪ੍ਰੈਲ ਵਿੱਚ 14 ਅਤੇ ਜੂਨ ਵਿੱਚ 19, ਜੋ ਕਿ ਜੁਲਾਈ ਵਿੱਚ 25 ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਲ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਹੈ। ਅਗਸਤ ਵਿੱਚ 24 ਹੋਰ

ਮੌਤਾਂ ਹੋਈਆਂ। ਸਤੰਬਰ ਵਿੱਚ 20 ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੜਕਾਂ ਆਵਾਜਾਈ ਦੌਰਾਨ ਮੌਤਾਂ ਹੋਈਆਂ। ਅਕਤੂਬਰ ਵਿੱਚ 16 'ਤੇ ਰੁਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨਵੰਬਰ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਕੇ 20 ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਲ ਦੇ ਆਖਰੀ ਮਹੀਨੇ ਦਸੰਬਰ ਵਿੱਚ, 12 ਸਾਇਕਲ ਚਾਲਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੌਤਾਂ ਵਿੱਚ 184 ਪੁਰਸ਼ ਅਤੇ 20 ਔਰਤਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਸਾਲ 2024 ਦਾ ਇਹ ਸਾਇਕਲ ਸਵਾਰਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ 204 ਮੌਤਾਂ ਦਾ ਅੰਕੜਾ ਸਾਲ 2023 ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਅੱਗੇ ਹੈ। ਇਸਤੱਤ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਲ 2023 ਵਿੱਚ 212 ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸਾਇਕਲ ਚਲਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਵਾਪਰੇ ਸੜਕ ਹਾਦਸੇ ਹਨ। ਸਾਈਕਲਿਸਟਸ ਆਬਜ਼ਰਵੇਟਰੀ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਅਜਿਹੇ ਸੂਬਿਆਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਾਇਕਲ ਨਾਲ ਹਾਦਸੇ ਹੋਏ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਲੰਬਾਰਦੀਆ ਸੂਬਾ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਪੂਰੇ ਇਟਲੀ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਲਗਭਗ ਛੇਵਾਂ ਹਿੱਸਾ ਮੌਤਾਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ

ਇਮਿਲੀਆ ਰੋਮਾਨਾ ਅਤੇ ਵੇਨੇਟੋ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਲ 2023 ਵਿੱਚ ਸੀ।

*ਲੰਬਾਰਦੀਆ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਸਾਇਕਲ ਸੜਕ ਹਾਦਸਿਆਂ ਵਿੱਚ : 35, ਇਮਿਲੀਆ ਰੋਮਾਨਾ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ 32 ਤੇ

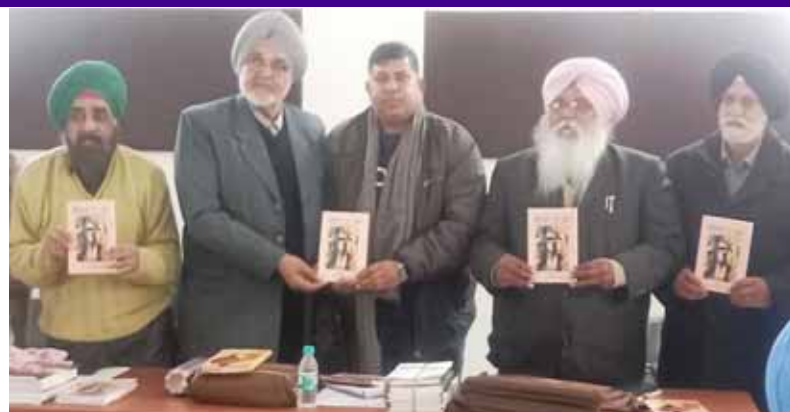
ਵੇਨੇਟੋ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ 31 ਲੋਕ ਲਈ ਸਾਇਕਲ ਦਾ ਸਫ਼ਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਆਖਰੀ ਸਫ਼ਰ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਲਾਸੀਓ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ 13, ਟੁਸਕਾਨਾ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ 13, ਕੰਪਾਨੀਆ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ 12, ਪੀਏਮੋਨਤੇ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ 11, ਫਰੀਓਲੀ ਵਿਨੋਸੀਆ ਜਿਓਲੀਆ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ 11, ਸੀਚੀਲੀਆ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ 10, ਪੂਲੀਆ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ 7, ਮਾਰਕੇ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ 6, ਓਮਬਰੀਆ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ 5, ਸਾਰਡੀਨੀਆ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ 4 ਤਰੇਨਤੋ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ 8, ਅਬਰੂਸੋ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ 3, ਕਲਾਬਰੀਆ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ 1, ਲਿਗੂਰੀਆ ਸੂਬੇ 1 ਤੇ ਸੂਬਾ ਮੋਲੀਜੇ ਵਿੱਚ 1 ਸਾਇਕਲ ਸਵਾਰ ਦੀ ਸੜਕ ਹਾਦਸੇ ਦੌਰਾਨ ਮੌਤ ਹੋਈ। ਸਾਇਕਲ ਸਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਹੋਏ ਸੜਕ ਹਾਦਸਿਆਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਕਾਰਾਂ ਨਾਲ

ਟੱਕਰਾਂ ਹਨ ਪਰ ਬੱਸਾਂ ਅਤੇ ਟਰੱਕਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਕੁਝ ਕੇਸਾਂ ਹਨ। ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਨੇ ਸ਼ਰਾਬ ਜਾਂ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ, ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਲਈ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਟੈਸਟ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਵੀਹ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਬਾਈਕ ਜਾਂ ਸਾਇਕਲ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਹਾਦਸੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਹੋਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਿੱਖ ਘੱਟ ਸੀ। ਕੁਝ ਮਾਮਲੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਰ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੁੱਲ੍ਹਣ ਕਾਰਨ ਸਾਈਕਲ ਸਵਾਰ ਡਿੱਗ ਪਿਆ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ।

ਜੂਨ-ਸਤੰਬਰ ਦੇ ਚਾਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ 98 ਮੌਤਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕੁੱਲ ਮੌਤਾਂ ਦਾ ਲਗਭਗ ਅੱਧਾ ਹੈ। ਇਹ ਹਾਦਸੇ ਬੋਲਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਈਕਲ ਸਵਾਰਾਂ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਸੁਰੱਖਿਆਤਮਕ, ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸੜਕੀ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ

ਕੇਂਦਰੀ ਸਭਾ ਸੇਖੋਂ 21 ਫਰਵਰੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦਿਵਸ ਢੋਲ ਦੇ ਡਗੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਕੇ ਮਨਾਏਗੀ - ਪਵਨ ਹਰਚੰਦਪੁਰੀ

ਲੁਧਿਆਣਾ - (ਤੇਜਿੰਦਰ ਮਨਚੰਦਾ) - ਕੇਂਦਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇਖਕ ਸਭਾ ਸੇਖੋਂ, ਦੇ ਜਨ ਸਕੱਤਰ ਪ੍ਰੋ. ਸੰਧੂ ਵਰਿਆਣਵੀ ਨੇ ਪ੍ਰੈਸ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਭਵਨ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਦੀ ਹੋਈ ਭਰਵੀਂ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪਵਨ ਹਰਚੰਦਪੁਰੀ ਨੇ ਕੀਤੀ, ਸਤਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਨਾਲ ਡਾ.ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਿਰਾਲਾ ਅਤੇ ਸਰਦਾਰ ਪੰਛੀ ਵੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਸੰਧੂ ਵਰਿਆਣਵੀ ਨੇ ਮੀਟਿੰਗ ਏਜੰਡਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਪਿਛਲੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ।

ਜਗਦੀਸ਼ ਰਾਣਾ ਦੁਆਰਾ ਸੰਪਾਦਿਤ ਪੁਸਤਕ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਮੰਚ (ਸਵਿੰਦਰ ਸੰਧੂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਵੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ), ਅਤੇ ਗਿਆਨੀ ਮੁਖਤਿਆਰ ਸਿੰਘ ਵੰਗੜ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਜੈ ਹੋ ਬਾਬਿਆਂ ਦੀ ਸਭਾ ਵਲੋਂ ਲੋਕ ਅਰਪਣ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਰਿਪੋਰਟ ਸਮੇਂ ਉੱਭਰੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਉੱਤੇ ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਹੋਏ ਸੰਵਾਦ ਵਿੱਚ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਔਲਖ, ਤਰਲੋਚਨ ਮੀਰ, ਜਗਦੀਸ਼ ਰਾਣਾ, ਕੇ. ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ, ਮੋਹੀ ਅਮਰਜੀਤ, ਜੰਗੀਰ ਸਿੰਘ ਖੋਖਰ, ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੀਤੀਆਨ, ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਢੁੱਡੀਕੇ,

ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਢੁੱਡੀਕੇ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਲਾਲ ਫਰੀਦਕੋਟ, ਅਮਰਜੀਤ ਸ਼ੇਰਪੁਰੀ, ਕੁਲਵੰਤ ਸਰੋਤਾ, ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਕੰਵਲ, ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਅੱਚਰਵਾਲ, ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ, ਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਾਲੀ, ਗੁਰਨਾਮ ਬਾਵਾ, ਇਕਬਾਲ ਘਾਰੂ, ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ, ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ, ਡਾ.ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਗੁਲਜਾਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ੌਂਕੀ, ਸਰਦਾਰ ਪੰਛੀ, ਕੰਵਲਜੀਤ ਕੰਵਰ, ਡਾ.ਫਕੀਰ ਚੰਦ ਸ਼ੁਕਲਾ, ਡਾ.ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਿਰਾਲਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋ.ਸੰਧੂ ਵਰਿਆਣਵੀ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ।

ਨਵ-ਵਿਆਹੀ ਨੂੰ ਦੋ ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲ ਸਵਾਰਾਂ ਨੇ ਮਾਰੀ ਗੋਲੀ

ਬਠਿੰਡਾ-ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਕਸਬਾ ਭਗਤਾ ਭਾਈ ਕਾ ਵਿੱਚ ਅਣਪਛਾਤੇ ਹਮਲਾਵਰ ਨੇ ਨਵ-ਵਿਆਹਤਾ ਲੜਕੀ 'ਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਵੀਹ ਸਾਲਾ ਲੜਕੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਬੀਤੀ ਸਵੇਰੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਅਰਜੁਨ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਦਾਣਾ ਮੰਡੀ ਨੇੜੇ ਸੈਰ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਜੋੜੇ ਦਾ ਕਰੀਬ ਮਹੀਨਾ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰੇਮ ਵਿਆਹ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ 'ਤੇ ਆਏ ਦੋ ਸਵਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪਿੱਛੇ ਬੈਠੇ ਹਮਲਾਵਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਸਤੌਲ ਨਾਲ ਲੜਕੀ 'ਤੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾ ਦਿੱਤੀ। ਡਾਕਟਰ ਮੁਤਾਬਕ ਗੋਲੀ ਲੜਕੀ ਦੇ ਪੱਟ 'ਚੋਂ ਆਰ-ਪਾਰ ਹੋ ਗਈ। ਜ਼ਖਮੀ ਹਾਲਤ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਭਗਤਾ ਭਾਈ ਕਾ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁੱਢਲੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਬਠਿੰਡਾ ਲਈ ਰੈਫਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਥਾਣਾ ਦਿਆਲਪੁਰਾ ਦੀ ਪੁਲੀਸ ਵੱਲੋਂ ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਇਰਾਦਾ ਕਤਲ ਅਤੇ ਅਸਲਾ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰ ਕੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਕਿਸਾਨ ਆਗੂ ਡਾਲੇਵਾਲ ਵੱਲੋਂ ਗਲੂਕੋਜ਼ ਲੈਣ ਨਾਂਹ ਕਰਨ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਹੱਥਾਂ ਪੈਰਾਂ ਦੀ ਪਈ

ਪਾਤੜਾਂ- ਢਾਬੀ ਗੁੱਜਰਾਂ (ਖਨੌਰੀ) ਬਾਰਡਰ ਤੋਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਅਫ਼ਰਾ-ਤਫ਼ਰੀ ਵਾਲਾ ਮਾਹੌਲ ਬਣ ਗਿਆ, ਜਦੋਂ ਮਰਨ ਵਰਤ ਤੇ ਬੈਠੇ ਕਿਸਾਨ ਆਗੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਡਾਲੇਵਾਲ ਨੇ ਗਲੂਕੋਜ਼ ਲਗਵਾਉਣ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲਣ ਸਾਰ ਮੌਕੇ ਤੇ ਪੁੱਜੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਡੀਐਸਪੀ ਪਾਤੜਾਂ ਇੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗਲੂਕੋਜ਼ ਲਾਉਣ ਵਾਲਾ ਡਾਕਟਰ ਦੱਖਣੀ ਭਾਰਤ ਦਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਈ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਡਾਲੇਵਾਲ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਾਂਹ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਉਪਰੰਤ ਕਿਸਾਨ ਆਗੂ ਡਾਲੇਵਾਲ ਨੇ ਗਲੂਕੋਜ਼ ਲਗਵਾਉਣ ਲਈ ਹਾਮੀ ਭਰ ਦਿੱਤੀ ॥ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਆਗੂ ਕਾਕਾ ਸਿੰਘ ਕੋਟੜਾ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਫੋਨ ਰਾਹੀਂ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰੀ ਡਾਕਟਰ ਡਾਲੇਵਾਲ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਏਡੀਸੀ ਪਟਿਆਲਾ ਨਵਰੀਤ ਕੌਰ ਸੇਖੋਂ, ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਪਟਿਆਲਾ, ਜਗਪਾਲ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਐਸਡੀਐਮ ਪਾਤੜਾਂ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ, ਡੀਐਸਪੀ ਪਾਤੜਾਂ ਇੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

MANAK
SOLICITORS

Nosheen Bukhari
Wills & Probate Director

Nosheen is an experienced Private Client Solicitor, specialising in all matters connected to Wills, Lasting Powers of Attorney, Court of Protection applications, Probate and Trust work. She is renowned as friendly, approachable, respectful and empathetic to clients.

Gravesend | Orpington | Sevenoaks | London

manaksolicitors.co.uk
0800 634 9726

Rajbir Singh Manak MA (Hons)

Surinder Singh Manak LLB (Hons)

28 ਜਨਵਰੀ ਜਨਮ ਦਿਨ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

ਡਾ. ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗੁਮਟਾਲਾ

0019375739812 (ਅਮਰੀਕਾ),
ਵਟਸਐਪ 919417533060

ਆਪ ਦਾ ਜਨਮ 28 ਜਨਵਰੀ 1865 ਈ. ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਢੁੱਡੀਕੇ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ। ਆਪ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਮ ਰਾਧਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਸਨ। ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਲਾਜਪਤ ਰਾਏ ਜੀ ਜਗਰਾਉਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪੜ੍ਹਦੇ ਰਹੇ। 1880 ਈ. ਵਿੱਚ ਆਪ ਨੇ ਦਸਵੀਂ ਜਮਾਤ ਪਾਸ ਕਰ ਲਈ, ਫਿਰ ਲਾਹੌਰ ਜਾ ਕੇ ਐਫ.ਏ., ਪਾਸ ਕਰਨ ਮਗਰੋਂ ਆਪ ਨੇ ਮੁਖਤਾਰੀ ਦਾ ਇਮਤਿਹਾਨ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਜਗਰਾਉਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਮੁਖਤਾਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਏ। ਉਥੋਂ ਫਿਰ ਹਿਸਾਰ ਚਲੇ ਗਏ, ਉਥੇ ਆਪ ਨੇ ਪਲੀਡਰੀ ਦਾ ਡਿਪਲੋਮਾ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਕਚਹਿਰੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

ਸਵਾਮੀ ਦਇਆਨੰਦ ਜੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆਰੀਆ ਸਮਾਜ ਦੀ ਲਹਿਰ ਚਲਾਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਆਪ ਬੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ ਅਤੇ ਅਛੂਤ ਉਧਾਰ, ਸਮਾਜ ਸੁਧਾਰ ਤੇ ਵਿਦਿਆ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਅਜੇ ਆਪ ਨੂੰ ਰਾਜਸੀ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਘੱਟ ਸੀ।

1886 ਈ. ਆਪ ਲਾਹੌਰ ਆ ਗਏ ਅਤੇ ਇਥੇ ਆ ਕੇ ਵਕਾਲਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਲਾਹੌਰ ਵਿੱਚ ਮਹਾਤਮਾ ਹੰਸ ਰਾਜ ਨਾਲ ਆਪ ਦਾ ਮੇਲ ਜੋਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਮਹਾਤਮਾ ਹੰਸ ਰਾਜ ਵੀ ਇੱਕ ਉਘੇ ਆਰੀਆ ਸਮਾਜ ਸਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਸੁਧਾਰਕ ਆਗੂ ਸਨ। ਡੀ.ਏ.ਵੀ. ਕਾਲਜ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਮੁਖੀਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਨਾਲ ਆਪ ਦੇ ਹਿਰਦੇ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜ ਸੁਧਾਰ ਤੇ ਵਿਦਿਆ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦਾ ਸ਼ੋਕ ਹੋਰ ਵੀ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਗਿਆ। ਆਪ ਗੁਜਰਾਂਗੋ ਜੋਗੀ ਤਨਖਾਹ ਲੈ ਕੇ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਲੱਗ ਪਏ। 1901 ਈ. ਵਿੱਚ ਆਪ ਨੇ “ਪੰਜਾਬ ਸਿੱਖਿਆ ਸਮਿਤੀ” ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਤੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਆਰੀਆ ਸਕੂਲ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੀ ਲਹਿਰ ਚਲਾਈ। ਜਗਰਾਉਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਨਾਂ ਉਪਰ ਰਾਧਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਤੇ ਕਈ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਖੁਲ੍ਹਾਏ।

1888 ਈ. ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਚੌਥਾ ਸਮਾਗਮ ਅਲਾਹਾਬਾਦ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ। ਆਪ ਪਹਿਲੀ ਵੇਰ ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਬਣਿਆ ਹਾਲੇ ਤਿੰਨ ਵਰ੍ਹੇ ਹੀ ਹੋਏ ਸਨ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਇਸ ਵੱਲ ਖਿੱਚੇ ਆ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਥੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਵੱਡੇ ਮਤੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹੋਇਆ ਆਪ ਨੇ ਉਰਦੂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਧੜਲੇਦਾਰ ਭਾਸ਼ਨ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੁਣ ਕੇ ਸਾਰੇ ਵਾਹ ਵਾਹ ਕਰ ਉਠੇ। ਇਸ ਦੇ ਮਗਰੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਆਪ ਨੇ ਰਾਜਸੀ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਾ ਆਰੰਭ ਦਿੱਤਾ। ਥੋੜ੍ਹੇ ਚਿਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਆਪ ਇਤਨੇ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੇ ਆਗੂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੋ ਗਏ ਕਿ ਸਰਬ ਹਿੰਦ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਵਲੋਂ ਆਪ ਹੀ ਪ੍ਰਤਿਨਿਧ ਮੰਨੇ ਜਾਣ ਲੱਗੇ।

1906 ਈ. ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਇੱਕ ਡੈਪੂਟੇਸ਼ਨ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਭੇਜਿਆ। ਆਪ ਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਆਪ ਬਰਤਾਨਵੀ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ

ਬਹੁ-ਪੱਖੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸਨ : ਲਾਲਾ ਲਾਜਪਤ ਰਾਇ

ਮਿਲੇ, ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲੇਖ ਲਿਖੇ ਅਤੇ ਜਲਮੇ ਕਰਕੇ ਭਾਸ਼ਨ ਦਿੱਤੇ ਜਿਸ ਦਾ ਲੋਕਾਂ ਉਪਰ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਇਆ।

1905 ਈ. ਵਿੱਚ ਬੰਗਾਲ ਦੀ ਵੰਡ ਮਗਰੋਂ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਵਦੇਸ਼ੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਬਾਇਕਾਟ ਦੇ ਅੰਦੋਲਨਾਂ ਦਾ ਝੱਖੜ ਝੁੱਲ ਪਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਲਾਲਾ ਲਾਜਪਤ ਰਾਇ ਜੀ ਤੇ ਸਰਦਾਰ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਲਹਿਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ। ਲਹਿਰ ਵੱਧਦੀ ਗਈ। 1907 ਈ. ਵਿੱਚ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸਾਨੀ ਅੰਦੋਲਨ ਆਰੰਭ ਹੋ ਗਿਆ। ਕਾਰਨ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਨਹਿਰੀ ਆਬਾਦੀ ਸੰਬੰਧੀ ਇੱਕ ਕਰੜਾ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲਾਇਲਪੁਰ ਦੇ ਆਬਾਦਕਾਰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਬੜੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਸਨ। ਬੜੇ ਬੜੇ ਜਲਮੇ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰੋਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ। ਲਾਲਾ ਲਾਜਪਤ ਰਾਇ ਤੇ ਸ. ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਇਸ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਆਗੂ ਸਨ। ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਲਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਧੜਲੇਦਾਰ ਵੱਖਿਆਨ ਦੇਂਦੇ ਸਨ। ਸਵਦੇਸ਼ੀ ਤੇ ਕਿਸਾਨੀ ਅੰਦੋਲਨ ਦਾ ਜ਼ੋਰ ਵੱਧਦਾ ਵੇਖ ਕੇ ਹਕੂਮਤ ਨੇ ਲਾਲਾ ਲਾਜਪਤ ਰਾਇ ਤੇ ਸ. ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਜਲਾਵਤਨ ਕਰਕੇ ਮਾਂਡਲੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਮਗਰੋਂ ਆਪ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

1907 ਈ. ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਸਾਲਾਨਾ ਸਮਾਗਮ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਕਾਂਗਰਸ ਅੰਦਰ ਦੋ ਧੜਿਆਂ ਦੀ ਟੱਕਰ ਪੂਰੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਉੱਠੀ ਸੀ। ਲਾਲਾ ਲਾਜਪਤ ਰਾਇ ਦਾ ਨਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਸੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਪਰ ਵਿਰੋਧੀ ਧੜੇ ਨੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਾ ਕੀਤਾ। ਝਗੜਾ ਇਤਨਾ ਵਧਿਆ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਦੋ ਟੁਕੜੇ ਹੋ ਗਏ। ਗਰਮ ਧੜਾ ਕਾਂਗਰਸ ਤੋਂ ਅੱਡ ਹੋ ਗਿਆ, ਇਸ ਧੜੇ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਆਗੂ ਤਿਲਕ ਜੀ ਸਨ। ਲਾਲਾ ਜੀ ਨੇ ਗਰਮ ਧੜੇ ਦਾ ਸਾਥ ਦਿੱਤਾ। ਹਕੂਮਤ ਵਲੋਂ ਗਰਮ ਧੜੇ ਵਾਲਿਆਂ ਉਤੇ ਬੜੀ ਸਖ਼ਤੀ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਤਿਲਕ ਜੀ ਨੂੰ ਛੇ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਲਈ ਕੈਦ ਕਰਕੇ ਮਾਂਡਲੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਈ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਤੇ ਕੈਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਲਾਲਾ ਲਾਜਪਤ ਰਾਇ, ਲਾਲਾ ਹਰਿ ਦਿਆਲ ਤੇ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲਾ ਮਿਲ ਗਿਆ ਸੀ।

ਜਦੋਂ 1914 ਈ. ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾ ਸੰਸਾਰ ਯੁੱਧ ਆਰੰਭ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਲਾਲਾ ਜੀ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਆਪ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਬਰਤਾਨਵੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਗਿਆ ਨਾ ਦਿੱਤੀ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਆਪ ਅਮਰੀਕਾ ਚਲੇ ਗਏ। ਉਥੇ ਗਦਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਤੇ ਆਰਥਿਕ ਸਹਾਇਤੀ ਦਿੱਤੀ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਆਪ ਨੇ ਇੱਕ “ਇੰਡੀਅਨ ਹੋਮ ਰੂਲ ਲੀਗ” ਨਾਂ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਵੀ ਬਣਾਈ। ਦੂਜਾ “ਇੰਡੀਅਨ ਇਨਫ਼ਾਰਮੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ” ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਜਿਥੇ ਹਿੰਦ ਸੰਬੰਧੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਾਕਫ਼ੀ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸੀ ਜਾਂਦੀ। ਹਿੰਦ ਦੇ ਰਾਜਸੀ ਹਾਲਾਤ ਸੰਬੰਧੀ ਆਪ ਨੇ ਭਾਸ਼ਨ ਦੇਣ ਤੇ ਲੇਖ ਲਿਖਣੇ ਆਰੰਭ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। “ਯੰਗ ਇੰਡੀਅਨ” ਨਾਂ ਦਾ ਪੱਤਰ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਤੇ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਬਾਰੇ ਬੜੇ ਗੰਭੀਰ ਤੇ ਵਾਕਫ਼ੀ ਭਰਪੂਰ ਲੇਖ ਛੱਪਦੇ ਸਨ।

1912-13 ਈ. ਵਿੱਚ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਨੇ ਦੱਖਣੀ ਅਫ਼ਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਸਤਿਆਗ੍ਰਹਿ ਦੀ

ਲਹਿਰ ਚਲਾਈ ਤਾਂ ਲਾਲਾ ਜੀ ਨੇ ਨਾ ਕੇਵਲ ਕਲਮ ਨਾਲ ਆਪ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ ਬਲਕਿ 30-40 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਇਆ ਸਹਾਇਤਾ ਵਜੋਂ ਵੀ ਇਕੱਠਾ ਕਰਕੇ ਭੇਜਿਆ।

ਕਈ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਜਲਾਵਤਨੀ ਮਗਰੋਂ 1920 ਈ. ਵਿੱਚ ਲਾਲਾ ਜੀ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰੇ ਵਤਨ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਆਏ। ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਬੜੇ ਚਾਉ ਨਾਲ ਆਪ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਤੇ ਸੁਆਗਤ ਕੀਤਾ। ਸਤੰਬਰ 1920 ਈ. ਵਿੱਚ ਕਲਕੱਤੇ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮਾਗਮ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਲਾਲਾ ਲਾਜਪਤ ਰਾਇ ਜੀ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚੁਣ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਆ ਗਿਆ। “ਬੰਦੇ ਮਾਤ੍ਰਮ” ਨਾਂ ਦਾ ਉਰਦੂ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਅਖ਼ਬਾਰ ਅਤੇ “ਦੀ ਪੀਪਲ” ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਹਫ਼ਤਵਾਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ। ਆਪ ਦੇ ਧੜਲੇਦਾਰ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਨਿਕਲਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਨਾ-ਮਿਲਵਰਤਨ ਦੀ ਲਹਿਰ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਗਈ। ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਕੂਲ ਤੇ ਕਾਲਜ ਛੱਡ ਕੇ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਆਏ। ਆਪ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਕੌਮੀ ਸਕੂਲ ਤੇ ਲਾਹੌਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੌਮੀ ਕਾਲਜ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਕਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਤਿਆਗ੍ਰਹਿ ਕਰਕੇ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਚਲੇ ਗਏ।

ਨਵਜੁਵਕਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜਸੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਆਪ ਨੇ ਇੱਕ ਸਕੂਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਂ “ਤਿਲਕ ਸਕੂਲ ਆਫ਼ ਪਾਲੇਟਿਕਸ” (ਤਿਲਕ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੀ ਪਾਠਸ਼ਾਲਾ) ਰੱਖਿਆ। ਫਿਰ ਆਪ ਨੇ “ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਮੰਡਲ” (The People's Servants Society) ਨਾਂ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ।

ਪੰਡਤ ਮੋਤੀ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਤੇ ਸੀ. ਆਰ. ਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਸਵਰਾਜ ਪਾਰਟੀ ਬਣਾ ਲਈ ਤੇ ਕੌਂਸਲਾਂ ਅੰਦਰ ਜਾ ਕੇ ਅੰਦੋਲਨ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਣਾਇਆ। ਲਾਲਾ ਲਾਜਪਤ ਰਾਇ ਜੀ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਸਵਰਾਜ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਬਣ ਗਏ, ਪਰ 1925 ਈ. ਵਿੱਚ ਆਪ ਸਵਰਾਜ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਅੱਡ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਪੰਡਤ ਮਦਨ ਮੋਹਨ ਮਾਲਵੀਆ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ “ਨੈਸ਼ਨਲਿਸਟ ਪਾਰਟੀ” ਬਣਾ ਲਈ।

ਆਪ ਸਹਿਜੇ ਸਹਿਜੇ ਕਾਂਗਰਸ ਛੱਡ ਗਏ ਤੇ ਹਿੰਦੂ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ। 1925 ਈ. ਵਿੱਚ ਕਲਕੱਤਾ ਹਿੰਦੂ ਮਹਾਂ ਸਭਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣੇ। ਫਿਰ ਇਟਾਵਾ ਵਿੱਚ ਯੂ.ਪੀ. ਹਿੰਦੂ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੀ ਵੀ ਆਪ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨਤਾ ਕੀਤੀ। ਆਪ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਮਜ਼ੋਰ ਤੇ ਸਮਝੌਤੂ ਸਮਝਦੇ ਸਨ।

ਲਾਹੌਰ ਵਿੱਚ ਆਪ ਨੇ ਇੱਕ ਬੜੀ ਵੱਡੀ ਰਾਜਸੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਬਣਾਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਸਭ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵੀ ਰੱਖੀਆਂ ਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ

ਪੁਸਤਕਾਂ ਖਰੀਦੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਦਾ ਨਾਂ ਦਵਾਰਕਾ ਦਾਸ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਰੱਖਿਆ।

ਤਪਦਿਕ ਦੇ ਬੀਮਾਰਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਬੜਾ ਵਧੀਆ ਹਸਪਤਾਲ ਬਣਵਾਇਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤਪਦਿਕ ਦੇ ਬੀਮਾਰਾਂ ਦੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਪੂਰਨ ਇਲਾਜ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਂ ਆਪਣੀ ਮਾਤਾ ਦੇ ਨਾਂ ਉਤੇ “ਗੁਲਾਬ ਦੇਵੀ ਹਸਪਤਾਲ” ਰੱਖਿਆ। ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਲੱਖ ਰੁਪਿਆ ਕੋਲੋਂ ਪਾਇਆ ਤੇ ਹੋਰ ਉਧਾਰ ਸੱਜਨਾਂ ਪਾਸੋਂ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਹਸਪਤਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਹੌਰ ਮਾਡਲ ਟਾਊਨ ਦੇ ਪਾਸ ਸੀ, ਹੁਣ ਜਲੰਧਰ ਵਿੱਚ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

1928 ਈ. ਵਿੱਚ ਹਕੂਮਤ ਬਰਤਾਨੀਆਂ ਨੇ ਹਿੰਦੀ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਖਾਹਸ਼ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਅਣਡਿੱਠ ਕਰਕੇ ਸਾਈਮਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜਿਆ ਤਾਂ ਆਪ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਦਾ ਸਖ਼ਤ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਨ। ਸਾਈਮਨ ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੀ ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਆਸ਼ਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਗਵਾਹੀਆਂ ਲੈ ਕੇ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰੇ ਕਿ ਭਾਰਤ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਨਹੀਂ ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਹੋਰ ਰਾਜਸੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ। ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਵੱਲੋਂ ਸਾਈਮਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਹੱਤਕ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਾਈਕਾਟ ਕਰਨ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

30 ਅਕਤੂਬਰ 1928 ਈ. ਨੂੰ ਸਾਈਮਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲਾਹੌਰ ਆਇਆ। ਇਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਲਾ ਲਾਜਪਤ ਰਾਇ ਜੀ ਸ਼ੇਰ ਵਾਂਗ ਗਰਜ ਕੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਨਿੱਤਰ ਪਏ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ 144 ਦਫ਼ਾ ਲਾ ਕੇ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਪਰ ਲਾਲਾ ਲਾਜਪਤ ਰਾਇ ਤੇ ਬਾਬਾ ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠਾਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਲਾਹੌਰ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਬਾਹਰ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਅੱਧਾ ਘੰਟੇ ਲੋਕਾਂ ਉਪਰ ਲਾਠੀਆਂ ਬਰਸਾਈਆਂ। ਇੱਕ ਹੰਕਾਰੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਪੁਲਿਸ ਅਫ਼ਸਰ ਮਿ: ਸਾਂਡਰਸ ਨੇ ਕ੍ਰੋਧ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਲਾਲਾ ਲਾਜਪਤ ਰਾਇ ਨੂੰ ਵੀ ਲਾਠੀਆਂ ਮਾਰੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਰੀਰ ਉੱਤੇ ਕਈ ਨਿਸ਼ਾਨ ਪੈ ਗਏ। ਲਾਲਾ ਜੀ ਵਰਗੇ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੇ ਤੇ ਵੱਡੇ ਨੇਤਾ ਦੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਇਜ਼ਤੀ ਵੇਖ ਕੇ ਜਨਤਾ ਦੇ ਦਿਲ ਤੜਫ ਉੱਠੇ। ਉਸੇ ਦਿਨ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਇੱਕ ਭਰੇ ਜਲਮੇ ਵਿੱਚ ਲਾਲਾ ਜੀ ਫੱਟੜ ਸ਼ੇਰ ਵਾਂਗ ਭਬਕੇ ਅਤੇ ਆਖਿਆ, “ਮੇਰੇ ਸਰੀਰ ਉਤੇ ਲੱਗਾ ਲਾਠੀ ਦਾ ਇੱਕ ਇੱਕ ਵਾਰ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਾਮਰਾਜ ਦੇ ਕੱਛਨ ਦਾ ਇੱਕ ਇੱਕ ਕਿੱਲ ਸਾਬਤ ਹੋਵੇਗਾ”। ਇਸ ਖ਼ਬਰ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਬੜਾ ਜੋਸ਼ ਫੈਲ ਗਿਆ ਸੀ। “ਭਾਰਤ ਨੌਜਵਾਨ ਸਭਾ” ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਬੇਇਜ਼ਤੀ ਸਮਝਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਣਖ ਚਮਕ ਉਠੀ। ਸ. ਭਗਤ ਸਿੰਘ, ਸੁਖਦੇਵ ਤੇ ਰਾਜਗੁਰੂ ਨੇ ਮਿ: ਸਾਂਡਰਸ ਨੂੰ ਮਾਰ ਮੁਕਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ, ਇੱਕ ਦਿਨ ਮਿ: ਸਾਂਡਰਸ ਕਾਬੂ ਆ ਗਿਆ ਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪਾਰ ਬੁਲਾ ਕੇ ਬਦਲਾ ਲਿਆ। ਇਸ ਬਦਲੇ ਮਗਰੋਂ ਇਹ ਤਿੰਨੋਂ ਨੌਜਵਾਨ ਫਾਂਸੀ ‘ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ। ਲਾਲਾ ਜੀ ਬਿਰਧ ਅਵਸਥਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇਹ ਸਰੀਰਕ ਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਚੋਟਾਂ ਸਹਾਰ ਨਾ ਸਕੇ। ਉਹ ਬੀਮਾਰ ਪੈ ਗਏ ਅਤੇ 17 ਨਵੰਬਰ 1928 ਈ. ਨੂੰ ਸਵਰਗਵਾਸ ਹੋ ਗਏ।

ANIL DHEER

Columnist. Alternative Therapist. Social activist Health Educator Award winner; Certified by W.H.O & UNICEF: Global Health Reporter. NTDP Skin Issues: Psoriasis 2025 GNT Diseases 2023. Air Pollution n Health 2023 Monkey-pox Virus: Health Emergencies programme Variants- Vaccine-specific resources & IPC

ਅਲਰਜੀ ਰੋਗੀ ਨਿੰਬੂ-ਸੰਤਰਾ ਖਾਣ ਸਭਲ ਕੇ

“ਵਿਟਾਮਿਨ-ਮਿਨਰਲਜ਼ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹਰ ਮੌਸਮ ਦਾ ਪਸੰਦੀਦਾ ਫੱਲ ਸੰਤਰਾ ਸਟਰੈਸ ਦੂਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਲੇਕਿਨ ਕੁੱਝ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਅਲਰਜੀ, ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੀ ਖੰਘ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਫੈਮਿਲੀ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਸਲਾਹ ਨਾਲ ਸੰਤਰੇ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ”-

ਹੈਲਥ ਮੀਡੀਆ ਕੈਨੇਡਾ : ਹਰ ਸਾਲ ਠੰਢ ਦੌਰਾਨ ਐਲੇਰਜੀਜ਼ ਦਾ ਹਮਲਾ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਈਟਰਸ ਫੱਲ ਸੰਤਰੇ ਦੁਆਰਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਅਲਰਜੀ ਵਿਚ ਅਚਾਨਕ ਛਿੱਕਾਂ, ਖਾਰਿਸ਼, ਸਾਹ ਲੈਣ ਵਿਚ ਦਿੱਕਤ, ਪੇਟ ਅੰਦਰ ਏਸਿਡ, ਵਗੈਰਾ ਦਾ ਅਸਰ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੇ ਸਰੀਰ ਅੰਦਰ ਇਮਿਊਨਿਟੀ ਘੱਟ ਹੈ ਤਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਛੇਤੀ ਹੀ ਰੋਗਾਂ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੀਈਆਰਡੀ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੀ ਹਾਲਤ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਪੇਟ ਦਾ ਏਸਿਡ ਅਨਾਸ਼ ਵਿਚ ਵਾਪਸ ਵਹਿਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਛਾਤੀ ਵਿਚ ਦਰਦ, ਦਿੱਲ 'ਤੇ ਜਲਨ ਅਤੇ ਨਿਗਲਣ ਵਿਚ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਖੱਟੇ ਫੱਲ ਤੇਜ਼ਾਬ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਐਸਿਡ ਰੀਫਲਕਸ ਦੇ ਲੱਛਣਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਟੈਂਜਲੋਸ, ਮੁਰਕੋਟ ਹਨੀ ਟੈਂਗਰੀਨ ਵਗੈਰਾ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸੰਤਰੇ ਤਾਜ਼ੇ, ਮਿੱਠੇ 'ਤੇ ਘੱਟ ਤੇਜ਼ਾਬੀ ਮੰਨੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੰਤਰੇ ਵਿਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫਾਈਟੋਕੈਮੀਕਲ-ਕੈਰੋਟੀਨੋਇਡਜ਼-ਬੀਟਾ-ਕੈਰੋਟੀਨ, ਲੂਟੀਨ ਅਤੇ ਬੀਟਾ-ਕ੍ਰਿਪਟੋਕਸੈਥਿਨ, ਫਲੋਵੋਨੋਇਡਜ਼ ਅਤੇ ਸੰਤਰੇ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੂ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਸਥਿਰ ਮਿਸ਼ਰਣ- ਐਡੀਹਾਈਡਜ਼, ਐਸਟਰ, ਅਲਕੋਹਲ, ਟੇਰਪੇਨੋਸ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਹੋਮ ਕਿਚਨ 'ਤੇ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਇੰਡਸਟਰੀ ਅੰਦਰ ਅੱਜ ਸੰਤਰੇ ਫੱਲ ਦਾ ਜੂਸ, ਮਾਮਲੇਡ, ਮਿਕਸਡਰੂਟ ਜੈਮ, ਕੇਕ, ਕੁਕੀਜ਼, ਚਾਕਲੇਟ, ਕੈਂਡੀ, ਫਰੈਗਰੇਂਸ ਵਗੈਰਾ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਸੰਤਰੇ ਦੇ ਜੂਸ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਉਤਪਾਦਕ ਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਨਾਂ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਬਲਕਿ ਜੂਸ ਦਾ ਸੇਵਨ 14% ਪੋਟਾਸ਼ਿਅਮ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵੱਧਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਦੇ ਜੋਖਮ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਪੋਟਾਸ਼ਿਅਮ ਦਾ ਸੇਵਨ ਵਧਾਉਣ ਨਾਲ ਖੂਨ ਦੀਆਂ ਨਾੜੀਆਂ ਨੂੰ ਆਰਾਮ ਦੇਣ ਅਤੇ ਖੋਲਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕੋਲੋਸਟ੍ਰੋਲ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਸੰਤਰਾ ਨਮਕੀਨ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਕਲੀਨ ਕਰਕੇ ਫੱਲ ਦੇ ਨਾਲ ਛਿਲਕੇ ਦਾ ਬਾਈਟ ਵੀ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਫੱਲ ਅੰਦਰ ਮੌਜੂਦ ਫਾਈਬਰ ਵੱਧਿਆ ਹੋਏ ਕੋਲੋਸਟ੍ਰੋਲ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਡਾਇਬਟੀਜ਼ ਦੇ ਖਤਰੇ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਵਿਚ ਰੋਜਾਨਾ 4 ਗ੍ਰਾਮ ਖੁਰਾਕ ਫਾਈਬਰ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਖੂਨ ਵਿਚ ਗਲੂਕੋਜ਼ ਨਹੀਂ ਘੱਟਦਾ ਪਰ ਸਰੀਰ ਇਨਸੂਲਿਨ ਪ੍ਰਤੀ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਘੱਟ ਇਨਸੂਲੀਨ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਟਾਈ-2 ਡਾਇਬਟੀਜ਼ ਵਿਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਰੀਰ ਫਾਈਬਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪੋਸ਼ਟਿਕ ਤੱਤਾਂ ਨਾਲੋਂ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਪ੍ਰਸੇਸ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਬਾਂਰ-ਬਾਰ ਸਨੈਕਸ ਲੈਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਘੱਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਤੰਦਰੁਸਤ ਮਨ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਲਈ ਸੰਤਰੇ ਦੀ ਫਰੂਟ-ਸਲਾਦ ਵਿਚ ਅਨਾਨਾਸ, ਸਟ੍ਰਾਬੇਰੀ, ਪੀਅਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਰੋ।

ਸੰਤਰਾ ਖਾਓ, ਲੇਕਿਨ ਸਭਲ ਕੇ : ਠੰਢ ਦੌਰਾਨ ਐਂਟੀਆਕਸੀਡੈਂਟ ਖੁਰਾਕ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਓ ਤਾਕਿ ਆਮ ਰੋਗਾਂ ਨਾਲ ਲੜਨ ਦੀ ਤਾਕਤ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੋ ਸਕੇ। ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਅਲਰਜੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਸਲਾਹ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਹਾਈ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਵਾਲੇ ਡੋਲੀ ਨਾਸ਼ਤੇ ਵਿਚ 1 ਕੱਪ ਤਾਜ਼ੇ ਸੰਤਰੇ ਦਾ ਰੱਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸੰਤਰੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸੋਡੀਅਮ

ਫੱਲ ਅੰਦਰ ਮੌਜੂਦ ਵਿਟਾਮਿਨ-ਸੀ ਚਮੜੀ ਨੂੰ ਹੈਲਦੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਕੋਲੇਜਨ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾ ਕੇ ਜ਼ਖਮਾਂ ਨੂੰ ਆਰਾਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਚਮੜੀ ਦਾ ਲਚਕੀਲਾਪਨ, ਡ੍ਰਾਈਨੈਸ ਅਤੇ ਰਿਕਲਸ ਨੂੰ ਟੀਕ ਕਰਨ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸੰਤਰੇ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਕੋਲੀਨ ਅਤੇ ਜ਼ੈਕਸਨਥਿਨ: ਚੰਗੀ ਨੀਂਦ, ਹੈਲਦੀ ਅੱਖਾਂ, ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਗਤੀ, ਸਿੱਖਣ ਅਤੇ ਯਾਦਾਸ਼ਤ ਬੇਹਤਰ ਕਰਨ ਵਿਚ ਹੈਲਪ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਰੀਰ ਅੰਦਰ ਸੋਜਸ਼ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਚਿਹਰੇ ਦੀ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਲਈ ਔਰਤਾਂ ਸੰਤਰੇ ਦੇ ਛਿਲਕਾ ਪਾਉਡਰ ਵਿਚ ਸ਼ਹਿਦ ਮਿਕਸ ਕਰਕੇ ਬਤੋਰ ਫੇਸ-ਪੈਕ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਆਮ ਘਬਰਾਹਟ ਘੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਤਰਾ ਖਾਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਤਾਜ਼ਾ ਛਿਲਕਾ ਦਬਾ ਕੇ ਸੁੰਘਣ ਨਾਲ ਮਦਦ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

ਨੋਟ : ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਲਰਜੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਅਤੇ ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤਾਂ, ਛੋਟੇ ਬੱਚੇ, ਅਤੇ ਖਾਂਸੀ, ਗਲੇ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਵਿਚ ਸੰਤਰੇ ਦਾ ਸੇਵਨ ਆਪਣੇ ਫੈਮਿਲੀ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਸਲਾਹ ਨਾਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਫਿਲਮ

ਰਾਤ 9 ਵਜੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾ ਸ਼ੋਅ ਦੇਖਣ ਚਲੇ ਗਏ। ਫਿਲਮ ਬਹੁਤ ਕਮਾਲ ਦੀ ਹੈ। ਫਿਲਮ ਦੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਸੋਚੀਆਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ। ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਾਲੋਂ ਵੱਡੀ ਕਰਕੇ ਵਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਤਾਰੀਫ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਔਰ ਬੀਜੇਪੀ ਦੇ ਗਿੱਟੇ ਗੋਡੇ ਲਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਰ ਜਿਉਂ ਹੀ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਮੋਦੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਆਇਆ ਨਾਲ ਹੀ ਮੇਰੀ ਜਾਗ ਖੁੱਲ ਗਈ।
ਜਨਮੇਜਾ ਸਿੰਘ ਜੋਹਲ

ਸਾਈਬਰ ਠੱਗਾਂ ਤੋਂ ਪੁਲਿਸ ਵੀ ਸੁਰਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਝਾਂਸਾ ਦੇਕੇ ਸਾਈਬਰ ਸੈੱਲ ਦੇ ਹੌਲਦਾਰ ਨਾਲ 22 ਲੱਖ ਦੀ ਵਜੀ ਠੱਗੀ

ਲੁਧਿਆਣਾ-ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਇੱਕ ਸ਼ਾਤਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਸਾਈਬਰ ਕ੍ਰਾਈਮ ਥਾਣੇ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਹੌਲਦਾਰ ਜੀਤੂ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਠੱਗੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣਾਉਂਦਿਆਂ ਉਸ ਕੋਲੋਂ 22 ਲੱਖ 18 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਠੱਗ ਲਏ। ਆਪਣੇ ਹੀ ਥਾਣੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਂਦਿਆਂ ਜੀਤੂ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਨੇ ਫੇਸਬੁੱਕ 'ਤੇ ਇੱਕ ਐਡ ਦੇਖੀ। ਐਡ ਉੱਪਰ ਕਲਿੱਕ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਵ੍ਹਟਸਐਪ ਗਰੁੱਪ ਵਿੱਚ ਐਡ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਗਰੁੱਪ ਐਡਮਿਨ ਵੱਲੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੇਅਰ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿੱਚ ਇਨਵੈਸਟ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਮੋਟਾ ਮੁਨਾਫਾ ਦਵਾਉਣ ਬਾਰੇ ਆਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੇ ਜਾਲ ਵਿੱਚ ਫਸੇ ਹੌਲਦਾਰ ਜੀਤੂ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕਾਂ ਵਿੱਚ 22 ਲੱਖ 18 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਜੀਤੂ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਖੁਦ ਨੂੰ ਠੱਗਿਆ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਹੀ ਥਾਣੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ। ਖੁਦ ਦਰਜ ਕਰਵਾਏ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਵੀ ਜੀਤੂ ਕੁਮਾਰ ਹੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦਾ ਵੱਟ'ਸ ਐਪ ਨੰਬਰ

ਸਾਡੇ ਜਿਹੜੇ ਗਾਹਕ ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਭ ਚਿੰਤਕ ਤੇ ਖਬਰਾਂ/ਤਸਵੀਰਾਂ ਭੇਜਣ ਵਾਲੇ ਈਮੇਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਘੱਟ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤੇ ਉਹ ਵੱਟ'ਸ ਐਪ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਵਰਤ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਵਾਸਤੇ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦਾ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨੰਬਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਨੰਬਰ ਤੇ ਖਬਰ/ਤਸਵੀਰ/ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹੋ :
07966 388 388

